

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU

Başkan	: Av.Faruk FREM	ANKARA
Başkan Yardımcısı	: Av.Enver ARSLANALP	İZMİR
Başkan Yardımcısı	: Av.Merih SEZEN	İSTANBUL
Genel Sekreter	: Av.İlhan KUTAY	ANKARA
Sayman Üye	: Av.Fehmi ÖZÇELİK	ANKARA
Üye	: Av.Vedat BURCUOĞLU	BALIKESİR
Üye	: Av.Hilmi BECERİK	AYDIN
Üye	: Av.İhsan SARAÇLAR	SAMSUN
Üye	: Av.Azmi SOYDAN	İSTANBUL
Üye	: Av.Gülçin ÇAYLIĞIL	İSTANBUL
Üye	: Av.Turgut BULUT	BURSA

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ DİSİPLİN KURULU

Başkan	: Av.İskender ÖZTURANLI	İZMİR
Üye	: Av.İlhami GÜVEN	ANKARA
Üye	: Av.Davut SELÇUK	AYDIN
Üye	: Av.Mahver ÖZTOP	MERSİN
Üye	: Av.Alp SELEK	İSTANBUL
Üye	: Av.Niyazi AĞIRNASLI	ANKARA
Üye	: Av.Ekrem ÖZLUNT	İSTANBUL

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ DENETİM KURULU

Üye	: Av.Güney DİNÇ	İZMİR
Üye	: Av.Güngör ÇAKMAKÇI	ISPARTA
Üye	: Av.Mahir Can ILICAK	ANKARA

XII. GENEL KURUL DELEGE LİSTESİ

A D A N A

- 1-Av.Necmettin ÜSTÜNALP (-)
2-Av.Muzaffer TERLİKSİZ (+)
3-Av.M.Cevlani ÖNAL (+)

ADİYAN

- 1-Av.Hasan TAŞER (-)
2-Av.Celâl FİZİKÇİ (+)

AFYON

- 1-Av.Turhan İMRE (+)
2-Av.Cemalettin ÖZ (+)

AĞRI

- 1-Av.M.Ali ARSIAN (-)
2-Av.Memduh BAKILER (-)

AMASYA

- 1-Av.Zeki GÖNENCÜ (-)
2-Av.Adil ÇITAK (-)

ANKARA

- 1-Av.Faruk EREN (+)
2-Av.Fehmi ÖZÇETİK (+)
3-Av.Teoman EVREN (+)
4-Av.Atila SAV (+)
5-Av.Özbek İMAMOĞLU (+)
6-Av.Erdoğan BİGAT (+)
7-Av.Halit ÇİLEK (+)
8-Av.Emin DEĞER (-)
9-Av.Niyazi AĞIRNASI (+)
10-Av.İlhami GÜVEN (+)
11-Av.Mahir Can İLİCAK (+)
12-Av.İlhan KUTAY (+)

ANTALYA

- 1-Av.Mehmet SOYTAŞ (+)
2-Av.Ethem SOYKAM (+)

ARTVİN

- 1-Av.Fahri HANTOĞLU (-)
2-Av.Nihat ATA (-)

AYDIN

- 1-Av.Hilmi BECERİK (+)
2-Av.Davut SİTÇİ (+)

BALIKSİR

- 1-Av.Vedat BİRCİOĞLU (+)
2-Av.Hürşit KANGAL (+)

BOLU

- 1-Av.Doğan İLBER (+)
2-Av.Zeki BAHTAÇIOĞLU (+)

BURSA

- 1-Av.Turgut BULUT (+)
2-Av.Metin İSPENDEYAR (+)
3-Av.Şükrü AHPANSOY (+)

BURDUR

- 1-Av.Ali ŞAHİN (+)
2-Av.Hüseyin ÖKTEM (+)

ÇANAKKALE

- 1-Av.B.Cahit ALTAN (-)
2-Av.M.Ergun BAKSI (-)

ÇORUM

- 1-Av.Atif ÇELEBİ (-)
2-Av.Cevdet SARAÇER (+)

DENİZLİ

- 1-Av.A.Behçet ÇOMAKOĞLU (+)
2-Av.Hulusi DÜLCEROĞLU (+)

DIYARBAKIR

- 1-Av.R.Umur DİCLELİ (-)
2-Av.M.Cevdet YARDIM (-)

EDİRNE

- 1-Av.Sabahattin ŞENVELİ (+)
2-Av.E.Sitki ONARAN (+)

ELAZIĞ

- 1-Av.Hayati EKŞİ (-)
2-Av.Necati ÖZKAYA (+)

ERZİNCAN

- 1-Av.Şerafettin EMİROĞLU (-)
2-Av.Mustafa YILDIRIM (-)

ERZURUM

- 1-Av.Abdulkadir ERYURT (+)
2-Av.Abdurrahim AYDINOĞLU (+)

ESKİŞEHİR

- 1-Av.Şahap DEMİRER (+)
2-Av.Yılmaz TOKMAN (+)

GAZİANTEP

- 1-Av.M.Zihni KUTLAR (-)
2-Av.M.Cemalettin GÜÇDEMİR (+)

GİRNE

- 1-Av.Ahmet ERSÖZ (+)
2-Av.Hayati TOPALLI (-)

GÜMÜŞHANE

- 1-Av.Halit AYGÜL (-)
2-Av.H.Fevzi ESKİCİOĞLU (+)

HATAY

- 1-Av.M.Nabi İNAL (-)
2-Av.Asım TOKİN YURTMAN (-)

ISPARTA

- 1-Av.Hakkı Turan ÖNER (+)
2-Av.Güngör ÇANKAÇI (+)

İSTANBUL

1-Av.Orhan APAYDIN	(+)
2-Av.Orhan ARGÜDEN	(+)
3-Av.Ayten DİK	(+)
4-Av.Gülçin ÇAYLICI	(+)
5-Av.Ekrem ÖZKUNT	(+)
6-Av.Nebil VARUY	(+)
7-Av.M.Ali İKİZER	(-)
8-Av.Orhan BARIŞ	(+)
9-Av.Merih SEZEN	(+)
10-Av.İlhan BAYKENT	(+)
11-Av.Z.Nur ERÜN	(+)
12-Av.Mesut OZANSU	(-)
13-Av.Y.Ümit DOĞANAY	(+)
14-Av.Hüseyin AYDIN	(+)
15-Av.M.Kaya CANBOLAT	(+)
16-Av.Orhan SAVCI	(-)
17-Av.Aydın AYBAY	(+)
18-Av.Alp SELEK	(+)
19-Av.Hilmi TOLGA	(-)
20-Av.Vahit Yaşar ÇALIN	(-)
21-Av.Ali TURGAN	(+)

İZMİR

1-Av.Cengiz İLHAN	(+)
2-Av.Enver ARSLANALP	(+)
3-Av.İskender ÖZTURANLI	(+)
4-Av.Güney DİNÇ	(+)
5-Av.H.Basri GÜDER	(+)

KARS

1-Av.Abdurrahman ALACA	(-)
2-Av.Murat ÖZDAPAK	(+)

KASTAMONU

1-Av.Muhittin EREŞ	(+)
2-Av.Mehmet SEYDİFEYOĞLU	(-)

KAYSERİ

1-Av.Behçet A.MOLU	(+)
2-Av.M.Bülent ÖZKURAN	(+)

KIRKLARELİ

1-Av.İsmet AKIN	(-)
2-Av.İ.Mekki ÜLGEN	(-)

KIRŞEHİR

1-Av.Orhan TOKMAKÇIOĞLU	(-)
2-Av.E.Akıp AKSAÇ	(-)

KOCAELİ

1-Av.Oğuz ARIN	(-)
2-Av.Şinasi YELDAN	(+)

KONYA

1-Av.İhsan ONAR	(+)
2-Av.Doğan REYHANI	(+)

KÜTAHYA

1-Av.Zeki ÖZKER	(+)
2-Av.Ahmet GÜNER	(+)

MALATYA

1-Av.Nebahat ÖNAL	(+)
2-Av.M.Hayrettin ABACI	(+)

MANİSA

1-Av.Yüksel KESKİN	(+)
2-Av.H.Hüseyin SAÇAKLIOĞLU	(+)

KAHRAMANMARAS

1-Av.Selehattin AYDIN	(+)
2-Av.Ömer ÇIRAGÜL	(-)
3-Av.İsmet SEZAL	(-)

MARDİN

1-Av.Yunus KAVAK	(-)
2-Av.Celil CAN	(-)

MERSİN

1-Av.Mahver ÖZTOP	(-)
2-Av.Turhan ÖZGÜNER	(-)

MUĞLA

1-Av.Faruk AKSOY	(-)
2-Av.Yaşar İLTER	(-)

M U Ş

1-Av.Şerafettin KAYA	(+)
2-Av.Tülay ÇİFTÇIOĞLU	(-)

NEVŞEHİR

1-Av.M.Zeki TEKİNER	(-)
2-Av.A.İhsan AÇIKGÖZ	(-)

NIĞDE

1-Av.İsmail ÖZMEL	(-)
2-	

ORDU

1-Av.Ahmet GÖNCÜ	(-)
2-Av.Salim GÜNEY	(-)

RİZE

1-Av.M.İhsan ORHON	(-)
2-Av.O.Mecdi AGUN	(-)

SAKARYA

1-Av.M.Raşit ABASIYANIK	(+)
2-Av.Salih SİPAHİER	(+)

SAMSUN

1-Av.İhsan SARAÇLAR	(+)
2-Av.M.Cahit ÜNAL	(-)

SİNOP

1-Av.Yalçın OĞUZ	(+)
2-Av.Hamza YILDIRIM	(+)

SİVAS

- 1-Av. Ayhan İLGİN
2-Av. Ali SÖYLEMEZOĞLU (+)

SIIRT

- 1-
2-

TEKİRDAĞ

- 1-Av. Rehai ALÇAKAYA (+)
2-Av. Vecih USEL (+)

TOKAT

- 1-Av. H. Ali DIZMAN (-)
2-Av. M. Orhan YILDIZ (+)

TRABZON

- 1-Av. Fethi ÇULHA (-)
2-Av. Adil TUĞRUL (-)

URFA

- 1-Av. İzzettin RASTGEİDİ (+)
2-Av. Mithat KANDEMİR (-)

UŞAK

- 1-Av. M. Selhattin YÜKSEL (+)
2-Av. İsmet ÇALIK (-)

V A N

- 1-Av. Furhan KOÇAK (-)
2-Av. Hüsnü AYHAN (-)

YOZGAT

- 1-Av. Salih DEMİREL (-)
2-Av. Muzaffer ÖZTÜRK (-)

ZONGULDAK

- 1-Av. Burhan KARAÇELİK (-)
2-Av. Yılmaz PERÇİNEL (-)

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

XII. OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTISI

Toplantı Tarihi : 11-12-13 Ocak 1979

Toplantı Saati : 10.00

Toplantı Yeri : Eskişehir İktisadî ve Ticarî İlimler Akademisi Konferans Salonu

Toplantı Başkanı : Şahap Demirer (Eskişehir Barosu Başkanı)

-----o-----

11 Ocak 1979 Perşembe

Birinci Oturum

Açılma Saati : 10.00

-----o-----

BAŞKAN FARUK EREM (Ankara)- Değerli yargıçlarımız, değerli Komutanımız, aziz konuklarımız, çok sevgili delege arkadaşlarım ve meslektaşlarım;

Türkiye Barolar Birliğinin 12 nci Olağan Genel Kurulunu açmama müsaadenizi istirham etmekteyim. Delege arkadaşlarımız biraz evvel çizelgeye imza buyurdular. Nisabımız fazlasıyla mevcuttur.

Yıllardan beri devam eden geleneğimize göre Toplantı Başkanımız, daima toplantı yeri Barosunun Başkanıdır, bu yolda bir öneri vardır. Eğer başka bir öneri yoksa, müsaadenizle Eskişehir Barosu Başkanı Şahap Demirer'in Genel Kurul Başkanlığı adaylığını oylarınıza arz edeceğim. Kabul buyuranlar lütfen el kaldırsınlar... İttifakla kabul edilmiştir. Sayın Demirer, buyurun efendim. (Alkışlar)

KONGRE BAŞKANI ŞAHAP DEMİRER- Sayın delegeler, Tüzüğümüze göre bir Başkanvekili ve Sekreter arkadaş seçmemiz gerekiyor Divanın teşekkülü için. İsim önermenizi istirham ederim. ("Turhan İmre" sesleri) Başka efendim, Başkanvekilliği için aday göstermek isteyen var mı?.. ("Hayrettin Abacı" sesleri) Hayrettin Abacı, kabul etmiyorlar. Sayın

Turhan İmre'yi Divan Başkanvekilliği için kabul edenler lütfen işaret buyursunlar... İttifakla kabul edilmiştir. Sayın İmre, buyurun.

Şimdi iki Sekreter arkadaş istirahat ediyoruz lütfen efendim... ("Turan Korter" sesleri) Delege değiller efendim. Lütfen delegelerden efendim. ("Doğan Reyhanlı" sesleri) Sayın Doğan Reyhanlı'yı Yazmanlık için öneriyorum. Kabul edenler lütfen işaret buyursunlar... Kabul edilmiştir. Sayın Reyhanlı, buyurun.

Bir Yazman daha lütfen... ("Metin İsfendiyar" sesleri) Sayın Metin İsfendiyar'ı Divan Yazmanlığı için öneriyorum. Kabul edenler... Kabul edilmiştir. Lütfen Sayın Reyhanlı.

Sayın konuklar, sayın delegeler; şimdi Hava Kuvvetleri Bando-suyle İstiklâl Marşı söyleyeceğiz ve toplantıyı başlatmış olacağız.

(İstiklâl Marşı söylendi)

BAŞKAN- Sayın delegeler, sayın konuklar;

Başta, Devletimizin büyük kurucusu eşsiz Atatürk'ümüz, devrim şehitleri, hukuk mesleğine emeği ve hizmeti geçen ve aramızdan ayrılan arkadaşlarımız ve bilhassa savunma mesleğinin yılmaz temsilcileri bulunan aramızdan ayrılmış avukat arkadaşlarımız için hepinizi bir dakika saygı duruşuna davet ediyorum.

(Saygı duruşunda bulunuldu)

BAŞKAN- Teşekkür ederim. Ruhları şâd olsun.

Sayın konuklar, Türkiye Barolar Birliğinin Sayın Başkanı, Türkiye Barolar Birliğinin Sayın Yönetim Kurulu Üyeleri, Sayın Baro Başkanları ve Türkiye Barolar Birliğinin seçkin delegeleri, sayın meslektaşlarım; hepinizi Eskişehir Barosu adına sevgi ve saygılarla selâmlarım. Eskişehir'e ve Genel Kurul toplantısına hoş geldiniz.

Türkiye Barolar Birliğinin 12 nci Olağan Genel Kurul toplantısının Eskişehir'de yapılmasından büyük gurur ve kıvanç duyuyoruz. Bu toplantının hazırlanmasında, başta Sayın Valimiz, Sayın Belediye Başka-

nımız, Sayın Birinci Hava Taktik Kuvvet Komutanımız, Eskişehir İktisadî ve Ticarî İlimler Akademisi Sayın Başkanımız, Eskişehir Şeker Fabrikası Müdürümüz ve Kredi ve Yurtlar Kurumuna ve yardımı geçen tüm ilgililere huzurunuzda şükranlarımı arz etmek isterim.

Kötü iklim şartlarına rağmen yurdun uzak köşelerinden gelerek toplantıya katılan sayın meslektaşlarımızın görev anlayış ve bilinçleri her türlü takdirin üstündedir. Türkiye Barolar Birliğinin 12 nci Genel Kurulu, ülkemizin ve Ulusumuzun halen içinde bulunduğu zor koşullarda yapılmaktadır. Başlangıçta basit bir sağ-sol çatışması olarak yanlış nitelenen anarşik olaylar bu yıl daha büyük boyutlara ulaşmış ve son Kahramanmaraş olaylarında kundakdaki çocuktan, yaşlı analara ve pirî fani olmuş dedelere kadar bir soykırıma dönüşmüştür. Eski çağların en gaddar savaşlarında düşmana bile reva görülmeyen bu kabil davranışları nefretle kınıyoruz. Bu arada, Kahramanmaraş Barosunun şahsında tüm Kahramanmaraşlı yurttaşlarımızın onulmaz acılarını paylaşıyoruz.

Anarşik olayların basit bir sağ-sol çatışması bulunmadığı, iç ve dış mihraklardan meslenerek, şartlandırılmış cinayet şebekelerinin oluşturulduğu anlaşılmaktadır. Son zamanlarda meslek ve dil ayrılıklarına da, ayrılıkları da istismar edilerek ve din duyguları sömürülerek, mukaddes cihad ilânına varan girişimlerde bulunmaktadır. Genç Türk demokrasisini ortadan kaldırmak, millî, lâik ve sosyal hukuk devletini yıkmak teşebbüsleri su yüzüne çıkmıştır. Kişi ve hedef gözetmeden, topluluklara ve tarafsız vatandaşlara en modern otomatik silahlarla ve bombalarla yapılan saldırılar ve eylemler ile vatandaşta can ve mal güvenliği kalmadığı izlenimini yaratmak, özgürlükçü sosyal demokrasiden vatandaşın ümidini kesmek, bir sağ veya sol dikta rejiminin kurulmasını isteyen organize kuvvetlerin ilk gyesidir. Ülkemizde tezgâhlanmak istenen bu oyunlar asla başarıya ulaşamayacaktır. Çünkü, Türk halkı köylü söyle, kentlisiyle, fikir ve kol işçisiyle, demokratik hak ve özgürlük

lerine ve Devletine sahip çıkmanın bilincine ulaşmıştır. Uygar, demokratik hak ve özgürlüklere sahip çıkmada, Türkiye Baroları ve avukatları, geçmişte olduğu gibi, halen ve gelecekte de en ön safta savaş ve uğraş veren ve verecek olan kişilerdir. Zira, demokratik hak ve özgürlüklerin bulunmadığı sağ veya sol dikta rejimiyle idare edilen ülkelerde savunma mesleği göstermelik kukla davranışlardan öteye, rahat görev yapma olanaklarından yoksun kalmaktadır. Özgürlük, savunma mesleği için su kadar, hava kadar elzendir. Tümü yurt sathına yayılmış 18 bin meslektaşımız, gerçek bir milliyetçilik duygusuyla Türk yurdunun ve Ulusunun hukuk nöbetçileri olarak görev başındadırlar. Avukat, yalnız yargı kuruluşlarında vekil edeninin hakkını savunan kişi değildir. Her gün çeşitli kesimlerden kendisine yurttaşlarla görüşüp konuşmalarında, onların hukukî gereksinimleri yanında, Ülkenin ve Ulusun bir kısmını veya tamamını ilgilendiren konularda iyiyi, doğruyu ve güzeli göstermeye çaba sarf eder. O bakımdan kamuoyunun oluşturulmasında avukatın ve Baroların yüklendikleri ve fiilen başarmaya çalıştıkları girişimler büyük önem taşımaktadır.

Ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik darboğaz ile yukarıda kısaca değindiğimiz şiddet olaylarını birbirinden ayrı değerlendirmeye imkân yoktur. Her türlü sosyal olayın kökeninde ekonomik unsurların yer aldığı kuşkusuzdur. Geri kalmışlıktan kurtulmak için büyük çaba harcayan Ülkemizin bu girişimleri karşısında hâlâ bazı devletlerin Türkiye'yi bahçevanlık ve çobanlık yapmaya teşvik etmeleri, üzerinde ibretle durulup düşünülecek bir vakiadır. Yıllardan beri dilediği fiyatla ihraç malı satmaya alıştıkları bir ülkenin ve pazarın kaybolması bazı çevre ve devletlerin işine gelmemektedir. Bu nedenle bölücü, yıkıcı anarşik olayların dış güçlerden de yardım görenek geliştiğini belirleyen işaretleme görmemezlikten gelemeyiz.

Son olaylar nedeniyle 13 ilinizde sıkıyönetin ilân edilmiştir.

Bilindiği gibi sıkıyönetim uygulaması, Anayasamızın olağanüstü yönetim usulleri faslında ve Anayasanın 124 ncü maddesinde yer alan hükme göre çıkarılmış 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasasına dayanmaktadır. Bazı siyasî çevrelerce polemik konusu yapılmak istenen bir hususa hak-hukuk açısından değinmekte yarar görüyoruz. 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasasının 6 ncı maddesi, Sıkıyönetim Komutanlarının bu Kanunla kendilerine verilen görev ve yetkilerden dolayı Başbakana karşı sorumlu oldukları açıkça belirlenmiştir. Aynı Yasanın 5 nci maddesinin son fıkrasında, "çeşitli bölgelerde veya bütün yurttta sıkıyönetim ilân edilmesi halinde, sıkıyönetim komutanlıkları arasında işbirliği ve koordinasyon Başbakanlıkça sağlanır" denilmektedir. Yasanın bu açık ve seçik hükümleri karşısında, Başbakanlığın bir Sıkıyönetim ve Eşgüdüm Başkanlığı kurmasında Yasaya aykırı hiç bir taraf yoktur. Aksine, böyle bir koordinasyonun daha önceki sıkıyönetim uygulamalarında görülen birçok aksaklıkları ve haksızlıkları ortadan kaldırma olasılığı vardır. Sıkıyönetim süresince, sıkıyönetime neden olan anarşik olayların gerçek mihraklarına inilerek faillerinin ortaya çıkartılmasını ve yurdumuzdakilerin lââyık oldukları cezalara çarptırılmalarını umutla beklemekteyiz. Şerefli Türk Ordusuna mensup sıkıyönetim komutanlarının ve değerli savcı ve hâkimlerinin çalışmaları ve kararları sonucu, Ülkemizde bir daha sıkıyönetim uygulamasına mahal kalmayacak neticeler alınmasını yürekten diliyoruz. Sıkıyönetim uygulaması sırasında savunma mesleğinin kısıntısız ve eksiksiz yapılabilmesine olanak sağlanacağı temennisindeyiz.

Özet olarak arz etmeye çalıştığımız, Ülkemizin genel durumu karşısında Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunun çalışmaları büyük önem taşımaktadır. Meslek sorunları, Başkanlık raporu ve Yönetim Kurulu Çalışma raporlarında ayrıntılarıyla gösterilmiş bulunduğu gibi, Sayın Baro temsilcilerinin yapıcı ve önerici dilekleri ve Genel Kurulda görüşülüp karara bağlanacağından, bunlara ayrıca şimdilik temas etmeyi ge-

reksiz görüyorum.

Türkiye Barolar Birliği 12 nci Genel Kurul çalışmalarının meslektaşlarımıza, hukuk âlemimize ve tüm Ulusumuza hayırlı öneriler ve sonuçlar getirmesini diliyerek hepinize tekrar sevgi ve saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

GÜNDEM MADDESİ 6 : Meslekte 40 yılı aşkın görev yapanlar ile Türkiye Barolar Organlarında görev yapmış olanlara plaket verilmesi.

BAŞKAN- Gündemimizin altıncı maddesine gelmiş bulunuyoruz. Bu madde ile ilgili olarak Sayın Genel Başkanımız konuşacaklardır.

BAŞKAN FARUK EREM (Ankara)- Sayın Başkanım, aziz meslektaşlarım; Bir geleneğimiz daha kurulmuş oldu; o da, her yıl, 40 yıl meslek kıdemini doldurmuş olan üstatlarımıza ve feragatle Türkiye Barolar Birliği Organlarında hizmet vermiş arkadaşlarımıza birer plakât takdim etmek geleneğidir. Huzurunuzda bu olanağı bizlere lütfettiğiniz için Genel Kurulumuzun sayın üyelerine ve konuklarımıza Yönetim Kurulu adına teşekkürlerimi arz etmek isterim.

Mümtaz kişilikleriyle kıdemli arkadaşlarımız mesleğimize çok şey kazandırmıştır. Kamu inancını sağlamak, mesleğimizin başta gelen özelliği. Bu aşamayı bize sağlayanların başında, kuşkusuz kıdemli meslektaşlarımız gelmektedir. Daha meslek kuralları tedvin edilmeden evvel, davranışlarıyla bu kuralların kolaylıkla kabulünü sağlamadaki payları, verdikleri örnekler unutulmuş hizmetlerden olamayacaktır.

Hemen şunu eklemek isteriz ki, Memleketimizde ilk defa kendi kendini meslek kurallarıyla sınırlayan ilk ve tek meslek kuruluşuyuz. Bu, elbette ki geçmiş hizmetlerin hazırlayabildiği ortamda başarılabilmiştir.

Mesleğimizin bir başka özelliği de, kişisel yaşamı olmamak gibidir. Bir süre sonra avukatlık mesleği, özel yaşantınızı âdeta kendi içinde eritebiliyor. Mesleğin dışında avukatın yaşamı o kadar cüzî bir nite-

lige ulaşıyor ki, bir gün Almanya'da çok ünlü bir avukat trafik kazasına uğrar, ölmek üzeredir, yanındaki yardımcısına şunu söyler: "Yazık oldu. Bugün o kadar çok işimiz vardı ki." İşte bu vaka, bizim tüm yaşıntımızı özetleyebilir.

Bir gözlemede daha bulunmanız mümkün. Ünlü bir Baro Başkanı şunu söylemişti: "Biz, bütün memleketlerin yerlisiyiz, bütün yüzyılların da çağdaşı." Bu o kadar doğru bir söz ki, bizim meslek kurallarınızla, Avukatlık Kanunumuzla dış kaynaklı metinleri karşılaştırdığımızda, şaşılacak derecede aynı olmaklık gözlenmektedir. Demek ki, bizim mesleğimizin dışa dönük savunma zaruretinden gelen ortak bir tarafı da bulunmaktadır.

Toplunda bazı kişiler şunu önerirler: Mutlu yaşamak için, gizli yaşamak lâzımdır. İşte bu olanaktan yoksun tek meslek sahibi avukatlardır. Bizim gizli yaşamamıza, sessizce yaşamamıza inkân yoktur. Bizim mesleğimiz hiç bir zaman büyük bir refaha götüren meslek değildir. Fransa'da zamanın en ünlü avukatı Berie hasta yatağında ölmek üzere iken genç meslektaşı başının yanına gelirler, niçin bu halde zaruret içinde öldüğünü kendisinden sorarlar. Yalnız şunu ilâve edeyim; o tarihte avukatlara vekâlet ücreti ödenmez, ufak bir kese içine konan birkaç altın ayak ucuna getirilir ve bırakılırdı. Gençler, ölmek üzere olan üstada, "Niçin siz bu halde bulunuyorsunuz?.. Ayağınızın ucuna o kadar çok kese bırakıldı ki." Cevabı şu olur: "Evet, çok bırakıldı. Almak için eğilnek lâzımdı, yapamadım." Bununla beraber her memleketin tarihinde ün kazanmış; fakat sonunda bunu kolayca yitirmiş örneklerimiz de var. Eski Roma'nın imparatorluk dönemi biliyoruz çok tenkit edilir. Nitekin, bazı ünlü avukatlar da onun dışında kalamadı. Tarihler şunu yazar: "İmparatorluk döneminde Çiçeron avukattı; fakat artık Avukat Çiçeron değil." Mesleğimize yozlaştırmadan bugüne kadar bizâ getiren üstatlarımıza, Barolar Birliği organlarında büyük emeği olan meslektaş-

larımıza Yönetim Kurulu minnet ve şükranlarını arz eder. Uzun meslek sonunda bizler belki şu hakkı kazanıyoruz: Kendisine saygı gösterilmesini istemek hakkı. Üstatlarımız ve hizmeti geçen meslektaşlarımız şimdi takdim edeceğimiz plaketleri bu sonsuz minnet ve şükran duygularımızın kanıtı olarak kabul buyurmalarını istirham ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, ilk olarak Eskişehir Barosunun eski Başkanlarından ve Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu olarak da büyük hizmetler görmüş Rahmetli ağabeyiniz Hikmet Tuncay'ın eşi Sayın Necla Tuncay'ı plaketini almak üzere kürsüye davet ediyorum. (Alkışlar) Sayın Hocam, sizden rica edelim plaketleri.

(Hikmet Tuncay'ın plaketi, Barolar Birliği Başkanı Faruk Eren tarafından eşi Necla Tuncay'a verildi)

BAŞKAN- Efendim, şimdi meslekte 40 yıl ve daha fazlasını doldurmuş muhterem üstatlarımızın, burada bulunanların teker teker kürsüye zahmet etmelerini rica edeceğim. Yine muhterem Hocanızdan kendilerine plaketlerinin verilmesini de istirham ediyoruz.

Sayın Ethem Derviş Deriş, İstanbul?... Yoklar.

Sayın Rebiî Daldal?..

(Rebiî Daldal'a Barolar Birliği Başkanı Faruk Eren tarafından plaketi verildi)

BAŞKAN- Sayın Niyazi Nun, İstanbul?... Yoklar.

Sayın Ziya Nuri Kunt?... Yoklar.

Sayın Necneddin Sahir Sılan?... Yoklar.

Sayın Nain Yener?... Yoklar.

Sayın Selâni Savran?... Yoklar.

Sayın Ziya Turgut, Kayseri?... Yoklar.

Sayın Cevdet Usel, Tekirdağ?... Efendim, Sayın Cevdet Usel gelemedişler, oğlunu lütfen. (Alkışlar)

(Cevdet Usel'in plaketi Barolar Birliği Başkanı Faruk Eren

tarafından Oğlu Necni Usel'e verildi)

BAŞKAN- Efendim, Sayın Cevdet Usel yerine, Oğulları ve delege-
miz bulunan Sayın Necni Usel plaketi almışlardır.

Şimdi, Birlik organlarında görev yapmış sayın meslektaşlarımız
aynı Şekilde Sayın Hocamızdan plaket vermesini istirham ediyoruz.

Sayın Emin Baltaoğlu?.. (Alkışlar)

(Emin Baltaoğlu'na Barolar Birliği Başkanı Faruk Eren tara-
fından plaketi verildi)

BAŞKAN- Sayın Baltaoğlu, konuşmak arzu eder misiniz?..

EMİN BALTAOĞLU- Sayın konuklarımız, sayın BaŐkanların, kıymet-
li meslektaşların;

Hayatta çalışmak herkesin görevi ve en kutsal bir durumda zevk
alacağı bir iŐtir. alıŐmak hepinizin görevi olduğuna göre, bu çalışma-
lar arasında en zevkli ve en kutsalı bir kinsenin kendi mesleğine
yapabileceği hizmettir. Ben hayatın boyunca mesleğine hizmet edebilnek
umudunu düŐdüm ve ona göre hareket etmeye çalıştım. Eğer mesleğine
en ufak bir katkıda bulundunsa, bu benim yaşam boyu zevkim ve gururum
olacaktır. Hepinizi saygıyla selânlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Osman Kuntan?.. (Alkışlar)

(Osman Kuntan'a Türkiye Barolar Birliği Başkanı Faruk Eren
tarafından plaketi verildi)

BAŞKAN- Sayın Yaşar nal?.. Yoklar.

Efendim, tensip buyurulursa, Sayın Birlik Başkanımızdan, bu-
rada toplantıda hazır bulunamayan üstatlarımıza ve hizmeti geçen avu-
kat arkadaşlarımıza plaketlerinin adreslerini arz ve istirham ediyorum.

Efendim, zr dilerim, bir yanlıŐlık oldu. Nuran Kurter Hanım-
efendi de buradaymıŐ, ltfetsinler. (Alkışlar)

(Nuran Kurter'e Barolar Birliği Başkanı Faruk Eren tarafından
plaketi verildi)

BAŞKAN- Şimdi, başta Sayın Cumhurbaşkanınız olmak üzere, Sayın Başbakan'dan, Bakanlardan, Anayasa Mahkemesi Başkanından gelmiş telgraflar var...

İLHAMİ GÜVEN (Ankara)- Bendenize de bu şerefli plaketin takdim edileceği hakkında bir yazı almıştım Barolar Birliğinden.

BAŞKAN FARUK EREM (Ankara)- Meslektaşınızın hakkı var. Yalnız Yönetim Kurulu şöyle bir karar verdi; görevi devan edenlere vermayelim, hitamında takdim edelim dedik. Bu yanlışlıktan dolayı özür dilerim efendim.

BAŞKAN- Efendim, şimdi telgrafları okutuyorum.

"Türkiye Barolar Birliğinin 12 nci Olağan Genel Kurul toplantısı nedeniyle davetiniz için teşekkür ederim. Çalışmalarınızda başarılar diler, şahsınızda değerli üyelerinize ve sayın konuklara en iyi dileklerini sunarım.

Fahri S.Korutürk

Cumhurbaşkanı" (Alkışlar)

"Türkiye Barolar Birliğinin 12 nci Genel Kurul Toplantısına vakit nazik davetinize teşekkür ederim. İşlerinin yoğun olduğu bir döneme rastlayan toplantınıza katılamayacağın için üzgünüm.

Genel Kurul Toplantınıza başarılar diler, tüm katılanlara saygılarımı sunarım.

Şevket Müftügil

Anayasa Mahkemesi Başkanı " (Alkışlar)

"Çağrınız için teşekkür ederim. Demokratik hukuk devletinin temel öğelerinden olan hak arama özgürlüğünün ve savunma hakkının etkin kullanımına ve geliştirilmesine Türkiye Barolar Birliğinin büyük katkısı vardır. Demokrasiyi ve düşünce özgürlüğünü zor kullanarak ve şiddet yoluyla etkisizleştirme eğilimlerine karşı özgürlükçü demokrasi kuralları içerisinde verilmesi gereken uğraşta Türkiye Barolar Birliğinin iş-

levi, önenini sürdürmektedir.

Gerek bu işlevin yerine getirilişine, gerek hakça bir hukuk düzeninin geliştirilmesine güç katacak çalışma ve atılımlarında Genel Kurula başarılar dilerim. Size, Birliğinizin değerli üyelerine ve Genel Kurul toplantınıza katılanlara mutluluk ve esenlikler dilekleriyle saygılar sunarım.

Bülent Ecevit

Başbakan" (Alkışlar)

"12 nci Genel Kurul toplantınızda alınacak kararların, hukukun üstünlüğü ilkesi ışığında Ülke sorunlarını aydınlatacağına ve çözümler getireceğine inanıyorum. Adalet alanındaki erdemli uğraşlarınızda başarılar diler, sevgi ve saygılar sunarım.

Sırrı Atalay

Cumhuriyet Senatosu Başkanı" (Alkışlar)

"Birliğinizin 12 nci Genel Kurul toplantısına davetiniz için teşekkür ederim. Ülkemizde hukukun üstünlüğü anlayışının yerleşmesinde ve gelişmesinde büyük katkıları olan Türkiye Barolar Birliğinin Genel Kurul çalışmalarına başarılar diler, saygılar sunarım.

Cahit Karakaş

Millet Meclisi Başkanı" (Alkışlar)

"Barolar Birliğinin 12 nci Genel Kurul toplantısına mazeretim nedeniyle katılamadığına üzgünüm. Başarı dileklerini saygılarınızla sunarım.

Mazhar Budak

Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanı" (Alkışlar)

"Nazik davetinizi aldım. Aranızda bulunamayacağım için çok üzgünüm. Demokratik hukuk devletinin, hukukun üstünlüğü ilkesinin ve özellikle Atatürk devrinlerinin savunucusu ve en etkin güvencesi olduğuna inandığım Türkiye Barolar Birliğinin değerli mensupları avukat arkadaş-

larına yüksek şahsınızda sonsuz sevgi ve saygılar sunarım.

12 nci Genel Kurul toplantınızın başarılı ve yargı sorunları yönünden yararlı geçmesini gönülden dilerim.

Cevdet Menteş

Yargıtay Birinci Başkanı" (Alkışlar)

"Türkiye Barolar Birliğinin 12 nci Genel Kurul toplantısına katılamayacağım için üzgünüm. Teşekkür eder, değişen ve gelişen Türkiye'nin hukuk düzeni konusunda olunlu çalışmalarını takdirle izlediğimiz Birliğinizin toplantısına başarılar diler, sevgi ve saygılarını sunarım.

Prof.İsmail Hakkı Ülgen

Danıştay Başkanı" (Alkışlar)

"Birliğinizin 12 nci Genel Kurul toplantısını izlemek olanağını bulamadığım için üzgünüm. Meslekî konular çerçevesindeki etkin çalışmalarınız kadar, Ülke sorunlarına ilişkin aydınlatıcı ve yönlendirici çabalarınızın da aynı başarıyla sürdürüleceğine olan inanç ve güvenimizi yineleyerek Genel Kurulunuzun değerli mensuplarına saygıyla selâmlarım.

H.Cahit Eren

Sayıştay Başkanı" (Alkışlar)

"Türkiye Barolar Birliğinin 12 nci Genel Kurul toplantısına nazik çağrınız için teşekkür ederim. Yoğun işlerimin aranızda bulunmama olanak sağlayamadığından üzgünüm. Barolar Birliğinin özgürlükçü demokratik sistem ve hakça bir düzen doğrultusunda uğraşısının ve bu alandaki değerli katkılarının bilinciyle Genel Kurula başarı dileklerini, şahsınızda tüm üyelere selâm ve saygılarını sunarım.

Hikmet Çetin

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı" (Alkışlar)

"Türkiye Barolar Birliğinin 12 nci Genel Kurul toplantısına ait davetiyenizi aldım, teşekkür ederim. İşlerinin yoğunluğu dolayısıyla-

le bu toplantıda bulunamadığının üzüntüsü içerisindeyim. Genel Kurul çalışmalarınızda başarılar diler, selâm ve saygılarını sunarım.

Dr. Faruk Sükan

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı" (Alkışlar)

"Davetinize teşekkür eder, Birliğinizin 12 nci Genel Kurul çalışmalarının başarılı ve olumlu geçmesi temennisiyle saygılarımı sunarım.

Hilmi İşgüzar

Sosyal Güvenlik Bakanı" (Alkışlar)

"Barolar Birliği 12 nci Genel Kurul toplantısına yapmış olduğunuz davete teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar diler, saygılar sunarım.

Güneş Öngüt

Ulaştırma Bakanı" (Alkışlar)

"Türkiye Barolar Birliğinin 12 nci Genel Kurul toplantısı nedeniyle nazik davetinizi aldım. Üyesi olmakla gurur duyduğum Barolar Birliğinin toplantısına yoğun çalışmalarım nedeniyle katılamadığım için üzgünüm.

Her zaman olduğu gibi bu toplantıda da özgürlükçü demokratik rejimin ve hukukun üstünlüğü prensibine dayalı devlet düzeninin savunulacağından emin bulunmaktayım. Başta zatiâliniz olmak üzere tüm üyelere başarılar diler, saygılar sunarım.

Şerafettin Elçi

Bayındırlık Bakanı" (Alkışlar)

"Türkiye Barolar Birliğinin 12 nci Genel Kurulunun açılışında bulunamamaktan dolayı üzgünüm. Hukuk devleti ilkelerinin egemen kılınması yolundaki başarılı çalışmalarınızın süreceğine inanıyorum. Genel Kurula başarılar diler, size ve tüm katılanlara saygılar sunarım.

Doç.Dr.Ahmet Taner Kışlalı

"Kültür Bakanı" (Alkışlar)

"Nazik davetinize teşekkür ediyorum. Çalışmalarım nedeniyle Birliğinizin 12 nci Genel Kurul toplantısına katılamadığım için üzgünüm. Hoş karşılayacağınızı umarım.

12 nci Genel Kurul toplantınıza başarılar diler, saygılar sunarım.

Mehmet Yüceler

Gıda-Tarım ve Hayvancılık Bakanı" (Alkışlar)

"Yoğun işlerin nedeniyle Türkiye Barolar Birliğinin 12 nci Genel Kurul toplantısına katılamadığından üzgünüm. Davetinize teşekkür eder, Genel Kurula başarılar diler dileğiyle saygılarını sunarım.

Necdet Uğur

Millî Eğitim Bakanı" (Alkışlar)

"Türkiye Barolar Birliğinin 12 nci Genel Kuruluna beni de davet suretiyle göstermiş olduğunuz nazik ilgiye teşekkür eder, toplantınıza başarılar dilerim.

Saygılarınıla.

Orhan Eyüboğlu

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı

İşleri Bakanı Vekili" (Alkışlar)

"12 nci Genel Kurul toplantısı çağrınıza teşekkür ederim. Genel Kurulun başarılı geçmesi dileğiyle saygılar sunarım.

Mehmet Can

Adalet Bakanı" (Alkışlar)

"12 nci Genel Kurulunuza yoğun işlerin nedeniyle katılamayacağımı bildirir, Genel Kurulunuzun esenlikler içinde geçmesi dileğiyle selâm ve saygılarını sunarım.

Gündüz Ökçün

Dışişleri Bakanı" (Alkışlar)

"Barolar Birliğinin 12 nci Genel Kurul toplantısı münasebetiyle gönderdiğiniz nazik daveti aldım, teşekkür ederim. Genel Kurulunuzun başarılı geçmesini ve Ülkenizde hukukun üstünlüğü ilkesinin gerçekleşmesinin mücadelesi yolunda bir adım olmasını diler, yeni seçilecek yöneticilere çalışmalarında başarılar diler, bütün delege ve muhteren zevata selâm ve saygılar sunarım.

Alpaslan Türkeş

MHP Genel Başkanı" (Alkışlar)

"Çağrınıza teşekkür ederim. Ülke sorunlarının yoğunluğu aranızda bulunana olanak vermediği için üzgünüm. Genel Kurul çalışmalarınızın başarılı geçmesi dileğiyle, size ve tüm üyelerinize saygılar sunarım.

Deniz Baykal

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı" (Alkışlar)

"Türkiye Barolar Birliğinin 12 nci Genel Kurul Toplantısı için gönderdiğiniz çağrıya içtenlikle teşekkür ederim. Bakanlık içi ve Bütçe çalışmalarımız yoğun olması nedeniyle Genel Kurulunuzda bulunamadığım için üzgünüm.

Anayasamızda da açıklıkla tanımlandığı gibi sosyal hukuk devleti olarak Ülkenizde hukukçu olan saygınlığın artması ve sorunlarımızın çözülmesinde hukuk devleti anlayışının dışına yönelinmesi değişmez bir prensip olmalıdır. Ülkenizde hukukçu saygınlığının yaratılmasında Türkiye Barolar Birliğinin çalışmalarının katkısının büyük olduğu da bir gerçektir. Bu katkının sürekliliğine de içtenlikle inanıyorum. Bu nedenle Türkiye Barolar Birliğinin 12 nci Genel Kuruluna başarılar diler, saygılar sunarım.

Bahir Ersoy

Çalışma Bakanı" (Alkışlar)

BİR DELEGE- Sayın Başkan, yalnız isimler okunsun, metinler okunmasın.

BAŞKAN- Efendim, çok az kaldı. Lütfederseniz, zahmet etmişler, onur vermişler, telgraf çekmişler. Çoğu okundu. Bir kısmını okuyup, bir kısmını okunacak yanlış bir yöntem olur kanısında Başkanlık Divanı.

"Ülkenizde faşist terörün hızla tırmandığı bugünlerde, avukatlarımızın ve onların meslek örgütü Barolar Birliğinin demokratik görevlerini ısrarlı ve kararlı bir şekilde sürdürmeleri insanlık düşmanı faşizme geçit verilmemesinin güvencelerinden birisidir.

Örgütünüzün hukuk otoritesi sözcülerinizin anti-demokratik girişim ve uygulamalara sistenli şekilde karşı koyması, kısıtlı demokratik hakların daha genişletilmesinden yana olan emeği halkınız, çalışan geniş kitleler tarafından memnurlukla karşılanmakta, bu tutumunuz demokrasi saflarında yer alanlara güç ve mücadele azmi kazandırmaktadır. Hukuku demokrasinin hizmetine koşmanız çağınızda kapitalist ülkelerde ender görülen, gerçekten takdir edilir bir tutumdur.

Demokrasi mücadelesindeki kararlı tutumunuzdan ötürü sizleri Partin Türkiye Sosyalist İşçi Partisi adına kutlar, Genel Kurulunuza başarılar dilerim.

Ahmet Kaçmaz

Genelbaşkan" (Alkışlar)

"Türkiye Barolar Birliğinin 12 nci Genel Kurul toplantısının Türk hukukuna anlamlı katkı sağlayacağına inanıyorum. Saygılarınıla.

Celil Gürkan

Türkiye Muharipler Derneği

Genel Başkanı" (Alkışlar)

"Anayasamızın öngördüğü sosyal hukuk devleti ilkesi doğrultusunda planlı, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın toplum refahına yönelttilmesinde ve Türkiye'nin gelişme sorunları içinde hukukun etkin-

liği konusu gereken yeri almamıştır.

Planlı kalkınma süresi içinde toplulda hukuk sisteminin gelişmesine gereksinin artmakta, teknolojik gelişme, sinayileşme, nüfus artışı, iç göçler ve hızlı kentleşme, insan ilişkilerinin normal yolları giderek daha karmaşık ve önenli hale gelmektedir. Dördüncü Beş Yıllık Plan döneminde yasaların, değişen toplumun gereksinmelerine göre gözden geçirilmesi, yargı düzeninin süratli karar verilebilecek yapıya kavuşturulması gibi kavuşma alanları Türk halkının sorunlarına ciddiyle ve sürekli biçimde eylem, Türk Barolar Birliğinin katkısına açaktır. Türk Barolar Birliğinin bugüne dek Türk hukuk düzenine getirdiği değerli katkılarınının 12 nci Genel Kurulda da artarak süreceği inancıyle başarılar diler, saygılar sunarın.

Bilsay Kuruç

Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarı" (Alkışlar)

"Hukukun uygulannasında ve hukuk devleti kavramının kökleşmesinde büyük katkısı bulunan Birliğinizin 12 nci Genel Kurul toplantısının, Türk hukuku için mesleğiniz yönünden yararlı kararlar alınacağı içinde başarılar diler, şahsınıza, Genel Kurulun tüm üyelerine sevgi ve saygılar sunarın.

Hakkı Öner Turan

Isparta Barosu Başkanı" (Alkışlar)

"Hava koşullarının ağırlığı ve ulaşım olanaksızlığı nedeniyle Baronuz delegelerinin Olağan Genel Kurula katılanayacakları anlaşılmalıdır. Hukuk sorunlarınıza tutacağı ışık ve Baroların bağımsızlığı yolunda tüm başarılarını beklediğiniz Genel Kurulunuza Ülkeniz ve halkınız için yeni hizmet olanakları diliyor, Baronuz adına saygılarımızı sunuyoruz.

Fethi Çulha

Trabzon Barosu Başkanı" (Alkışlar)

"Ansızın hastalandığından, toplantıya katılamıyorum. Kararları-

nız, hukuk ve demokratik yasanız için hayırlı ve toplantının başarılı olmasını dilerim. Genel Kurula saygılar sunarım.

Avukat Enin Değer

Ankara Barosundan" (Alkışlar)

"Türkiye Barolarının mümtaz sınırlarından teşekkür eden Türkiye Barolar Birliği Genel Kuruluna, Antalya Barosunun şahsın ve bütün üyeleri adına saygı ve başarı dileklerini sunar, Genel Kurulun Atatürk devrin ve kurallarına sadık biçimde, yurt yararlarına gözönünde tutarak çalışmalar yapacağına olan güvenliğinizi teyit eder ve Sayın Genel Kurula başarılar dilerim.

Antalya Barosu" (Alkışlar)

"Barolar Birliği Olağan Genel Kurul çalışmalarının tüm Ulus ve meslektaşlarınıza hayırlı olmasını diler, alınacak kararların zor dönem yaşayan demokrasinize ışık tutacağını ümit ederiz. Saygılarımızla.

Edirne Barosu

Yönetim Kurulu" (Alkışlar)

"Hukukunuza ve savunma hakkına büyük katkılarda bulunacağına inandığımız Genel Kurulunuza üstün başarılar diler, saygılar sunarız.

Av. Nadir Serpen

Balıkesir Barosu Başkanı" (Alkışlar)

"Çok nühin meslekî nazaretleriniz dolayısıyla Genel Kurul toplantısına katılamayacağımızın üzüntüsü içindeyiz. Genel Kurul çalışmalarını gerek mesleğiniz açısından, gerekse hukuksal sorunları yönünden başarılı sonuçlar vermesini diler, tüm arkadaşlarınıza saygılarınızı sunarız.

Av. Cahit Altan

Av. Ergun Baskı" (Alkışlar)

"Genel Kurula en samimi başarı dileklerini beyan eder, mesleğinizle ilgili hususlarda gerekli kararların alınmasını dilerken, tüm

meslektaşlarınıza saygılar sunarın.

Av. İsmail Özersin

Ankara Barosu" (Alkışlar)

"Ansızın hastalandın. Toplantıya katılamıyorsunuz. Başarı dilek-
lerimi ve saygılar sunarın.

Av. Erin Değer" (Alkışlar)

"Sağlık nedenleriyle Genel Kurul toplantısına katılamıyorsunuz.
Barolar Birliğinin Anayasal kuruluş olarak Türk toplumundaki yeri büyük-
tür. Ülkenin sıkıntılı günlerinde Genel Kurulumuzun ilgililere ve yurt-
taşlarınıza en iyi yolu gösterecek kararlar alacağı inancındayın. Genel
Kurula çalışmalarında başarılar diler, saygılar sunarın.

Av.Nabi İnal

Hatay Barosu Başkanı" (Alkışlar)

"Türkiye Barolar Birliği 12 nci Olağan Genel Kurul

Divan Başkanlığına

Türkiye Barolar Birliği şirdiye kadarki çalışmalarında faşizme
karşı ve anti demokratik kanun ve uygulamalara karşı daima karşı tav-
rın, yılmaz bir savunucusu olmuştur. Şu anda Ülkenizde faşist, gerici
güçler çeşitli oyunlar tezgâhlayarak, ilerici, demokrat ve sosyalist
kişi ve güçleri susturmak istenmektedirler. Yine bugünlerde terörizm
bahane edilerek kişi hak ve özgürlüklerini ortadan kaldıracak olan
yasa tasarıları gündene getirilmiştir. Buna paralel olarak sıkıyönetim
uygulamalarına geçilmiştir.

Türkiye Barolar Birliği dün olduğu gibi bugün de, faşizme,
işçi ve emekçi sınıfların hak ve özgürlüklerini ortadan kaldıracak olan
uygulamalara karşı tavır alacağı inancıyla Kongrenize başarılar diler,
saygılar sunarız.

Türkiye İşçi Partisi

Eskişehir İl Örgütü Adına Başkan

Vedat Baranoğlu" (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın delegeler, şimdi gündenin yedinci maddesine geldik. Yedinci maddede, "Başkanlık Raporu ile Birlik Yönetin Kurulunun 1978 yılı Çalışma Raporu, bilanço, gelir-gider ve giderlerin bütçe ile mukayese tablolarının ve Denetleme Kurulu Raporunun okunması ve görüşülmesi" vardır.

Geçen yıllarda tatbik ettiğiniz bir uygulamayı biraz sonra takdirlerinize tekrar arz etmek isteyeceğim. Başkanlık Raporu ve Birlik Yönetin Kurulunun Çalışma Raporu daha evvel sayın delegelere gönderilmiştir, hepiniz okunmuş bulunuyoruz. Bu bakımdan eğer kabul buyurulursa, Sayın Genel Başkanımızdan sadece bir özetleme konuşması yapmasını istirham edeyim. Raporu okunak uzun zaman alır. Herkes okuduğu için fuzulî yere zaman kaybetmiş olacağız. Bu hususu takdirlerinize arz ediyorum; yani Hocanızın sadece özet olarak konuşması ve Raporların tekrar okunması hususunu kabul buyuranlar lütfen işaret etsinler... Kabul etmeyenler... İttifakla kabul edilmiştir.

Buyurun Sayın Faruk Eren.

BAŞKAN FARUK EREM- Sayın Başkanımız, Barolar Birliği Yönetin Kurulu Başkanı olarak bendenizden bir özet istediğiniz için, yapabildiğin kadar vaktinizi az alabilecek bir özet sunmaya çalışacağım.

Bu yılki Başkanlık Raporu, bir varsayımdan hareket etti. Acaba 1961 Anayasası yapıldığı zaman Türkiye Barolar Birliği kurulmuş olsaydı, kendisine ne gibi görevler verilmesi gerekirdi. Bu kronolojik talihsizlik Barolar Birliğinin pek çok görevli olduğu alanda yetkisizmiş gibi bir görünümüne sebep olmaktadır. O halde önümüzdeki yıl çalışmalarında bu varsayımdan hareketle biz şu alanlarda, şu görevle donatılmış olmanız lâzımı fikrinden hareketle, Yönetin Kurulu bu boşluğu doldurma çabasına başlayacaktır. Bunun için neler yapılabileceği Raporunda somut biçimde gösterilmiştir.

Yönetin Kurulu Raporunu özetledikten evvel, Yüksek Huzurlarınız-

da, istisnasız tün toplantılara katılan, her kararın alınmasında yoğun çaba gösteren Yönetim Kurulu Üyesi arkadaşlarına teşekkür etmek istiyorum. Bu yılki Raporumuzda bazı nemleket sorunlarına fazlaca tenas ettiğimizi müşahade buyuracaksınız. Toprak ve Tarım Reformunun istenilen hızla, istenilen isabetle yürütülmediği yolundaki mukayeseli çalışmalarını zı ilgililere sunmuş bulunuyoruz. Yapılan çalışmalar Raporda aynen gösterildi.

Bu arada Parlamentonun itibarı ile çok ilgili olan eski, yeni Parlanterlere bazı olağanüstü haklar tanınmasının, toplunda tepki ile karşılaşması neticesinde, bundan dönülünmesi çabalarına büyük önen verdik.

Saldırı alanlarının yavaş yavaş yargıya yönelmiş bulunmasının önlenmediği takdirde daha da genişleyebileceği hususundaki kuşkular zamanında iletildi.

Anarşik olaylar hakkında, bir hukuk kuruluşu olarak nelerin önerilmesi gerekiyorsa, onlar önerildi; ana hukuksal açıdan büyük bir dikkat ve ihtiyatlılığı da elden bırakmanağa çalıştık.

Birliğimizin katıldığı toplantılar başında, kuşkusuz bu yılın en büyük olayını teşkil eden İstanbul Baromuzun 100 ncü yıldönümünü daha da güçlü kılabilmek için Birlik, bazı girişimlerde, yardınlarda bulunmuştur. Gerçekten, 100 ncü yılı kutlanası aşağı yukarı dünya çapında bir olay haline getirilmiştir. Diğer Barolar adına da, Yönetim Kurulu adına da İstanbul Barosu Yönetim Kuruluna, Sayın Başkanına teşekkürlerinizi arz ediyoruz.

Bu yılda, adalet yılında Sayın Yargıtay Başkanınızdan sonra, Türkiye Barolar Birliği Başkanı konuşma olanağını sürdürdü ve bu yıl elde edilmesi icap eden hususlarda da Sayın Başkanın Birlik konuşmasını takviye eder şekildeki beyanları gerçekten bize bazı olanaklar sağlanmıştır ki, biraz sonra ona tenas edeceğin.

Uluslararası Barolar Birliğinin İstanbul'da yapmak istediği toplantıyı memnunlukla kabul ettik. Esasen bu birliğe, Birliğiniz kurulmadan evvel İstanbul ve Ankara Baroları da katılmış olmaları nedeniyle ev sahipliği Barolar Birliğine düştü; fakat bu toplantının sadece bir iç faaliyetle kalması, yabancı meslektaşlarımızdan da bir şeyler alabilmek, biz de onlara bir şeyler verebilmek maksadıyla meslek kuralları semineri tertip ettik. Her memleketten bir konuşmacı bir başka mevzuu ele aldı. Gerçekten karşılaştırmalı hukuk açısından faydalı sonuçlar elde edildi ki, Raporumuzda konular etraflıca dile getirilmiştir.

Uluslararası Yargıçlar Kurulunun İtalya'da tertip ettiği konusu pek güncel, grev konusu olan bu toplantı Yönetin Kurulunuzun Sayın Başkanvekili Enver Arslanalp tarafından temsil edilmiş ve çok mükemmel bir rapor sunulabilmiştir. Buna ilişkin dokümanları unut ediyoruz ki, önümüzdeki yıl sizlere takdim edebileceğiz.

Bu yıl naalesef fazlaca bölge toplantısı yapamadık, Bazı parasal nedenlerle. Tek toplantınız Edirne'de oldu ve orada da sadece bir toplantıyı orada yapmak değil, bir de Barolara ilişkin bir faaliyet göstermek için uzun süren bir seminer tertip edildi. Edirneli meslektaşlarınızla Yönetin Kurulu üyelerinin teker teker hazırladıkları çalışmalar sunuldu.

Bu yıl ilk defa Dünya Hukuk Gününü Barolar Birliği Ankara'da kutlanmakta zaruret gördü. Özellikle silahsızlanma kavramının gün geçtikçe kaynaktaki özünden uzaklaşmasının sakıncaları hatipler tarafından orada pek etraflı bir şekilde izah edildi. Başbakanınız dahil, Millî Savunma, Dışişleri Bakanınız dahil, kendileri bizzat ilgi gösterdiler ve Bakanlarınız, gerçekten bizleri aydınlatıcı bazı açıklamalarda bulundular. O beyanlar işitildiğinde, "Silahsızlanma, hukuk yoluyla barış" gibi terimlerin ardında bazı sakıncalı anlayışlar karşısında, Hükümetinizin ne kadar dikkatli olduğunu da sezebildik.

Bunun dışında, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin 30 ncu yıldönümü dolayısıyla Ankara'da tertiplenen toplantıda, Yönetim Kurulu ve Disiplin Kurulu üyelerinizden hemen hemen hepsi çok güzel bildirimler ve tebliğlerde bulundular. Metinlerin hepsini buraya almadık; ama kinin nasıl bir çalışma verdiğini de hiç olmazsa ismen zikredebildik. Esasen yine bazı malî nedenlerle bu yıl size ebat açısından bir evvelki yıllara kıyasla aşağı yukarı yarı yarıya indirilmiş hacinde bir Rapor takdir ettik; ama yapılanlardan hiç biri açıkta kalması için, hiç olmazsa başka yayınlarınızda, örneğin Barolar Birliği Bültenindeki yayınlara atıfta bulunmak suretiyle birçeşit sayfa tasarrufuna gitmek zaruretinde kaldık.

Barolarla ilişkilerimiz açısından ayrıntıları bir tarafa bırakırsanız, bu yıl şu olaylar cereyan etti: Avukatlık Kanununun çıkışından bu yana bir türlü protokoldaki yerinizi sağlama çabalarınız kesin sonuca varamadı. Birçok Barolarınız şikâyetçi oldular. İçişleri Bakanlığı ve Protokol Dairesi ile yapılan sonuçlar neticesi, sanırım ki önümüzdeki yıl üzücü olaylar meydana gelmeyecektir.

Ücret tarifesi, yakından izlediğiniz bir konudur. Yalnız, bunun hazırlanabilmesi, bütün Barolarımızdan mütalaa alındıktan sonra birleştirme gibi bir yol takip etmesi zorunluluğu karşısında, Barolarımızdan çok ısrarlı taleplerinize rağmen bugün yine de bazı Barolarımız tarafından mütalaanın gelmediği görülmektedir. Kısa bir zaman sonra süre bitecek, Yönetim Kurulu tarifeye son şeklini verecektir. Kuşkusuz, bu kez hazırlanacak tarifenin, eskilerinden çok farklı olabileceğini; fakat tarife üzerinde maalesef son sözün hâlâ Adalet Bakanlığında olması nedeniyle bir hayli de emek sarf etmek icap edeceğini tahmin buyuruyorsunuz.

Yasaya ilişkin çalışmalarınıza gelince: Menleketinizde yepyeni bir dönem açılıyor; sıkıyönetim dönemi. Evvelce tetkik buyurduğunuz Ra-

porlardan da anlaşılacağı üzere, elimizdeki Sıkıyönetim Kanunu Osmanlı devrinden kalan örfî idare kanunlarının biraz daha Türkçeleştirilerek devamından ibarettir. Bugün bilimde, bütün demokrasilerde mevcut olan sıkıyönetim kanunlarıyla bu Kanunumuzun hiç bir ilişkisi olmadığını gördük ve daha çok eski tarihte demokrasilerdeki sıkıyönetimin ne şekilde olması icap ettiği yolunda önerimiz takdim kılınmış; fakat yeni bir metnin çalışılmasına dahi başlanmasını bir dönemde sağlayamadık. Bu itibarla, açılacak olan yeni dönemde Türkiye Barolar Birliğinin her halde çok dikkatli, çok uyarıcı bir çaba içerisine girmesi zarurî hale gelebilecektir.

Bundan gayri, arkadaşlar, özyönetim sorununun çözümlenebileceği umudumuz, yarının pek üstündedir. Bundan evvelki dönemlerde en azından üç müracaatta bulunduk, üçü de başarısızlıkla neticelendi. Bu dönemde bir duraklamayla karşılaşmamız üzerine, huzurunuzda açıklamayı görev sayarım, Sayın Başbakanımıza giderek, "Eğer bu tasarı çıkmayacak olursa ben arkadaşlarıma yüzüne bakamam. Çekilmem gereklidir." dedim. Kendisine Genel Kurulumuza gönderdiği müteaddit tellerdeki bu zarurete işaret eden metinleri de okudum. Cevabı, "Yüzüne bakamamak ihtiyacı sizin için değil, benim içindir." dedi ve önümde telefonla vaki iş'ar üzerine tasarı Hükümet tasarısı olarak hazırlandı, halen Yüce Mecliste Adalet Komisyonundadır. (Alkışlar)

Umud ediyoruz ki, 1980 yılında huzurunuzda geldiğiniz zaman, aklanmanız biraz daha kolay olabilecektir.

Vergi kanunları üzerinde durduk. Vergi kanunlarına pek çok karşı gelenler var. Türkiye Barolar Birliği, darboğaz diye isinlendirilen bu ekonomik duruma düşüp, çıkma çarelerinin birisinin de, vergi kanunlarındaki değişiklik olduğuna inannaktadır; ama tasarıya Yönetim Kurulu şe nedenle karşıdır; Diğer bir deyinle, karşı olmaklığınızın

sebebi çok farklıdır. Bugün hiç bir ülkede artık vergi kanunları, klasik vergi hukuku anlayışına dayanmıyor. Sosyal adaleti sağlama araçlarının başında gelmekte vergi kanunları. Bu niteliğin en ufak izini tasarıda göremedik. Diğer taraftan, hayat standardı veya benzerî kavramlarla mesleğe başlamanın asgarî kazancı göze almayanın meslekten döndürülmesi gibi bir sonuçtan fazlaca şikâyetçi olduk. Bir sözü daima tekrarlarız; "Hakkını arayanazsın" demekle, "Şu kadar paran varsa, hakkını arayabilirsin" demek arasında büyük bir fark yok. Halbuki, vergi kanunları, harçları o kadar arttırmıştır ki, adlî müzaheret sistenimize elbette ki konuşmalar sırasında temas edeceğiz. O daha pekleştirmeden, adaleti daha da pahalılaştıran bir sistemin pek çok sakıncaları olmak gerekir. Vergi kanunları hakkında çok geniş bir etüt hazırladık ve Yönetim Kurulu bunu sadece kendi çabalarıyla yapmaktan ise, bütün Türk Baroları başkanlarını toplanayı, Başkanın mazereti halinde vergi hukukundan daha iyi anlayan arkadaşının gönderilmesini istedik, toplantı hakikaten muhteşem oldu ve Ülkenizin çeşitli yerlerinden gelen uzman arkadaşlarımız o kadar kusur gördüler ki, bunları özetleyerek bir kitap haline getirdik ve bunu Meclisteki bütün meslektaşlarınıza ve ayrıca ilgililere de gönderdik. Elbette ki, vergi artışına karşı çıplak ve gerekçesiz bir çıkış bize yakışmaz; ama kusurlu bir kanunun getireceğinden daha fazla sakıncaları da ardında sürükleyebileceği kuşkusuz içindedir. Biraz da teknik olan bu konu, biraz evvel sizlere takdim edilen büroşürde çok etraflıca incelenmiştir. Bu arada, üç defa Barolar Birliğinin reddine başarı sağlayabildiği malî müşavirlik konusunun hiç yeri yokken bu tasarının gözden kaçabilecek bir yerine ve örtülü deyinlerle sokuşturulduğunu gördük. Bu konuda da zannediyorum ki, çok ağır bir çatışma meydana gelebilecektir. Bu maddeyi Karma Komisyon aynen kabul etmiş, biz su komisyonda bunun çıkarılmasını sağlamıştık; ama ana komisyona döndüğünde tekrar konu. Bazı teşebbüslerimiz

le bunu önleneye çalışacağız.

Diğer malî konularda bugün artık yavaş yavaş kanu efkârına geç de olsa intikâl eden Bankalar Kanununun 38 nci maddesindeki süregelen gayet örtülü ve teknik olduğu için vahameti pek de farkına varılmayan, toplanan nevduatın yaratıcı alanlarda değil, ticarî alanlarda ve bir sömürü uygulaması şekline bürünen biçimini etraflı şekilde kamuoyuna sunmaya çalıştık. Kamuoyunda bir uyanna var gibi gelir bizlere.

Bu yılki raporumuzda evvelce mevcut olmayan bir bölüne daha yer verdik. O da, Planlanayla olan ilişkiniz. Bundan evvelki dönemlerde bu ilişkiyi bir-iki teşebbüsümüze rağmen kuranadık. Bu dönemde kurduk. Nitekin, Uzmanlar Komitesine Türkiye Barolar Birliği de dahil olmuş, bendeniz, Genel Sekreter, Başkan Yardımcısı arkadaşın Enver ve diğer arkadaşların çeşitli faaliyetlerle Planlamanın demokratik; fakat yaratıcı bir Planlana olmasını sağlamak için elinizden gelen gayrete girdik. Organik olmasa bile, çok içten bir rabıta ile Planlamayla ilgili hale gelmiş bulunuyoruz. Raporda, yapılanlar yazılıdır.

Sair konular, (Vaktinizi biraz fazlaca aldım) avukat arkadaşlarınızın ayrıntılı dertlerine ilişkin kısın Raporumuzda 64'ten 80 küsur sayfaya kadar açıklanmıştır.

Arkadaşlar, sosyal güvenlik açısından bu yıl bazı problemlerle karşılaşmıştık. Biliyorsunuz geçen yılın ancak son günlerinde elde ettiğimiz yeniden basamak seçmek olanağı, bu yılın başlarına doğru taşıdı. Maalesef buna rağmen Birliğimize intikâl eden olaylara göre, bazı arkadaşlarınız yine bunun süresini de kaçırmış bulunuyor. Yeni bir olanağı yakında sağlayabileceğiniz umudunu pek de taşımıyoruz. Evvelki uygulama % 10 yıllık artışta beyan esasını ele aldığı için, bazı Barolarınız bazı yıllar tünden, bazıları münferit arkadaşlarınızın ihmalllerinden ötürü artışı sağlayamadılar. Bunun devam edeceği korkusu üzerine, % 10'ların Baroca bordroda otomatik % 10 artış biçimini getirmiştik; fakat bu sı-

rada Sosyal Sigortaların kendi iç organlarına yaptığı bir genelge ile yine beyan esasını ortaya attığı görüldü. İki genelgeyi tahrik etmek suretiyle, Genel Müdürlük tashihatını yapmış bulunuyor. Buna karşın, tavandaki artışın bize sirayet etmeyeceği yolunda Sigorta ısrarlı bulunuyor. Bu direnci bertaraf etmek için idarî girişimlerde başarı alamadık. Bundan evvel hatırlanacağı üzere ilk kez % 35, sonra % 25 artışı sağlanıştık. Fakat, Sigortanın kendine özgü nedenleri hepimizce malum. Direncinde bir artış gördük ve her seferinde bu pazarlık kavgasını yürütmüş olmaktan bıkkınlıkla Ankara Üçüncü İş Mahkemesinde tespit davası açtık. Sonucunun olumlu olabileceği kanısındayız, ki bu mesele bir defaya ve son kez çözüme bağlansın diye. Daha fazla uzatırsam, özet görevimi suiistimal etmiş olacağın.

Saygılarını arz ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Birlik Başkanımıza teşekkür ederiz.

Şimdi aynı şekilde Malî Faaliyet Raporu ve 1979 yılı Bütçesi hakkında Sayın Sayman Üyeyi konuşmak için çağırıyorum, özet olarak. Sayın Fehmi Özçelik, buyurun.

SAYMAN ÜYE FEHMI ÖZÇELİK (Ankara)- Sayın üyeler,

Bu yıl, daha önce bilginize sunulan Başkanlık ve Yönetim Kurulu Raporlarından, Birliğin malî çalışmalarını tamamiyle çıkartılmış, bu yöndeki çalışmalar ek bir Rapor halinde Genel Kurulun bilgisine sunulmuştur. Bu suretle, bir yandan, daha önce hazırlanan Başkanlık ve Yönetim Kurulu Raporlarındaki bilgiler ile 31 Aralık 1978 sonu itibariyle hazırlanan Malî Rapor arasında meydana gelmesi olağan çelişmeler giderilmek ve Birliğin malî durumu hakkında gerçek sonuçlar sunmak istenirken, diğer yandan da tekrardan kaçınılması ve malî sorunların tek bir bölümde toplanması amaçlanmış bulunmaktadır.

Türkiye Barolar Birliği, malî yönden maalesef büyük bir darbağazın içindedir. Bunun başlıca nedenini; bir yandan Birlik kesenekle-

rindeki artışın artan hayat pahalılığıyla birlikte, toplu sözleşmelerin getirdiği personel giderlerindeki artışı zaman ve miktar bakımından karşılamaktan uzak oluşu; diğer yandan da keseneklerin zamanında ödenmesi olarak özetlenecek olanak içinde bulunmaktadır.

1977 yılı Genel Kurulu, Birlik keseneklerinin 15 liradan 25 liraya çıkartılmasına karar vermiştir. Artış, 1979 yılı çalışma dönemi içinde uygulanacak olup, oran % 66,6'dır. Oysa, aynı süre içinde toptan eşya fiyatlarındaki artış bu oranı aştığı gibi, malî olanaksızlıklar yüzünden bir yıl süreli olarak bağitlanan toplu sözleşme ile personel giderlerindeki artış da % 119,7'ye ulaşmıştır.

Diğer yandan, 1975 yılından itibaren Birlik keseneklerinin tahsilinde zorluk çekilmekte, tahakkuk eden keseneklerin ödenmesindeki gecikmeler bir sonraki yıla aktarılmak suretiyle gittikçe büyümektedir. Tahakkuk ile tahsil arasındaki bu eksi fark, giderlerin bir bölümünün önceki yıllardaki tasarrufların harcanması suretiyle karşılanmasını gerektirmiştir. Raporun düzenlendiği sırada Birlik tahsilatı ödenmesi gerekli giderleri karşılamaktan çok uzak bir duruma düşmüş bulunmaktaydı. 31.12.1978 itibariyle 1978 yılı toplu sözleşme farklarının ödenmesi olanağı bulunmadığından 1979 yılı bütçe tahminine bu farkları karşılayacak neblağın ayrıca konulması gerekmektedir.

Buna karşılık tahakkuk eden; fakat henüz tahsil edilemeyen kesenek miktarı 1.960.998.-TL.yı bulmaktadır. Son dört yılın tahakkuk ile tahsili gereken kesenek alacaklarının miktarı şöyledir.

1975'de 371.403.-TL.

1976'da 510.153.-TL.

1977'de 1.108.813.-TL.

1978 sonu itibariyle de 1.965.998.-TL.dir.

Sunulan, tahsil edilmiş neblağlar, yalnız o yıla ait kesenekler olmayıp, bu rakamlar içinde önceki yıllardan kalma kesenek borçla-

rı da bulunmaktadır. Tahsilattaki bu olumsuz gelişme, Birlik giderlerinin karşılanabilmesi için önceki yıllardaki tasarruflardan nakit olarak elde bulunanlar ile Bütçelere göre birikmesi gereken kaynakların sarf edilmesi zorunluluğunu doğurmuştur. Tahakkuk eden kesenekler tahsil edilebilmiş olsaydı bugün bir nakit ve ödeme sıkıntısına düşmek söz konusu olmayabilirdi.

Bu nedenle Genel Kurulumuzun öncelikle birikmiş keseneklerin tahsili, sonra da önümüzdeki yıllarda Birlik giderlerinin karşılanması için alınacak önlemleri saptaması gerekmektedir. Keseneklerin tahsili Denetlene Kurulumuzun tavsiyesi ve Yönetim Kurulumuzun çabalarına rağmen maalesef olunlu bir sonuca ulaşamamıştır. Raporun sonraki bölümlerinde metinlerini sunduğumuz uyarı ve ricalarımız yeterli tahsilatı sağlayamamıştır. Yönetim Kurulumuzun elinde başkaca bir yaptırım gücü de yoktur.

1136 sayılı Yasa, Birlik Kesenek borçlarının tahsili için herhangi bir yaptırım öngörmemiştir. Genel Hukuk kuralları içinde yaptırım uygulaması düşünülebilirse de Yönetim Kurulumuz bu konudaki en önemli yaptırımın Barolar Birliği idealine bağlılık ve Birlik anaçlarını gerçekleştirme düşüncesindeki içtenlik olduğu görüşündedir. Bu nedenle Yönetim Kurulumuz keseneklerin zamanında tahsili konusunda ısrarlı uyarılar ve ricalar dışında başka bir yaptırım düşünmemektedir. Buna rağmen 31.12.1975'de tahsil edilemeyen 1.108.813.-TL. kesenek borcunun 1978'de 1.960.998.-TL.yı bulması sorunu bütün boyutlarıyla Genel Kurulumuzun bilgisine sunmayı gerektirmiştir.

Durum Ölüm Yardımları açısından da küçük farklılıklarla aynı biçimde gelişmektedir.

Ölüm Yardımı için tahakkuk eden meblağ 2.057.400.-TL.dir. Yıl içinde 97 arkadaşımızın aramızdan ayrılacağı düşünülerek kişi başına 21.210.-TL. ödenmesi düşünülmüştü.

Buna rağmen 1978 yılı içinde Barolarımızca Ölüm Yardımı için gönderilen meblağ tahakkukun çok altındadır. Buna göre 29.12.1978'de aramızdan ayrılan 78 meslektaşımızın yakınlarına toplam 1.711.998.-TL. yardım intikâl ettirilebilmiştir. Yıl içinde tahsilatın bir bölümü geçmiş yıllar tahakkuk ve tahsilatına aittir. Bu nedenle pek çok meslektaşımızın yakınlarına yardımınızı ulaştırmak olanağı bulunamamıştır. Raporun düzenlendiği 29.12.1978 tarihinde ölümlerinde yardım ödenmeyen 38 meslektaşınız bulunmaktaydı. Geçmiş yıllarda Ölüm Yardımı esaslarına göre tahakkukun tamamı tahsil edilebilseydi avans olarak ödenen meblağların bakiyesini de hak sahiplerine ödemek mümkün olacaktı. Yıllık tahakkuk zamanında tahsil edilemediği için maalesef Ölüm Yardımının uygulanmasında bu farklar da ödenememektedir. Geçmiş yıllardan devreden Ölüm Yardımı borçları şöyledir.

1976'da	348.400.-TL.
1977'de	402.050.-TL.
1978'de	250.445.-TL.
Toplam	1.000.895.-TL.dır.

Her ne kadar Ölüm Yardımı esaslarınının 4 ncü maddesi bu fonda para bulunup bulunmadığına bakılmaksızın yardımın Birlik Bütçesinden yapılmasına amir bulunmakta ise de, zaman zaman Birlik carî giderleri ile personel maaşlarını karşılanmakta çekilen zorluklar Bütçeden ölüm yardımının karşılanması olanağını bırakmamıştır.

Bütün bu nedenlerle Yönetim Kurulumuz, keseneklerin zamanında tahsil ve Birliğe intikâl ettirilnesi için gerekli ilke kararlarını almakla birlikte, artan fiyatları gözönünde tutarak Birlik keseneklerinin miktarının yeniden saptanması gereğini Genel Kurulumuzun takdir ve incelemesine sunmayı gerekli görmüş bulunmaktadır.

Değerli arkadaşlarım,

Türkiye Barolar Birliğinin 1978 yılı Bilançosu şöyledir:

AKTİF

Sabit değerler	2.436.283,33
Kasa	10.239,85
Bankalar	612.734,19
Ambarlar	511.184,06
Borçlular	3.107.383.-
Nazım Hesaplar	503.-
Yekûn...	6.678.327,54

PASİF

Özkaynaklar	5.310.800,07
Ölüm Sandığı	1.171.270,80
Alacaklılar	182.171,74
Başkaca Alacaklılar	13.581,82
Nazım Hesaplar	503,11
Yekûn....	6.678.327,54

1978 Gelir Çizelgesinin durumu şudur:

Özkaynaklar	5.656.201,67
Gelirler Hesabı	325.712,84
Toplan...	5.981.914,51

Giderler çizelgesi şöyledir:

Yönetim Giderleri	1.090.899,49
Personel Giderleri	1.326.664,13
Büro Giderleri	540.904,66

(Bir noktayı açıklamak istiyorum. Toplusözleşmeden doğan farklar 1978 yılında ödennesi gerekirdi. Bunu ödeyemedik. Bunu 1979 Bütçesine bir fasıl olarak koyduk. Buna 662.000.-TL.lik bir neblağın ilâvesi gerekmektedir. Bu suretle 1978 yılı eğer imkânları olsaydı, fiilî giderleri personel için 1.900.000.-TL.yı bulmuş olacaktı.)

Resin Harç ve Kesenekler 15.000.-

Meslekî Yardınlar	1.711.998,40
Ölüm Yardım Sandığı	62.760,71
Genel Toplam...	4.777.724,58
Özkaynaklardan ilâve	1.204.189,93
Toplam....	5.981.914,51

Birliğin 1978 yılı fiilî Gelirlerinin Bütçe ile mukayesesi de şöyledir:

Kesenek Gelirlerinden, Yıllık Dorçlar Keseneği; 1978 Bütçesinde 3.060.000.-TL.ya karşı fiilî tahakkuk 2.233.915.-TL., Eksik fark 826.085.-TL.

Yayın Gelirlerinden, 10.000.-TL.ya karşı fiilî 365,18, eksik fark 9.634,82 TL.

Çeşitli Gelirlerden, Ruhsatname Gelirleri, Devlet Bütçesi Yardını (Ki, almıyoruz) ve başkaca gelirlerden ve faizlerle birlikte 1978 yılı Bütçe tahmini 3.548.302.-TL.ya karşı, Fiilî Gelir 2.559.624,84 fark 1.017.271 TL.

1978 yılı Fiilî Giderleri de şöyledir:

Yönetim Giderleri; 2.805.004.-TL. ödeneğe karşı, Carî Ödeme 1.690.899.-TL.

Personel Giderleri; 1.882.000.-TL.ya karşı, 1.326.664,13 TL.

Büro Giderleri; 575.000.-TL.ya karşı, 540.904.-TL.

Yatırım Giderleri; 80.000.-TL.ya karşı, 21.257.-TL.

Resin Harç ve Kesenekler; 70.000.-TL.ya karşı, 24.497.-TL.

Meslekî Yardınlar; 50.000.-TL.ya karşı, 15.000.-TL.

Ölüm Yardım Sandığı; 3.862.000.-TL.ya karşı, 3.024.220.-TL.dan ibaret bulunmaktadır.

Saygıyla arz ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Sayman Üyeye teşekkür ederiz.

Şimdi, Denetleme Raporunu okunak üzere Sayın Denetçi Avukat

Hasan Basri Güder'i çağırıyorum.

DENETLEME KURULU ÜYESİ HASAN BASRİ GÜDER (İzmir)- Sayın Genel Kurul üyeleri,

1136 sayılı Avukatlık Yasasınının 133 ve Avukatlık Yönetmeliğininin 92-98 nci maddelerine uyularak Türkiye Barolar Birliğininin 1978 yılı hesaplarına ilişkin defter ve belgelerle tüm akçalı işlenler Kurulumuzca Birlik binasında 5 Ocak 1979 tarihinde incelenmiştir. Ara denetlemeler aşağıda yazılı tarihlerde yapılmış ve malî faaliyet raporlarına ayrıca eklenmiştir.

Birinci devre denetlemesi 4 Nisan 1978 tarihinde, İkinci devre denetlemesi 8 Temmuz 1978 tarihinde, üçüncü devre denetlemesi de 7 Ekim 1978 tarihinde yapılmıştır.

Defterler:

1978 yılı için kullanılan Defteri Kebirli yevniyenin yasal süresi içerisinde Ankara Dördüncü Noterliğince 17 Ocak 1978 tarihinde 1382 yevniye nosu ile 177-251 arası 114 çift sayfa olarak onandığı ve kayıtların bu defterlere usulüne uygun şekilde düzenli olarak yapıldığı görülmüştür.

Yardımcı nitelikteki defterlerin de yasal defterlere uygun bir şekilde ve düzenli olarak tutulduğu saptanmıştır. 29 Aralık 1979 sonuna kadar işlemler için 767 nolu Tediye, 640 nolu Tahsil ve 430 adet mahsup fişi kullanıldığı tespit edilmiştir.

Kasa:

Nakit ve pul kasalarının sayımları yapılmış ve nizan topluluğuna eklenmiştir. Sene sonu itibarıyla kasada 10.141,85 TL. nakit 98.-TL. pul bulunduğu ve bunların kayıtlara uygunluğu görülmüştür.

Bankalar:

Birlik mevcutlarının muhafaza edildiği bankadaki vadeli ve vadesiz hesapların banka ile mutabakat halinde olduğu ve bunlara ait

mutabakat mektuplarının Faaliyet Raporuna eklendiği, müfredatının aşağıdaki şekilde olduğu görülmüştür.

630/493 nolu vadesiz hesapta 377.245,44, 630/1056 nolu vadesiz hesapta 70.921,90 , 623/106-5 nolu vadeli hesapta 164.566,85 olmak üzere ceman 612.734,19 TL. mevcuttur.

Yardımcı defterler:

Bu defter kayıtlarının ana ve yardımcı defter kayıtlarıyla uyumlu olduğu, tüm denirbaşın amortismanlarıyla dökümlü olarak cetvelinin Bilanço topluluğunda mevcut bulunduğu, ambar mevcutlarının müfredatının ana ve yardımcı deftere uygun olarak çıkarılarak Rapora eklendiği, yardımcı hesapların ayrıntılarını gösteren ve Kurulumuzca da takip edilen hesapların yasal usulle tutulan yevmiye kayıtlarına uygun olduğu görülmüştür.

Belgeler:

Türkiye Barolar Birliği akçalı işlerinin gerektiği gibi yürütülmesi için 640 adet tahsil, 767 adet tediye ve 430 adet mahsup olmak üzere toplam olarak 1837 adet fiş kullanılmıştır, eklerinin düzenli bir şekilde ve aylık dosyalarda fişlere ekli olarak muhafaza edildiği, fişlerin yetkililerce inzalanmış olduğu görülmüştür.

Bilanço:

29.12.1978 tarihi itibarıyla çıkarılan ve Genel Kurula sunulan Bilançoda kayıtlı bulunan 6.678.327,54 TL.lik aktif ve pasifteki hesap sonuçlarının defter kayıtlarına uygun olduğu görülmüştür. Faaliyet Raporu sayfa 19'da gösterilen muhtelif yazı, telgraf, genelge ve tekide rağmen Baroların 988.615.-TL. Ölüm Yardımı ve 1.960.988.-TL. da kesenekler borçlarının bulunması Kurulumuzca büyük bir endişe ve üzüntüye neden olmuştur. Barolar Birliği için akçalı olanaksızlıklar doğuran bu durumu Yüksek Genel Kurula arz etmeyi zorunlu görmekteyiz.

Ayrıca, artan personel giderleriyle, yönetim giderlerini ve

her türlü yardımını süresinde karşılanmak üzere Birlik kesenek miktarı üzerinde durulmasını, Baroların ölüm ve kesenek taksitlerinin süresinde ödenmesi için Genel Kurulca önlem getirilmesini Yüksek Kurulun onayına arz ediyoruz.

Sonuç:

Ara ve yıl sonu denetlemelerinizde, Birliğin defter kayıtları ve belgelerinin düzenli tutulduğu, bilgili ve disiplinli bir çalışma yapıldığı, carî ödemelerin Bütçe ödenekleri içerisinde olduğu Kurulumuzca memnunlukla saptanmıştır. Emekleri geçenleri kutlar, Yönetim Kurulunun akçalı çalışmalarından ötürü ibrah edilmesini Sayın Genel Kurulun takdir ve onayına sunarız.

Saygılarınızla.

Denetçi

Hasan Basri Güder   Güngör Çaknakçı   Doğan İleri (Alkışlar)

BAŞKAN- Denetleme Kurulu üyesi Sayın Hasan Basri Güder'e teşekkür ederiz.

Bir önerge var, okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Bildirinizin son günde hazırlanmasının doğurduğu sakıncaları önlemek için Bildiri Komisyonunun bugünden seçilerek çalışmalara başlanmasının sağlanmasını saygıyla dileriz.

Orhan Apaydın ve arkadaşları

Bu önerge Başkanlık Divanınca görüşülmüştür. Başkanlık Divanı henüz hiç bir delegenin Rapor hakkında ve umumî konular hakkında konuşmadığını da nazarı itibare alarak bugünden böyle bir Bildiri Komisyonu kurulmasını sakıncalı görmektedir. Sayın delegelerin fikirleri, düşünceleri açıklanmamıştır, belirlenmemiştir. O bakımdan bildiride yer alması muhtemel bazı fikirlerin de ortaya çıkmadan Bildiri Komisyonunu çalışmaların ilk gününde seçersek, bazı unutulmuş kısımlar olabilir ka-

nısında'yız. Sayın Orhan Apaydın ve bu önergeyi inza eden arkadaşların direniyorlarsa bu konuda müzakere açacağıın, Yüksek Heyetinizin oylarıyla somucu halledeceğiz.

Sayın Orhan Apaydın, direniyor musunuz?..

ORHAN APAYDIN (İstanbul)- Bu Bildirge Komitesi şimdiden yapılacak konuşmaları, eleştirileri dikkatle incelesin diye ve böylesi daha faydalı olar diye düşünmüştük. Takdir Genel Kurulundur.

BAŞKAN- Sayın meslektaşın, evvelâ şu hususu istihhan edeyin: Söz alacak arkadaşlar lütfen kürsüye kadar zahmet etsinler; çünkü hem ses bantlarına geçiyor, hem steno ile konuşmalar aynen zaptediliyor. Aynı zamanda, her seneki gibi yayınlanacağı için konuşmacıların evvelâ gelip isimlerini ve hangi Barodan geldiklerini belirtmelerini hasaten istihhan ediyorum.

Buyurun Sayın Özturanlı.

İSKENDER ÖZTURANLI (İzmir)- Saygıdeğer arkadaşların,

Önergeyi inzalayan bir kişi olarak öneri üzerinde direndiğimizi ifade ederim. Şunu düşündük efendin: En son gün Bildiri Komisyonu seçiliyor ve Bildiri Komisyonu çok acele bir rapor hazırlanmak zorunda kalıyor. Şimdiden Bildiri Komisyonu seçilirse, hemen bir rapor hazırlayacak değiller, izleyecekler arkadaşlarınızın konuşmalarını, not alacaklar ve daha olunlu bir bildiriyle huzuruza çıkacaklar, bunu arz etmek istedik. Onun için şimdiden belirlenirse, hem fırsat buldukça çalışmalarını devam ettirirler düşüncesindeyiz.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN- Aleyhte konuşmak isteyen var mı?.. Buyurun efendin.

İLHAMİ GÜVEN (Ankara)- İlhami Güven, Ankara. Saygılar sunarım.

Sayın üyeler, bu Bildirinin henüz daha rapor okunup da Sayın Anadolu'nuzun, Türkiye'nizin dört bir bucağından gelen delegelerin el

tirileri belirlenmeden hazırlanması naçiz kanımca, beni başışlasınlar önergeyi veren arkadaşların, Genel Kurula saygısızlık olur gibi geliyor.

Z.NUR ERÜN (İstanbul)- Sayın İlhami, hazırlama yok efendin.

İLHAMİ GÜVEN (Devanla)- Çok affedersiniz. Saygısızlıktır; çünkü Genel Kurulun anlamı bir yıl birikmiş sosyal, hele bu nazik dönemde sosyal ve hukuksal meslekî dertlerin dile getirilmesi belirlenmeden öneriyi hazırlamak, kamuoyunda da bizim aleyhinize bir olunlu şekilde karşılanacağı kanısında değilim. Not almak bir mazeret beyanı gibi geldi bendenize. Dildiri, bütün görüşler belirlendikten sonra hazırlanır. Binaenaleyh, önerinin aleyhindeyin.

İzin verirsiniz bir noktayı da belirtmeden geçeneyeceğim burada. Çok mütehassıs oldun, bir daha huzurumuzu işgal etmemek için bu önerge dışında bu konuşmayı yapmak hissiyatına sahibim, çok heyecanlıyım, başışlayın beni. Arkadaşlar, uzun senelerdir delege olmak şerefine nail olmuş bir arkadaşınız sıfatıyla, biraz evvel telgraflar okundu, bu telgrafları çeken yetkililerinizin, yürütme ve yargı organları başkanları ve üyelerinin telgraf yerine huzurda bulunmaları, toplantınızı, bu baskı organının, Türkiye'de çığır açan bu baskı organının toplantısında hazır olmaları tenennisıyla bugün yine ilk defa (her zaman biliyorsunuz seronomiden sonra gittiğiniz ilin yetkilileri hemen oturumu terk ederdi) şirin Eskişehir'inizin başta Sayın Valileri olmak üzere bu seronomiden sonraki çalışmalarınıza bizzat katılıp bizim dertlerinizi dinlenmeleriyle gösterdikleri ilgiden dolayı Genel Kurulun şükran hislerinin Sayın Valinin şahsında bütün yöneticilere iletilmesini istirham ediyorum.

Saygılar sunuyorum efendin. Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Efendin, önerge hakkında bir lehte, bir aleyhte konu-

şulmuştur. Birlik toplantılarımızın yerleşmiş temülüne göre bir lehte bir aleyhte iki kişiye daha söz vereceğin ve ondan sonra oylamaya geçeceğin.

Buyurun Sayın Orhan Apaydın.

ORHAN APAYDIN (İstanbul)- Sayın Başkan, değerli meslektaşların;

Verilen önerge şu amacı takip ediyor: Genel Kurul üç gün süre ile çalışmalar yapacaktır. Bu çalışmalarının sonuçlarını da kanuoyuna yansıtacaktır. Bu da bir geleneğimizdir. Bu nasıl yansıtılacak? Bu meseleyle birlikte şunu da ifade etmek istiyorum; bir karar organı, üç gün süreyle çalışan bir Genel Kurul, kararlara varırken birtakım raporlara dayanması lâzım, Genel Kurulda hazırlanmış raporlara. Bunlar da komisyon çalışmalarlarıyla olur. Komisyonlar, Genel Kurula niyabeten çalışır ve Genel Kurula belirli meseleler hakkında görüşlerini getirir ve bunlar tartışılır. Bizim Genel Kurulunuzda bu bir eksiklik olarak görülmektedir. Çalışmalar kesin sonuçlara varamıyor çoğu kez. Şimdi Bildiri Komisyonunun bugün oluşmasında şu yarar var:

Önce Bildiri Komisyonu bugün oluşacak ve hemen Bildiriyi yazacak değil, böyle bir anti demokratik öneri getirilmiş değil, bu bir yanlış anlamadır. Esasında, Komisyon başka komisyonlar da olabilir Genel Kurul çalışmaları için birtakım komisyonlar daha teşkil edilebilir; fakat bugün bir Bildiri Komisyonunun oluşturulması zorunluluğu var. Bu Komisyon, özünde Genel Kurulun eğilinlerine göre Genel Kurulun varacağı sonuçları tespit edecek ve tabii yine Genel Kurul hâkindir, Bildiri Komisyonunun tespit edeceği esasları kanuoyuna yansıtılması gereken Genel Kurul kararları ve Genel Kurulun mesajı, (Ki, bugünkü ortamda büyük bir önem taşıdığını bütün arkadaşlar oybirliğiyle katılıyorlar) Genel Kurulun mesajını tespit edecek ve Genel Kurul çalışmalarının bir sonucunu sağlıklı olarak saptayacağız. Bu yapılmaz da, Ge-

nel Kurul çalışmalarının sonunda üçüncü gün Bildiri Komisyonu oluşturulursa, bu Bildiri Komisyonu nasıl tespit edilecektir, çalışmalarının sonuçlarını nasıl ortaya koyacaktır, bu işte bir sorun oluşturur ve Genel Kurulun gerçek görüşlerini yansıtmak olanağı kalnız. Bildiri Komisyonu bugün oluşsun ve çalışmalarına başlasın. Bildiri Komisyonu aynı zamanda Genel Kurulun vereceği kararları da toplayacak ve bunları özetleyecektir. Bu gerekçelerle önergenizin kabulünü diliyorum ve Bildiri Komisyonunun oluşturulmasını diliyorum yararlı olması bakımından. Tekrar ediyorum, Bildiri Komisyonu hemen bir bildiri yazacak değildir. Yalnız bu arkadaşlar, Genel Kurulun eğilinlerini bugünden itibaren yapılacak konuşmaları ve verilecek kararlarla ortaya çıkacak eğilinini saptamakla görevli olacaktır.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN-Sayın Orhan Apaydın'a teşekkür ederim.

Duyurun Sayın İhsan Onar... Sayın Onar, aleyhte konuşacaksınız değil mi?..

İHSAN ONAR (Konya)- Divanın görüşüne katıldığımı belirteceğim.

BAŞKAN- Aleyhte, tamam.

İHSAN ONAR (Konya)- İhsan Onar, Konya. Değerli Başkanları, siz delege arkadaşlarınızı saygıyla selânlarım.

Divanın görüşüne katılıyorum. Şu gerekçeyle katılmaktayız. Çünkü, burada bulunan bütün delege arkadaşlarınız toplantının başından sonuna kadar konuşmaları dikkatle dinlemekle yükünlüdürler. Bir cihetten de, arkadaşlar birbirini tanımak inkânını da bulacaklardır. Gerçi iki yıldan beri tanıyoruz birbirimizi; ana toplantıların dışında, sohbetlerde bu Kurulumuzu oluşturmak için, Bildiri Kuruluna seçeceğimiz arkadaşlarınızı sohbet toplantılarında bir araya gelmenin faydaları da vardır. Onun için, yani "bu Bildiri Kurulunu şimdi teşkil etmenin faydası, bu arkadaşlar konuşmaları izleyecek" denmektedir. Zannedersen

önerinin esas gayesi bu. Biz de diyoruz ki, Divanın görüşünü destekleyerek, her arkadaş konuşmaları izleyecek. İnaenaleyh, üçüncü gün Bildiri Kurulunu meydana getireceğiniz zaman konuşmaları yapan arkadaşlarınızın sözlerine göre seçini yapmak durumunda kalacağız. Bu itibarla, üçüncü güne, her Genel Kurulda olduğu gibi Bildiri Kurulunun üçüncü gün seçilmesini öneriyorum ve Divanın görüşünü paylaşıyorum.

Saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın delegeler, uzlaştırıcı bir hal tarzı teklif ediyoruz. Bugünden seçilmesinin sakıncalarını Sayın İhsan Onar Yüce Kurula bildirmiş bulunuyor, biz de aynı görüşteyiz, daha evvel arz ettin. İkinci gün akşam seçilmesi kanımızca daha yararlı olabilir. Yine arkadaşlar gözlen görevini yapacaklardır, dinleyeceklerdir konuşmacıları. Peşin bir kararla bildiri hazırlanmış intibaini kamuoyunda yaratılmak için biz Divan olarak ikinci gün öğleden sonraki çalışmalarında bir Bildiri Komisyonu seçilmesi yolunda bir değişik önerge teklif ediyoruz. Bu hususta söz almak isteyen var mı?.. Yok. O halde şindi Divana göre en aykırı teklif bulunan Sayın Orhan Apaydın ve arkadaşlarının önerisini; yani Bildiri Komisyonunun bugünden hemen seçilip çalışmasını öneren teklifi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... En aykırı teklif oya sunuldu, çoğunluk olup olmadığı saptayamıyoruz. O bakımdan, ikinci gün akşam; yani ikinci gün öğleden sonraki çalışmalarda... ("Olmaz efendim" sesleri) Müsaade buyurun efendim. Delegelerle dinleyiciler arasında ayrıntı buradan belli olmuyor. Acaba ikinci öneri ne kadar oy alacak, o bakımdan saptamak istedik.

TURHAN ÖZGÜNER (Mersin)- Birinci bitmeden ikinciye oya koymazsınız.

BAŞKAN- Görünmüyor efendim, buradan görürseniz arkadaşlarım hak veriyorlar. Bir dakika efendim.

TURHAN ÖZGÜNER (Mersin)- Usul hakkında Sayın Başkan.

BAŞKAN- Efendim?..

TURHAN ÖZGÜNER (Mersin)- Birinci oya konmuş, ekseriyet almıştır.

BAŞKAN- Usulü biliyorum efendim.

TURHAN ÖZGÜNER (Mersin)- En aykırı teklif ekseriyet aldıktan sonra ikinciye oya koyamazsınız efendim.

BAŞKAN- Müsaade buyurun efendim. Delegelerin sayısı ekseriyeti temin eder. 31 oy alan bir teklif, önerge, 40 oy alan önerge karşısında kabul edilmemiş sayılır.

TURHAN ÖZGÜNER (Mersin)- Bir önerge ya kabul edilir, ya reddedilir.

BAŞKAN- Müsaade buyurun efendim, istirham ederim. Delege sayısına göre oylamak söz konusu.

TURHAN ÖZGÜNER (Mersin)- Usul bakımından yanlıştır.

BAŞKAN- Ben anlıyorum. Arkada...

BİR DELEGE- Üç önergeyi peş peşe oya koyuyorsunuz.

BAŞKAN- İyi sayılmadığını ifade ediyor arkadaşlarım; çünkü delege arkadaşlarımızla konuk arkadaşlarımız arasındaki sıralar belli olmuyor buradan; yani Genel Kurula iştirak edenlerin sayısı belli değil.

Efendim, tekrar oyluyorum. Sayın Orhan Apaydın ve arkadaşlarının önerisini kabul edenler lütfen işaret buyursunlar... Kırk. Kabul etmeyenler... Çoğunlukla önerge kabul edilmiştir. O halde önerge gereği olarak Bildiri Komisyonuna isim önermenizi istirham ediyorum.

BİR DELEGE- Evvelâ kaç kişiden kurulmasını tespit edelim. Ben beş kişi olmasını teklif ediyorum.

BAŞKAN- Evvelâ kişi. Beş kişi teklifinden başka teklif var mı?

MUZAFFER TERLİKSİZ (Adana)- Ben yedi kişi teklif ediyorum.

BAŞKAN- Evvelâ Sayın Muzaffer Terliksiz yedi kişi olmasını öneriyor, yedi kişi olmasını kabul edenler lütfen işaret buyursunlar... Kabul etmeyenler... Yedi kişi olması kabul edilmiştir, beş kişiyi ayrıca oylamıyorum.

Şimdi isim önermenizi rica edeceğim...

Efendim teklif edilen isimleri okuyorum:

Ümit Doğanay (İstanbul)

Aydın Aybay (İstanbul)

Zeki Baltacıoğlu (Bolu)

İskender Üzturanlı (İzmir)

Halit Çelenk (Ankara)

Atila Sav (Ankara)

Niyazi Ağırnaslı (Ankara)

Hurşit Kancal (Balıkesir)

Yüksel Keskin (Manisa)

İlhami Güven (Ankara)

Merih Sezen (İstanbul)

Faruk Eren (Ankara)

Şimdi 12 kişi oldu.

ATILSA SAV (Ankara)- Ben çekiliyorum.

HURŞİT KANCAL (Balıkesir)- Ben de özür diliyorum.

BAŞKAN- Efendim, ayrı ayrı oylama yapmamak için eğer Yüksek Kurulunuz kabul ederse Bildiri Komisyonu 10 kişi olsun. Yani biraz evvelki oylamaya ters düşecek; ama takdir sizin.

BAŞKAN FARUK EREN (Ankara)- Beni de mazur görün.

BAŞKAN- Efendim, Sayın Hocamız da istinkâf ettiler, 9 kişi kaldı. Bildiri Komisyonunun 9 kişi olarak ve biraz evvel okuduğum isimlerden oluşmasını kabul edenler lütfen işaret buyursunlar...

MUZAFFER TERLİKSİZ (Adana)- 7 kişi oya konuldu ve kabul edil-

di. Oylandıktan sonra tekrar oya konamaz 9 kişi olması.

BAŞKAN- İkinci bir önerge. Aksi halde tek tek oylamak lâzım.

MUZAFFER TERLİKSİZ (Adana)- 9 kişi oya konamaz Sayın Başkan.

BAŞKAN- Efendim, muhterem Kurul her şeye hâkindir. Eğer yeni bir önerge gelmişse ve bu önerge tasvibe mazhar olursa elbette olur.

Şimdi 7 kişide ısrar ediyorsanız oylayacağın efendim.

MUZAFFER TERLİKSİZ (Adana)- İsrar etmiyorum efendim.

BAŞKAN- 9 kişiyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi sayın delegeler, 7 nci maddenin ikinci bölümü gereğince Başkanlık Raporu ve Birlik Yönetim Kurulunun 1978 yılı Çalışma Raporu hakkında söz almış bulunan arkadaşlara teker teker söz vereceğim. Yalnız, Birlik Başkanımızın bir uyarıları var. Yine gündemin 10 ncu maddesinde Birliğin malî durumu yer almış bulunmakta. 7 nci maddede de yine "Bilanço, gelir-gider" denince Malî Raporla da ilgili konuşmalar yapmak mümkün. O bakımdan Malî Rapor hakkında söz almak isteyenlerin gündemin 10 ncu maddesinde söz almalarını ve 7 nci maddede isimlerini yazdırmış ve yazdıracak olan sayın konuşmacıların sadece Çalışma ve Başkanlık Raporu hakkında görüşlerini bildirmeleri hususunu oylarınıza sunuyorum; yani iki maddeyi birbirinden ayırıyoruz. Kabul edenler... ("Normal bir şey zaten" sesleri) Yedinci maddede her ikisi var efendim. 10 ncu maddede tekrar var. Bu tekrara meydan kalmaması için arz ediyorum. 7 nci madde sadece Başkanlık Raporu ve Birlik Çalışma Raporu hakkında konuşulması, Malî Rapor hakkında 10 ncu maddede söz alınması hususunu tasvibinize arz ediyorum. Kabul edenler...

TURHAN ÖZGÜNER (Mersin)- Sayın Başkan, usul hakkında.

BAŞKAN- Buyurun.

TURHAN ÖZGÜNER (Mersin)- 10 ncu maddeyi tamamen kaldırmayı oylayın.

BAŞKAN- Günden değişikliği hakkında bir öneri var.

BAŞKAN FARUK EREM (Ankara)- Söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun efendim.

BAŞKAN FARUK EREM (Ankara)- Aziz meslektaşlarım, bu iki konuyu lütfen birbirinden ayırarak müzakere edelin. Çünkü, malî sorun bu yıl olağanüstü önem kazandı. Yönetim Kurulunun bu hususta size vereceği açıklamalar belki de uzun zamanı da alacaktır. Bu itibarla bu ayrımı yaparsanız büyük bir kolaylık Yönetim Kurulunuza sağlamış olursunuz.

İLHAMİ GÜVEN (Ankara)- Aklama ne olacak?..

BAŞKAN- Aklama işini daha sonraya bırakmak mümkün Sayın İlhami Güven.

BAŞKAN FARUK EREM (Devanla)- Arkadaşlar, çok karışık olacak olursa salim bir neticeye varamazsınız diye düşünüyoruz. Çünkü, hesap vaziyeti hakikaten gecikmiş bir duruma geldi. Bunun için isteriz ki, hepiniz bu hususta konuşunuz ve ondan sonra da bir karara varalım. Yoksa, birbiriyle hiç insicancı görmeyen mevzular karşısında, ki her zamanki gibi konuşma sırasına göre de izahat vereceğimize göre, zannedirim ki berrak bir karara, bir kanaate varamazsınız diye düşünüyoruz. Bu yıl için lütfen bunu iki ayrı bölüm olarak inceleyiniz.

TURHAN ÖZGÜNER (Mersin)- 7 nci maddeye malî tartışmayı da alalım.

BAŞKAN- Şimdi efendim, müsaade buyurulursa ben konuşmaların ışığında toplayayım durumu. 7 nci maddede sadece Başkanlık Raporu ve Birlik Raporunun üzerinde müzakere açacağız. 10 ncu madde bunun akabinde konuşulacaktır. Aklama 8 nci madde bu konuşmalar bittikten sonra yapılacaktır. Bu gündem değişikliğini kabul edenler lütfen işaret buyursunlar... Kabul etmeyenler... İttifakla kabul edilmiştir.

Şimdi söz alan arkadaşlara sırasıyla söz veriyoruz. Başlangıçta bir kısıtlama Başkanlık Divanı düşünmemektedir. Geçmiş yıllardaki

tatbikatta bazı konuşmacıların çok fazla uzun konuştukları ve bu nedenle akabinde konuşmak isteyen arkadaşların da 10-15 veya 20 dakika gibi kısıtlamalara maruz kaldığı Muhterem Heyetin malumudur. O bakımdan şimdi kısıtlama yapmaksızın; fakat tekrara düşülmeyeceğinden emin olarak söz alan arkadaşlarınıza sırasıyla söz vermeye başlıyorum. İsmi yazdıran arkadaşların isimlerini sunuyorum:

Sayın Turhan Özgüner,

Sayın Hürşit Kangal,

Sayın Selâhattin Aydın,

Sayın İhsan Onar.

Şimdi başkaca söz isteyen arkadaşlarımız lütfen isimlerini Divana yazdırsınlar... (Söz isteyenlerin isimleri yazıldı) Efendim, başka söz alacak varsa, öğleden sonraki oturumda isimlerini yazdırabilirler.

Şimdi bir önerge var, bu önergeyi okuyorum:

"Birliğinizin kuruluşunda olumlu ve büyük hizmetleri bulunan Merhum arkadaşımız Hikmet Tuncay'ın kabrinin Genel Kurulca alınacak bir karar gereğince Genel Kurulumuz adına teşkil edilecek bir heyet tarafından ziyaret edilmesini öneririz.

Cengiz İlhan Erdoğan Bigat Hilmi Becerik "

Eğer tensip buyurulursa bu önergeyi veren arkadaşlarımızın Genel Kurul adına merhum Hikmet Ağabeyimizin mezarını ziyaret etmeleri hususunu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... ("Divandan da bir kişi bulunsun" sesleri) Divandan da bir kişi bulunacaktır. Kabul edilmiştir.

Efendim, saat 12.30. Saat 13.00'de Atatürk Anıtına hep birlikte çelenk koyacağız. Bizleri götürecek olan belediye otobüsleri kapıda bekliyorlar. Oradan Şeker Fabrikasına yemeğe gideceğiz. Yalnız eşleri burada bulunmayan muhterem delegeler bulunabilir. Sayın eşleri-

- 46 -

nin de yemekte hazır bulunmalarını teminen, Oturumu kapatacağız ve 15 dakika sonra otobüslerle hareket edilecektir. Teşekkür ederin. Öğleden sonraki çalışma saat 14.30'dadır.

Kapanma Saati : 12.30

İkinci Oturum

Açılma Saati : 14.30

-----o-----

BAŞKAN- Sayın delegeler, öğleden sonraki Oturumu açıyorum.
Evvelâ iki telgraf var, onları okutuyorum.

"Birliğinizin Genel Kurul toplantısı nedeni ile gönderdiğiniz nazik çağrıya teşekkür ederim. Meclis çalışmaları nedeniyle toplantınıza katılamayacağım için üzgünüm. Başarılar diler, tüm üyelere içten duygularla saygı ve sevgiler sunarım.

Alev Coşkun

Turizm ve Tanıtma Bakanı" (Alkışlar)

"Halktan ve gerçek demokrasiden yana bir hukuk düzeninin oluşması için savaşım veren Türkiye Barolar Birliğinin XII. Genel Kurul çalışmalarında, Tüm Öğretim Üyeleri Derneği (TÜMOD) Eskişehir Şubesi olarak başarılar dileriz.

TÜMOD Eskişehir Şubesi

Yönetim Kurulu adına

Doç.Dr. Zafer Üskül" (Alkışlar)

BAŞKAN- Bir önerge var, okutuyorum.

Türkiye Barolar Birliği

Olağan 12 nci Genel Kurul

Divan Başkanlığına

Çalışma ve malî rapor hakkındaki konuşmaların 10 dakika ile sınırlandırılmasını tasvibe arz ederim.

Av. Cemalettin Öz

(Afyonkarahisar)

BAŞKAN- Önergenin lehinde , aleyhinde söz isteyen var mı?..

TURHAN ÖZGÜNER (Mersin)- Aleyhte söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

TURHAN ÖZGÜNER (Mersin)- Sayın Başkanlar, sayın delegeler; Gerek derneklerde, gerek siyasal kuruluşlarda içtüzüklerde sarahat yoksa Millet Meclisi ve Senato İçtüzüğüne uyulur. 6 kişi konuşmadan yederlik önergesi verilemeyeceği gibi, kısıtlama önergesi de verilemez. Bu bakımdan bu önergenin oya konması uygun değildir, arz ederim. Saygılarımla.

BAŞKAN- Önerge üzerinde lehte söz almak isteyen var mı?.. Yok. Önerge sahibi önergesini geri alıyor mu?..

CEMALETTİN ÖZ (Afyonkarahisar)- Önergeni geri alıyorum.

BAŞKAN- O halde sabahki oturumda saptanan söz sırasına göre sayın konuşmacılara söz veriyorum.

Sayın Turhan Özgüner, Mersin.

TURHAN ÖZGÜNER (Mersin)- Sayın Başkanlar, sayın delegeler; saygılarla selânlarım;

Gerek Başkanlık Raporunu, gerekse Yönetim Kurulu Raporunu sadece bir noktadan eleştirmek istiyorum. Ancak, öncelikle Denetleme Kuruluna bir ufak hususta değinmeyi yararlı gördüm. Şöyle:

Arkadaşların, alışılacağına, Denetleme Kurulları sanki bir muhasebe kurulu imiş gibi sadece bir denetlenekle görevli olduğu bir yönetim kurulunu hesap işleriyle denetlenekle görevliymiş gibi raporla gelirler ve bu defa da öyle oldu. Arkadaşların, denetleme kurulları şüphesiz tüzüklerde çok sarıh olarak şu şu hususları denetler gibi görevlendirilmez. Denetleme, Yönetim Kurulunun tüm işlemlerini incelemek içindir. Bundan böyle kendilerinin denetleme hususundaki görevlerini daha geniş olarak yaparak gelmelerini bekleriz.

Muhterem arkadaşlar,

Gerek Sayın Başkanımızın konuşmasında değindiği, gerekse Yönetim Kurulunun Çalışma Raporununun 10 ncu sayfasında dile getirildiği üzere eski parlamenterler konusuna değinmek istiyorum. Birliğin bu konuda

haksızlık konusunda birleşmesinin duygusal olduğu kanısındayım. Yasanın kamuoyunda uyandırdığı tepkikin Sayın Başkan ve Sayın Yönetim Kurulu üyeleri üzerindeki etkisi, her konuda verilmesini isteyen çok Sayın Başkan ve Sayın Yönetim Kurulu üyeleri bu konuda verilmesi için gerek görmemiştir. Neden gerek görmemişler?.. Şimdi bazı sualler tercih edildiği zaman, cevap verirlerse onur duyarız; ama bunu teker teker ele alalım. Arkadaşlar, Türkiye Cumhuriyeti Parlamentosu 50 nci yılını doldurduğu zaman Millet Meclisinde 143, Cumhuriyet Senatosunda 164 sayılı yasalar çıkmıştı. O yasalar, Büyük Millet Meclisine mal edilen yasaların şüphesiz Millet Meclisinin 80 sayılı kanun olarak Büyük Millet Meclisinden Çankaya'ya gönderildi. Sayın Cumhurbaşkanı, verilen raporlarla yetinerek kendisinin de kuşkusuz saygı duyduğumuz büyük meşaisi içinde zaman ayırmadığını bildiğim için söylüyorum, zaman ayırıp da tetkik etmeden bir kez daha görüşülmesi için Meclise iade ettiği bilinmektedir. Arkadaşların, bu Yasanın tekrar iade edilmesi ve veto edilmesinin sebebi iki noktada toplanmaktadır. Birincisi ve ağırlık taşıyan noktası şu: Diğer vatandaşlardan eski parlamenterlerin ayrıcalık almaları konusu. Evvelâ şunu söyleyelim ki; Türkiye'de bu ayrıcalığı bu kişiler değil, bundan çok evvel başta Reisisumhur olarak almıştı. Sayın Reisisumhur'un makamına büyük saygınız var; ama Sayın Reisisumhurun, Reisisumhurluk makamından döndükten sonra taşınakta olduğu ve taşıyacağı ayrıcalıklar kuşkusuz diğer vatandaşlardan farklıdır. Nedir?.. Cumhuriyet Senatosunun tabii üyesidir, makam arabasına yine binebilir. Bindığı geniye Cumhurbaşkanlığı fersu çekilir. Bilmektesiniz bunları arkadaşların, teker teker kaymayayım. Nedir bu, ayrıcalık değil mi ve gerekmez mi?.. Gerekir. Evvelâ o noktada birleşelin; ama Sayın Cumhurbaşkanıyla o noktada birleşebiliyor muyuz?.. Yok. Neden?.. Nedeni cevapsız kalıyor. Sayın Yönetim Kurulu üyeleri de, Sayın Başkan da bu "Neden?"in cevabını burada vermelidirler. Vermelidirler ki, neden karşı

çıktıklarını bilelin, ve sindirelin yüreğimize, evvelâ bunu bilelin. Şimdi Sayın Cumhurbaşkanı için bu ayrıcalık var, Sayın Genelkurmay Başkanları için var, Sayın Bakanlar için var ve daha sayarsam arkadaşlarımızın, biliniz, eski emekli hâkimler ve eski emekli avukatlar için de var. Emekli oluyor avukat olarak; ama emekliliğe rağmen çantamız elimizde, emekli maaşını alırken de avukatlık yapıyoruz, bu da bir ayrıcalık. Yani, sayarsanız, detayları çoğalır.

Arkadaşlarımız, özellikle üzerinde duracağımız noktalar şu: Buna karşı çıkanlar, Sayın Cumhurbaşkanı başta olmak üzere, Millî Birlik Komitesi üyeleri de karşı çıkıyorlar. Evvelâ Millî Birlik Komitesi üyelerinin ben yerlerinde oturmalarını ömür boyunca gereklidir diye savunanlardan biriyim, geçen İstanbul toplantısında bilirsiniz, inançla yaptım; yaptım, çünkü dönmek isteseler de dönmemeleri gerekir o değerli kişilerin. Zaten oraya kendinin lââyık olmadığını bilenler ayrıca içlerinden çıkmıştır bilirsiniz, şimdi ne haldedirler yine bilirsiniz. O Millî Birlik Komitesi üyesiymi diye onur duymakta devan edemeyenler zaten oraya lââyık değildir, çıktı. Ölenlere Allah rahmet eylesin; ama kalanlar içinde kendini oraya lââyık görmeyenler de oldu. Arkadaşlarımız, onlar da çıkarsa çıkıyor. Evvelâ ömür boyunca orada oturan kişilerin ayrıcalıktan bahsedip de eski parlamenterlerin yasasına karşı çıkışına anlayabilmek mümkün değil. Yine eski parlamenterler yasasına karşı çıkan çok sayın basın üyeleri, onlar karşı çıkıyor. Tuhaftır, Türkiye'de basın mensupları saygıyla karşılıklar aldıkları hakları ve saygıyla karşılama devan edeceğimiz, çok ayrıcalıklar almışlardır. Sarı basın kartı; ama bunun üzerinde basın onur kartı, bilirsiniz değil mi arkadaşlarımızın?.. Basın onur kartı ömür boyunca öylesine haklar verir ki basın mensuplarına, bir süre sarı basın kartını elinde tutanlar bazı haklar alırlar; ama o süreyi dolduranlar ömür boyunca taşımakta oldukları basınla ilgili hiç bir muamelede bulunmasalar dahi ceplerinde taşıdıkları

rı o onur kartıyla ömür boyunca büyük ayrıcalıkları taşırlar. Karşı çıkanlar, sayın basın mensupları. Şimdi bu böyledir de, neden Sayın Barolar Birliği buna karşı çıkar, Baronun üyesi olarak evvelâ bunu bilmek isterim.

Sayın arkadaşlarım,

Ben eski bir parlamenter olmanın hüviyetiyle değil, bir Barolar Birliği mensubu olmanın hüviyetiyle ~~knur~~ duyarım, evvelâ onu oraya bir nokta koyalım, bunun onur tarafı benim için daha ağır basar. Ancak, saygı duyduğumuz çalışmalarında derinleşmeyip de, bazı konularda kamuoyunun etkisinde kalacaksa, kamuoyunun etkisinde kalacak bu Yüce Kurul olmalıdır, bu Yüce Başkan olmalıdır. Böylesine derinleşebilen bir Kurul, seçme üyeler ve Sayın Başkan etki altında kalmamalıdır, yansız olmalıdır ve huzura öyle gelmelidir. Bitmedi arkadaşlarım ayrıcalıklar. Türkiye'de PTT, Türk Hava Yolları, ulaştırma mensuplarının aldıkları ayrıcalıkları bir sayalım.

Sayın arkadaşlarım,

Bakin aldıkları ayrıcalıkları, ben de bazı tetkikat yapınca şaşım kaldım; yani bu kadarını bilmiyordum. Arkadaşlarım, Türk Hava Yollarında çalışan en küçük memurun dahi, dünyanın en uzak noktasına kadar ailesinin fertleriyle birlikte yılda bir defa parasız bilet alıp gittiğini bilir misiniz? Bu bir ayrıcalık değil mi? Ancak, Ulaştırma Bakanlığı bunlara ömür boyu ayrıcalıklar tanımıştır. Keza ulaştırma mensupları ayrıcalıklar almışlardır. Bunun detayları çok. Ancak, biliniz ki arkadaşlarım ileri demokratik ülkelerin çoğunda bu ayrıcalıkların verilmediğini görmekteyiz ve bilmekteyiz bu kişilere. Ancak, ileri demokrasi diyebileceğimiz bütün ülkelerde eski parlamenterlere bu ayrıcalıklardan çok daha fazlası verilmektedir. Şundan bilmekteyim; çünkü böylesine ayrıcalık kabul edilen bazı protokoller ve onorer hakların verilmesi söz konusu oldu komisyonda çalışmakta olduğum esnada, tercüme edilip de nak-

ledilen birçok yasaları gördüm ve oradan anladım ki, Türkiye bu kadarı değilse bile şu kısmını vernelidir. Arkadaşların, aslında Millet Meclisinin İçtüzüğündeki 143 nci madde (Demir yanlışlıkla yasa dedim , affedersiniz) ve Cumhuriyet Senatosu İçtüzüğü'nün 164 ncü madde bir ölçüde yasa hükmündedir. Çünkü, Meclislerin çıkardığı içtüzük yasa hükmündedir. Bu esasen yeni bir kanunu gerektirmezdi. Ancak, bir açıklık getirmek için yasa getirilmiştir. Şimdi aslında İçtüzüklerde var olan nedir? İçtüzüklerde var olun şu: Yasana görevini halen sürdüren kişilere verilmekte olan haklardan maaş, grup toplantılarına girmek hakkı, Meclis salonlarına girmek hakkı dışındaki haklar. Nedir bunların en ağırlığını taşıyan?.. Arkadaşların, en ağırlık taşıyan husus tedavi masrafları ve saire gibidir. Nedir? Arkadaşların, demin saydım, Sayın Cumhurbaşkanını için eski Genelkurmay Başkanları için şunlar, bunlar; ama eski bir bakanı ele alınız, Allah geçimden versin bir bakanınız öldüğü zaman, eski bir bakan, top arabasıyla götürülür, merasim yapılır; ama bilir misiniz ki o kişinin, böylesine merasimle kaldırılan kişinin tedavi ücreti verilmez. Yani, bu dünyanın neresinde görülmüştür? Böylesine devletin büyük görevine, mevkiine getirdiğiniz kişiye ölümünde merasim yapıyorsunuz; ama bir ilâç parasını çok görüyorsunuz. Bu, Türk işçisine verilmektedir, Türk basın mensubuna verilmektedir. Pütün bakanlıklar, işçilerine, memurlarına vermektedir; ama Devletin yüce mevkiinde bakanlık yapmış kişiyi merasimle top arabasıyla kaldırıp, tedavi masrafını vermemekteyiz. Büyük insan Rauf Orbay , affedersiniz Kâzım Orbay Millet Meclisi Başkanlığı yaptı, Kurucu Meclis Başkanlığı yaptı. Kaldırılmakta olduğu esnada lâıyk olduğu büyük merasimle kaldırıldı; ama bilir misiniz, dış ülkeye tedavi için gitmesi için parası yoktu. Sayın İnönü yetişmek istedi, yetişemedi; çünkü bu inkânları ona vermedi Türk milleti. O Kâzım Orbay ki, yalnız Meclisin değil, tarihin büyük malıydı. Ona yapılan bu muamele karşısında olsun nütenebbih olmak gerekmez miydi? Sayın Laro

Yönetim Kurulu, bunlar acı hatıralar değil mi? Neyin karşısına çıkıyorsunuz, hangi gerekçeyle geliyorsunuz? Ben sizin Raporunuzu okuduğum zaman kendimi tatmin etmek istedim evvelâ, yok. Siz kendinizi tatmin edin huzura gelin, bizi de inandırın, neyin karşısına çıkıyorsunuz, ne vermek isteniyor da, neyi alıyoruz?

Kıymetli arkadaşların,

Eğer bu yasa çıkarsa, Devlet Deniz Yollarının iç hatlarında, Devlet Demir Yollarının iç hatlarının iç hatlarında parasız dolaşılabilecektir. Ben yasama döneminde hiç binmek nasip olmadı trene ve vapura, birkaç defa uçağa bindim. Den şimdi muhterem arkadaşlarım, bu kanun çıkarsa sık sık uçağa binip de yarım ücretle mi giderim? Biliniz ki bilet almaktan ibaret değildir seyahat. Seyahat büyük masraftır. Bilet bir şey ifade etmez. Eski parlamenterlerden nesleği olanlar tekrar mesleğine dönmüştür; ama ne halde, neyle geçinirler bunlar bilir misiniz? Bırakınız bizim kuşağı, İçel'de en yaşlı eski parlamenter, benim en genci olan, 80 yaşındaki kişinin ne olduğunu bilmekte misiniz? Birinci ve ikinci dönemden, üçüncü dönemden kendi bölgelerinizde eski parlamenterlere bakınız, Türkiye Cumhuriyetinin temel taşı emeği olan kişilere bakınız, Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşunda harç katan kimselerin durumuna bakınız, onlara bir tedavi masrafını mı çok görmektesiniz ve uçakla yarı bilet...

BİR DELEGE- Vatandaş aç.

TURHAN ÖZGÜNER (Devanla)- Ben de aynı şeyi söylüyorum. "Türkiye'de vatandaş aç" deyip, demokratik parlamenter rejimde Parlatentonun eski üyesiyle yeni üyesini birbirinden ayırıp, sadece ilâç masrafını vermeyip, Kâzım Orbay'ın hatırasını huzurunuzda getirdim. Bunun için konuşuyorum.

Kıymetli arkadaşlarım,

Parlatentonun eski üyesiyle yeni üyesi bir bütündür. Türkiye'de

Parlamentoya saygı,kamuoyunda herhangi biçimde derinleşmeden yazılan yazılardan etkilenip,"ben de bunun karşısındayım" denekle olmaz. Parla-mentoya saygı şüphesiz eski parlamenterin bir ölçüde sosyal haklardan Türkiye'de; ana yabancı ülkelerdeki örneklerden çok az verilebilmesiyle mümkün olabilir.

Şimdi düşününüz arkadaşlarım, hiç bir ihbar yok ise, Türkiye Cum-huriyetinde bir defaya mahsus dahi olsa, Sayın Cumhurbaşkanının deyini bu, Parlamantoda bulunmuş olmanın ayrıcalık tanıdığı iddiası yanında, 'Hiç bir ihbar yok ise, bir yerde eski bir parlamenterin üzerinin aran-masını, bırakınız bizim gibi yeni kuşağı; ama Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşunda var olan, gerçekten Türkiye Cumhuriyetinin binasına harç katan kişilerin aranmasını hoş karşılar mısınız, ihbar yok ise? Bu bir önlem ise, önleni şimdi yasama görevini yapan Parlamento üyelerine de tatbik etmek gereklidir. Gerekli olduğunu gördük. Fransa'ya giderken üzeri arandığında ihbar olduğu için, ne denli kaçakçılık yapan kişi ele geçti ve Paris'te yatıyor şimdi. Demek ki, önlen değığlidir. O halde ha-len görev yapan parlamenterin üzerinâ de aramak gerekir. Değıilse, eski parlamentere itibar etmezse bu millet, ihbar yok ise üzerinin aranması şüphesiz gerekmemelidir. Gerekliyor kabul ediyorsanız, bu ana kedinin yavrusunu yemesine benzer arkadaşlarım, böylesine yadırgıyorum.

Kıymetli arkadaşlarım,

Konuşmamı böylece bağlıyor; ancak Sayın Yönetim Kurulu üyelerin-den veya Sayın Başkandan bunun gerekçeleriyle gelmesini ve neden dolayı karşı çıktıklarının ve ayrıcalık kabul ettikleri şu hususlara rağmen demin saydığım ayrıcalıkları, Ulaştırma, PTT ve Hava Yolları hariç, diğer ayrıcalıklar, başta Cumhurbaşkanı da dahil olmak üzere, nasıl karşıladıklarını da açıklamalarını rica eder, saygılar sunarım.

DAŞKAN- Sayın Özgüner'e teşekkür ederiz.

Sayın Hurşit Kangal, Dalıkesir.

HURŞİT KANGAL (Balıkesir)- Sayın Daşkanım, Birliğimizin Sayın Başkan ve Yönetin Kurulu üyeleri, sayın neslektaşların;

Öncelikle Yönetim Kurulu Çalışma Raporu üzerinde durmak istiyorum. Burada da baştan Yönetim Kurulu Raporunun geçen senelere nazaran daha küçük hacinde olmasını parasal nedene bağlayan Sayın Daşkanınızın bu izahatını tatminkâr bulmadığımı ifade etmek isterim.

Yönetim Kurulu Çalışma Raporundaki sırayı takip ederek olunlu ve olumsuz yönleriyle eleştirmeye çalışacağım, müsaadelerinizi rica ederim ve mümkün olduğu kadar kısa keserek.

Öncelikle Anayasa Mahkemenizce iptal edilen yasanın verilen süre içinde Yasama Meclisince çıkarılmamış olmasına Toprak Reformu Kanunu vesilesiyle değinilmiş olmasını gerçekten yararlı buluyorum; ama bunun daha fazla vurgulanarak kamuoyuna ve Parlatentonun dikkatine sunulmasında yarar görüyorum. Gerçekten Raporda da belirtildiği gibi İş Yasasının iptali sebebiyle bu husus bir eksiklik yaratmış ve uygulamada çeşikli tereddütlere neden olmuştur.

Raporda anarşik olaylara değinilirken, yargısal önlemlere ilişkin kısımda, daha doğrusu anarşik olayların yargısal kuruluşlara da yönelmekte olduğu dikkate alınarak yapılan bildiride adlî zabitanın kurulması ve mahkeme olanaklarının yeterli olmadığı hususlarına değinildikten sonra sorunun çözümününün adliyeden çok adliye dışında aranması hükmüne varılmaktadır. Bunun da anarşik olaylarda yargısal kuruluşların bir eksikliği olmadığı, görevine genellikle sahip çıktığı hükmü Yönetim Kurulunda ve Sayın Başkanlıkta hâkin olmuş görülmektedir. Tabii bu bir temenniye buna yürekten katılırım. Fakat bu kadar geniş çaplı olayların olduğu bir ülkede, anarşik olayların nedenleri arasında hiç bir adlî sorunun olmadığı bu iki husus dışında; yani olanaklarının yetersiz olduğu ve adlî zabitanın kurulması gerekliliği dışında, onun sorumluluğuna ait hiç bir bölüm olmadığı hükmüne de katılmanın mümkün olmadığı

kanısındayım. Tekrar ediyorum; ancak bu bir temenniye bu temenniye yürekten katılırım.

Yine bir kaydı itirazı koynak isterim. "Biz yakalıyoruz; fakat adliye koyveriyor" bir mazerete sığınan idareyi de haklı görmediğimi belirtmek isterim.

Yine Rapordaki sıraya göre uluslararası kuruluşlarla yapılan İstanbul toplantısındaki konuşma ve tutanakların laroların istifadesini, meslektaşlarımızın istifadesini sağlayacak şekilde yayınlanmasını istediğimiz halde yayınlanmamış olmasını eleştiriye değer buluyorum. Başkanlık Raporuna ayrıca değinirken belirtmek istediğim, öteden beri üzerinde durduğum meslek içi eğitime pek tabî büyük parasal olanakları da gerektiren bu hususa önem verilmesini Başkanlık Raporu bahsinde tekrar ele almak isterim. Ancak, bu türlü toplantıların konuşma, müzakere ve tartışma tutanaklarının arz ettiği gibi Larolar eliyle veya doğrudan doğruya veya saptanacak diğer yöntemlerle bütün meslektaşlarımızın istifadelerine sunulmasında yarar görmekteyim. Aksi takdirde pek az bir zünrenin ancak istifadesine sunulan toplantıların tertibinde büyük yarar olamayacağı açıktır.

Yeni ücret tarifesinin yapılma döneminde bulunduğumuz için ücret tarifesinin maktu kısmının gerçeklere uygun şekilde saptanması hususunda gayretli olunmasını önermeye lâyık buluyorum. Nisbî ücreti vekâletin belki müterakki kısmının merdivenleri biraz yükseltilebilir. Örneğin % 10'luk kaderle 75 bin liradan 100 bin liraya, 125 bin liraya çıkarılabilir. Nisbî vekâlet ücretinin %10'u, %6'sı miktarları değiştirilemez, onların değiştirilmesini uygun görüyorum. Ancak, maktu ücretlerin de çok düşük olduğunu, bir tahliye davasının 500 lira, bir boşanma davasının 1000 lira gibi cüzî ücretlerle yapılmasının bilhassa mesleğe yeni başlayan arkadaşlarımız bakımından mağduriyeti mucip olacak nitelikte olduğunu belirtmek isterim.

Raporda eksik bulduğum bir yön, İzmir Olağanüstü Genel Kurul toplantısında Avukatlık Kanununun tünden değiştirilmesi hususunda karar alınmıştı ve zaten toplantının zannediyorum iki gündem maddesinden birisi buydu. Ancak, şimdi görüyoruz ki, Avukatlık Kanununda Anayasa Mahkemesince iptal edilen konunun dışında bir çalışma yapılmış değildir Birlikçe, Rapordan anlayabildiğim. Hatırlayabildiğim de, geçen yıl Ankara Genel Kurulunda hazırlıkların tamamlandığı, Birliğin tasarısının hazır halde bulunduğu, İzmir Genel Kurulundan esinlenerek hazırlanan bu tasarının ilgili mercilere ya takdim edildiği veya takdim edilmekte bulunduğu belirtilmişti. Raporda buna değinilmemektedir. Halbuki, Avukatlık Kanununun yeniden ele alınması ihtiyacı zannediyorum beş altı sene-den beri Genel Kurullarda tekrarlanmakta ve Sayın Başkanımız da "Bunun daha ilk senelerde zamansızlığını; çünkü yeni bir tasarı kanunlaşmıştır bu son çıkan 1136 sayılı Kanun, hemen akabinde getirilecek bir kanun reform niteliğinde olmayabilir, biraz süre geçtikten sonra bunun ele alınması münasip olur ve zannediyorum uygun bir zeminde olursa bu daha münasip olur" şeklinde birkaç dönem böylece konu ele alınmıştı, konuya yaklaşım bu olmuştu. Ancak, arz ettiğim gibi, geçen Genel Kurulda bu husus "Hazır şakliyle takdim edildi veya takdim edilme safhasında" denilirken, bu Raporda hiç ele alınmayışını, bir iki küçük istisnasıyla hiç ele alınmayışını eleştiriye değer buluyorum ve bunun bir an önce gündeme getirilmesini, yani Yönetim Kurulunun çalışma gündemine getirilmesini temenni ediyorum.

Raporun en açık tavır koyan bölümü, Vergi Yasası karşısındaki tutum. Bunu övgüye değer buluyorum. Dilerdim ki, Türkiye'nin maalesef çok darboğazlardan geçtiği bir dönemde diğer konular hakkında da böyle tavırlar konulmuş olsaydı ve biz o tavırlar üzerinde, o tasarılar, o düşünceler üzerinde burada eleştiriler yapmak olanağına kavuşmuş olsaydık. Gerçekten Vergi Yasası güzel incelenmiş ve karşı koyuşlar, karşı

fikirler, karşıgörüŖler isabetli teŖhislere dayandırılmıŖtır. Vergi adaletinin bağımsızlığa kavuŖturulması, vergi kazasında bir kademenin kaldırılmasına karşı çıkılması (Temyiz kademesinin), bunlar kamuyu ilgilendiren yönleriyle, ele aliŖ tarzıyla önemli konular olması ve mukabil teklifleri de getirmesi bakımından güzeldir. Gerçekten Vergi Yasası tasarısında serbest mesleğe bakıŖ açısı fevkalâde bürokratik ve yanlıŖ olmuŖtur tasarıyı hazırlayanlar tarafından. Serbest meslek ve onun içinde avukatlık sanki enek unsuru olmayan, kâr getiren bir çalıŖma alanı gibi telâkki edilerek hazırlanmıŖtır. Bu fevkalâde yanlıŖtır. Hazırlayanlar ya serbest mesleğin ne demek olduğunu bilmiyorlar veyahut kendilerini yanılta yanlıŖ rakamları biraz da kendileri abartarak buna çare arama peŖinde görünmek istiyorlar.

Raporda olmasını dilediğim ve fakat göremediğim bazı hususlara da değinmene nüsaadelerinizi rica ediyorum. Öteden beri üzerinde durduğunuz davaların gecikmesi ve vatandaŖın bu yüzden adaletten Ŗikâyetçi olması konusu bu Raporda halledildi zannıyla ni ele alınmamıŖtır, yoksa çok tekrarlandığı için artık gerek ni görülmemiŖtir, bilmiyorum; ama konu bence önemini ve güncelliğini maalesef sürdürmektedir. Bunun başında hep sebep olarak, benim kiŖisel kanaatim olarak baŖlıca sebeplerinden biri olarak gördüğümüz münhal mahkemeler konusu gelmektedir. Sayın arkadaşlarım, bundan evvel de bu bahsi tekrarladığı gibi bir vatandaŖın bir mahkemede hâkim olmanası sebebiyle dönmesi gerçekten adalet için hoŖ bir durum değildir. Bir avukatın mahkemeye gidip, hâkim olmanası sebebiyle ve meslektaŖlar arasında bir Ŗaka Ŗeklinde söylenen "Kendin piŖir kendin ye" orada yapılan taliklerle yazıhanesine dönmesi muvacehesinde müvekkiline hesap verneki, (bir yerde bir vicdanî sorumluluktur) gerçekten üzücü olmaktadır. Münhal mahkemeler konusu üzerinde durulmalıdır. Geçen sene Dalıkesir il merkezinde Genel Kurulun yapıldığı günlerde beŖ münhal mahkemeden bahsetmiŖtin. Bugün beŖ değil; ama üç münhal

mahkeme vardır. Bunlar üzerinde mutlaka durulmalıdır.

Yine adaletin güncel sorunlarından olduğu kanısındayım ve gerek pürüzsüz tecellisi ve gerek süratle tecellisi ve özellikle Yargıtayın, kanunların bir siyak ve sebak üzere tatbikine inkân vermesi bakımından eski adıyla istinaf mahkemeleri, yeni adıyla üst mahkemeler kuruluşları üzerinde hemen hemen katıldığım bütün Genel Kurullarda durdum. Sayın Laşkanımız zannediyorum bu görüşe pek iltifatkâr davranmadılar, kendi tecrübelerine tabîî saygı duyarım, daha ziyade ceza yönünden zannediyorum konuyu ele aldılar; fakat bu konudaki kanaatinde ısrar ediyorum. Eu hususta Barolar Birliği Yönetim Kurulunun, Barolarımızın, çalışma yaparak, faydalıysa üzerinde durmaları, değilse seçenekler getirmeleri gereğine inanıyorum. Yoksa, Yargıtay bu yüküyle kanunların ülkede bir siyak ve sebak üzere tatbiki; yani içtihat birliğini sağlamak görevini yapması bir hayal olmakta devam edecektir. Aynı dairenin farklı kararlar verdiği, çok yakın aralarla farklı kararlar verdiği, aynı dosya üzerinde farklı kararlar verdiği bir memlekette her halde sorun üst mahkemeler sorunu olarak ele alınmasa bile, seçenekleriyle mutlaka ele alınmalıdır kanısındayım. Aynı husus idare bidayet mahkemeleri için de günceldir ve önemlidir. Bu haliyle Danıştay'ın hem bidayet mahkemesi, hem idare tenyiz mahkemesi olarak görevini sürdürebilmesi ve görevini hukuka uygun ve hizmet eder nitelikte sürdürebilmesinin mümkün olduğu kanısında değilim. Yıllarca Danıştay'dan cevap bekleyen vatandaşların ıstırabını meslektaşların, hepimiz bilmekteyiz.

Baroların Devlet Malzeme Ofisi inkânlarından yararlandırılması konusuna geçen toplantıda değinmiştim, Raporda bu hususa bir cevap bulamadım. Noterler zannediyorum konuyu hallettiler. Halli hususunda gayret sarfını arz ederim.

Devlet borçlarının ödenmesi konusu gerçekten çok üzücü bir konu halindedir. Devlet müteahhitlerine veyahut sair alacaklılarına borçlarını

ödeyemiyor, bütçe inkânları ve saire. Bu da pek tabîî önemli; ama benim asıl üzerinde durmak istediğim, kesin ilâma bağlanmış olan borçlarını ödeyememesi. 1971 senesinde bir trafik kazası geçirmiş bir vatandaş. Dava uzanış, iki sene evvel bitmiş, bir sene evvel bitmiş. İcraya koyuyorsunuz, ilgili bakanlıktan para alamıyorsunuz arkadaşların. Bunun ıstırabı büyük oluyor tabîî vatandaş için. Bunu bir yerde uygulanmayan mahkeme kararları içinde düşünmek lâzım. Uygulanmayan mahkeme kararları arasında bu da var; ama bu bir kişinin canını yaktığı için belki gözden uzak kalabiliyor; ama sizlerin gözünden uzak kalmıyor ve bizi üzüyor.

İkinci Türk Hukuk Kongresi zannediyorum parasal sorunlarla toplanamamıştır. Yine hatırında yanlış kalmamışsa 1970 senesinde Birinci Türk Hukuk Kongresi toplanmış, Türkiye Barolar Birliğinin güzel bir girişimi olarak ve o zaman ilke kararına varılmıştı, üç senede bir toplanması hususunda. Hatırında yanlış kalmamışsa 1976 senesinde yapılması kararlaştırılmıştı. 1977 Raporunda o sene yapılacağından bahsedildi. Bu seneki Raporda hiç bahsedilmemektedir. Parasal inkânsızlıklar olduğu kanısındayım, tekrar ediyorum. Bu nazeret olmalıdır demiyorum, pek tabîî bunlar para işidir. Mutlaka malî durumumuzu konuşurken bu ihtiyaçlarınızın da ışığı altında bu konular Barolarımızca ve bizlerce ale alınmalıdır. Burada biraz da hiç borcu kalmamış olan bir Baronun müntesibi olmanın rahatlığı içinde konuşuyorum.

Muhterem arkadaşların,

Bu delege sıfatıyla şahsî beyan, mütalaa ve görüşlerimden sonra, ayrılırken Balıkesir Barosu Yönetim Kurulunun Yüce Genel Kurulunuza tarafımdan sunulması isteğiyle verilmiş olan yazılı önergesindeki yazılı, daha doğrusu bana talimatındaki hususlara da değinmeme müsaadelerinizi rica ediyorum. Yönetim Kuruluna Balıkesir Barosu Yönetim Kurulunun..

BAŞKAN- Sayın Kangal, özür dilerim. Dilekler ve öneriler faslı gündemde vardır. Yalnız Rapor hakkında konuşmanızı rica edeceğim.

HURŞİT KANGAL (Devanla)- Sayın Başkanın, zaten bu hususu bilmekteyin, özür dilerim, hatırlatmanıza teşekkür ederim. Raporla ilgili olduğu için Raporla ilgili kısımlarını arz edeceğim efendim. Yoksa, dilekeler faslının ayrı olduğunu biliyorum.

Okuyorum efendim:"Talikesir Barosu, ülkemizi saran ve gerçekten ciddi boyutlara ulaşan bireysel ve kitlesel terör hareketlerine karşı (Her halde bu Raporla ilgili) kaynağı ne taraftan gelirse gelsin, fevkalâde etkin, idarî ve adlî tedbirler alınmasından yanadır. Ancak, terörü ve anarşiyi önlemek amacıyla arkasında Anayasaca tanınan demokratik hak ve özgürlüklerin özünü etkileyebilecek yasal girişimlere karşıdır. Bu açıdan yargıyı süratlendirmek konusunda yapılacak girişimleri çok gerekli bulurken, Dernekler Yasası olsun, Polis Vazife ve Yetkileri Yasası olsun, hak ve özgürlüklerimizi çok yakından ilgilendiren konularda Baroların ve Birliğimizin duyarlı olması, demokratik hak ve özgürlüklerin ortadan kaldırılmasını veya fevkalâde kısılmasına neden olacak , bu suretle hak ve özgürlükleri özünden zedeleyecek girişimlere karşı tavır takınılmasını gerekli bulur.

2- Baromuz, Anayasal hak ve özgürlüklerin kullanılmasında en azından örnek alınan Batı demokrasilerinde tanınmış ve uygulanmakta bulunan uygulamayı ölçü olarak kabul eder.(Yalnız burada hemen değineyim ki, 141-142 ve 163 ncü maddelerle ilgilidir ve bunun ben İstanbul Genel Kurulunda ele alındığını ve kaldırılması hakkında alınan kararın zannediyorum Raporla da bahsedildiği gibi Birliğimizin girişimlerine konu yapıldığını bilmekteyim. Böyle bir mukadder suali şimdiden cevaplandırmak için arz ediyorum.) Bu açıdan artık kaynak alınan ülkelerde dahi kullanılmayan Ceza Yasasınının 141-142 ve 163 ncü maddelerinin uygulamada da Yargıçlar elinde toplumun doğal gelişmesinin sonucu olarak kullanılma şeklinden de anlaşılacağı gibi çağdaş bir toplumda yeri olmadığına inanır, bu maddelerin tamamen kaldırılması gereğine veya en azından bun-

lara açıklık verilmesi gereğine inanır.

İnancımız odur ki, bu maddelerde kısıtlanmak istenen düşünce, doğal olarak yeraltına geçmekte veya dernek, sendika gibi **kitlâ örgüt-**lerine sızarak onlara işlev **yüklenede**, onları amaçlarından saptırmada bu suretle bir başka kaos yaratırken çalışma ve yaşama olanağı da bulamamaktadır. Bütün bu nedenlerle anılan maddelerin kaldırılmasıyla demokrasimize işlerlik kazandırabileceğimiz gibi, giderek anarşik olayların da önlenmesini umuyoruz.

Baromuz öteden beri **üzerinde** durduğu savunmanın ithamla birlikte başlaması ve avukatın ilk tahkikatla birlikte vekil edinenin haklarını savunabilmesi olanağının getirilmesi zorunlu bir koşuldur. Bu hakkın tanınması **sanzığın** hakkının kaybolmasına neden olduğu gibi, adaleti de yormakta, **çıkamazlara** sokmaktadır. (Yine **Baromuz** Yönetim Kurulunun somut açıdan Rapora karşı eleştirileri arasında) Karayolları Trafik Yasasının günün ihtiyaçlarına göre değiştirilmesi gereğine inancını "belirtmektedir.

Eir de zannediyorum Talikesir'den intikâl eden bir olay sebebiyle, Avukatlık Yasasının 50 nci maddesi, pardon o ayrı bir konu efendim, Avukatlık Yasasının 5-G maddesi, aciz haline düşen avukatın mesleğini **icra** edemeyeceğini saptamaktadır. Bu madde fevkalâde sakıncalı ve genel bir tavır ortaya koymaktadır. Gelişen toplumda yukarıda trafik mevzuunda değindiğimiz gibi bir trafik sorunu sebebiyle araç sahibi olan bir avukatın bir kaza yapması, ölümlere sebebiyet vererek sonuçta milyonlara varan tazminatlar ödemesi mümkün hale gelebilir. Anılan madde bu durumda avukata mesleğini icra olanağı tanınmaktadır. Oysa avukat çalışırsa bu borçlarını ödeyebilecektir. Bütün bu nedenlerle aciz halin düşmede ana nedenin araştırılması ve anılan madde uygulamasının buna göre yeniden düzenlenmesinde yarar görmekteyiz. Yönetim Kurulumuz, bu konuda önerdiği kıstas, avukatın meslek onuruyla bağdaşmayan bir tasarı

sonucu acz haline düşüp düşmediği şeklinde özetlenebilir.

Ayrıca Avukatlık Kanununun 50 nci maddesinde öngörülen "Her adalet dairesi bölgesinde bulunduğu Daro için her mahkeme salonunda, icra dairesinde ise avukatlar için ihtiyaca yetecek nitelikte yer ayrılması zorunludur" hükmünün uygulanmada maalesef gereği gibi işlenmediğidir. Baromuzun 80-90 kişi olduğu zaman mevcut olan odası bugün Balıkesir'de 260'a yaklaşan mecaduyla yine aynı odada bulunmaktadır ve bu çeşitli sakıncalar ve güçlükler yaratmaktadır. Eğer bu idarî yoldan halledilemiyorsa, gerçekten kanun yoluyla halli cihetinde çalışmalar yapılmaktadır.

Yönetim Kurulumuzun Vergi Yasalarıyla ilgili talimatını kişisel kanaatlerim arasında arz etmiştim.

Sözlerine son vermeden, müsaadenizle Başkanlık Raporuna da değinmek istiyorum. Sayın Hocamızın güzel bir Rapor hazırladığına tanık olmaktadır. Raporda en önenli bir konu olarak demokrasinizi yitirmek ya da yitirirsek ya da yozlaştırırsak hepimiz sorunlu tutuluruz hükmüne yürekten ve candan katılıyorum. O halde böyle büyük bir sorumluluğa düşmemek için gerek Türkiye Barolar Birliği olarak, gerek Barolar olarak, gerek Türk avukatları olarak Allah korusun, demokrasimizi bir gün yitirmemek veya onu yozlaştırmaktan kurtarmak için ne yapmamız lâzım geldiği üzerinde çok ciddî araştırmalar yaptığı, yapılması gerektiği ve bu araştırmalarla varılacak sonuçların hemen uygulanma alanına konulmasının yararlarına inanıyorum. Gerçekten arkadaşların, Türkiye'niz hiç aksi iddia edilemez ki, üzerinde ittifak edilmesi mümkün olan bir kaziye şudur ki, bugün her yönüyle ciddî bunalınlar geçirmektedir. Gerçekten darboğazlar içindedir. Üzücü olaylar birbirini takip etmektedir. O halde bu üzücü olaylar karşısında, hatta hemen belirtiyin ki, ücret tarifesinin şöyle veya böyle olmasından bahsetmek dahi beni üzmektedir; çünkü ülke gerçekten ağır şartlar altında yaşamaktadır. Ulus bu durumdadır. Biz de iddia

ediyoruz ki, mesleğimizin varlığı, savunmanın haysiyeti, her şeyiniz demokratik ortamla kairdir, buna yürekten inanıyoruz. Bunun aksini savunan bugüne kadar hiç çıkmadı aramızdan Allah'a şükür. Naçiz arkadaşınız da bütün kalbiyle, bütün duygularıyla ve bütün inançlarıyla bu kanıdadır. Türkiye'de, tekrar Allah göstermesin diyorum, bir gün demokراسiyi yitirir veya aşır şekilde yozlaştırırsak, hakikaten artık avukatlık haysiyeti içinde , hele bizin nesil, alını açık olarak dolaşmak imkânını bulamayacaklardır. O halde bu yere, göğe koyanadığımız, gerçekten de öyle olan demokراسimizi yitirmemek,(aynı tabirle yine) ya da yozlaştırmamak için ne yapmak lâzım?.. Katıldığım 1972 Genel Kurulundan beri dolaylı veya dolaysız konuyu hep buraya getirmek isterim. Onun için Başkanlık Raporunu sözlerinin sonuna bıraktım ve Hocamıza onun için teşekkür ettim. Hocamız yine bazı ölçüler getiriyor. Kamuoyu oluşturmakta ve onun sağlıklı tutabilmele Firliğimizi görevli görüyor, dolayısıyla laroları da. Yani, demokراسinin vazgeçilmez unsurlarından biri olan kamuoyunu oluşturmak ve sağlıklı tutmakta biz görevliyiz. O halde diyor Hocamız, katılıyorum, bize sorumluluk da verin, bize görev de verin. Anayasa çıktığı zaman biz yoktuk; ama bugün biz varız. Biz bu sorumluluğa, bu göreve de talibiz ve zannediyorum aynı noktalardayız, ben ilâve ediyorum, bizim nesleğimiz bununla kaim. Biz nesil olarak da, kişiliğimizi de bununla kaim kıldık, bu kadar birleştik ve özleştik bu rejimle. O halde Hocamız diyor ki, "TRT gibi, Sosyal Sigortalar gibi, Adalet Komisyonları gibi ve Devlet Planlama Teşkilâtı gibi teşkilâtlarda bize söz, rol ve sorumluluk verin." Katılıyoruz efendim. Bu bir yoldur tabii, hizmet yoludur tabii.

Şimdi tekrar bir yarı yer alıyor Raporda, bir hüküm yani. Türk yargısının bugün yasanın nasıl olması gerektiğini de gösteren uyarılarında"savunanan kaynak kolü oynadığı görüşündeyiz." Ben de bu görüşe katılıyorum arkadaşlar. Gerçekten övünebiliriz. Artık eski deyiniyle

lâhiya-ı sabıkamı tekrarların avukatlığı Türkiye'de sona ermiştir. Kanun boşluklarını dolduran yargı kararları varsa, ki var; kanunlara içerik kazandıran, uygulamada yeni içerikler kazandıran yargı kararları varsa, ki görmekteyiz; bunda mesleğimizin, yani savunmanın rolü vardır. Savunma ve onun sahipleri bununla övünebilirler.

Hukukun gelişmesi ve hukuk dinamizminde avukatın sorumluluğu daha da işlenmelidir kanısındayım. Yani, hukukun gelişmesinde, hukukun dinamizminde avukata ve onun örgütleri olan Barolara ve Barolar Birliğine ne görevler düştüğü, bizlerin nelere çağrıldığı bu vesileyle işlenmelidir. Baroların bağımsızlığı hususundaki gayretleri de Raporda ve çalışma dönemi içindeki çalışmalarda takdire değer konulardan biri olarak görmekteyim. Ancak, burada kullanılan "Özyönetim" tabirini biraz yadırgadığımı arz etmek isterim. Çünkü özyönetim, günümüzde endüstriyel demokrasi içinde kullanılan bir terim; yani çalışanların yönetime katılması şeklinde. Ben nitekim ilk duyduğum zaman, acaba Barolar Birliği bu konuya mı sahip çıktı diye ilk ajans haberinde bu izlenimi aldım. Baroların bağımsızlığı çalışmaları demek duruken, niçin özyönetim şekline dönüştürüldüğünü anlamak bence mümkün olmadı. Eğer tatmin edici bir izahı varsa memnun olurum.

Sözlerini bitiriyorum arkadaşlarım. Ben önümüzdeki dönemin Birliğinizin çalışmalarında, demokrasinizin yitirilmesi veya yozlaştırılma sına karşı çıkma dönemi olmasını istiyorum; yani buna karşı çıkma, demokrasinizi yitirme veya yozlaştırma gayretlerine karşı çıkma dönemi olmasını tenenni ediyorum, ve bunun için de ne görev avukat olarak Barolar olarak, Barolar Birliği olarak bize düşerse, bunu seve seve yapmaya hazır olduğumuzu burada tekrarlamaktan ve tekrarlanacağına ilgililerce de emin olarak birazcık teselli bularak ayrılmak istiyorum.

Lütfedip dinlediğiniz için sizlere ve çalışmalarından dolayı Sayın Başkanımıza ve Yönetim Kurulundaki değerli arkadaşlarıma teşekkür-

lerimi ve eleştirilerimden dolayı hoşgörülerini rica ediyorum. Saygılar sunuyorum, Allah'a ismarlâdik diyorum arkadaşlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Kangal'a teşekkür ederiz.

Sayın Selâhattin Aydın, Kahramanmaraş.

SELÂHATTİN AYDIN (Kahramanmaraş)- Sayın Kongre Başkanı, Divan Başkanı ve üyeleri, Genel İdare Kurulunun Muhterem Başkanı ve üyeleri, çok sevgili meslektaşlarım, aziz misafirler;

Genel İdare Kurulunun okunan ve Sayın Başkan tarafından özetlenen Birlik Faaliyet Raporunu okuduk ve hepimiz birlikte dinledik. Evvelki yıllardan farklı olarak Faaliyet Raporunun zamanında Genel Kurula katılacak arkadaşlarınıza göndermek lütfunda buldukları için, bizlerin de enine, boyuna inceleme, araştırma yapmak inkânını verdikleri için teşekkür ederim. Bu suretle gerçekten Kongrede konuşulacak meseleleri değerli arkadaşlarımızın kütüphanelerine çekilerek incelemek fırsatını buldukları görülmektedir. Böylesine bir anlayışla huzurumuza gelen Genel Başkanı ve Yönetim Kurulunu bu konuda şükranlarımla anmak ve teşekkür etmek istiyorum.

Raporu tanzim eden Başkan ve onun mesai arkadaşları Yönetim Kuruluna mensup kıymetli meslektaşlarımız, ilk nazarda bu Raporu eksik veya fazla tanzim etmiş olmaktan ötürü birtakım eleştirilere, tenkitlere maruz kalabilirler. Efendim, talip olmayaydı, bu işi daha iyi yürütecek kimseler de bulunabilirdi demek kolaydır. Geçini avukatlık mesleğini yürütmek, müdafaa sanatını devam ettirmek, iâşesini bundan sağlamak ve aynı zamanda bir kamu hizmeti niteliğinin'e olduğu için de bir kısım hizmetleri karşılıksız yapmak olan bu insanlar Yönetim Kuruluna girmiştir. Kendi hususî hayatları, mesailerini yanında gerçekten Ortaşark devletinde mühim rol oynayan Türkiye'nin iç meseleleri ötesinde beynelmilel davalara el atma fırsatını bulmuşlar ve bunu hepimizin iftihar edeceği esaslar içerisinde dile getirmişler, Rapora aktarmışlar. O ba-

kından kendilerini bir kere daha telrik ederin.

Huzurunuzda son olaylar nedeniyle yaralı bir insan olarak Faaliyet Raporunun diğer sahaları üzerinde yapmak istediğim konuşmaları bertaraf ederek, bu kadar hayatî ehemmiyette telâkki ettiğim bir hususu arz etmeye çalışacağım.

Muhteren arkadaşlar,

Geçen Kongrelerde gördük ki, söz alan arkadaşlarınız Raporun bir kısmını tasvip, bir kısmını tenkit etmek suretiyle hemen hemen rapor içerisinde kalmışlar ve rapora alınması lâzım geldiğine inandıkları meseleleri anlatırlarken "dilekler faslında da bir madde vardır, bunu o maddenin müzakeresi sırasında söylersiniz" gibi çok samimî olan Divan Başkanlarının ihtarlarına maruz kalmışlar; fakat bu adalet gerçekleşmemiştir. Gerçekten konuşulanların tamamı ve bugünkü Raporun için eksik tanzim edildiğine tazammun etmekte veya gelecek idare heyetlerinin yapacakları faaliyetlere bu tenkitleri de dikkate alarak çare bulmalarını sağlamak için söylenmektedir. İşte bu itibarladır ki, çok sayfa duyduğum, büyük misafirperverliklerine hayran olduğum ve cesaretlerini de takdir ettiğim ve delege arkadaşlarınıza ayrı ayrı rahat edecekleri yer sağlamak suretiyle bizlere yardımcı olan Eskişehir Barosuna da şükranlarını ve teşekkürlerimi sunmak istiyorum.

Kongre Divanımızın Sayın Başkanını şu konuda uyarmak istiyorum. Şayet dilekler faslında söyleyebilecek sözlerle bizim konuşmalarımızı değerlendirmek isterlerse müdahale etmemelerini önemle rica ediyorum.

Muhterem arkadaşlar,

Faaliyet Raporu hakkındaki genel kanaatim odur ki, bu kadar kısa zaman içerisinde temas olunan hususlar gerçekten hepimizi iftihar ettirecek kadar değerli ve kıymetlidir. Ama çok mühim bir mesele var. Beynelmüllel davalara çok büyük ehemmiyet veririz. Ülke çapında millî meselelerle ilgileniyoruz; ama küçük mesele telâkki ettiğimiz, kendi mes-

leğimizin sabahtan akşama kadar karşılaştığı ıstırapları bir türlü bütün detaylarıyla tetkik ve onun hal çarelerini aramak bakımından nedense biraz da gafil davranıyoruz. Şunu arz etmek istiyorum; Hüsrut Kangal arkadaşım bir kısmına temas ettiler, adalete doğruluk, isabetli tecelli ne kadar ehemmiyetli ise, süratin de değeri o kadar önenli olduğu mahlumdur. Adalette çoğu kez mağdurun istemesine mahal kalmadan adaleti tecelli ettirmek lâzım geldiği değerli Genel Başkanımızın o mütevazi yılbaşı ve bayram tebriklerinde yolladığı büroşürlerde çok güzel bir şekilde ifade edilmiştir. Bu bakımdan meselelerin üzerinde durmak gerekirse, bir ülkede, 2000 hâkinin görev yaptığı bir ülkede 600 hâkin henüz daha tayin edilmişse, o hâkimlerin tayini yıllarca beklemekteyse, diğer hâkimlerin, refik hâkininin olmaması hasebiyle onun görmekte olduğu davaları tâlik için, görmek için değil, tâlik içinse köylerden, dağlardan, uzak mesafelerden gelerek o gün karar alacağı ümidi içinde şahitlerini getirmiş, hayli masraf yapmış vatandaşların mağdur, münkeşir ve büyük bir infial içinde döndükleri vaki oluyorsa, o menlekette gerçekten adaletten bahsetmek mümkün değildir. Biraz büyük meselelerin ötesine taşalım da, bu küçük meselelerin bizler için nasıl ıstırap kaynağı teşkil ettiğine bakalım. Öyle ise Yüksek Hâkimler Kuruluyla sık sık temas etmek, oto kontrol sistemine kavuşan bu müessesenin Adalet Bakanlığını aratır durumdan çıkarılmasını sağlamak neye mütevakıf sa onu yapmak lâzım gelmez mi? O suretledir ki, avukat arkadaşlarımız kendi yazıhanelerinde çalışnak inkânında tasarruf ederler, mahkeme koridorlarında beyhude yere beklenekten kurtarılmış olurlar. Gerçekten de hepimiz görüyoruz, bu duruşna tâlikleri, hâkimin olmamasından mütevellit avukatların, vatandaşların çektiği sıkıntılar en büyük ıstırap kaynağımızı teşkil etmektedir.

İunun yanında gerçekten işlerimizin, sıkıntılarımızın, ıstıraplarımızın arasında Eskişehir'e gelişimizin bir sebebi var. Vaktiyle

Yargıtay, eski tabiriyle Temyiz Mahkemesi Eskişehir'de bulunduğu zaman benim menleketinden olan bir ara Parlanentoda hizmet gören merhum Abdullah Aytemiz Eskişehir'de bir daire başkanı oluyormuş. Maaş alamamışlar, hâkimler, zabıt kâtipleri, savcılar perişan durumda. Nezareti adliyeye bir telgraf çeker der ki, "Adliyeyi kapattım." "Neden ve niçin?" Müfettişler gönderilir. "Aç hâkimin verdiği kararda adalet olmaz da onun için." Bizim hâkimlerimizin açlığını iddia etmiyorum; ama hâkim, evinde kaygısı varsa, ev kirasını düşünüyorsa; hâkim, hiç olmazsa senede bir ay huzur ve rahat içinde dinlenmek inkânından mahrumsa, onun doğru karar verebileceğini tahmin etmek, ancak onun vatanperverliğine, onun gerçekten normal üstü çalışmasına hamletmekten başka bir mana ifade etmez. Öyle ise ne yapmak lâzım? Sayın Genel Başkanımız bir büroşüründe evvelki faaliyet raporlarını açıkladılar. Bir ülkede adalet mekanizması süratli, doğru ve sağlamsa, o ülkeyi idare eden idareciler ne kadar kifayetsiz olurlarsa olsunlar, o menlekette adalet vardır, Devlet payidar olur, hükümetler icra edilir; ama bir ülkede işbaşındaki devlet adamları, hükümet adamları ne kadar âdil, ferasetli ve namuslu insanlar olurlarsa olsunlar, eğer o menlekette adalet mekanizması rahatsız, huzursuz, sağlam değil, topalsa, o menlekette iktidarlar devam edemez, istiklâl ve hürriyetler dahi devam edemez. İyi inanmak, teşhis koymak mecburiyetindeyiz ki, bugün Türkiye'de bir anarşi varsa, onun kökünden kazanmamış olmasının vebali, bu eksik ve sakat çalışan adalet mekanizmasına ait olduğu gibi hepimize de aittir.

Bunu böylece belirttikten sonra derim ki, artık bu camiaya mensup olan insanlar geçim kaygısı içinde hareket etmemelidir. Muhterem Ankara Barosunun o zamanki Başkanı tarafından birkaç yıl evvel Ankara'da yapılan bir toplantıda, bir sempozyunda tesadüf hazır bulundum. Avrupa'daki emsalî devletlerin tutum ve davranışları dikkate alınmak suretiyle bir rapor haline getirildi, gerçekleştirilmesi hususu da hükümetlere, Parla-

mento mensuplarına bildirileceği vaat edildi; ana yapılmadı, yapılmıyor. Bir kanun Meclise gitti, eksik görüldü, ondan sonra da tekrar iade edildi hükümetlere; fakat şu günlerde tekrar Meclise geleceği rivayetleri doluyor.

Şimdi meseleyi yalnız hâkin, savcının huzur ve rahat içinde adaleti tecelli ettirmesi zaviyesinden almayacağım. Bir fabrikanın dişlileri gibi, onların yüzünü açartan, üç-beş senede izin almak inkânından mahrum, fevkalâde perişanlıklar içinde öğle yemeğini (Zabit kâtiplerinden bahsetmek istiyorum) dairelerde yiyen o biçare sınıfın da durumuna temas etmeden geçemeyeceğim. Bu benim için mesleğin en kıymetli bir borcu olmuştur ve bunu dile getirmek vazifesiyle de mükellef kılınmış durumdayım. Yargıtaya gidiyorsunuz, hangi daire müdürüyle görüşürseniz görüşünüz, adam perişan, yokluk içinde. Hırsızlık yapmıyorsa, haysiyetinden ve namus iffetinden. O öylesine nazbut. Bir daire müdürüyle görüştüm bir hafta evvel. "Ev sahibim değişti" dedi. Gayrimenkul kiraları hakkındaki Kanunun 7 nci maddesine göre bir ihtaraf almış "Ya 4 bin lira kira ver, veya evden çık." "2000 lira ödüyordun. Eline 8 bin lira geçiyor. 5 tane çocuk okutuyorum, ikisi üniversitede. Bu 8 bin liranın 4 binini ev kirası verirsem, ben ne yapacağım?" dedi ağlamaklı bir halde. Neden hâkinler Kanunu içinde bu zavallı sınıf beraber mütalaa edilmiyor? Sağlık Fakası çıkıyor, henüz de bu konuda hazırlanmış bir zemin de yokken, bütün Türk üniversiteleri aleyhteyken, birçok partiler de mualefet göstermiş olmasına rağmen, sağlık memurunu, hatta sekreterini, ebesini, bilmem nesini dahil, topyekûn bir Tan Gün Yasasını Meclisten çıkarabiliyor. Neden adalet bundan münezze kalsın? Hangi birinize sormak istiyorum, her gün sabahdan akşama kadar incelenek için aldığınız dosyaları kinlerden alıyorsunuz? "Aman Mehmet kardeşim, şu dosyayı ver. Şu dava dosyasının suretini rica ediyorum. Şu konuda müzekkere yazılmasını rica ediyorum." Bizim sabahdan akşama kadar haşır neşir olduğumuz

inkanlar, bu aç, zavallı insanlar değil midir? Gönül isterdi ki, bunlar fevkalâde ciddî bir şekilde Rapora ithal edilmiş olsun, okuyan insanları düşündürsün. Neden, niçin, akıl ve mentik kabul etmez. Onun için istihdam ediyorum, Raporda eksik bırakılan bu eksik hususların bizim için çok hayatî bir mesele olduğunun dile getirilmesi suretiyle gelecek Genel Kurula, hem de Parlamentoyla, Hükümetle irtibat kurulmuş olarak sevindirici, müjdeli haberlerle gelmelerini sağlasınlar. Yanıma bir cetvel almıştım, bunun izahına lüzum görmüyorum. Bir ağır ceza mahkemesinin bulunduğu benim memleketimden her çeşit hâkimlerin, her derecedeki her kademedeki hâkim, zabıt kâtili, savcı, mübaşir hepsiyle ilgili olan şöyle bir maaş bordrosunu almıştım. Gaziantep'e bir hâkim tayin ediliyor, eline 7500 lira tazminat geçiyor, Hâkim tazminatı dahil. Nerede ev aradıysa bulamıyor, 5 bin liradan aşağı ev yok. Diyelim ki bu adam cebri nefisle kuru eknek yemek pahasıyla 5 bin lira versin bir evde otursun. Bu adamın dürüst çalışacağına, bunun günü gününe dosyaları okuyacağına, bu adamın doğru ve dürüst bir karar verdiği zaman, bunun Yargıtayın tasdikinden geçeceğine inanmak kabül midir? Bu mümkün değil arkadaşlar. Onun için denebilir ki, bu memlekette ülke çapında bir buhran vardır, birçok vatandaşlarımız onu dahi alamıyorlar. O ayrı bir meseledir, onu bununla karıştırmamak lâzım. Adalet müessesesi dünyanın her tarafında intiyazlı bir müessesedir. Bu intiyaz adalet mensuplarına maddî inkânlar sağlanak için tanınmış bir intiyaz değildir. Adaletin, milliyeti olmayan adaletin her yerde, her türlü şek ve şüpheden, her türlü haricî tesirlerden münezze olarak kaybedenin de, kazananın da vicdanlarında mâkes bulması bakımından doğru tecelli etmesi sağlansın diye adalet karar veriyor. O halde bu konu üzerinde çok durmak ve çok inceleme yapmak lâzımdır. Bu meseleyi böylece kapatıyorum.

En büyük ıstıraplarımızdan bir tanesini dile getirmeye çalışacağım. Mesleğimizin ta içinde olduğu için. Sayın Genel Başkan ve Sayın Ge-

nel İdare Kurulunuzun Faaliyet Raporunda buna tenas edildiğini görmedim. Anayasamızın 135-3 maddesi der ki, "Bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazılıp verilmelidir." Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 439/1 maddesinde, "Mahkeneyi temyiz, iki tarafın temyiz arzuhalıyla layihasında ve cevap layihasında muharrer kahte-i itirazatı müdafâat hakkında esbabı mucibe beyan ile reddden veya kabullen karar verneye mecburdur." Usulün 440'ıncı maddesinde der ki, "Yargıtay evvelce cevapsız bırakılan itirazları kendi görüşüne göre hükme etki yapacak nitelikte bulmakta, karar düzeltilmesi isteği üzerine vereceği kararda bu itirazları reddederken her biri hakkında gerekçe göstermek mecburiyetindedir. Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 308/7 nci maddesinde de, "Kararların gerekçeli olması mecburiyeti açıklanmış ve gerekçe olmayan kararların bozulması" cihetine gidilmiştir. Profesör Eski Torun'un usul hakkındaki kitabınının 496 nci sayfasında, "Yargıtayımızın vaktiyle bir dairesi gerekçesiz karar verdiği için bir hâkim hakkında cezaî takibat açılmasına karar vermiş." Şimdi o daire dahi bu asil ve nezih yüksek adalet görüşünden tamamiyle inhiraf etmiş, topyekûn Yargıtaya sari olan hastalık şu duruma gelmiştir: Yargıtayımızın muhterem, yetişmiş üyelerine bugünkü yokluklar içinde demin arza çalıştığım meşakkatler arasında adaleti tecelli ettirmek için yapılan hizmetler küçümsenmez, bunu saygıyla karşılıyor, minnet duyuyoruz. Şimdi ne yapıyorlar? Davanın ehemmiyeti ne kadar büyük olursa olsun, dava için ne kadar ilmî araştırmalar yapılırsa yapılsın, şöyle bir matbu karar Yargıtay dairelerinde mevcuttur: "Varit olmayan davanın reddüne" formül dairesinde bir karar. Tashihi karar yapıyorsunuz, hatta başından da geçmiştir, başka bir dairenin uzman yargıtay üyelerinden de faydalanmak, kariyer sahibi üniversite hocalarından da istifade etmek suretiyle 20-30 maddeden müteşekkil bir tashihi karar hazırlıyoruz, aylarca sürüyor, hen formül dairesi ret kararı üzerine diyorsunuz ki, "Anayasa-

nın usulün şu maddeleri muvacehesinde karar bozulmalıdır, gerekçesizdir, şudur, buyur" diyorsunuz, ona karşı da verilen tashihî kararın reddi hakkındaki karar bu kadar hale geldi.

İLHAMİ GÜVEN (Ankara)- Sayın Daşkan, konferans mı dinliyoruz, eleştiri ni dinliyoruz?..

DAŞKAN- Müsaade buyurun efendim. Sayın Hatip, lütfen rapor üzerinde konuşun efendim.

SELÂHATTİN AYDIN (Devanla)- Arzın şu efendim. Nereye geleceğine lütfedin, her halde sizinle bir noktada birleşeceğiz. Niçin yüksek mercideki bu saygıdeğer son murakabe cihazı bu yola gitti? Bir tarafta nâmütenahi davalar geliyor, her sene orantı bakımından aklın almayacağı kadar dava adedi artıyor. Bir tarafta karar vermek, çok iş yapmak arzusu var, bir tarafta daire adetleri kâfi değil, bir tarafta üyeler noksan, bütün bunlar bir araya geldiği zaman Yargıtay da kendini müdafaa etmek inkânını buluyor. Onlara da hak vermemek mümkün değil. Demin arz ettiğim sebepler muvacehesinde o Yüksek Mahkemenizin değerli Daşkan ve üyeleri, bu davada en az bizim kadar muzdariptirler. Ben Sayın Cevdet Mentеш'e, böylesine büyük bir davadan birkaç nisal aldım, kararları, tashihî karar dilekçemi, temyiz layihamı, ret kararı, tashihî karar üzerine verilen kararlar, "Gerekçe yok, biz inanmak istiyoruz. Müvekkillerinize karşı da mahçup oluyoruz. Biraz daha bunu gerekçeye bağlamanız mümkün değil mi?" diye bir de yazılı müracaatta bulunmuştum. Arzın şu:

Bütün mesele, maddî ve manevî inkânların eksikliğidir. Yargıtay dairelerinin adedini ni artırmak lâzım geliyor? Çok iş yapmaktan ziyade doğru karar vermek için ne yapmak lâzımsa, bu yola sevk edilmeleri için bazı şeylerin düşünülmesi gerektiği kanaatindeyim.

Raporda, olabilir, 47 nci sayfada fevkalâde güzel, hakikaten asrımızda üzerinde Türkiye Karolarının da durması gerektiğine inandığım bir çek meselesi vardır. Yalnız, çeklerin biliyorsunuz provizyonda karşılığını

yoksa ödenme gününde dolandırıcılık suçu teşkil ediyor. Bu suçun teşkil etmiş olmasından dolayı çok itibarlı insanlar mahkemelerde sürünüyor ve hatta toplanıyorlar. Bazı gerçeklerin de bu konuyu Parlamantoya intikâl ettirmek kararında olan Genel Kurulumuzun bilmesi bakımından arz ediyorum. Benim memleketin Adana, Mersin, Hatay ve Maraş, hatta Antalya, İzmir'e kadar Ege vilâyetleri de dahil pamuk üreten bir memlekettir. Bir misal vermek için arz ediyorum. Luralarda müstahsilden pamuklar hasat zamanı alınır, herkese bir çek verilir. Müstahsil fabrikatör aldığı pamukları belli bir süre içerisinde çekecek, bu süre içerisinde Mersin'deki ihracatçı firmalara gönderecek, neselâ benim bölgede, ihracatçı firma pamuğu aldıktan sonra her ay kendisine ithal eden fabrikaya belli bir para gönderecek. Diyor ki, "Falan günü 1 milyon lira para gelirse, o gün ben o 1 milyonu geçmemek üzere müstahsillere çek verebilirim." Gerçekten Mersin'deki adam o gün parayı bankaya vermiş. Pastanede hatlar bozulmuş, telle havalesi lâzım gelen para bankaya yetişmiyor, aradan bir gün geçiyor, geçtiği için bakıyorsunuz ertesi gün, "Efendim ben gittim o gün bankaya, karşılığında para göremedim" diye bir meşruhat alıyor, dolandırıcılık suçundan vatandaşı mahkemeye veriyor ve perişan ediyor. Yani, ticari hayatın bu kadar geliştiği; fakat diğer yan kuruluşların teknik cihazların tam ve kâmil manada çalışmadığını, elde olmayan, iyi niyete dayanan; fakat elde olmayan birtakım sakıncalar sebebiyle diğer gününde para ödenemiyorsa bazı haysiyetli ve şerefli insanların itibarıyla oynanamak için buna da bir formül bulunması gerektiği kanaatindeyim. Bu işle ilgili olarak acaba suç ne zaman teşekkül eder hususu Genel Kurulumuz gerçekten güzel bir şekilde işlenmiş; ancak bir yerinde deniyor ki, "Suçun paranın ödeneceği günü hangi zamanda teşekkül etmiş olur? Yani, çekin bankaya ibrazı anında karşılığı yoksa suç teşekkül eder mi? Hangi saate kadar devam etmesi lâzım? Bu konu

olarak devam eden bir davanın 13.3.1976 tarih ve 5590 sayılı (esas) , 1710 karar sayılı Yargıtay Altıncı Ceza Dairesinin bu konuda verdiği çok ilmî bir kararı zabıtlara eklenmek üzere Sayın Divan Başkanına takdim edeceğim. Bu kararda gayet açık ve güzel bir şekilde ilmî bir tahlil yapılmak; çünkü TMM'nin tefsif kararına da temas edilmek suretiyle "çekin ibraz edildiği gün akşam mesai saatinin bitimine kadar beklenmesi, mesai saati bittiği zaman provizyon müsait değilse suç teşekkül eder" şeklinde güzel bir karardır, bunu da durumu tavzih için takdim ediyorum.

Lüyük bir hassasiyet içinde bulunan Genel İdare Kurulumuz ve çok değerli Genel Başkanımız, fırsat bulup da benim menleketinin yalnız Maraş'ı değil, Türkiye'yi ilgilendiren davalarına Raporunda yer vermek imkânını bulamadılar, bunu böyle kabul ediyorum. Çünkü, Raporun tanzim edildiği zamanda böyle bir hadise mevcut değildi. "Gitme ey yolcu, gel beraber oturup anlaşalım. Elenim bir yüreğin kârı değil, paylaşalım" diyen şairin dediği gibi bize bu ıstırapı huzurunuzda son derece objektif kalmak suretiyle arz etmek fırsatını veren değerli arkadaşlarım oldu, arzu ederseniz yanlış anlaşmalara meydan vermemek ve herkesin kendi kafasına göre tefsirlerde bulunduğu bu meselenin doğuşu ve gelişmesinin altında yatan , hadisenin şekil yönüyle oluşma ve cereyan tarzını çok kısa bir şekilde arz etmek istiyorum. Eğer arzu etmezseniz konuşmayacağım. ("Bekliyoruz, onu bekliyoruz" sesleri) Teşekkür ederim.

Muhterem arkadaşlar,

Evvelâ vakayı olduğu gibi bir plak sadakatıyla huzurunuzda arz etmek istiyorum. 19.12.1978 tarihindeydi, Maraş'ta bir sinemada Kafkasya ile ilgili bir film oynuyordu. Bazı kimseler, (zamanımızda moda halindedir) kendisine uygun, tenayülüne uygun gördüğü bu filmi seyretmek için 2000 kişi kadar, sinemanın istiap haddi 2500 kişidir, o gün 2000 kişi kadar seyirci (Yaptığımız sondajlara göre) sinemada bulunduğu zaman, sinemanın kapısının önüne aceleyle bir bomba atılmıştır. O bombanın atıl-

ması üzerine bir panik husule gelmiş, kalabalık galeyana gelmiş, netice itibariyle orada aykırı bir fikri taşıdığı zan ve tahmin olunan Salman isimli bir vatandaş yakalanmış, halk galeyana gelmiştir, fevkalâde memlekette gergin bir hava husule gelmiştir, ufak tefek bazı tahribatlar da olmuştur. Ayın 20'sinde Hacı Çolak ve Mustafa Yüzbaşıoğlu adında biri Mersinli, diğeri Maraşlı Erkek Sanat Enstitüsünde iki öğretmen vurulmuştur. Bu iki öğretmenin ikisi de üzülerek söyleyeyim, böyle bir tefrikaya nefret ve lânetle bakarım, arz etmek, meselenin biraz daha anlaşılmasına tesir etmek bakımından soyadları olarak kabul etmeniz ricasıyla bazı tabirlere temas etmek kaçınılmaz olmaktadır. Aşiretten zan ve tahmin edildiği iddiası vardır. Aşiret tabirinin Şark'ta ne manaya geldiğini Şarklı arkadaşlarım çok iyi bilir. Bu öldürülen iki öğretmenin ikisi de aşiretten değildir. Biri Maraşlıdır, biri Mersinlidir. Lizim gibi, sizin gibi düşünen insanlardır; ama nefret ettiğimiz, hepimizin tiksintiyle bakabileceği, bir aykırı fikir ihtilâfından dolayı husule gelen bir anlaşmazlık sonucu bu iki masum diyebileceğim öğretmen katledilmiştir. Ama son zamanlarda moda haline geldiği üzere, bu iki öğretmenin düşünce tarzlarına sempatisi olan gruplar harekete geçmiştir; fakat o esnada Maraş, Maraşlı olmayanların da istilâsına maruz kalmıştır. Fevkalâde değişik tipte, değişik kıyafette çok şayanı hayret biçimde sureti katiyede tanımadığımız 1000'e yakın yabancı Maraş'a hücum etmiştir. Bunlar tertipçilerdir, bunlar bu hadisenin vukuunu, zeminini hazırlamak için gelmiş kimselerdir.

LİR DELEGE- Hangi taraftan bunlar?..

SELÂHATTİN AYDIN (Devamla)- Onu da arz etmeyeyim takdir buyurursanız. Şimdi burada hepsi vatandaşımız. Hangi camiaya mensup olursa olsun hepsi saygıyla andığımız kimseler. Den ithana, tenkite maruz olan bir memleketin çocuğu, sizin yakın bir meslektaşınız olarak hiç bir siyasî parti mensubu değilin, buna inanmanızı isterim. Tam yedi sene

evvel mensup olduğum partiden resmen istifa ettim, ki isabet ettiğimi arz edeyim, onu da söyleneyeyâm, bilen arkadaşlar diğerlerine söylerler. Bugün için böyle bir şeyi sureti katiyede düşünmem. Hülâsa, o gün idaresi az olan, gerçekten Maraş'ın içtinaî bünyesini bilmeyen bir Vali Millî Eğitim Müdürüyle birleşir, bütün lise muadili okulların öğretmenlerini ve öğrencilerini bu cenaze merasimine katılmak için tahrik ederler, izin verirler, okullar tatil edilir. Hemşire Okulu da dahil olmak şartıyla bu okullar bu cenaze merasimine katılırlar. Cenaze merasiminin yeni hadiselerle sebebiyet vereceği hususu bazı arkadaşlarımız , hatta bütün partilere mensup Maraşlı Parlamento mensubu senatör ve milletvekillerimiz Maraş Valisine bizzat içinde bulunduğum Sayın İçişleri Bakanı Maraş'a geldiğim zaman Valinin yüzüne de söylediler, "Bunlara fırsat verilmesin. Maraş başka yere benzemez. Yoksa Maraş'ta karıştıracılar da çoğaldı" demişlerdir, inanmamışlardır. Netice itibariyle o gün merasim başlıyor. Bunu bihakkın belirtmekliğim için şunu ifade etmek istiyorum: Maraş'ta Cuma namazlarına çok ehemmiyet verirler. Bunun da sebebi şu; Millî Mücadelede Fransız bayrağı Maraş kaleşine asıldığı zaman Ulu-cami'de namaz kılmaya toplanan kalabalık yine bir avukat arkadaşımız, müteveffa Mehmet Ali Bey tarafından hazırlanan bir beyanname üzerine "Düşman bayrağı başımızda sallanırken Cuma namazı kılmak caiz değildir. Bu vatan bize nezar olmadıkça düşmanagülizar olmaz" ibareleriyle süslü bir beyanname Cuma namazında okunur. Galevana gelen halk Fransızların bayrağını indirir, 18-20 günlük mücadeleden sonra da kendini kurtaran şehir düşmanları kovmuş olur. Böylesine özel bir manası olan Cuma günü yine 21.12.1978 günü cenaze namazı gelir. Tabii içindeki masum cenazeye saygılı kinselerle cenazeyi istisnar etmek isteyen kinseler vardır, bilhassa bozguncular. Doğazkesen camiine geldikleri zaman orada namaz kılmakta olan kalabalığa hitaben(kesinlikle sabit olmuştur) "Muhammedin Piçleri" şeklinde bir tabir kullanılır.

BİR DELEGE- Duydunuz mu?..

SELÂHATTİN AYDIN (Devamla)- Efendim, müsaade ederseniz biz birçok davaları mahkemelerde kendiniz duyduğumuz için değil, araştırmalarımızı kendi inançlarımızla telif ettikten sonra görmüşüz gibi savunmayı meslek haline getirdik. Kaldı ki, ben böylesine nezih, böylesine faziletli bir topluluğun karşısına çıktığım zaman bu sualleri bana soracağınız ümidi içinde bu işleri gittim, bir hafta etüdünü yaptım, araştırdım, partilerle, savcılıkla, Valiyle, Emniyet Müdürü, Jandarma Komandanıyla incelemeler yaptım, dinledim, gerçekleri ne şunun, ne bunun amaline hizmet etmeden tespit etmeye çalıştım. Bu hadiseden mütevellit aynen şu tepki husule gelmiştir deniyor, büyük ekseriyet bunu böyle söyler ve bunun böyle olduğunu kabul ve iddia edenler de idarecilerdir, bunun üzerine "Maden ki bunlar Muhammed'e inanmıyorlar. Öyleyse bizbunlara Cuma namazını kaldırmayacağız." Maalesef durum buraya dönüşüyor. Dönüşünce tabiatıyla hadiseler cereyan ediyor. O gün iki masum ölü defnedilemiyor. Bir tanesini alıyorlar Mersin'e götürüyorlar, bir tanesi orada kalıyor. O gece dahi gerekli tedbirler alınabilirdi. Tedbirler alınmıyor. Memlekette fevkalâde gergin bir hava husule geliyor ve...

NIYAZI AĞIRNASLI (Ankara)- Cenaze esnasında da öldürülenlerden bahset.

SELÂHATTİN AYDIN (Devamla)- Arz edeyim şimdi. Ertesi günü bundan mütevellit cenazanın bulunduğu Yenimahalle tabir ettiğiniz Yörükselim Mahallesi tarihî bir değeri olan mahalledir. Yörükselim Mahallesiinde yine cenazeyi kaldırmak için toplananlarla bunlara karşı olan gruplar birbirlerine mırıldanmaya başladıkları zaman, İstanbul Teknik Üniversitesinin bir matematik pr olduğu söylenen, davasını takip etmiştik, eskiler daha iyi hatırlarlar, Profesör Feyyaz Gürsoy'u katleden Mehmet Taşkesen adli bir Maraşlı hemşerimiz ilk silahı atmak suretiyle havaya sebhiviet veriyor.

BİR DELEGE- İki çocuğu öldürmüş ama.

SELÂHATTİN AYDIN (Devanla)- Arz edeyim efendim. O çocuk meselesine varmadan evvel, bir kronolojiye aynen riayet ediyorum, hiç merak etmeyin. Şimdi onun üzerine bir kişi yaralanıyor, iki kişi ölüyor. Bunun üzerine birtakım sabit evlerin çatı katlarına yerleştirilmiş, zaten akıl almaz, mantık kabul etmez şey bu, makineli otomatik silahlar faaliyete geçiyor, ki biz tam o esnada Maraş Larosunun İkinci Genel Kurul toplantısını yapmak üzere adliyede bulunuyorduk. Derhal adliyeye geldiler haber verdiler, "Daşılın; çünkü harp var" dediler, bunu aynen böyle tevsim ettiler. Biz 18 arkadaş orada mahsur kaldık. Benim yazıhanem yakında, ben kaçarak yazıhaneye sığındım. Ondan sonra zaten her mahallede korkunç bir şekilde silahlı bir mücadele başladı. Niçin başladı? Siyasîleri itham etmiyorum; ama açık ve kesin olarak bütün bir memleketin yüzde yüz kanaati odur, idarecilerin, Valinin yetersizliği, tedbir almasını bilmemesi, o güne kadar kendisine söylenenlere gerekli hassasiyetle cevap vermemesi, tedbir almayı başaramaması sonucunda bu müessif hadise meydana geldi.

Teyleyler, şunu açıkça söyleyeyim. Bizim o Alevî dediğiniz kardeşlerimizle Maraş'ta hiç bir ihtilâfımız yoktur. Asırlardan beri Türk milletinin bir ferdi olarak, hem Müslüman milletinin bir ferdi olarak bunlarla bizim hiç bir alış verişimiz yoktu. Bir soykırımdan bahsediliyor. Aslında bu soykırım olarak kabul edilecek mesele değildir. O yola dönüştürülmekte ve hadiseleri tertip edip de Maraş'tan uzaklaşan saşın veya solun her halde menfaati vardı ki diyoruz, tefrik etmiyorum bunu, bir kısmı hoca kısvesinde, bir kısmı bunlara karşı zihniyete tabi insanlar, benim o masum memleketimi kana boyayıp gittiler ve bugün geriye sadece ıstırap, meşakkat ve acı kaldı. Bu konuda bir plak sadakatiyle olduğu gibi anlatmaya çalışacağımı size söz vermiştim. Bir teklifte bulunuyorum, siz de bunu lütfen kabul edin. Genel İdare Kurulumuz, aslında bu bir

Maraş meselesi değildir. Bunun bütün kaynaklarını, detaylarını, doğuş sebeplerini, nereden nemalandığını anlayabilmek bakımından ve bütün Türkiye çapında diğer vilâyetlerimizde her an muhtemel bu gibi hadiselerin bir daha tekerrürünü önlemek bakımından lütfen bir araştırma heyeti kur- sun, eğer malî inkânları müsait değilse ben şahsen Maraş'ta kaldıkları süre içinde yapacakları bütün giderleri taahhüt ediyorum huzurunuzda. Bunu bir araştırma konusu yapalım. Türkiye Barolar Birliğine yakışan bir ölçüde Türk milletine gerçek olayları usul bakımından adalete intikâl etmiş meseleler hakkında Anayasa yönünden konuşmak mümkün değilse de, bunu bir hal çaresi bulmak suretiyle milletimize duyuralım, yetkili mercilere intikâl ettirelim. Bütün mesele böyle olmakla beraber, asıl kötülük şuradan gelmektedir; doğuş sebeplerini hazırlayan, Türkiye'de gelmiş geçmiş bütün partilerdir. Her parti kendisine yarıdakçılık yapanı seçip onun tebessümüne onun reveransına saygılı kaldığı, aksi harekette bulunanı tebaa zannetmediği, vatandaş kabul etmediği sürece bu hadiseler tekerrür edecektir. Bîtaraf olacak vatandaş. Vatandaşlara bîtaraf muamele yaptığınız yerde hiç bir hadîse olmaz. Hadisenin doğuş sebebinin temelinde yatan şaşmaz ve değişmez gerçek, gerek güvenlik kuvvetlerinin, gerek idarecilerin, gerek politikacıların kölelik sistemini, spoil sistemini bırakıp , vatandaşlara, "Bunlar benim vatandaşlarım" diye bîtaraf, namusla ve seyyanen muamele yapmanasından ibarettir.

Hepinizi hürmet ve saygıyla selâmlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Aydın'a teşekkür ederiz.

Sayın Avukat Yılmaz Tokman.

YILMAZ TOKMAN (Eskişehir)- Sayın Başkanlık Divanı, Sayın Yönetim Kurulunun Başkanı ve Yönetim üyeleri, saygıdeğer meslektaşların;

Rapora karşı eleştirilerimizi yöneltir ve görüşlerimizi bildirirken, Türkiye Barolar Birliğinin görevlerini gösteren Avukatlık Kanununun 110 ncu maddesinin bir sınırlama getirip getirmediğini tartışmaya sokmak

artık mümkün değildir. Türkiye Larolar Birliğinin bu sayılan görevlerini yanında, sayılmayan, tabii sorumlulukları da elbette bulunmaktadır. Gelişen ve değişen toplumla birlikte hukukun da gelişmesini sağlamak, kamuoyu yaratmak, ülkemizi ekonomik kısıncı içine alan emperyalist sisteme karşı çıkmak, halkınızın bilinçlenmesini sağlamak, temel hak ve özgürlüklere karşı yapılan girişimleri anında bastırmak, geriletnek, sindirmek de belli başlı görevleri arasındadır.

Bu kısa açıklamadan sonra, Başkanlık Raporunun bir bölümü için görüşlerimi açıklayacağım. Sayın Başkanımız, "Hukukta olanla, olacak olanı birbirinden ayrı tutmak, çağımızın hukukçuluğu değildir. Olacak olanı çabuklaştırmak da Larolar ve Birliğin baş görevidir." demektedir. Bu fikre içtenlikle katıldığımızı belirtmek isterim. Ancak, bir önceki paragrafta aynen, "Türk yargısı bugün her kararında yasanın ne dedüğünü açıklamakla kalmamakta, yasanın nasıl olması gerektiğini de gösteren uyarılarda bulunmaktadır. Yüksek mahkemelerimizin ilke kararlarını bu açıdan dikkatle izlemek, geleceği öngörmek bakımından çok değerli bir olanaktır." denilmektedir. Sayın Başkanımızın bu değerlendirmesine biz katılamıyoruz. Aşağıda açıklayacağımız yüksek mahkeme kararları, sanırım bizi haklı kılacaktır.

Dokuzuncu Hukuk Dairesinin bir kararına göre, üç yıllık bir toplusözleşme feshedilmemekle bir yıl daha uzamış kabul edilmiştir. Oysa, 275 sayılı Yasa bu süreyi üç yıla sınırlandırmıştır. Bu karara göre 275 sayılı Yasa Dokuzuncu Hukuk Dairesince tâdil edilmiştir. Dokuzuncu Hukuk Dairesi bu kararıyla yasayı uygulamayı reddetmektedir. Yine Dokuzuncu Hukuk Dairesi bir kararıyla toplusözleşmeyi yapacak yetkili sendikayı belirleyebilmek için durum tespiti yoluna başvurmayı kabul etmemektedir. "Toplanan delillere göre bilirkişi incelemesi yapılmak gerekir" demektedir. Bu karar toplusözleşme sorununa Yasada bulunmayan yeni boyutlar getirmiştir. İşçi hakları yasaya aykırı olarak sınırlandırılmak-

tadır. Yasanın, üç ve altı gün içinde çözümünü öngördüğü anlaşmazlıklar çözümsüzlüğe terk edilmiştir. Dokuzuncu Hukuk Dairesi bir başka karar -
ında da, "Ölüme neden olan olay aynı zamanda işçinin işi safsaması sebe-
biyle işyerinde tehlike yaratmış veya işveren bakımından iş akdini haklı
nedenle bozma sonucunu doğurmuşsa, bu takdirde mirasçılarının kıdem tazmi-
natı istemeye hakkı yoktur." demektedir. Bu anlayışa göre, ölümlü sonuç-
lanan iş kazalarında işçinin de muhakkak çok az da olsa kusuru olacağıın-
dan, kıdem tazminatı alabilmek mümkün olamayacaktır. Oysa İş Yasası,
iş akdinin ölümlü sona ermesinin kıdem tazminatı için yeterli ve belir-
li bir koşul saymıştır. Yine Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, belirli bir
işçi sendikası tarafından işyeri düzeyinde kurulmuş bir toplu iş sözleş-
mesi yürürlükte bulundukça, aynı sendikanın işkolu düzeyinde kurulacak
bir toplu iş sözleşmesi için görüşme çağrısına uyulmadı diye greve başvu-
ramayacağını hükme bağlamıştır. Bu karar, sendikal mücadeleyi, Amerikan
tipi sendikacılığın dar boyutlarına indirgemektedir. İşverenler sarı
sendikalar aracılığıyla diledikleri toplu iş sözleşmesini oldu bittiye
getirebileceklerdir. Yasanın öngörmediği bir toplu iş sözleşmesi ve grev
hakkı daraltımını Yargıtay öngörmüştür. Bu karar Anayasanın, "İşçiler
toplusözleşme ve grev haklarına sahiptirler. Grev hakkının kullanılması
ve istisnalar kanunla düzenlenir." diyen 47 nci maddesi ile "Temel Hak
ve hürriyetler ancak kanunla sınırlanır." diyen 11 nci maddesi hükümle-
rine de açıkça ters düşmektedir. Yargıtay grev oylaması ile ilgili bir
kararında da, "Grev oylaması isteminde bulunanlar yönünden Yasaca öngö-
rölmüş üçte bir oran saptanırken, grev kararının alındığı günde değil de
daha ileri bir tarihte, oylamanın istendiği günde işverene iş sözleşmesi
ile bağlı işçilerin toplam sayısı esas alınacağına." karar vermiştir.
Bu kararlar da, işverenlerin, işçilerin grev silahını etkisiz hale getir-
meleri kolaylaştırılmış olmaktadır. Yargıtay bu kadarıyla de yetinmemiş,
grev silahını iyice etkisiz kılabilmek için başka kararlar da çıkarmış-

tır. Şöyle ki;

Grev uygulamasına geçilmiş bir işyerinin işverence kapatılması halinde, işyeri ortadan kalkmış sayılacağından, grevin de kanunî bir grev olmaktan çıkacağını içtihat etmiştir. Yargıtay bu kararıyla, hem grevi etkisiz kalmak, hem de Yasaya aykırı bir lokavt uygulamasını göz ardı ederek bir taşla iki kuş vurmıştır. Verdiğimiz bu örnekler yalnızca Dokuzuncu Hukuk Dairesi ile ilgili kararları içeriyor, eksik bıraktıklarımız da elbette var.

Yüksek Mahkemenin ceza ile ilgili bölümüne baktığımızda, bilhassa Dokuzuncu Ceza Dairesinin düşünce ve kanaat özgürlüğünü ortadan kaldıran, örgütlenme hakkını sınırlayan, giderek yok eden kararlarını görmekteyiz. Yargıtayın genel tutumuna daha açıklık getirebilmek açısından amme intizamından kabul edilen sosyal içerikli Kira Yasasının kiracılar aleyhine yorum ve uygulama getirdiğini, destekten yoksun kalma tazminatında ise senelik ücretin % 5 oranında artacağı kabul edilerek hiç bir insaf ölçüsüne sığmayan bir uygulamayı senelerce sürdürmekte inat ettiğini görmekteyiz. Görülüyor ki, bir yandan işçilerin sendikal ve grev hakları çiğnenmekle kalınmıyor, hak arama özgürlüğü de darbeler yiyerek hukuk düzenimizi geri bir duruma getirilmek isteniyor. Diğer yandan temel hak ve özgürlükler git gide kısılmak ve ortadan kaldırılmak isteniyor. Yüksek Mahkemenin tüm kararları elbette bu geri konum ve nitelikte değildir. Ancak, tüm kararların yasalara uygun, toplumun gelişmesine ayak uydurduğu da söylenemez. Türkiye Barolar Birliğinin ve Baroların görevi, bilimsel eleştirilerde bulunmak, yanlışlıkları ortaya koymak, dönülmesini sağlamak, yasaların doğru uygulanmasını ve hukukun gelişmesini sağlamaktır. Aksi takdirde bu kurumlar işlevini yerine getiremeyen, çağına karşı görevini yapamayan kurumlar olarak kalacaklardır.

1977 yılında İstanbul'da toplanan Olağanüstü Genel Kurul, anti demokratik yasalarla ilgili çalışmalara başladı. 1402 sayılı Sıkıyönetim

Kanununun da bu anti demokratik kanunlar arasında yer aldığını Çalışma Raporundan öğreniyoruz. Biraz evvel Sayın Başkanımız Raporu özetlerken bilhassa bu Kanun üzerinde titizlikle ve özellikle durdu. Hükümetin ilân ettiği sıkıyönetin Meclislerce onaylandı. Sıkıyönetime gerekçe olarak , terörizmin yok edilmesi, demokratik hak ve özgürlüklerin korunması gösterildi. Ayrıca, bu yönetimin özgürlükçü demokrasi ve hukuk devleti kuralları için işleyeceği vaadi verildi. Ülkenizin nereye götürülmek istendiğine ve terörist eylem ve katliamların nereden kaynaklandığına doğru teşhis konulmaması, İktidarı sıkıyönetim ilânına kadar getirdi. Bugünlere gelinmesinde İktidarın payı oldukça büyük. Şimdi anti demokratikliği şüphe götürmeyen bir Yasa ile, demokratik hak ve özgürlükleri korumak hedefleniyor. Böyle bir çelişkiyi açıklamak da her halde mümkün olmasa gerektir. Zira, uygulanacak Yasa, zaten temel hak ve özgürlükleri koruyan bir Yasa değildir. Bu Yasa tüm iyi niyetlerle uygulansa dahi, elde edilmek istenen sonuç alınabilecek midir? Kanaatimizce hayır. Kaldı ki, sıkıyönetimin işlevi ve niteliği komutanların iyi niyetini çok aşan bir durumdur. Uygulamalar da şimdilik bu görüşlere hak veriyor. Komutanlar, aile dernekleri, okul aile dernekleri, Kızılay ve Çocuk Esirgeme Kurumu dışında tüm demokrat ve ilerici dernekleri kapatmakla işe başladılar. Kitapevleri yine basılmakta, Anayasamızın tanıdığı temel haklarımız yine kısıntılara uğramakta. Oysa, asıl işlevi olan terörizmin asıl kaynağının kurutulmasına dair belirtiler dahi yok. Tüm kurumlarına hâkim bir İktidar, göstermiş olduğu hedefi sıkıyönetimsiz bir rejimde de gerçekleştirebilir. Yukarıda da belirttiğimiz gibi teşhis doğru konulduğu ve mücadele doğru verildiği takdirde terörizmin kaynakları kurutulabilir. Aksi takdirde "Biz asayiş sorununu sıkıyönetime devrettik" denildiği takdirde, iki ay ve daha sonraki zaman parçası içinde hiç bir sorunun çözülemeyeceği görülecektir. Bu nedenlerle sıkıyönetim kaldırılmalıdır. Türkiye Barolar Birliği de geçen yılki Çalışma Raporunda belirttiği terörizm-

le mücadele görüşlerini muhafaza ederek sıkıyönetim hakkındaki görüşlerini tüm kamuoyuna duyurmalı ve İktidarı uyarmalıdır.

Son olarak bir hususu daha açıklamak isterim. Geçen yılki Kongrede eleştiri konusu yaptığım Vergi İtiraz ve Temyiz Komisyonlarının idarenin nüfuz sahası içinde bulunduğu ve yargı görevini kullanmaması gerektiği hususunda bu seneki çalışmalarda yer verilmiş ve bu komisyonların kaldırılmasıyla yerlerine yerel idare mahkemelerinin kurulması görüşü benimsenmiştir. Eleştirilerin müspet yönde değerlendirilmesi bizleri memnun etti. Yönetim Kuruluna bu bakımdan teşekkürü bir borç bilirim.

Hepinizi saygı ve sevgiyle selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Tokman'a teşekkür ederiz.

Sayın Avukat İhsan Onar, Konya.

İHSAN ONAR (Konya)- Sayın Başkanlar, sayın delege arkadaşlarım; Konya Darosu adına hepinizi saygıyla selâmlarım.

Hemen şunu belirtmek istiyorum sözlerine başlamadan evvel, benden evvel söz alan arkadaşlarımızın uzun konuşmaları sizleri belki de endişeye sevk etmiştir. Ben hemen şunu belirtmek istiyorum; sadece dört hususa temas ederek sözlerimi bitireceğim.

Raporun 13 nci sayfasında Parlamenterlere, eski parlamenterlere ayrıcalık tanıyan önerinin yasalaşması karşısında endişeler belirtiliyor ve buna karşı olunduğunda açıklanıyor. Benden evvel söz alan Mersin delegesi arkadaşımın görüşlerinin aksine ben, Yönetim Kurulunun sadece bu Yasanın, önerinin, yasalaşmasına intizar etmekle yetinmesini istemiyorum, buna karşı da çıkılmıyordu, buna karşı çıkmak için yollar da araştırılmıyordu. Parlamentoda bulunan hukukçu avukat arkadaşlarımızla diyalog kurulmalı, girişimler yapılmalı ve bu öneri benim kanımca yasalaşmamalı. Bunun için çaba sarf edilmeliydi. Bu çaba Faaliyet Raporunda görülüyor. Sadece üzüntü ve sadece Anayasaya giden iptal yolunun Darolar Bir-

lişince kapatıldığından bahsediliyor. Binaenaleyh, Barolar Birliğinin bu konuda çeşitli girişimlerde bulunması lâzımdır.

Raporun 13 ncü sayfasında, Adalet organlarına vaki tecavizler karşısında da üzüntüler açıklanıyor. Bu üzüntülere yürekten katılıyoruz. Ne var ki, adaletin bir cüzü olan avukatlık müessesesine de vaki saldırımlar karşısında Barolar Birliği aynı hassasiyeti gösterebilmeliydi. Şimdi 5-6 yıl önce bir günlük gazetede tamamen, bir görüşünü bir kesimin görüşü olarak yansıtan ünlü gazetede bir fıkra yazarı çok ağır şekilde avukatlık mesleğini küçük düşürücü yazılar kaleme almıştı, ağır hakaretlerde bulunmuştu. Biz Konya olarak bu yazıyı Barolar Birliğine gönderdik. Lüzumlu girişimlerde bulunmasını da istedik. Üzüntüyle belirtmek istiyorum ki, Barolar Birliği beklenen girişimi gösteremedi. Aradan yıllar geçti, 1978 yılında yine bir günlük gazetede; ama bu sefer başka düşünceyi savunan bir gazetede, ki pekçoklarımızın evine giren bir gazetede, hatta pek çoklarımızın o yazara karşı sempati duyduğumuz da bir gerçek, bu gazetede avukatlık şöyle tanımlanıyordu: "Avukatlık mesleği, akı kara yapma sanatıdır." Paragraf, satırbaşı yapmış. Elbet bir kişi eleştiriliyordu burada. O kişinin de ismi zikredilmek suretiyle "O kişi avukat olduğuna göre akı kara yapar" manasına diyor. İunu biz bir yazı ile gerçi bir şey beklediğinizden değil; ama görevimizi yaptık dedik. Biz o muhteren yazara lâzım gelen cevabı Konya Barosu olarak verdik. Barolar Birliğine gönderdik. Aradan uzun aylar geçti, cevap yok. Nihayet bir yazı geldi bize, "Lahsettiğiniz yazıyı bulamadık, bir daha gönderin" diye. Biz tekrar fotokopisini çıkardık, tekrar gönderdik. Şöyle böyle bir altı ay geçti, yine cevap alamadık. Konya Barosunun 9 Aralık'taki Genel Kurulunda arkadaşlarım haklı olarak soru sordular bana; "Başkan, hani nerede hukukun üstünlüğü, nerede avukatlık mesleğinin savunması?" dediler. "Kendinizi savunamıyoruz biz. Barolar Birliğinden bir cevap geldi mi?" dediler. Bu sual karşısında ben de kendilerine

şöyle dedim: "Biz Konya Barosu olarak lâzım geleni yaptık. Başkanınız iki kere yazdı. Ben de bunun hesabını Eskişehir'deki toplantıda çok değer verdiğim, çok yakından tanıdığım Yönetim Kurulu üyeleri arkadaşlarıma ve onun Başkanından sormak durumundayım. Niçin cevapsız bırakıldılar? Yargı organlarına vaki bir fiilî tecavüz karşısında bu hassasiyet gösteriliyor da, yazı ile vaki bu saldırılar neden cevapsız bırakılıyor?" Sempati duyduğumuz kişiler dahi olsalar, mesleğimize vaki bu saldırılar karşısında hassasiyet göstermeniz lüzumuna inanıyorum ve bunu en ciddî şekilde ele almanın zamanı geldiğine de kaniyim.

Değerli arkadaşlarım,

Bunu bu şekilde noktaldıktan sonra Raporun 22 nci sayfasında Dünya Hukukçular Gününden bahsediliyor. Hakikaten Sayın Behçet Çomakoğlu arkadaşımınla birlikte ben de bu toplantıya katıldım. Aynı gün Ankara'da sınav kurulu da vardı, orada da görevliydik biz. Gidelim, izleyelim dedik. Keşke gitmez olsaydım. Kızılay Genel Kurulunda yapılan bu toplantıda 10 kişiyi zaten Yönetim Kurulu oluşturuyor, 2-3 eksiğiyle Yönetim Kurulu hazır. Onun dışında Sayın Dursa Daro Başkanı bir tebliğle teşrif etmişlerdi. Sayın Ankara Barosu başkanı yoktu. Sayın Niyazi Ağırnaslı dostumuz vardı. Sayın Behçet Çomakoğlu yine orada vardı. Lendeniz ve üç Daro Başkanı. Bir de Ankara'dan Niyazi Ağırnaslı Beyi tanıyabildim; ama yanılıyorsam başıslasınlar, Ankara'da yapılan bu toplantıda Ankara Barosundan bir yetkiliyi ben göremedim. Teoman Bey arkadaşımız yoklardı. Sonra 10 kişiyi geçmeyen bir kalabalık Yönetim Kurulunu bir tarafa bırakırsak. Yani, ilgiyi çekici bir toplantı olmadı. Lunun aksine fazla ilgi görmeyen bir toplantı şeklinde tamamlandı bu.

Yine Faaliyet Raporununun 24 ncü sayfasında, Birliğimizin Kuruluş günü kutlanıyor. Ben burada Yönetim Kurulunu töhmet altında bırakmak istemiyorum, bu toplantıya hepimizi davet ettiler, bütün Daro Başkanları davetli, bütün eski Yönetim Kurulu üyeleri davetli, eski Disiplin Kurulu

üyeleri davetli eşleriyle beraber, Sınav Kurulu üyeleri davetli. Böylesine geniş bir davetli topluluğu karşısında ben zannettim ki, şöyle 40 veya 50 kişiyi bulan bir toplulukla kuruluşumuzun 9 ncu yılı kutlanacak; ama geldik gördük ki, yine 3-4 Daro Daşkanı, 20 kişiyi geçmeyen bir topluluk var. Bunu da ben eksiklik olarak niteliyorum. Birliğimize sahip çıkacaksa, hiç olmazsa onun kuruluşunda mazereti olmayan arkadaşlarımızın toplantıya iştirak etmeleri lüzumuna inanıyorum. Fakat bu toplantıya davetteki bir eksikliği Sayın Yönetim Kurulu arkadaşlarımdan ve Yönetim Kurulu Sayın Daşkanından sormak isterim, sebebini bilhassa öğrenmek isterim; vaki davet saat 10.00'da Anıt Kabirde saygı duruşu, saat 11.00'de de basın toplantısı deniyordu. Biz Konya'dan hareket ettik. Anıt Kabire 9.45'de geldik. 10.30'a kadar bekledik, kimse yok. 11.15 oldu,yok. Hiç olmazsa basın toplantısında bulunalım dedik. Tam Darolar Birliğinden girdik, her halde öyle olacak yanılmıyorsam, Sayın Hocamız Faruk Eren, "İhsançığın geç kaldın" dedi. "Niye Hocam?" dedik. "Ditti basın toplantısı"dedi. "Basın toplantısı bize gelen davette saat 11.00'de, şimdi 10.45 Anıt Kabirde bekledik 10.30'a kadar orada da kimse yoktu." dedik. Dana verdikleri cevap, "Hayır. Saat 10.00'da basın toplantısı, 11.00'de saygı duruşu vardı"dediler. Allah selâmet versin, şimdi kendileri burada yok, Rahmi Mağat dostumuz davetiyeyi çıkardılar, onun üzerine gerçek açıklandı. TRT'nin ikazı üzerine çok değil, bir saat evvele alınmış; yani basın toplantısı saat 10.00'a, Anıt Kabirde saygı duruşu da saat 11.00'e. Şimdi kendi Daro Daşkanlarına böylesine saygı duyulmazsa, biz elbette ki kuruluşta fazla bir ilgide bulunamayız. Bu değişiklik zamanında bize bildirilseydi, biz saygı duruşunda da bulunurduk, basın toplantısında da bulunurduk. Bu neden böyle oldu, bunu anlamak cidden güç. Bunu üzüntüyle belirtmek istiyorum. Bundan böyle daha dikkatli hareket edilmesini de tavsiye etmekteyim.

Değerli arkadaşlarımı saygıyla selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Onar'a teşekkür ederiz.

Sayın Avukat Yüksel Keskin, Manisa.

YÜKSEL KESKİN (Manisa)- Sayın Başkan, 12 nci Genel Kurul sayın delegeleri, saygıdeğer avukatlar;

Geçen yılki Genel Kurulu kapatıp yerlerimize dönerken pek çoğunuz gibi ben de görevini yapmış insanların gönül rahatlığı içindedim. 1978 yılı Çalışma Raporu ve Başkanlık Raporu bizlere gönderilene kadar Yönetim Kurulunun da görevini tam ve Genel Kurul istekleri doğrultusunda yaptığı inancını taşıyordum. Çalışma Raporunu alınca, bu duygularla bir yılı geride bıraktığınızdan çok iyimser olduğumuz kanısı bende uyandı. Öncelikle belirtmek isterim ki arkadaşların, Çalışma Raporları Yönetim Kurullarının kendilerini övmesi, göklere çıkarması, akademik birtakım deyimler kullanarak bilgili olduklarını ortaya koyması için hazırlanmış. Bunlar için yayınlanmaz. Yönetim Kurul Çalışma Raporları, Yönetim Kurullarının bir yıl içinde yaptıklarını ve yapmadıklarını, yapamadıklarını niye yapamadıklarını açık ve seçik olarak kesinlikli belirtmek için, hesip vermek için yayınlanır. Bir Yönetim Kurulunun çalışmalarına kanım odur ki, bir önceki Genel Kurulda delegelerin yapılması için talimat verdiği konular özellikle bizim Birliğimiz için 10 ülkenin sosyo ekonomik durumu ve uygulamada aksaklığı görülen yasalar ışık tutar. 11 nci Genel Kurul tutanakları incelendiğinde görülür ki sayın avukatlar, Genel Kurulde delege seçilebilmek için 15 yıllık avukat olma sınırlandırmasının tüm delege arkadaşlarımız aleyhinde konuşmuşlardır. Lunun değiştirilmesi için Yönetim Kurulunun çalışma yapmasını istemişlerdir. Öyle umuyorum ki, ülkemiz avukatlarının % 90'ı 15 yılın altında bir kıdeme iye bulunmaktadır. Genel Kurul bu koşullarda uğraşımızın en dimalık kesimini oluşturan genç kuşağın katkısından yoksun bulunmaktadır ve de bizler çoğunluğun değil, çok acıdır, azınlığın temsilcisi olarak burada bulunmaktayız. (Alkışlar)

Denokratik bir ülkede bu denli eşitlik ve genellik ilkesinden yoksun bir kuruluşun, hem de bu kuruluşun hukuk kuruluşu olması çok acıdır arkadaşların. Hak arayayı kendilerine uğraş edinmiş kişilerin hak yemesi affedilmez bir hatadır. Yönetim Kurulu, "Ne yapabildik?" diyebilir. 1136 sayılı Yasanın aksayan taraflarının düzeltilmesi için İzmir'de olağanüstü bir Genel Kurul yapılmıştı. Gündeminde iki madde vardı. Birincisi, Avukatlık Yasasının değiştirilmesi ve günün koşullarına uygun bir şekilde yeniden hazırlanması idi. Yönetim Kurulumuz tüm Avukatlık Yasasının aksayan tarafını özyönetimde görmüş ve tek aksayan taraf olarak da Adalet Bakanlığının vesayetini kabul etmiştir. Oysa, aksayan tek taraf Adalet Bakanlığının vesayeti altında olmanız değildir. Adalet Bakanlığı vesayeti altından kurtarılması istenirken avukatların, uğraşımızda 15 yılını doldurmuş avukatların delege seçilmelerini önleyen bu buyruğun kaldırılması yolunda çalışma yapmamak, taslağa bunu koymamak, esasında bu arkadaşları vesayet altına almaktır. Bağımsız ve özgürlükten söz açan Türkiye Barolar Birliğinin kendi mensuplarının bağımsızlık ve özgürlüğün düşünmemesi, bunun için çalışma vermemesi, Birliğimiz hakkında kavliyle fiili birbirini tutmayan bir kuruluş olduğu görünümünü kamuoyunda ve özellikle biz avukatlarda uyandırmaktadır.

Sayın arkadaşlarım,

1136 sayılı Yasayı inceliyoruz. Adalet Bakanlığı vesayeti kadar önemli pek çok aksaklığın varlığını görüyoruz. Bu aksaklıklar Yönetim Kurulunu rahatsız etmeyebilir; ama bizleri rahatsız etmektedir. Bunlardan birkaç tane daha örnek vermek istiyorum. Kamu avukatlarının serbest meslek mensubu olduklarını belirtecek kurallar Yasada yoktur. Serbest meslek mensubu olduklarına dair kural bulunmayan kamu avukatlarının çalıştıkları kurumlar ile ilişkileri serbest meslek esprisi ile uyum sağlanırlıkta düzenlenmesi gerekirdi. Biz bu eksikliği de, bu aksaklığı da görüyoruz, Yönetim Kurulu yalnız vesayeti görüyor, başka bir şey görmüyor.

1136 sayılı Yasanın aksayan diğeri bir yani, staj müessesesidir. Yıllar var ki, yasalar değişmiş, süre uzatımı, süra kısaltımı yapılmış, staj yöntemi ise hiç değişmemiştir. Bu yöntem, kişinin 1,5 yılını veya 1 yılını öldürmekten başka hiç bir işe yaramamaktadır. Staj kuruluşunun düzeltilmesi, problemlerinin giderilmesi, daha iyi koşullarda bilimsel yönde gerek stajyer, gerekse toplum için yararlı bir türde yapılması şarttı. Bu konudaki şikâyetler Yönetim Kurulunun staj yöntem bozukluklarını yok edecek buyrukları neden taslağa getirmedeğini de bir türlü anlayamadık.

Arkadaşlarım,

Diğeri bir yandan, mesleğimiz hiç bir meslekte olmayan, Mevlâna'nın, "Ne olursan ol, dergahıma gel" şekline bürünmüştür. Emekli yargıçtır, avukat olur. Emekli veteriner hekimdir, avukat olur. Öğretmendir, avukat olur. Emekli avukattır, avukatlığını sürdürür. Bizce buna bir son verilmesi zamanı gelmiş ve geçmiştir. Kanımız odur ki, avukatlık hiç bir meslekle bağdaşmaz ve de avukatlık diğeri mesleklerde yorulmuş, dinlenme gereksinimini duymuş kişilerin hem dinlenecekleri, hem de dış kirası alacakları bir yol geçen hanı değildir. Acaba Yönetim Kurulu bu gerçeği neden görmedi ve yasa taslağına bu durumu önleyici buyrukları koyma yoluna neden gitmedi. Bir yandan meslek onurunu koruyacağız diyoruz, diğeri yandan mesleği darülaceze haline getiriyoruz. Bir yanda yargıç, savcı, avukat eşitliğinden söz ediyoruz, diğeri yandan o mesleklerin kabul etmediği kişileri avukatlığa kabul ediyoruz. Bu eşitliğin bozulması için elimizden geleni yapıyoruz. Tüm bunlar mesleğin saygınlığını yitiriyor arkadaşlarım. Bu söylediklerin ve verdiğim örnekler 1136 sayılı Yasanın sadece aksayan birkaç yanı. Bizce 1136 sayılı Yasa değişiklik taslağı hazırlanıp Bakanlığa sunulmadan önce Türkiye Barolar Birliği yönetimine egemen olanların Olağanüstü Genel Kurulu toplayıp, yasa değişiklik taslağı üzerinde Genel Kurulun görüşünü almaları gerekliydi. Genel Kurulun

görüşünün alınması gereğinin duyulmaması, Genel Kurulun hiçe sayılması demektir. Bu da, Genel Kurulun saygınlığını yitirir.

Değerli arkadaşların,

Yönetim Kurulu, Genel Kurulumuzu yalnız bu konuda hiçe saymamıştır. Öyle olsaydı, hiç üzerinde durmaz, belki burada konuşmak gereğini de duymazdık. Oysa daha pek çok konuda bu tutum, davranışını yinelenmiştir. Anımsamanızı isteyeceğim, 11 nci Genel Kurulda talimat niteliğinde birtakım kararlar almıştık. Örneğin; Sansür Tüzüğü'nün değiştirilmesi yolunda çalışma yapılması, cezaevlerindeki tutuklu ve hükümlülerin içinde buldukları insan onurunu hiçe sayan davranış ve koşulların saptanıp rapor halinde yetkili organlara ve kamuoyuna sunulması, stajını bitirmiş yeni avukat olmuş arkadaşlara meslek kredisi verilmesi, ivedi ve ucuz adalet dağıtımını yolunda çalışma yapılması, kamu kesiminde çalışan avukatlara bazı hakların tanınması gibi. Tüm Çalışma Raporunu inceledik. Talimat niteliğindeki bu Genel Kurul kararlarının yerine getirilip getirilmediğine ilişkin tek tümceye rastlayamadık. Bizler Anadolunun dört bir yanından buraya geliyoruz. Meslek sorunlarının hallini istiyoruz. Burada kararlar alıyoruz. Aldığımız kararlar uygulanacak, mesleğimizin kamuoyu önünde saygınlığı artacak umut ve sevinciyle yerlerimize dönüyoruz; ama gelin görün ki, aldığımız kararlar Genel Kurul Tutanağının sayfaları arasında kaybolup gidiyor ve de Yönetim Kurulu onları lütfedip bu kararları okumuyor. Bunun tek anlamı vardır, o da şudur; Yasa istediği kadar "Türkiye Barolar Birliğinin en yüce organı Genel Kuruldur" desin. Yönetim Kurulu ve Yönetim Kurulunun Sayın Başkanı, kendilerini Yönetim Kurulunun üstünde görmektedirler. Yaptıklarıyla, yapmadıklarıyla Genel Kurulun kendilerini alkışlamaya zorunlu olduklarını kabul etmektedirler. İşte bizi üzen, bizi buraya seçip gönderen avukat arkadaşlarımızın karşısında zora düşüren budur. Yönetim Kuruluna bunun hesabı sorulmalıdır arkadaşların. Tüm Çalışma ve Başkanlık Rapor-

larında fikir özgürlüğünden, çoğunluk kararlarını uygulamaktan ve bu kararlara uymaktan, akademik ve çok bilgili sözcüklerle satırbaşı yapan Yönetim Kurulu ve onun Sayın Başkanı, bu konudaki samimiyetlerini göstermeleri için, inandırıcı olması için Genel Kurul kararlarına saygılı olmalıydı.

Saygıdeğer avukatlar,

Türkiye Barolar Birliğinin savunma hakkının kutsallığına inandığını, ona el atılmasına karşı olduğunu göstermesi için Fransa'ya kınama telgrafı göndermesinden önce yapacağı işler vardı. Eğer bir ülkede Ceza Yargılama Yöntem Yasasındaki 143 ncü madde buyruğu gibi hazırlık ve ilk soruşturmanın gizli olacağını öneren bir madde varsa, o ülkede bir uzatmalı jandarma onbaşı ya da ilkokul mezunu polisin aldığı ifadelerle insanlar tutuklanıyor, cezaevlerine gönderiliyorsa, avukat müvekkilinin yanına sokulmuyor ve dosyayı inceleme olanağından yoksun bulunuyorsa, o ülkede savunma hakkının kutsallığından söz açılmaz, o ülkede bunun çalışmasını vermeyen kişiler savunma hakkının kutsallığından laf edemez arkadaşlarım. Türkiye Barolar Birliği bu konudaki uğraşısını Fransa'ya kadar uzatsın, bundan onur duyarız. Ancak, öncelikle kendi ülkesinde, kendi yurttaşının ve meslektaşının yakınmalarını giderici çareler arasın, uğraşılar versin isteriz. Birliğin Dünya Silahsızlanma ve Barış Gününe bigâne kalmamasını takdirle karşılamak olanaksız. Yasama özgürlüğünü, insan onuruna bağdaşır bir türde gerçekleştirmek için çalışması çok yerinde; ama gelin görün ki, kargaşanın ve ölümün kol gezdiği ülkemizde Barolar Birliğinin yönetsel ve yargısal öneriler saptayı kamuoyuna çıkmamış olması her halde bizim talihsizliğimiz.

BAŞKAN YARDIMCISI ENVER ARSLANALP (İzmir)- Ne demek o.

YÜKSEL KESKİN (Devanla)- Açıkça söyledim. Bir daha söyleyeyim isterseniz.

BAŞKAN YARDIMCISI ENVER ARSLANALP (İzmir)- Evet, lütfen efendim.

YÜKSEL KESKİN (Devanla)- Birliğin Dünya Silahsızlanma ve Barış gününe bîgâne kalmasını takdirle karşılanamak olanaksız. Yaşama özgürlüğünü, insan onuruna bağdaşır bir türde gerçekleştirmek için çalışması çok yerinde; ama gelin görün ki, kargaşanın ve ölümün kol gezdiği ülkemizde Barolar Birliğinin yönetsel ve yargısal önerileri saptayıp kamuoyu önüne çıkarmamış olması, her halde bu Birliğin mensubu olarak bizim talihsizliğimiz.

BAŞKAN FARUK EREM (Ankara)- Cevabını alırsın yarın.

YÜKSEL KESKİN (Devanla)- Hayhay Hocam.

Gazetelerde resimleriyle yayınlanan bir Bakırköy Akıl ve Sinir Hastalıkları skandalı vardır arkadaşlarım. Organ naklinde hukukun ne dediğini açıklayan Sayın Başkanımız, bu konuda hiç bir görüş ileri sürmemiştir kamuoyuna. Yönetim Kurulu da bu konuda hiç bir hususu belirtmemiştir. Orada yatanlar akıldan yoksun olsalar bile, bu ülkenin evlâtlarıdır. Bunların haklarının aranması gerekir. Özgürlüklerin savunucusu Türkiye Barolar Birliği bu olayda neredeydi? Cezaevlerinin durumu hepimizin gözünün önünde. Türkiye Barolar Birliği nerede? Yönetim Kurulu ve Sayın Başkanı, "Cevabını alırsın" diyorlar. Belki bu sözleriyle beni kınıyorlar. Ben küçük meselelerle uğraşıyorum; ama ülkenin meseleleriyle uğraşıyorum. Açıkdenizde kaptanlık yapacaklarını söylemişlerdi, tatlısu kaptanı olmadıklarını söylemişlerdi. Önce memleketin dertlerine çare bulsunlar. Ben onlar gibi "Dünya meseleleri varken, ülke meseleleri konuşulur mu?" demiyorum. Önce ülkenin ve mesleğimin dertlerine çare bulsunlar diyorum.

Manisa Barosu ve şahsım adına hepinize saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Keskin'e teşekkür ederiz.

Söz sırası Sayın Avukat Hulusi Dülgeroğlu'nda, buyurun efendim.

HULUSİ DÜLGEROĞLU (Denizli)- Sayın Başkan, Sayın Yönetim Kurulu üyeleri ve Sayın Genel Kurul üyesi arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selâm

larım.

Birlik Yönetim Kurulunun huzurumuza getirmiş olduğu Raporda birçok ana meselelere, genel meselelere değinildiği gözden kaçmamaktadır. Avukatlık gibi, hukukçuluk gibi çok geniş konuları içeren bir mesleğin sahibi olarak elbette bu konularda fikir sahibi olmak, bu konularda uğraş vermek bizim, Yönetim Kurulumuzun görevleri arasındadır. Bu yöndeki çalışmalarından dolayı kendilerine teşekkür ederim.

Yalnız arkadaşlarım, bizim genel meselelerde gösterdiğimiz bu ilginin yanında, özel meselelere, meslekî konulara olan ilgimiz çok az ve çok zayıf olduğu kanısındayım. Örneğin; bizim avukatların , hukukçuların sosyal güvenlikle ilgili konularda birçok problemleri vardır. Geçen yılki toplantımızda bu hususlar dile getirilmiş, bu hususlarda birçok temennilerde bulunulmuştur. Fakat, biz Yönetim Kurulu Raporunda bu konularda geniş bir ilginin gösterildiğini görmemekte, müşahede etmemekteyiz.

Arkadaşlarım,

Yönetim Kurulu Raporunda avukatların sigorta konuları; örneğin tavanın 280 liradan 320 liraya çıkarılamaması konusu sadece bir üzüntü konusu olarak geçiştirilmekte, bunun için bir başka çalışmanın yapılmadığı göze çarpmaktadır. Arkadaşlar, ben o kanıdayım ki, biz avukatlar olarak kendi meslektaşlarımızı, kendi üyelerimizi koruyamazsak, Türkiye'nin genel meseleleri üzerinde , Türkiye'nin dünya meseleleri üzerinde Barolar Birliğinin dünya hukuk konuları üzerinde çalışmaları elbette ki havada kalacaktır, elbette ki birçok tenkitlere sebep olacaktır. Barolar Birliğimizin Yönetim Kurulu yine Raporunda, birçok maddî olanaksızlıklardan bahsetmektedirler; fakat bugüne kadar Barolar Birliğimizin kendi içine dönüp de bu dış çalışmalardan uzaklaşıp, biraz da kendi içine dönüp de kendi üyelerinin dertlerine, kendi genel dertlerine bakma imkânını bulamadığı kanısındayız. Örneğin; Barolarımızın, Baro üyelerimizin sadece sigorta aidatı ödemekten başka hiç bir görevleri ve fonk-

siyonları yoktur. Acaba bu ödediğimiz aidatların karşılığında avukatlara bugüne kadar Sosyal Sigortalarca ne verilmiştir, ne verilmektedir? Şunu da belirtmek isterim, bugün en küçük bir işçi kuruluşu mesken kredileri, mesken yapma imkânlarını sağlamak için Sosyal Sigortalardan gerekli imkânları sağlarken, avukatlara bu imkânlar sağlanmamıştır. Acaba biz bir sendika kadar baskı grubu değil miyiz, bir sendika kadar bunlar üzerinde sözumüzü geçirebilecek durumda değil miyiz? Çok acıdır ki, bu hususlar maalesef Yönetin Kurulu Raporumuzda bir değerlendirmeye tabi tutulmamıştır, ne müspet, ne menfî bir çalışma olmadığı gibi, bu çalışmanın neticelerini gösteren hususlar da Raporda belirtilmemiştir.

Raporun avukatlarımızın mesleğe başlangıcında meslek kredisi sağlayabileceği hususları belirtilirken, Yapı-Kredi Bankasıyla temas edildiği, Yapı-Kredi Bankasıyla 150 bin liraya kadar kredi kağıtlanabileceği ve 150 bin lira kadar kredinin beş veya altı sene içerisinde ödenmek suretiyle bu kredinin temin edilmiş olduğu belirtilmektedir. Ancak, bu husus sadece Darolar Birliğinin bir başarısı, Yönetin Kurulunun bir hizmet başarısı değil, bu Bankanın evvelden beri kendi genel prensipleri olarak meslek kuruluşlarına yaptığı bir krediden ibarettir. O halde bunu bir hizmet yapmış gibi Yönetim Kurulunda belirtmek bence yersizdir.

Değerli arkadaşlarım,

Öyle sanıyorum ki, Darolar Birliği bugün sosyal güvenlik kuruluşları karşısında ne devedir, ne de kuştur. Yani, biz bugün ne bir emekçiyiz, ne de bir işveren durumundayız. Bizi kimse kabullenmemektedir. Bizi kabullenmeniz için de kimse bize sahip çıkmamaktadır. Eğer biz bir baskı grubuysak, kendi üyelerinizin gereken haklarını savunmamız gerekiyorsa, bu Sosyal Güvenlik Bakanlığı nezdinde girişimlerde bulunmanız gerekir. Bu girişimler sonucunda birçok imkânları sağlanmaya gayret edelim. Benim bu yöndeki dilek ve temennilerim sadece kişisel görüşüm değil, Daromuzdaki birçok yeni mesleğe başlamış, birçok mahrumiyetler içinde olan ar-

kadaşlarımızın gerçek dilek ve temennileridir.

Arkadaşların,

Geçen senelerde de bu mevzular huzura getirildi. Örneğin; mademki sosyal güvenlik yönünden Sosyal Sigortalardan yardım sağlamak, avukatlarımıza birçok kredilerin teminine imkân sağlamak mümkün olmuyorsa, o takdirde kendimiz bir yardımlaşma sandığı kuralım ve bu suretle bu genç, çalışmaya yeni başlamış ve daha hayatının ilk başında birçok masraflarla karşı karşıya bulunan üyelerinize yeni imkânları kendi kuracağımız yardımlaşma sandıklarıyla sağlayalım. Ben sadece bu meseleyi Yüksek huzurunuzda arz ediyorum. Yönetim Kurulunun bu hususta gerekli ilgiyi göstereceğine inanarak saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

EAŞKAN- Sayın Dülgeroğlu'na teşekkür ederiz.

Söz sırası Sayın Avukat Niyazi Aşırnaslı'da, Ankara.

NIYAZI AŞIRNASLI (Ankara)- Değerli meslektaşlarım, Sayın Yönetim Kurulu, Sayın idareciler;

Hukukun yurt ve dünya konusullarından soyutlanmasının olanaksızlığı karşısında, öncelikle bunlara değinmek zorundayım. Barolar ve Barolar Birliğinin sadece kendi meslek sorunlarıyla ilgilenen, politikaya karışmasın düşünce ve savıyla pasifize etme çabaları, hukukçular arasında artık iltifat görmemektedir. Aydın kişi, özellikle gerçek hukukçu, ülke ve dünya sorunlarıyla elbette ilgilenenecektir. Geçimlerini savunma mesleğinin onur kuralları içinde sağlayan ve sürdüren avukatların yurt ve dünya sorunlarında özgürce görüş ve eylem getirmeleri, onların yurtseverliklerinin doğal şartıdır, koşuludur.

Son yıllarda Barolarımızın ve Barolar Birliğinin etken bir baskı grubu olmaya başlaması ve sesini duyurması, gerçekten sevindiricidir. Avrupa Ortak Pazar liderleriyle Amerika Birleşim Devletleri Başkanının dünya kamuoyuna kapalı görüşmeleri, geri kalmış ülkeler için kuşkuyla yüklüdür. Dört sanayi ülkesi başkanının Türkiye konusuna da değinmiş ol-

malaları, Türkiye'miz açısından onur kırıcıdır da. Acaba geri bırakılmış ülkeler sömürüsünde dört büyükler bir paylaşım anlaşmasına varmışlar mıdır? Türkiye için yeni kader çizgileri mi saptanmıştır? Türkiye'deki uyanış hızının doğurduğu tedirginlik karşısında önlemler düşünülmüş ve Türkiye'nin iç işlerine yeni eylem biçimleriyle yön verme kararına mı varılmıştır? Bütün bunları bilmiyoruz ve daha da birçok şey bizim bilgimiz ve irademiz dışında pişirilip kotarıyor.

Siyasî cinayetlerin, Sivas, Malatya ve en son olarak da Maraş soykırım olaylarının, büyük bir ihtinalle tren kazalarının bile emperyalist kökenli nedenlere, kışkırtma ve düzenlemelere dayandığını düşünmek sağlıklı sonuca erişebilmek için yararlı olacaktır sanırım. Faşist cinayetler, öğretmen, öğrenci, işçi, avukat ve savcılardan sonra kitle soykırımlarıyla açık faşizmin son provalarına kadar uzandı. Hâkimleri saatlerce odasından çıkarmayarak baskı altında tutan faşist militanların Danıştay, Anayasa Mahkemesini, Halk Evlerini, Çağdaş Hukukçular Derneğiyle Türk Hukuk Kurumunu, TÖB-DER, Türkiye Maden Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) merkezlerini ve daha birçok demokratik örgüt merkez ve şubelerini bombaladıkları, değerli delege arkadaşlarımızın bilip gördükleri faşist uygulamalar zincirinin halkalarıdır.

Şimdi açıkça direnme hakkından söz ediliyor ve terör olaylarının ve cinayetlerin sıkıyönetim dışında kalan illere kayacağı söyleniyor, bu talimat veriliyor. Sıkıyönetim ilân edilen bazı büyük illerdeki cinayet odaklarının kendilerini feshetmesinin ikili bir amaca yönelik olabileceği hatıra gelir.

1- Orduya, konutlanlara hoş görünme gayreti.

2- Olayları büyük illerden sıkıyönetim dışında kalan çevrelere kaydırma çağrısına uyma hazırlıkları.

Milliyetçi Cephe terini bölücülüğü adında ve yapısında taşıyan bir anayasa suçu doğurmuştur. 300 bin kişilik silahlı güç tehdidi, dağ-

larda silahlı eğitim kampları kurulması, bunlara sahip çıkılması, "Davadan döneni vurun" emirleri, "Onlar milliyetçi gençlerinizdir" biçimindeki sahip çıkmalar, katillere Kıbrıs'ta, Almanya'da sığınaklar, Türkiye'de barınaklar sağlanması, başta Türk Ceza Yasasının 146 ncı maddesi olmak üzere değişik hükümleriyle değişen suçlardır. Bazı rütbe veya maaşları işgal etmek, insanlara bir üstünlük, bir ayrıcalık sağlayamaz. Hatta böylelerinin yapım gücü, tertibi meram kudreti olması suçlarına ağırlaştırıcı unsur olarak dikkate alınmak gerekir. Radyolarla, televizyon programlarıyla bazı kişiler açıkça suç kışkırtıcılığı yapmakta, bu kışkırtmalarla ülke huzuruna büsbütün yok olmasına âdeta göz yumulmakta ve en garip yanı da, hâlâ dokunulmazlıkları kaldırılarak bu gibilerinin adalete teslimleri, örgütlerinin kapatılması için yasal ve radikal işlemlere bir türlü girişilmemesi esefle tespit edilen hususlardandır.

Durada değerli delege arkadaşlarım, tüylerinizi ürperten bir detelgraf okundu ki, öyle sanıyorum o telgraf nefretle elinizin ucuyla bir kenara itildi, öbür telgraflardan ayrılamak.

Emperyalizmin buyruğunda yerli işbirlikçilerinin denetiminde çalışan kanlı katiller, giderek üzerlerinde uçan barış güvençinlerini de avlamaya, beyaz kanatlarını kana boyanmaya başlayacaklardır. Türkiye'de bir Şili, bir Endonezya oyunu oynanmak isteniyor. Kanlı katillerin üstüne barış güvercinleriyle değil, ayartıp kandırdıkları yığınlardan soyutlayarak, kendi silahlarının da tehdidiyle tüm yasal güçlerle gidilir. Bu da her halde bindikleri dallar kesile kesile başarılmaz.

Den Türkiye Barolar Birliğinin daha aktif bir mücadele gütmesinden yanayım. 39 demokratik kuruluşun baskı grubu olarak düzenledikleri forumda, (ki bu giderek daha da büyümekte, artmaktadır) Türkiye Barolar Birliği davet edilmiştir. Öyle sanırım yakın bir gelecekte Sayın Genel

Başkan veya bir yetkili temsilcisi o platformda yerini alır. Hatta o platforma öncülük, yön vericilik görevini, onurlu görevini yükümlenir, o ümitteyim.

Değerli arkadaşlarım,

Eğer bir ülke gerçekten yarın kimlerin, hangimizin öldürüleceği bilinmeyecek hale gelmişse, gerçekten kitle kıyımlarıyla yaşanmaz hale getirilmişse ve eğer emperyalist ülkelerce Türkiye'ye bu tür bir demokrasi, böylesi bir demokrasi reva görülüyorsa, Türkiye burada bütün güçleriyle bağımsızlık savaşı vermiş bir ülke olarak, bütün güçleriyle birlik olmalı ve bu emperyalist güçlere işbirlikçiliği yapanları elinin tersiyle itip, memlekette tam bir bütünlükle evvelâ yaşanır hale getirmeyi faşizmi yok ederek sağladıktan sonra meselelerimize eğilmeyi b şarmalıdır. Darolar Birliğine bu konuda düşen uyarıcı görevler vardır. Yapılmıyor deniyorum; ama yeterli bulmuyorum.

Den Manisa delegesi genç arkadaşımın, Yüksel Keskin'in birçok konulardaki konuşmasını tasviple, (Hoşgörüle karşılansın Sayın Yönetim Kurulu ve Sayın Genel Başkan) takdirle, yürekten alkışlayarak izledim. Gerçekten ümit verici bir geleceğin ışıklı müjdecisi oldu. Genç avukatların sorunları, Daronun meslek olarak sorunları konusunda getirdiği önerileri yenilenemek için tekrarlanıyorum, katılıyorum tamamına. Yalnız bazı hususlarda benim de meslekle ilgili, memleket yanarken bunun vakti yoktur demenek için meslekle de ilgilenelim diye üç dört noktaya ben de temas ederek kâzlerine son vereceğim.

Birisi, vergi konusu. Arkadaşlar gerçekten temas ettiler. Özellikle genç meslektaşların durumları, öylelerini bilirim ki, memleketin yaşanır hale gelmesi için gerçekten devrimci davaları, ileriye dönük mücadeleleri (Ki, sayısı giderek devanlı olarak artmıştır hemen 10 seneden beri) fahrî olarak mücadele verdikleri için telefonuna haciz konan, mesleğini sürdürünez hale gelen meslektaşlar vardır. Bunlara şim-

di 50-60 bin lira gibi senelik bir kazanç baz olarak konup vergilendir-
meye kalkışılıyor. Bunlar bunu verebilecek durumda deşillerdir ve her
halde malî konularda, bu vergi konusundaki raporu daha da derinleşti-
rilerek Maliye Bakanlığı üzerinde, Hükümet üzerinde etkili girişimlerde
bulunacağını ümit ederim Yönetim Kurulumuzun.

Değerli arkadaşlarım,

40 senesini meslek hayatında doldurmuş olanlara bir anı olarak
karolan birlişince verilmiş olan şildin, eğer arkadaşlarım uygun görür-
lerse bu mesleğin yapraticılığı ve heyecanı karşısında bizim 40 seneyi
dolduracağınız da kuşkulu, bunu 30 yıla indirme önerisini getireceğim
eğer arkadaşlar uygun bulurlarsa.

ERDOĞAN BİGAT (Ankara)- Daha gençsiniz.

NIYAZI AĞIRNASLI (Devanla)- Öyle değil Erdoğan.

Değerli arkadaşlarım,

Ben sözlerini, ne olursa olsun, Türkiye'mizin, bakir, işlenmiş
değerlerle yükümlü olan Türkiye'mizin, gerektiğinde avuç açmayarak;
ama herkesle beraber bir tas ayrıntı içme koşullarına dönmek suretiyle
elbette ki kendi ipini kendi bıçaklayacak ve aydınlık yarınlara güven-
le bakabilecek bir düzeye geleceği inancımı yitirmedim, yitirmiyorum.

Saygıyla selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Ağırnaslı'ya teşekkür ederiz.

Sayın delegeler, gündem maddesi hepimizin malumu. Rapor üzerinde
konuşma. Haklı olarak Raporla ilişkisini sağlanaya çalışmalarına rağ-
men bazı arkadaşlarımızın gündem maddesinden dışarı çıktıklarını ifade
etmek istiyorum. O bakımdan bundan sonraki konuşmalarda gündem madde-
sine bağlı kalınmasını, dilek ve temenniler faslında ayrıca konuşma
hakkı bulunduğunu hatırlatmak isterim. Henüz 8 kişi konuştu. Bir de
önerge var; fakat Başkanlık Divanı istical gösteriyor dennesin diye o
önergeyi henüz okumadım. Eğer tenayül konuşmaların kısıtlanması yönün-

deyse, ki o mealde bir önergedir, onu okuyayın.

AYTEN DİK (İstanbul)- Hayır, okunayın. Herkes kendisini ayarlar.

BAŞKAN- Sekiz arkadaşınız konuştu ve söz alan arkadaşlarımızın sayısı 34, takdir Genel Kurulundur. ("Okunsun" sesleri)

Önergeyi okutuyorum.

Türkiye Barolar Birliği 12.Genel Kurulu

Divan Başkanlığına

"Meclis İçtüzüğü hükümleri gereğince 6 ncı sıradan sonra konuşmaların 10 dakika ile sınırlandırılmasını tasviplerinize arz ederim.

Güngör Çakmakçı

(Isparta)

BAŞKAN- Önergenin lehinde veya aleyhinde konuşmak isteyen var mı?.. Lehte buyurun Güngör Çakmakçı.

GÜNGÖR ÇAKMAKÇI (Isparta)- Saygıdeğer Başkan, saygıdeğer Yönetim Kurulu üyeleri ve Başkanımız, saygıdeğer delegeler;

Tahtidi öneren bir önergenin sevinsiz olacağını müdrikim. Ancak, 2,5 saatte altı arkadaşınız konuşabildi. 34 arkadaş söz almıştır. Malî konular bunun akabinde, dilek ve temenniler yeni yeni arkadaşların konuşma taleplerini getirecektir. Özellikle malî konular ağırlık kazanmaktadır. Baronun personelinin müşkül durumda kaldığını da Denetçi olarak yakinen biliyorum. Sonraki konuşmaların akıbeti bakımından, hukukçular esasen az sözle çok şeyleri söyleyebilecek nitelikte kişilerdir. Sevimsiz de olsa 10 dakika ile konuşmaların sınırlandırılmasını öneriyorum.

BAŞKAN- Aleyhte Sayın Ayten Dik, buyurun.

AYTEN DİK (İstanbul)- Ayten Dik, İstanbul, saygılar efendim.

Efendim, her toplantıda bu söz kısıtlanması konu oluyor. Bu kadar fikir özgürlüğüne bağlı bir kuruluş olan bizler, uygulamaya geçtiğimiz zaman ilk önce kendiniz bu özgürlükleri kısıtlama yoluna gidiyoruz ne-

dense. Eğer burada bir eleştiri söz konusuysa, senede bir yapılan bu toplantıda bu eleştirileri rahatça yapabilecek bir olanak sağlamak en birinci görevimiz ve toplantının amacıdır. Şimdiye kadar konuşan arkadaşların sekiz tane olması, ilk konuşmacı olmaları nedeniyle işlenmemiş konuları geniş şekilde işlemelirinden ileri gelmektedir. Fundan sonra konuşacak arkadaşlar, işlenmiş konulara değinmedikten sonra daha kısa konuşmalar olacak ve nihayet bu kadar telâştan sonra kendilerini frenlemek ihtiyacını hissedeceklerdir. Bu akli seline sahip arkadaşlardır. Bu yönden tahdidin kaldırılması ve söz ve fikir özgürlüğünün kısıtlanmamasını diliyorum.

Saygılar. (Alkışlar)

BAŞKAN- Paşka önerge hakkında söz almak isteyen yoksa Divanın yaptığı bir hesabı arz etmek isterim. Konuşmalar 10 dakika ile sınırlanırsa 5,5 saat devamlı çalışmamız lâzım. 20 dakika olursa 11 saat gerekiyor. Bunu düşünerek önergeyi evvelâ kabul edenler yönünden oylarınıza sunuyorum. Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Efendim, konuşmaların 10'ar dakika ile sınırlandırılması ekseriyetle kabul edilmiştir. Konuşmalara devam ediyoruz.

Sayın Avukat Fevzi Eskicioğlu, Gümüşhane.

H.FEVZİ ESKICIOĞLU (Gümüşhane)- Çok muhterem Divan Başkanı, Divanın sayın üyeleri ve muhterem meslektaşlarım;

Türkiye'nizin en genç Barosu bulunan Gümüşhane Barosu adına hepinizi saygıyla selâmlıyorum. (Alkışlar)

Aziz arkadaşlarım,

Faaliyet Raporununun 14 ve 15 nci maddesine sadık kalarak özet olarak memleketimizin en hayatî meselesine huzurunuzda bir Anadolu lu olarak bir Türk vatandaşı olarak, avukatlığın da ötesinde bir insan olarak temas etmek mecburiyetindeyim. Türkiye'miz o kadar büyük bir hayatî dava ile karşı karşıya bulunduğu şu sıralarda, Türkiye'mizin bölünmesi söz

konusu olduğu bir sırada, biz muayyen nesleğin mensupları olarak kendi dertlerinizi icap ederse bir tarafa bırakarak, memleketin çok yüksek meselesine bütün kalbinizle, bütün varlığınıza temas etmek mecburiyetindeyiz. Faaliyet Raporunda anarşik olaylar karşısında Yönetim Kurulunun düşüncelerini çok kısır görüyorum. Bu memleket yıkılırsa hepinizin onur enkazı altında kalacağız. Evvel emirde bu memlekette eğer bugün sıkıyönetim müessesesi kabul edilmişse, bir zaruretın icabı olarak kabul edilmiştir. Hür parlamenter rejimin tathik edildiği Türkiye'de bunu haznedemeyenler, bu rejimi yıkmak için kundakçılık yapanlar şunu bilsinler ki, Türkiye'yi yıkmak, Türkiye'yi bölmek kimsenin haddinde değildir. Bu memlekette her şeyden evvel vatan bütünlüğünü, millet bütünlüğünü sağlamak, böyle yüksek hukukçulardan tereküb eden bir müessesenin her türlü meslekî düşüncenin üzerinde bu meseleyi kamuoyuna Atatürk'ün anladığı manada intikâl ettirmek suretiyle hiç bir tarafa taviz vermeden, ne aşırı sağa, ne aşırı sola taviz vermeden etkinliğini göster-sin ve girişinlerde bulunsun.

Bugün burada bir hususu daha değinmek isterim. Daha birçok yerlerden tebrik telğrafları yağacaktır. Nazarı dikkatimi celb etti, en büyük Muhalefet Partisi Liderinden acaba niçin Kongreye cevabî telğraf gelmedi, kendilerine yazılmamış mıdır? Şöyle anlıyorum ki, memlekette büyük bir vatandaş kitlesinin müesseseye karşı kırgınlığı var. Bu neden doğuyor arkadaşlar? Bunun sebebi şu: Biz bir hükmü şahsiyat olarak, onun Yönetim Kurulu olarak icraatımızda ok gibi gidecektik. Hiç bir tarafa taviz verilmeyecekti. Hangi iktidar başa geçerse geçsin, biz Türk milletinin emrinde Türk hukukçuları olarak bu meselede tarafsızlığımızı ihlâl etmeyecektik. Lizim kanaatiniz odur ki, bu memlekette anarşizmin, terörizmin önlenmesinde Parolar Birliğine irşad edici yönde hiç olmazsa iktidarlara, siyasîlere, tüm vatandaşlara yüksek seviyede fikir ve kanaatlerini memleketin hayrına ve selâmetine mütevec-

cihen her vesileyle ortaya koyup getirmelidir. Yoksa nazari manada hukukun üstünlüğü prensibi geçersiz kalır.

Benin söyleyeceğim şudur, sabrınızı suistimal etmiyorum; anarşik olaylar karşısında Faaliyet Raporunda yer alan düşünceler yeterli değildir. Bundan 3-5 sene önce de söylenmiş laflardır. Türkiye'de eğer sıkıyönetim getirilmişse, zaruretten doğmuştur. En kısa zamanda bunun kaldırılması ve menlekette kardeş kavgasının önlenmesi lâzımdır. Bu sağlanırsa herkes kardeşçe bu vatan parçası üzerinde ebediyen yaşayacaktır, buna inanıyorum.

Hepinizi saygıyla selâmlarım. (Alkışlar)

PAŞKAN- Sayın Eskicioğlu'na teşekkür ederiz.

Sayın Avukat Necati Özkaya, Elâzığ.

NECATİ ÖZKAYA (Elâzığ)- Hepinizi saygıyla selâmlarım.

Anarşik olaylar ve şiddet olaylarıyla ilgili hazırlanmıştım; fakat konuşmalar 10 dakika ile tahdit edildiği için pek fazla bir şey söyleyeceğimi zannetmiyorum. Faaliyet Raporunu olumlu karşılıyoruz. Ayda bir defa toplanıyorlar arkadaşlarımız. Hepsi meslek sahibi. Ancak, bu kadar hazırlanabiliyor. Bu çalışmalarından dolayı Birlik Yönetim Kurulunu, Sayın Harım Paşkanını selâmlıyorum.

Yalnız, benden önce konuşan arkadaşımızın da temas ettiği gibi, 1978 yılı terörün ve anarşinin kesif olduğu, büyük bir tırmanış gösterdiği bir yıl. İnce Karolar Birliğinin çalışmalarının büyük kısmının bu konuya teksif edilmesi lâzımdı; ama Raporda sadece Danıştayın bombalanması, Anayasa Mahkemesinin bombalanması ve bir nebze de bir savcı arkadaşımızın ölümüne temas edilmiş, bunun dışında bir şey yok.

Muhteren arkadaşlar,

Olayları yaşayanlar bilir. Şunu belirteyim: Liz Elâzığda savunma görevimizi dahi yapıyoruz. Gencecik bir arkadaşımız stajını yeni bitirmişti, yeni yazıhane açmıştı. Kızkardeşinin, annesinin gözüönünde

katledildi. Bunun savunmasına altı avukatı görevlendirdik; fakat üçle bir an geldi ki, bu altı arkadaştan bir tanesi ölen arkadaşımızın ortığıydı, duruşmaya giremez oldular. Adliye koridorlarını militan komandolarla dolu. Davaya gider arkadaşlarımız takip edildiler ve nihayet bir noktada can korkusu ile ölen arkadaşımız savunmasız kaldı. Bir arkadaşımız vurulmak istendi, bir tesadüf sayesinde sakılan silah ateş alınmadı için kurtuldu. Bir arkadaşımız bir bakımlı dükkânında yüzlerce kişinin gözü önünde ve en acısı polisin gözü önünde bıçaklandı, polis müdahale etmedi. Bizim vatandaş olarak ve avukat olarak (kendinizi vatandaştan s yutlamıyoruz) durumunuz şu: Akşam yazıhaneden çıktığınız zaman boş altı kişiyle çıkıyoruz. Eğer bir siyasî partiye de mensupsak, bu sayı daha fazla oluyor. Sağınıza, solunuza bakıyoruz, kendinizi emin görüyorsanız bir vasıtaya atlayıp evinize geliyoruz. Evimizin sokağında tanımadığımız kinse varsa arabayla geçiyoruz, bir daha dönüyoruz, eğer yolda varsa bir daha geçiyoruz, o gittiği zaman evimize girebiliyoruz. Eğer saat 18.00'den sonra bir vatandaş hastalanırsa, bir kalp krizi geçirirse, ona doktor bulamazsınız. Doktor bulsanız dahi, doktoru hastaya kavuşturacak vasıta bulamazsınız. İşte Elâzığ'ın durumu bu.

Olaylara gerçek teşhis koymak lâzım. Liraz evvel konuşan Maraş delegesi arkadaşımızla ben aynı kanaatte değilim. Olayların bir tek nedeni var; Devleti ele geçirmek ve sert iktidarı hâkin kılmak. Olayları sol başlatmıyor. Olayları maalesef sağ başlatıyor. Maraş olaylarından bir hafta önce Maraş olayları Elâzığ'da oynanmak istendi. Fakat olay nasıl oldu.

Elâzığ'ı bilenler bilirler, İstasyon Caddesi serti vardır. Burada okullar, Elâzığ Lisesi, Atatürk Ortaokulu, Ticaret Lisesi, Akşam Ticaret Lisesi, Sanat Okulu gibi okullar buradadır. Şehrin üçte biri saha itibariyle sol kesimin elindedir, üçte ikisi sağ kesimin elindedir, fark olarak değil, saha itibariyle. Bu okulların olduğu kısım sağ kesimin

elindeydi. Bir gün sabahleyin bilinmeyen kinseler Liseye ateş ediyorlar. Soldan birşahsın o sahaya girmesine inkân ve ihtimal yok. Akabinde bir panik kopuyor. Babası Halk Partisi delegesi; fakat oğlu militan bir genç vuruluyor. Gençin cesedi istasyona yakın bir yerde. Vurulduğu yerde kan izi yok. Oraya nasıl geldiği bilinmiyor. Arkasından bir grup liseye gelip "Ne duruyorsunuz, Ülkücüleri katlettiler" diyorlar. Lise, Sanat Okulu, Ticaret Lisesi sokağa dökülüyor. Grup halinde şehre yayılıyorlar. Yalnız Elâzığ daha uyanık bu konuda. Olay çıktı mı, bütün esnafı, avukatı, doktoru dükkânlarını derhal kapanıp evlere çekiliyorlar. Bu olaydan sonra arkaya yarım saat içinde beş kişi vuruldu. Dokuz kişi ağır şekilde yaralandı. Tabii bunların hiç birisinin faili bulunmadı. Oradan bu olaylar Malatya'ya atladı. İki üç gün sonra oraya geçti. Orada da netice vermedi; fakat Maraş'ta patlak verdi. Şimdi 27 senenin bir kalıtımı var. Polis vazifesini görmüyor ve bir noktada sade bir sol fikri dahi komünist olarak görüyor. Tabii polis derken hepsini kastedmiyorum; ama büyük kısmı. Elinde aracı yok, gereci yok. Bir noktada can korkusu onda da var; çünkü üstüne gideceği kişi militan ve elindeki silah otomatik, fiyatı 70-80 bin lira. Militanın elinde bu var. Polis bir noktada bunun üzerine gidemiyor. Üzerine gittiği zaman ancak bir cenaze merasimi yapılıyor. Onun kendinden sonraki güvencesi, çocuklarının hayati garantiye alınmamış. Poliste bölünme var, bu gerçek. Bir kısım sol görüşlü, bir kısım sağ görüşlü. Ortada olan insanları da kendilerine çekmek istiyorlar. Senelerce bu böyle alıştırılmış. Lazı güçler bunlara yardımcı olarak görülmüş. Polis bir tarafı hinaye etmiş. Hadisenin içerisine giremiyor. Bütün bunların nedeni yalnız bu değil. Bunu da arz edeyim, şahsî kanaatimdir; Türkiye'de 3,5 milyon işsiz var. 3,5 milyon işsiz olduğu yerde bu olaylar olacaktır.

Şimdi larolar birliğin geliyor. Barolar Birliği henüz 10-20 gün önce cereyan etmiş olan bir vakıayı dahi buraya getiremedi. Kendi

içinden bir komisyon kurup Maraş olaylarını inceleyebilirdi. Maraş değil sadece, bütün olayları Elâzığ, Sivas, Malatya olayları a yer verilebilirdi raporda. Bugün bir Türk-İş bu olaylar karşısında daha çok tepki gösteriyor, sesini yükseltiyor. Biz hukuku savunuyoruz; ama sesimizi duyuramıyoruz, biz baskı grubu olamıyoruz. Bizim yakındığımız sorun budur. Arkadaşlarımız hakikaten bir çalışma yapmışlar; ama bu konularda yeterince çalışmada bulunmamışlar. O bakımdan ben bu konularda Barolar Birliğinin çalışmalarını kifayetsiz görüyorum.

Muhteren arkadaşlar,

Barolar Birliğinin vazifesi hukukun üstünlüğünü korumaktır; ama hukukun üstünlüğünü korurken de rengimizi belli etmeye mecburuz. Sağ diyemezsin, sol diyemezsin, bunun artık zamanı geçmiştir. Maden ki bir eğilin içindedir Barolar Birliği görüşünü belirtmeye mecburdur.

Hepinizi saygıyla selâmların. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz Sayın Özkaya.

Sayın Avukat İlhami Güven, Ankara.

İLHAMİ GÜVEN (Ankara)- Yüce Kurulun sayın üyeleri;

Eleştirilerime geçmeden önce hepinizce bilindiği üzere çok nazik bir dönemde olduğumuzu bir kere daha belirtmekte yarar görüyorum. Dinaenaleyh, çalışmalarımızı naçiz kanımca geçen senelerde olduğu gibi olağan dönem içerisinde yapılması gereken çalışma değil, olağanüstü bir dönem içerisinde bulunmanın bize yüklediği sorunluluklar içerisinde yapmanızın gereğine inanıyorum. Arkadaşlarımızın da ifade ettikleri gibi anarşik olaylar artık had safhasına gelmiştir. Kongremiz, 13 ilde sıkıyönetim ilân edilmiş bir memleketin kongresidir. Görevi icabı kuruluşundan bu yana hep anti demokratik hükümlerin yasalardan çıkarılması, anti demokratik kanunların kaldırılması istikametinde gelişti ve bunda da büyük mesafeler kat etti. Ama bugün görüyoruz ki, bir taraftan İstanbul'da yaptığımız olağanüstü toplantıda İstanbul Barosunun çalışma-

sı ve ağırlığıyla hazırladığımız komisyon raporlarını Barolar Birliği gerekli yerlere intikâl ettirmiştir. Bir yandan Ateşli Silahlar Kanunu, bir yandan Dernekler Kanunu değiştirilmeye çalışılıyor. Bunda bizim tutumuz ne olacaktır? Öncelikle bu konuda olağanüstü bir toplantı yapıp bunun üzerinde durmamız gerekli. Yoksa, yaptığımız işler askıda kalmaya mahkûmdur. Bu noktayı böylece kısaca belirttikten sonra acı bir hakikati her zaman olduğu gibi belirtmek isterim.

Saygınlığımızda gerileme vardır. Parlâmentoda gerileme vardır. Parlâmenter avukat arkadaşlarımızın adedi azalmaktadır. Avukatlar politika yapmanın zorunluluğu içinde bulunmalarına ve görevleri olmasına rağmen politika yapmaktan kaçınır hale gelmişlerdir. 1961 Anayasamız Sayın Cumhurbaşkanımıza Kontenjan Senatörlüğü müessesesi kurmuş ve Kontenjan Senatörü seçme hakkını vermiştir. Sorarım size 1961'den bu yana hangi değerli arkadaşımız Kontenjan Senatörü olabilmek bahtiyarlığına kavuşmuştur? Yine size sorarım, yüksek yargı organlarında hangi sayın arkadaşımız Barolar Birliğinin temsilcisi olarak bulunmaktadır? Var mıdır Anayasa Mahkenesinde, var mıdır Danışta, var mıdır Yargıtayda, var mıdır Yüksek Hâkimler Kurulunda avukat olarak temsilcimiz? Kimden neyiz eksiktir? Hiç bir eksikliğimiz yoktur; ama sesimizi duyuramadığımız için bu Anayasal kuruluşlarda hâlâ görev alamamanın ezikliği içindeyiz.

Avukatlar şaibeli işlerin takipçisi durumundadır hâlâ. Hatta avukatlar vergi hırsızlığı yapmak eğilimi içerisindedirler. İşte Vergi tasarısı. Avukat fikir işçisidir, sermaye topluluğu değildir. Sermayesi yoktur. Onun fevkalâde bir şeyi vardır, fikir ürünü. Sermaye olmayan yerde, tasarruf olmayan yerde vergi olamaz. Şimdi yeni mesleğe başlayan genç arkadaşımız işe başlar başlamaz peşinen 40-50 bin lira vergi matrahıyla karşı karşıya kalacaktır. Dinaenaleyh, bu kadar sorunlar içerisinde, bugünkü olağanüstü durum içerisinde mutlaka ve mutlaka Sayın Başbakanlık Raporunda da belirtildiği gibi bir olağanüstü toplantı düzen-

leyip şu girdaptan kurtulabilmenin çarelerini aramak, saygınlığımızı yeneden kamuoyuna kabul ettirmek çabası içinde bulunmak zorundayız kanısındayım.

Hepinize teşekkür ederim. Bu arada, Yönetim Kurulu Raporunu tamamen olumlu buluyorum, tasvip ediyorum. Yalnız, Yönetim Kuruluna karşı görevlerimizi yapmadığımız kanısındayım. Zira, kendi Parom dahil, bugün laro aidatı borçlarını ödemiştir Larolar Birliğine. Parasal olanaktan yoksun Larolar Birliğinden de görev beklememiz her halde haksızlık olsa gerektir. Arkadaşlarından duyduğuma ve şahsen gördüğüme göre, bugün Larolar Birliğinden çıkan bir kâtime hanımın birikmiş kıdem tazminatını veremek durumuna düşmüştür. Bunun üzerine eğilmek ve bunun üzerinde mutlaka durmak, Larolar olarak Larolar Birliğine yükümlülüğümüzü yerine getirip aidatlarınızı gününde ödemek gerektiğine inanıyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. Teşekkür ederim arkadaşlar. (Alkışlar).

PAŞKAN- Sayın Güven'e teşekkür ederiz.

Söz sırası Sayın Avukat Halit Çelenk'te, Ankara.

HALİT ÇELENK (Ankara)- Sayın Başkanlar, değerli arkadaşlarım;

Süre 10 dakika ile sınırlandırılmı için ben sadece Çalışma Raporuyla ilgili bir nokta üzerinde kısaca durmak istiyorum.

Bunlardan birisi, geçtiğimiz Sonbaharda siyasal İktidar tarafından getirilen ve "Anarşiyi Önleme Tedbir Yasaları" başlığı altında tasarılar halinde Düyük Millet Meclisi Başkanlığına verilen tasarılardır.

Şimdi hepiniz bildiğiniz gibi bu tasarılar arasında Polis Vazife ve Selâhiyetleri Yasası, Devlet Memurları Yasası, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası, Dernekler Yasası gibi temel hak ve özgürlüklerle ilgili, Anayasal haklarla ilgili, demokratik haklarla ilgili yasa tasarıları vardır. Bu tasarılar Meclise verildikten sonra basına intikâl etti ve basına intikâl eder etmez bu konu üzerinde bazı kuruluşlar çalış

malara başladılar. İstanbul Barosu bu yasa tasarılarına karşı gerekli tepkiyi hemen gösterdi. Bundan büyük bir kıvanç duydum. Ankara'da DİSK' in Başkanlığında 39 kitle örgütü yaptığı toplantı sonunda bu yasa tasarılarını protesto ettiler. Türkiye Barolar Birliği bu konuda basına bir açıklama yaptı. Bu tepkilerden sonra Cumhuriyet Halk Partisi içerisinde tasarılar tekrar ele alındı ve Ateşli Silahlar Yasası dışındaki diğer yasalar yeniden görüşülmek üzere komisyona havale edildi. Şimdi bu konular komisyonda tekrar görüşülmektedir. Tepkilerin büyük yararı olmuştur. Arkadaşlar, konu çok önemlidir. Tedbir yasaları paketi deyip geçmeyelim. Konu, demokratik rejimi yakından ilgilendirmektedir. Onlar içinde başta Polis Görev ve Yetki Yasası vardır. Bu Yasaya getirilen değişiklikler, 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasasının sıkıyönetim komutanlığına yetki veren 3 ncü maddesindeki hükümlerle karşılaştırdığımız zaman türler ürpertici bir durumla karşılaşmaktayız. Mesken masuniyetini ihlâl konusunda, özel hayatın gizliliği konusunda, kişi güvenliği konusunda mahkemelerce karara varılması lâzım gelen konular yargı kararı olmadan da yapılabilecek duruma getirilmektedir. Yani, gizli bir sıkıyönetim getirilmektedir. Özellikle Türkiye Barolar Birliğinin bu konu üzerinde önemle durması icap eder.

Bizim için şu partinin veya bu partinin iktidarda bulunması önemli değil. Biz bir hukuk kuruluşu olarak burada demokratik rejimi, hukukun üstünlüğünü savunmak durumundayız. Meseleyi bu açıdan ele alıp üzerine önemle eğilmemiz lâzımdır.

657 sayılı Devlet Memurları Yasasına değişiklikler getiriliyor ve dernek görevlisi olan memur kendi derneğinde çalışırken âdeta resmî devlet mairesinde çalışıyormuş gibi bu iki statü birbirine karıştırılarak dernekte çalışırken devlet dairisindeki amirinin emri altına sokuluyor.

Yine Dernekler Yasasına getirilen değişikliklerle memur dernekle-

ri çalışamaz duruma getiriliyor ve her an kapatılma tehlikesi ile karşı karşıya bırakılıyor. Birçok ayrıntılar var burada, vakit dar olduğu için girmiyorum. Özellikle derneklerin yasa dışı eylemlerin odak noktası haline gelmesiyle kapatılacağına ilişkin hüküm çok ilginç. Diyor ki, "Eğer bir dernek yasa dışı eylemlerin odak noktası haline gelirse bu dernek kapatılır" ve hangi hallerde bir derneğin yasa dışı eylemlerin odak noktası haline geldiğini saptarken de şöyle bir ölçü koyuyor: "Eğer bir derneğin birden fazla üyesi tarafından yasaya aykırı herhangi bir eylem Türkiye'nin herhangi bir yerinde işlenirse, bu dernek yasa dışı eylemlerin odak noktası haline gelmiş olur." Arkadaşlar, suçun türü söz konusu değil. Kumar da olabilir, hakaret de olabilir, sarkıntılık ta olabilir. Tasavvur buyurun ki, yüzbinlerce üyesi olan bir örgütün Türkiye'nin herhangi bir tarafındaki bir iki üyesinden biri sarhoşluk, biri başka bir suç işlerse bu derneğin kapatılma nedeni olacaktır. Hükümler bu kadar aşırdır, bunu bir örnek olarak veriyorum. Bir derneğe yasaca girmesi yasaklanmış bir kişi bir derneğe üye olduğu zaman hem kaydeden yönetici, hem kaydedilen üye ceza görüyor ve dernek kapatılıyor arkadaşlar. Bir dernek yöneticisinin derneğe kaydolacak bir kişinin derneğe kaydolmasına engel bir durumu olduğunu tespit etmesi her halde mümkün değil. Bütün bunlar için derneğin kapatılması gibi bir yaptırım getirilmesi son derece aşırdır.

Yine 171 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasasına bazı değişiklikler getiriliyor ve 48 saatlik ihbar süresi 72 saate çıkarılıyor ve mülkî amirlere toplantı ve gösterileri erteleme ve yürüyüşün güzergâhını değiştirme yetkisi tanınıyor. Arkadaşlar, şimdiye kadar saydığım bu değişikliklerin bir kısmı daha evvel Cumhuriyet Halk Partisi Meclis ve Senato grupları tarafından Anayasa Mahkemesine dava açılmak suretiyle haklarında iptal kararı alınmış değişikliklerdir. Şimdi iptal edilmiş bu hükümleri getiriyor yeniden bu tasarıllara koyuyor.

Dernekler Yasasıyla ilgili yaptırımlar da son derece ilginç. Meselâ, izinsiz toplantı yapanlara 2 ilâ 10 yıl arasında hapis cezası veriliyor. Bir toplantıda sopa taşıyanlara 1 ilâ 4 yıl hapis cezası getiriliyor. Uygulamada olan arkadaşlar hatırlarlar, pankart değnekleri uygulamada karakollarda sopa olarak nitelenmekte ve kabul edilmektedir.

Türkiye Barolar Birliği gerek Başkanlık Raporunda, gerekse Yönetim Kurulu Raporunda bu kadar önemli olan bir konu üzerinde durmamış. Evet, demin arz ettiğim gibi bir bildiri yayınlandı; fakat demokratik rejimi son derece yakından ilgilendiren bir konuda kısa bir açıklama yapılmak suretiyle basına bildirilmesi büyük bir eksiklikler. Bunun Raporda yer almaması da büyük bir eksiklikler. Benim Genel Kuruldan ricam şu: Bu konuya gerekli önem verilerek, yayınlanacak bildiride buna yer verilmesi ve bunun kamuoyuna duyurulması.

Üzerinde durmak istediğim ikinci nokta; Yargıtay Dokuzuncu Ceza Dairesinin durumudur. Raporda bu konuya dolaylı olsa da değinilmiş olması bizi sevindirdi. Konu şu: Bilindiği gibi Anayasanın 136 ncı maddesinde yapılan değişikliklerle Devlet Güvenlik Mahkemeleri kuruldu. Yine bu değişiklikler Yargıtayda yalnız bu mahkemelerce verilen kararları incelemek görevi verildi. Buna paralel olarak Yargıtay Yasasında değişiklik yapıldı ve bu Yasanın 13ncü maddesiyle Dokuzuncu Ceza Dairesi bu mahkemelerin verdiği kararları incelemekle görevlendirildi. Anayasanın ve Yasanın hükmü bu kadar açık. Daha sonra Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kuruluş Kanunu Anayasa Mahkemesince iptal edildi. Bu mahkemeler kalkınca elbette ki Dokuzuncu Ceza Dairesinin de hukuksal varlığı ortadan kalkmış oldu. Biz bir dava dolayısıyla Yargıtay Birinci Başkanlığına bir başvuruda bulduk ve orada bize verilen cevabı idarî bir karar olarak Danıştaya götürdük ve Danıştayda Yargıtay Birinci Başkanlığına açmış olduğumuz bu davada Başkanlık Kurulunun Yargıtay Dokuzuncu Dairesine görev veren maddenin iptaline dair bir dava açtık. Bu dava halen

devam etmektedir. Raporda bu konuya dolaylı olarak değinilmiştir. Ancak, bu konu için değinilmemiştir. Bu konuda kısa bir açıklama yapmakta yarar gördüm. Bu konunun da yazılacak bildiride yer almasında yarar vardır.

Hepinize saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Çelenk'e teşekkür ederiz.

Söz sırası Sayın Avukat Hayrettin Abacı'da, Malatya.

HAYRETTİN ABACI (Malatya)- Sayın Divan, sayın arkadaşlar;

Barolar Birliği bir yıllık çalışma döneminde uğraşı alanı seçerek ele aldığı konular üzerinde olumlu çalışmalar yapmıştır. Yalnız, uğraşı alanına ne yazık ki, bugün memleketimizin içinde bulunduğu can ve mal güvenliğinden yoksunluk ortamını konu olarak almamıştır. Bu konuyu da bir uğraşı olarak ele alması ve üzerinde durmasını çok isterdim. Bir ülkede can ve mal güvenliğinin yokluğundan söz ediyorsak, orada hukuk yaralı demektir, hukukun varlığı ve yokluğu tartışılabilir bir durumda demektir. Böyle bir ortamda da Barolar Birliğinin hikmeti vücudu pek nazarı itibare alınamaz. Şu halde her şeyden evvel bir memlekette Barolar Birliğinin mevcudiyetini taşıyabilmesi için o memlekette hukuk bütün gerekleriyle yerleşmiş olması lâzım gelir. Luradan şusunuç çıkıyor; Barolar Birliğinin çok önemli bir fonksiyonu, memlekette hukukun bütün gerekleriyle yerleşmesini sağlamaya çalışmak. Hukukun gereklerinin en başında şüphesiz ki, o memlekette can ve mal güvenliğinin olması gerekir. Malatya Barosunda kayıtlı 95 arkadaş var. Bu bir yıl içinde iki avukat arkadaşımız öldürülmek kastıyla tecavüze uğradı. Bir arkadaşımız öldürülen bir gencin cenazesi götürülürken bu kalabalığın arasına rastlıyor, birisi teşhis ediyor. Yakalıyorlar, arabayla götürülüyor. İşkence ediyorlar ve kendisine taşla ve sopayla birçok yerlerine vurduktan sonra öldü diye bir hendeğe yuvarlıyorlar. Daha da acı bir gerçek Elâzığlı arkadaşımın da söylediği gibi bütün bunlar o cenaze alayını izleyen çok sayıdaki polisin ve jandarmanın gözüönünde oluyor. Polis ve jandarma müdahale etmiyor.

Bu avukat arkadaşımızın adı Hasan Doğan. Erdoğan Gökbulut isminde bir diğer arkadaşımız da yazıhanesinden ayrılıp akşam üzeri evine giderken arkadan tabanca kurşunlarına hedef oluyor. Ağır şekilde yaralanıyor. Kendisi Kayseri Tıp Fakültesi Hastanesine kaldırıldı. O zaman Barolar Birliğine gerekli bilgi verildi. Fakat Barolar Birliği bu konularda herhangi bir girişimde bulunduğu dair herhangi bir bilgi sahibi olmadık.

Şimdi avukatın can güvenliğinin söz konusu olan bir yerde , sosyal güvenliğin şu ölçüde sağlanmış olmak gibi konular pek tatsız kalmaktadır. Her şeyden evvel can güvenliğimizi sağlamak zorundayız. Birçok avukat arkadaşımızın can ve mal güvenliği bulunmamaktadır. Bugün Malatya böyle bölgelerden birisidir. Akşam yaklaşır yaklaşmaz Malatya şehri bomboş bir görünümüne bürünmektedir. Bundan sonra canını korumak evine gitmekle de mümkün olmayacaktır. Çünkü, evlere de tecavüzler yapılmaktadır. Bu konular çok konuşulabilir ve gerçekçi teşhisler konulabilir. Bu teşhisleri koymaya bazı arkadaşlarımız çalıştılar. Ben detaylarına girmek isteniyorum. Fakat kısaca özetlemek lâzım gelirse; bugün Türkiye' mi çok ciddî bir faşizm tehlikesi ile karşı karşıyadır. Bu tehlike vaktinde görülür ve tedbir alınırsa, herkesin hayret edeceği şekilde kolaylıkla bertaraf edilebilir. Fakat zaman geçirilir, bu tehlikenin üzerine gerektiği şekilde gidilmezse, bertaraf edilmesi inkân ve ihtinali de her geçen gün biraz daha zorlaşır. Eğer hukuka bağlı isek, memleketimizde hukukun yerleşmesini istiyorsak ve demokrat bir düzenin yürümesini istiyorsak, faşizm konusu üzerinde özellikle eğilmemiz ve bu konuda lâzım gelen tedbirleri almamız lâzım gelir. Barolar Birliğinin gerek Başkanlık Raporunda, gerek Yönetim Kurulu Çalışma Raporunda bu konularda umut verici herhangi bir noktaya şahsen tesadüf edemedim. Bunun üzüntüsü içindeyiz. Ne yapıp edip, bu memlekette can ve mal güvenliğini sağlamanın, fikir ve düşünce özgürlüğünü sağlamanın mücadelesi

verilmelidir. Bu şerefli bir mücadeledir. Bu mücadeleye girişmesi Barolar Birliğine yücelik verir, şeref verir. Bunun sakıncası bulunduğu ka-
naatinde değilim. Meseleler can güvenliği, mal güvenliği konusuna kadar
indikten sonra Yönetim Kurulu Raporunda bu konunun belirtilmemiş olması
üzücüdür. Yönetim Kurulundaki diğer çalışmalar ve Raporda belirtilen
diğer çalışmalar beni enterese etmez. Onun için o konular üzerinde hiç
durmayacağım.

Yalnız, buraya gelirken İstanbul'a uğramıştım. Orada gördüğüm
bir durumu kısaca arz etmek istiyorum. Arkadaşlar, İstanbul'da sigara
karaborsası o kadar rahat yapılıyor ki, herkesin gözünününde satılıyor
ve hiç kimse buna sesini çıkarmıyor. Şimdi İstanbul'da 2 bin genç sigara
karaborsası yapıyor ve buna hiç kimse sesini çıkarmıyorsa, bunlar rahat-
lıkla kendilerinde cesaret bulurlar. Düzen bir tüm olarak ele alındığı
zaman en küçük noktası ile dahi konuların ele alınması lâzım gelir.
Sigara karaborsası Yönetim Kurulu Raporuna niye girmedi diye hayrete
düştüm İstanbul'da o durumu görünce. Çünkü, bu da hukuka aykırı bir
davranıştır. Barolar Birliğinin Anayasayla vatandaşa verilen haklara
tecavüz teşkil eden konularda biraz faaliyet göstermesini candan dili-
yorum.

Hepinizi saygılarımınla selâmların. (Alkişlar)

PAŞKAN- Sayın Abacı'ya teşekkür ederiz.

Sayın Avukat Zeki İaltacioğlu, Bolu.

ZEKİ İALTACIOĞLU (Bolu)- Değerli neslektâşların;

Raporun 36 ncı maddesinde 28 Mayıs 1978 tarihinde Ankara'da yapı-
lan vergi konusuyla ilgili toplantıya katılan Barolar arasında Bolu Ba-
rosu gösterilmemiştir. Bolu Barosu toplantıya katılmış ve görüşlerini
yazılı ve sözlü olarak Kurula arz etmiştir. Birlik Başkanlığının Raporun-
da yer alan bu konuyla ilgili görüşlere biz aynen katılıyoruz. Bunun
yanında vergi konusuna tekrar temâs etmek için bu görüşlere katıldığımı-

mızı bildirmekle beraber, Genel Kurul toplantısına katılmak üzere yaptığımız bir toplantıda Lolu Barosunun vergi hususundaki bir taleplerini arz etmek istiyorum.

Diliyorsunuz, ücretli memurlar sakat oldukları takdirde büyük vergi muafliğine tabidirler. Serbest meslek mensubu arkadaşlarımız bu vergi muafliğine tabi değildirler. Arkadaşlarımız bu eşitsizliğin giderilmesi konusunda bu konunun da alınmasını rica etmektedirler.

Denden önce konuşan arkadaşlar özellikle meselelere büyük bir yetenekle temas ettiler. Bu itibarla konuşmanı satırbaşlarıyla yapmak istiyorum. Önce, Raporun yasama ile ilgili hükümler bölümünde önemli gördüğümüz bir hususu huzurunuzda getirmek isterim. Bilindiği gibi Türk ekonomisi son yıllarda diğer siyasal yerlerde olduğu gibi büyük bir anarşinin içindedir. Herhangi bir insaf ölçüsüyle, herhangi bir ekonomik nedenle bağdaştırılamayacak fiyat artışları günden güne değil, saatten saate görülür hale gelmiştir. Bugün Türk Parasının Kıymetini Koruma Yasası veya Belediyeler Yasası gibi bazı yasalarımızda bu konular zayıf ve cılız hükümler taşımaktaysa da bunların bir işe yaramadığı hepimizce bilinen bir gerçektir. Son zamanlarda basında ve diğer yayın organlarında tüketimin korunmasıyla ilgili yasa boşluğunun en kısa zamanda doldurulması konusunda yayınlar yapılmaktadır. Birliğin bu konu üzerinde de durmasını diliyorum. Bugün Türkiye'nin karşı karşıya bulunduğu en önemli meselelerden birisi fiyat artışlarıdır. Bu bakımdan bu konu üzerinde dikkatle durulmasını Birlikten diliyorum.

Lolu Barosu mensuplarının, en çok trafik kazalarının olduğu Lolu Barosu mensuplarının her gün beraber yaşadıkları büyük ıstırapları; trafik kazaları mağdurlarının zararlarının tazmininde büyük güçlüklerle karşı karşıya kaldıkları muhakkaktır. Biz bu acıları her gün yaşıyoruz. Her arkadaşınız günde birkaç defa mağdurların tazminat taleplerinden kaçırılan araçları, malları görüyor. Geçen yıl Raporda bu konu vardı. Bu

yıl belki de Rapor kısaltıldığı için alınmamıştır. Ana yasal faaliyetler konusunda Dirliğin çalışmalarını sürdürmesini diliyoruz.

Bugün bir borçlu, borcunu ödeyeceği yerde parayı bankaya yatırır % 22 faiz almakta ve borcundan dolayı da % 5 faiz ödemektedir. Bu itibarla borç ödenek bir nevi akılsızlık olmaktadır. O bakımdan Dirliğin yasal faizlerin tavanlarının artırılması konusunda çalışmalara başlaması zamanı geçmiştir.

Arkadaşlar, Lirlik bir de tarife hazırlamak durumundadır. Bu tarife önceki yıllarda birinci sınıf Barolar, ikinci sınıf Barolar diye iki tarifeli şekilde yapılmaktaydı. Bunun gerekçesi de, birinci sınıf Baroların mensuplarının daha fazla masraf yaptıkları gibi bir dayanaktı. Ancak, birinci sınıf Baro olan Ankara'nın Nallıhan ilçesiyle Lolu'nun Mudurnu ilçesi komşu ilçelerdir. Bu iki ilçede avukatlık yapanların arasında herhangi bir fark yoktur. Bu itibarla bundan böyle ikinci sınıf Barolara manen etki eden bu uygulamaya son verilmesini dilemekteyiz.

Arkadaşların, memleketimizin en önemli konusu üzerinde arkadaşlarımız çok yetenekle durmuşlardır; anarşi. Biz hukukçular anarşi konusu üzerinde en hassas mücadele vermesi gereken kişileriz. Arkadaşlarım, özellikle Ankara delegesi arkadaşımız bu anarşi konusunda alınmak üzere bulunan tedbirlerin ne denli hürriyetleri kısıtlayıcı, ne denli demokratik hak ve özgürlükten vazgeçmek durumunda bıraktığını izah ettiler, aynen katılıyorum. Anarşinin önlenmesi için Balo Barosu olarak kanımız şudur; her şeyden evvel memleketin tüm idarecileri dahil evvelâ biz hukukçular anarşinin sebepleri üzerinde kesin bir teşhiste ittifak etmeliyiz. Burada bile çok az farklarla olsa da bu teşhis farkları müşahede edilmektedir. Evvelâ Malatya Barosu, Elâzığ Barosu temsilcisi arkadaşlarımız çok hazin bir tablo çizmişlerdir. Arkadaşlar, bu tablodan çıkarılacak anlam şudur: Bir memlekette avukat yazıhanesinden evine gidememekteyse, o memlekette artık hürriyetlerin varlığından, kavunma

haklarının mecudiyetinden söz etmek mümkün değildir. O halde memleketin en önemli sorununa çare bulunması konusunda Baro olarak kanımız odur ki, biz hukukçular teşhis birliğine varmalıyız. Ben Bolu Barosunun verdiği talimat üzerine Malatya ve Elâzığ Barosu temsilcisi arkadaşlarımın görüşlerine katılarak hepimizin ve Birliğin kesin bir keşhisini Türkiye'ye duyurmamız lâzımdır. Bu teşhis artık yuvarlak sözlerle olmamalıdır. Bu teşhis ürkek ve çekingen olmamalıdır. ("Bravo" sesleri, alkışlar) Sanıyorum ki, bizim başlatacağımız teşhis birliği , önlem birliği siyaset adamlarına da sirayet edecek, en azından memleketin sahibi durumunda bulunan iki büyük siyasal teşekkül bu teşhiste ittifak edebilirlerse, sanıyorum ki tedbirler kolaylıkla alınabilir.

Saygılar sunarım efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Laltacıoğlu'na teşekkür ederiz.

Yarın saat 10.00'da toplankak üzere toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati : 18.15

12 Ocak 1979 Cuma

Birinci Oturum

Açılma Saati : 10.00

-----o-----

BAŞKAN- Sayın delegeler, İkinci gün çalışmalarının Birinci Oturumunu açıyorum.

Söz sırası Sayın Avukat Ekrem Özkunt'ta, İstanbul.

EKREM ÖZKUNT (İstanbul)- Sayın Başkanlar, değerli meslektaşlarım;

Konumuz, Birlik Yönetim Kurulunun çalışmaları. Ama bugün bu çalışmalarını olağanüstü bir dönem içinde, bir sıkıyönetim dönemi içinde sürdürüyoruz. Bu yönden önce bu içinde bulunduğumuz sıkıyönetim müessesinin geniş hukuk planında ve bizim öteden beri savunduğumuz ilkeler açısından yerinin kesinlikle tespiti gerekeceği kanısındayım. O bakımdan müsaadenizle önce bu nokta üzerinde biraz durma gereğini hissediyorum.

Muhterem arkadaşların,

Bilindiği gibi ülkeyi boydan boya saran tedhiş olayları, sonunda hepimizi kahreden Kahramanmaraş'daki soykırına dönüştükten sonra bu tedhiş olayları ve anarşik eylemler sıkıyönetim idaresini yurdumuza getirmiştir. Burada hemen şunu vurgulamak isterim; bu öldürme, kurşuna dizme, bombalama olayları, anarşik olaylar ismiyle nitelendirilmesinin yeterli olmadığı kanısına ben de katılıyorum. Anarşik eylemler, mevcut bir devlet sistemini bozmaya, yıkmaya yönelik hareketlerin ifadesidir. Oysa, ülkemizde cinayet şebekeleri toplu öldürmeler, kurşuna dizmeler, bombalamalarla yalnız demokratik hukuk düzenini yıkmak değil, önemlisi budur, bunun yerine faşist bir dikta rejimini getirmeye yönelik hareketlerdir. Önce bu noktanın vurgulanması ve özellikle Genel Kurulumuzun da, hatta hazırlayacağımız bildiriye de önce bu tanımın yapılması, bunun tarafımızdan benimsenmesi ve kamuoyuna aktarılması kanınca gerçekten önemlidir.

Muhterem arkadaşlarım,

her olayda olduğu gibi, sıkıyönetim de kendine özgü sorunları birlikte getirmiştir, bundan kaçınmak tabii olanaksızdır. Bu sorunlar nedir?.. Şimdi ileriye yönelik varsayımlar üzerinde durmak gereksin; ama bugünün bir gerçeği var. Bugünün gerçeği şu; sıkıyönetim düzeni tedhiş olayları nedeniyle getirilmesine karşın, bugün uygulamada karşılaştığımız bir zorluk önümüzde. Sıkıyönetim Yasasının değişen şekliyle öldürme olaylarını sıkıyönetim mahkemelerinin görevi dışında kalma olasılığı ve buna karşın da fikir suçlarının sıkıyönetim mahkemeleri görevi içine girme olasılığı mevcut. Ben dün kadar araştırmalarında 141-142 nci maddelerle mahkemeye sevk edilen ve açılan davalarda henüz görevsizlik kararı verilmediğini saptamıştım; ama dün arkadaşlarım bu kararın da verildiğini söylediler. O bakımdan benim üzerinde duracağım konu daha ciddiyet kazandı. Şimdi arkadaşlarım, değerli Başkanımın açış konuşmasında da bildirdiği üzere, bu sıkıyönetim altında Birlik çalışmalarının çok dikkatle yürütülmesi ve özellikle demokratik hukuk düzenini, demokratik hukuk devleti sistemi zedeleyecek hareketler karşısında büyük hassasiyetle durulması gerekli ve pek tabii ki, eyleme dönüşük olmayan fikir suçlarının sıkıyönetim mahkemelerinin görevi dışında kalması hususunda ve aksine siyasal nitelikteki cinayet davalarının da sıkıyönetim mahkemelerinde bakılması gerektiği hususunda Birlik Yönetim Kurulumuzun önümüzdeki dönemde dikkatle olayları izleyip, icabında gerekli girişimlerde bulunması gerektiğini ve bunun kaçınılmaz bir ödev olduğunu burada vurgulamak isterim. Arkadaşlarım, bilindiği gibi ülkemizde demokrasi aslında hangi yönden gelmişse, o yöndeki siyasî örgüt ve kuruluşlar için vardır ve de Avrupa Konseyine dahil 20 üye içinde yalnızca Türkiye'dir ki, tüm temel hak ve özgürlükleri tam olarak kabul etmemiş, siyasî örgütlenme, dernek ve sendika kurma haklarını tam olarak kabul etmemiştir. Tek ülke olarak biz varız; yani demokrasiniz doğuştan nefruştur. Sol kolu, sol bacağı felçlidir. Şimdi

bu halde yürütmeye ve daha demokratize etmeye uğraştığımız bu demokrasimizin olağanüstü dönemlerde daha derin yaralar almaması için Birliğimizin de hakikaten dikkatle çalışması bir vatan borcudur. Burada önerimi kısaca toparlamak isterim. Dileğimiz şudur ki, sıkıyönetim idaresi, ilânına sebep olan olayların en kısa zamanda temeline insin ve bunları hallederek memleketi eski normal düzenine kavuştursun ve de en önemlisi, özellikle bu nokta üzerinde Yönetim Kurulunun dikkatini çekerim, sıkıyönetim dönemi içinde temel hak ve özgürlüklere ilişkin hiç bir yasanın Parlamento'ya getirilmemesi ve Parlamento'dan çıkarılmaması konusunda hassasiyetle davranılsın. Bu konuda diyeceklerim bu kadar arkadaşlarım.

Şimdi Yönetim Kurulunun geçmiş yıldaki çalışmaları üzerindeki eleştirilerimi arz edeceğim.

BAŞKAN- İki dakikanız var efendim.

EKREM ÖZKUNT (Devamla)- Hayhay efendim. Zamana karşı yarışıyoruz Sayın Başkanım. İki dakikayı değerlendirmeye gayret edeceğim.

Arkadaşlarım, şimdi Yönetim Kurulu çalışmalarını iki yönden çok kısa eleştireceğim. Birisi, çalışmalar istediğimiz etkinlikte olmamıştır. Burada her zaman dile getirildiği gibi hukuk düzeninin sarsıldığı her yerde Birliğin sesi, girişimleri kuvvetle beklendiği halde bu yapılamamıştır. Yine evvelce de tenkit ettiğimiz gibi kapağı kapılar ardında birtakım rapor ya da tasarıların yine birtakım yerlere gönderilmesinden ibaret, akademik planda soyut diyeceğim bir çalışma düzeni sürdürülmüştür. Oysa, bunun kesin şekilde değiştirilmesi gerekir. Bu konuda diyeceklerim uzundu; ama süremiz kısıtlı. Bunları huzurunuzda tekrarlayamayacağım, açıklayamayacağım; ama bir örnek vermeden geçemeyeceğim. Sayın Yönetim Kurulumuz bir sorgu yargıcının tutumunu kınama nedeniyle Montelya Barosuna dayanışma telgrafı çekme gereğini duymuştur; ama Kahramanmaraş olaylarında Yönetim Kurulumuzun, Birliğimizin sesi duyulmamıştır. Birinci gün duyulmamıştır, ikinci gün duyulmamıştır, ta sıkıyönetim ilân edilin-

ceye kadar. Bu yahılmaz arkadaşların. Yapılırsa ne olur?.. Yapılırsa, Birliğimizin kamuoyu önünde etkinliği büyük ölçüde kaybolur, bu etkinliği yitiririz.

Kısaca toparlayayım. Önümüzdeki Yönetim Kurulu çalışmalarının yeni bir yöntem içinde ve yerel Barolarla daha fazla işbirliği yapılarak sürdürülmesi gerektiğini ifade ederek keseceğin. Diğer konu, yani eksik kalan çalışmalar; evvelden beri alınmış olan, yalnız geçen sene değil, ta Sakarya'dan beri, hatta daha da evvelden beri alınmış olan kararlar hemen tümüyle uygulanamamıştır. Elimizde bir özyönetim umudu ile gelmiştir, özyönetim yasasının çıkarılma umuduyla gelmiştir Yönetim Kurulu. Bu umut inşallah gerçekleşir temenni ederim; ama bu umudun gerçekleşmesi İzmir Olağanüstü Kongresinde karara bağlanmış olan Avukatlık Yasası değişimlerini de geciktirecektir. Çünkü, aynı yasama döneminde ve bir sonraki dönemde aynı Kanun tekrar Parlamento'ya getirilmez, buna gücümüz yetmez. Bunun da buradaki zararını gözden uzak tutmamak gerekir.

Hepinizi saygıyla selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Özkunt'a teşekkür ederiz.

Söz sırası Sayın Avukat Şerafettin Kaya'da, Muş.

ŞERAFETTİN KAYA (Muş)- Değerli meslektaşlarım,

Şu gerçeğe parmak basmak lâzım; Türkiye yarı bağımlı bir ülkedir. Bunu denemin gerekliliği var. Finans kapitale bağımlı bulunan Türkiye'de burjuvazinin gerçekten siyasal egemenliğinin varlığını kabul etmenin de gerekliliği var. Çok iyi bilinmektedir ki, Ulusal Kurtuluş Savaşı anti emperyalist nitelik taşımaktaydı. Cumhuriyetin kuruluşu ile birlikte millî demokratik devrim tamamlanmamış, bu sürece girilmiş ve İzmir İktisat Kongresi ile Türkiye özel teşebbüse ve dış sermayeye açık duruma getirilmiştir, ki dış sermaye 1936'larda yavaş yavaş sempati duymaya başlamış Türkiye'ye, pazar olarak 1939'da elini atmış ve 1945'de girmiş ve 1950'den itibaren Türkiye'de oturmuştur. Bugün Türkiye ,

tamamen dış sermayeye bağlı, emperyalist devletlere bağımlı bir ülke haline gelmiştir. Burjuvazi Türkiye'de siyasal egemenliğini götürdüğü zaman şu gerçeği bilmek gerekir; belirli konumlardan ve yapay çelişkilerden yararlanmak ister. Amacı, toplumsal gelişim sürecini, toplumsal değişim sürecini yavaşlatabilmek. Bugün Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında dil, din, ırk, mezhep, inanç farkı gözetmeksizin herkesin yasa önünde eşitliği, dil, din, ırk, mezhep farkı gözetmeksizin herkesin Türk olduğu belirlendiğine göre şu konum ortaya konulmuş oluyor: Denek ki, Türkiye'de aynı dilden oluşmayan insanlar vardır, ayrı ayrı dilde konuşan halklar vardır, Türkiye'de ayrı ırktan olan halklar vardır, Türkiye'de ayrı dinden olan halklar vardır, Türkiye'de ayrı ayrı mezhepten olan halklar vardır.

BAŞKAN- Sayın Kaya, lütfen Rapor üzerindeki emestirilerinizi bildirin. Çok geniş çerçeveden başlayınca, sonra vakit kısıtlamasından şikâyet edeceksiniz.

ŞERAFETTİN KAYA (Devanla)- Rapora giriyorum da, raporla ilgili olarak belirliyorsunuz. Mustafa Kemal Atatürk nutkunda şunu der: "Türkiye misakı milliye hudutları içinde yaşayanlar sadece Türk değildir, yalnız Kürt değildir, yalnız Laz değildir, yalnız Çerkez değildir, yalnız Arap değildir, tünü çopyekûn enasını İslâmiyedir, saminî bir mecmuadır." der. Yani, bundan biz, Türkiye'de belirli toplulukların var olduğunu kabul etme durumu içerisindeyiz. Burjuvazi bu toplumların demokratik istemlerini durdurabilnek, burjuvazi halkların sınıfsal bileşime yönelişini ortadan kaldıracılamak için bu çelişkileri kullanmak suretiyle "böl ve yönet" politikasını uygular. İşte arkadaşlar, Maraş olayları; işte arkadaşlar, daha önce cereyan eden Muş, Varto olayları; işte arkadaşlar, Malatya olaylarının, Elâzığ olaylarının, Erzincan olaylarının temelinde yatan husus budur. Bunu çok iyi teşhis etmenin gereği vardır. Aslında Türkiye'de demokrasinin devamı, daha doğrusu demokrasinin kuruluşu ve Türkiye'de halkların mutluluğunun sağlanabilmesi için bu oyunun deşifre

edilmesinin gerekliliği vardır. Eğer deşifre edilir ve gerçekten halk bu noktada bilinçlendirilirse, bu meseleye çözüm bulmak çok kolaydır, halkın tahrike uğramasını önlemek çok kolaydır. Bugün siyasal partiler konuya bu belirlediğimiz ölçüde eğilme durumu içinde değıllerdir. Aslında Maraş olayları bir tezgâhlanadır. Bu tezgâhlanada Cumhuriyet Halk Partisi var, AP var, MSP var, MHP var, hatta hatta sosyal şovenizmin batağına saplanmış bazı sol fraksiyonlar da var, ki bunların amaçladığı, biraz evvel belirlediğın konudur. Bunun deşifre edilmesi gerekir. Kim deşifre edecek?.. Bunu deşifre eden, demokratik kitle örgütleridir, bunu deşifre edecek demokratik kuruluşlardır, bunu deşifre edecek gerçekten demokrat yurtsever aydınlar, demokrat yurtsever basındır ve bunların başında da Türkiye Barolar Birliğı gelir. Türkiye Barolar Birliğı Maraş olaylarına, Türkiye Barolar Birliğı Elâzığ olaylarına, Türkiye Barolar Birliğı Muş olaylarına, Malatya olaylarına, Erzincaan olaylarına belirlediğimiz ölçüt içerisinde eğilmiş olsa, tavır koymuş olsa idi, zannediyorum ki bir noktada burjuvazinin getirmiş olduğu bu çirkef oyunu emperyalist güçlerin Türkiye üzerindeki yaptıkları hesâpları bozmuş olurdu ve halkı uyarırdı. İşte Türkiye Barolar Birliğinin en eksik yanı budur.

Arkadaşlar,

Özyönetimden bahsedilir ve gerçekten şü gerçeğe parmak basmanın gerekliliğı var; Türkiye Barolar Birliğine avukatlar hayatıyet vermiş değildir, yaşam kazandırmış değildir, amacını da avukatlar kendileri saptamamışlardır. Türkiye Barolar Birliğine yaşam kazandıran kanundur, buna bu yaşamı veren yasama gücüdür, kanun vazııdır ve bunlar siyasal iktidarların belirlenmiş olduğu politik çizgide hareket etme durumu içinde olduklarından, Türkiye Barolar Birliğini bağınsız tavır koymasını, özyönetime kavuşmasını önleyebilmek için ve daima kendi insiyatifinde tutabilmek için yasayı öyle çıkarmıştır. Bugün Barolar Birliğinin etkin

bir çalışması var, güçlü bir uğraşısı var. Uğraşısı ne?.. Türkiye Barolar Birliğini ve Baroları özyönetime kavuşturabilmek. Yalnız şunu belirlemek isterim; Barolar Birliğinin, Baroları ve Barolar Birliğini siyasal iktidarlara karşı özyönetime kavuştururken kendi bünyesinde dahi özyönetimi düşündürmenin gerekliliği içerisinde. Bugün kanun vazı, Baro Başkanı olabilmek için 15 yıllık avukatlığı, Yönetim Kurulu üyesi olabilmek için 5 yıllık avukatlığı ve Barolar Birliği delegesi olabilmek için 15 yıllık avukatlığı öngörmüştür. Bundaki amacı, gerçekten Barolar Birliğinin gelişen hukukun istikametinde çağdaş gelişime varmaması içindir, muhafazakâr bir tutum içinde kalmasını amaçladığı içindir. İşte Türkiye Barolar Birliği kendi bünyesindeki bu yanlışlığı da gidermek mecburiyetindeydi. Bir yıllık avukat milletvekili oluyor, iki yıllık avukat milletvekili oluyor, bakan oluyor, yönetime giriyor, Türkiye'yi idare ediyor; ama işin acı yanı, Türkiye Barolar Birliğinin delegesi olamıyor. İzmir Kongresinde bu konular tartışılmıştı. Ondan sonra Kongrelerde de bu konular dile getirilmişti; ama Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu bu meseleye eğilmemiştir. Ben bu eğilmeyişi yanlış bulurum, doğru bir hareket olarak kabul edemem.

Sayın meslektaşlarım,

Sıkıyönetim dönemlerinde karşımıza askerî yargıçlar çıkar ve askerî yargıçlara karşı savunmayı götürürüz ve biz bugüne kadar yapmış olduğumuz tüm kongrelerde askerî yargıçların konumunu çok değişik yönden getirip değerlendirme durumu içinde kaldık. Aslında askerî yargıçların güvence kaynağı olmasının gerekliliği var. Bu kaynağa sahip olabilmesi için teminat sahibi olmalarının gerekliliği var. Bir örnek vermek isterim, Diyarbakır Sıkıyönetim Mahkemesinde ilk biz Anayasaya aykırılık itirazımızı getirdiğimiz zaman, yani askerî hâkimlerin kuruluş yasasıyla ilgili Üsteğmen Necdet Bey bu görüşümüzü olumlu karşılamıştı; ama üç gün sonra bu arkadaş sıkıyönetim mahkemesinde alınmıştı. Demek ki, as-

kerî yargıçların teminatı yok, atamaları, terfileri, yer değiştirmeleri tamamen idarenin ve militalist güçlerin elinde. Bu arkadaşların bağımsız tavır koyabilmeleri için gerçekten teminata kavuşturulmalarının gerekliliğine de inanmak gerekir. Türkiye Barolar Birliği bu konunun üzerine de eğilmemiştir. Son konuya temas edeceğim ve konuşmam bitiyor.

Arkadaşlar,

Bugün Türkiye'de millî gelirin % 10'u % 65 arasında dağıtılır. Böyle bir durumda Parlatentonun eski üyelerinin konusunu önünüze getirmek kişi için acı oluyor. Ama şu gerçeğe parnak başmanın gerekliliği var. Bugün eski Parlatenterlerin sosyal güvenceye kavuşturulması hususunda getirilen Yasaya Reısicumhur, Millî Birlik Komitesi, demokratik kuruluşlar ve bunun yanında Türkiye Barolar Birliği karşı çıkmıştır. Aslında bunların karşı çıkışı böyle bir güvencenin yersizliği açısından değil, tabanın göstermiş olduğu tepkiden dolaydır. Bu gerçeği kabul etmenin gerekliliği vardır arkadaşlar. Öyle ise, bugün Türkiye Barolar Birliğinin getirmiş olduğu tasarıları kabul ettirebilmesi, bazı tavır ve davranışları lanse edebilmesi için kamunun tepkisini sağlamasının da gerekliliği var. Dikkat buyurursanız, Türkiye Barolar Birliği sadece kendi delegeleri arasında kapanmış, gide gide en fazla Barolara açılabilme durumu içindedir, kamuya açık değildir, görüşlerini ve düşüncelerini ne diğer demokratik kitle örgütlerine, ne tabana ulaştırma olanağı içerisindedir. Öyle ise, Türkiye Barolar Birliğinin çalışma yöntemi yanlıştır, kamuya açılması gerekir, bunun da yolu gerçekten kamuya açık bir yayını oluşturmalarına bağlıdır. Türkiye Barolar Birliğinden bu beklenirdi. Bu ça getirilmemiştir. Bu konunun da yanlışığını belirlerim. Saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın arkadaşlar, 1 dakika kala ihtar ediyorum. Başkanlık

Divanı olarak söz kısıtlamasına uymak zorundayız. Bu bakımdan arkadaşlarım 1 dakikalık ihtar sonunda lütfen sözlerini tamamlasınlar, iki de bir söz kesme mecburiyeti hasıl olmasın.

Bir de, dün de arz etmiştim; rapor üzerinde konuşuyoruz, o bakımdan gündem maddesine riayet edilmesini de ayrıca rica edeceğim.

EKREM ÖZKUNT (İstanbul)- 10 dakikayı da kısıtlamayın; 10 dakika zaten kendi kendini kısıtlıyor sayın Başkanım.

BAŞKAN- Efendim Genel Kurulunuz karar verdi. Divan kararı uygulamakla mükelleftir. Ne yapalım yani, bırakalım arkadaşlar 10 dakika yerine yarım saat mi konuşsunlar?

EKREM ÖZKUNT (İstanbul)- İkinci bir kısıtlama olmasın diye söylüyorum.

BAŞKAN- Sayın Avukat Orhan Barlas (İstanbul), buyurun.

ORHAN BARLAS (İstanbul)- Sayın Başkanlar, seçkin delege arkadaşlarım;

10 yıldan beri bu kürsüyü gerçekten sevmiştim; fakat sanıyorum ki gelecek yıl buraya gelemeyeceğim. Bu yüzden lafa başlarken daha, seçkin Başkanın söylediği sözler beni bazı noktalarda epeyce güç durumda bıraktı, aklımdan hayalimden geçen, acaba bu veda, ayrılış konuşmasında bana 10 dakikadan fazla bir zamanı saygıdeğer genel kurul tanır mı diye bir hayale kapılmıştım. Eğer lafların bitmezse, bir kere iznimize sığınacağım, sözün sonunda.

Efendim, gelecek genel kurullara gelmeyi ummuyorum, sanmıyorum. Sebebi: 10 yıl çok zaman, bir görev yaparken. Aslında bu kürsüye bundan böyle daha çarpıcı, daha tehlikeli ve daha haşin konuşmacılar gelecek, onların belirtileri şimdiden görülmeye başladı. Böyle de gerek. Bizim yaşımızdan sonra bu tehlikeli, haşin, çarpıcı ve gaddar konuşma yapmak kolay olmuyor.

Giderek ben kendi kendimi denetime tabi tutup, nasıl yeniden bu-

raya gelmeyi, gelmemeyi düşünüyorsam, yahut gelemeyeceğimi hesaba katıyorsam, seçkin kurulun da kişileri ötesinde yönetimde yeni yeni revizyonlar öngörmesi gerekiyor. Eğer sözde sırası gelirse, yahut ikinci konuşmada sırası gelirse burda da tartışmaya çalışacağım.

Bu Türk aydınları, özellikle Türk hukukçuları hayatlarında yeni bir takvim uygulamaya başladılar. Acaba hayatımızın ne kadarı sıkıyönetimde geçti?..Bunu hesap etmeyen hukukçu yok. Şimdi, ilk genel kurulu yapalı ne kadar olmuştu? 10 yıl oldu değil mi? 10 yıl oldu. Bu 10 yılın ne kadarı sıkıyönetimde geçti, bir hesap etmeye değer. E sıkıyönetim anayasaldır, sıkıyönetim yasaldır ama sıkıyönetimdir. Şimdi bunun üzerinde durmayalım ve sıkıyönetimde, bizim diyeceğimiz, bize öğretilen hukuk kurallarının epey askıya alındığı söz götürmez. Efendim, temel hakları korumak için sıkıyönetim..Güzel bir amaç ama, o temel hakları korumak için gelen sıkıyönetim, o süre içinde ister istemez, tabiatından gelen sebeplerle Osmanlıdan kalma örfi idare kanunu, yahut en demokratik ülkelerin yasalarıyla beraber gelse bile, sıkıyönetim, bizim bildiğimiz birtakım demokratik hakları askıya alacaktır.

Bu konuyu arkadaşlarım tartıştılar, umuyorum çok seçkin arkadaşlarım bundan sonra daha enine boyuna tartışacaklar. Ben yalnız bir noktaya değineceğim. Bu eşgüdüm, Türkçe mi, koordinasyon mu, falan filan bunun üzerinde çok söylendi ama, bu eşgüdümün ben bir faydasını görüyorum, bunu söyleyeyim. Biliyorsunuz 1971 12 Marttan sonra ortaya bir sorun çıktı; birtakım karanlıkta maskeler arkasında gizlenmiş kimseler bazı şeyleri uyguladılar. Ondan sonra sorunlu bulunamadı. Şimdi Başbakan giderseniz, Başbakan der ki; vallaha sıkıyönetim komutanları bunu bilir. Sıkıyönetim komutanına giderseniz, çeşit çeşit adlar takılan birtakım örgütlerin üzerine bu atılır. Bu hükümetin eşgüdümle bütün sıkıyönetim uygulamasını bir noktada kendi sorumluluğu altına almasını ben bir türlü taahhüt sayarım.Yani

bundan sonra sıkıyönetim herhangi bir açıdan, herhangi bir yerde biz hukukçuların yakınmalarına yol açacak bir uygulanmaya giderse, eşgüdümle ve ortak bir yönetimle bunu yüklenmiş olan siyasal iktidar bunun hesabını vermek zorundadır! Ben bunu böyle görüyorum, bilmiyorum arkadaşlarım nasıl göreceklerdir?

Efendim, sıkıyönetim neden geldi? Az önce arkadaşlarım değindiler; aslında "anarşi" kelimesi çok yanlış kullanılıyor, anarşi, benden iyi bildiğimiz gibi çok ayrı anlama gelen bir şeydir: Anarşik eylemler, anarşi, anarşinin çok çeşitleri var, anarşinin teorisyenleri var; aslında terör, yahut şiddet, yahut tedhiş demek gerekir. Bu tedhiş olaylarıyla geldi. Tedhiş olayları üzerinde bir sonuca varmak için, evvelâ tedhiş nedir, çok geniş bir tanımlamayla bunun üzerinde anlaşırsak, bizim için yararlı bir çıkış noktası olur.

Terar, hekim deyimiyle bir semptom mudur, yoksa bir sendron mudur? Yani bir hastalığın, başka büyük bir hastalığın belirtisinden biri midir, yoksa kendi başına toplumdaki öbür etkilerden bağımsız, kendi kendine yetişip gelişen bir türlü habis ur mudur? Söyleyen var, yani terörün düpedüz kendi kendine bir sendrom olduğu, hastalık olduğunusöyleyenler var; fakat sanıyorum büyük çoğunluk Türkiye'deki terörün yapısal, sistemik bir rahatsızlığın bir belirtisi olduğunda iştirak ederler. Böyle olunca, yer yer zaman zaman büyük yakınmalarımıza yol açan terörün, şimdi sıkıyönetim diyelin durdurdu, eğer o sistemik rahatsızlık gerçek nedenleri ve kaynaklarıyla tedavi edilmezse, yarın, iki ay, üç ay, beş ay sonra, altı ay sonra sıkıyönetim kalkınca, bu sistemik rahatsızlık gene yeni o semptonların belirtilerini vermeye başlayacak ve tekrar terör ordan burdan patlak verecektir.

Tüm sistemik rahatsızlıklarda olduğu gibi, terörün tamamının bizim tarafımızdan tedavi edilmesi gibi bir hayale kapılmamak biz hukukçular adına bir düşünce olur. Terör üzerinde sosyologlar duracaklardır,eko-

nomistler duracaklardır, politikacılar, politik bilimciler duracaklardır hatta şehircilik uzmanları duracaklardır, belki psikologlar bile duracaklardır. Ama biz hukukçular da, istihbarat örgütü mensupları, başkaları da duracaklardır. Fakat biz hukukçuların duracağı nokta, en genel çizgileriyle iki belli yönde özetlenebilir. Türkiye'nin bugünkü koşulları içinde terör birtakım yeni yasalarla ve birtakım yeni kısıtlamalarla mı ortadan kalkar, yoksa terörün kalkması için tutacağımız yol tam tersine, özgürlükleri, demokratik özgürlükleri, yeryüzünün her noktasında bulunan özgürlükleri daha çok genişletmek, bu özgürlüklerin önüne konan tikanmaları, engelleri kaldırmak mıdır? Öncelikle değerli arkadaşlarım ve Barolar Birliğinin sorunlu yöneticilerinin bir sonuca varacakları şey budur. Terör eğer daha çok özgürlükle ortadan kalkıyorsa, o zaman çalışmalarımız yeni getirilmek istenen yasalara karşı bu açıdan bakmak, tartışmayı, çözümü bu açıdan bir çığıra sokmak olmalıdır. Yok, öyle değilse, bize öğretilenlerin aksine, cezaları artıralım, yeni yeni suçlar bulalım, mahalle kahvesinde konuşulduğu gibi, iki günde üç adam asalım, ondan sonra, bilmiyorum var mı yok mu sayın Başkanım, duvara yazı yazmayı, meselâ böyle duvara yazılan yazıdaki kapsamdan yahut içerikten değil, yalnız duvara yazı yazmak; "Ahmet Mehmedi seviyor, yahut bunu yazan Tosun" falan gibi bir şey yazmak, eğer yalnız bu suç olacaksa, o zaman yeni yeni suçlar icad etmek ve bu yeni gelen suçlara yeni yeni büyük cezalarla terörü önleyeceğimizi eğer zannediyorsak, bence sonunda hüsrarla kapanacak olan bir yeni girişime girmiş olacağız.

Burada, saygıdeğer, bildiriye hazırlayan seçkin hukukçu arkadaşlarımdan bu nokta üzerinde biraz tartışma açmalarını ve durmalarını özellikle diliyorum.

BAŞKAN- Sayın Barlas, bir dakikanız kalmıştır.

ORHAN BARLAS (Devanla)- Eğer izin verirsiniz, sayın Davana başvuru-

racağın, söyledim yani, gelecek sefer gelemeyeceğim, söyleyeceğim şeyleri bitirmek için bana eğer bir müddet tanırırsanız, genel kurula başvurulmasını...("Devam devam" sesleri)

BAŞKAN- Sayın delegeler, ayrıcalık tanınmaya Divanın hakkı yoktur. Ama Sayın Barlas böyle bir öneride bulundular. Diğer konuşacak arkadaşlarımız da, "bir daha gelemeyeceğiz" diye aynı yola başvururlarsa, farklı uygulama yapmamanızı dilerim.

Barlas'ın teklifini oyunuzaya sunuyorum: 10 dakika daha konuşmasını kabul edenler lütfen işaret buyursunlar...Kabul etmeyenler... Yani ayrıcalık tanınmamasını önerenler...Kabul edilmemiştir.

ORHAN BARLAS (Devanla)- Bana beş dakikasını verecek arkadaş varmı acaba içinizde?..

MUZAFFER TERLİKSİZ (Adana)- Ben hakkımı veriyorum.

BİR DELEGE- Hak vermek olmaz sayın Başkanın.

BAŞKAN- Efendim bu durumda sanıyorum başka arkadaşlar da haklarını devretmek isteyeceklerdir. Sıra belli..

Bir arkadaşının konuşma hakkını ve süresini diğer arkadaşlara devretmesini kabul edenler lütfen işaret buyursunlar...

BİR DELEGE- Bunu oylamak gereksiz sayın Başkan.

BAŞKAN- Kabul etmeyenler...Arkadaşların söz sıralarını birbirine devredebilecekleri ve söz sürelerini de verebilecekleri kabul edilmiştir.

ORHAN BARLAS (Devanla)- Sağolun efendim. Çok teşekkürler değerli arkadaşşıma.

BAŞKAN- Sayın Muzaffer Terliksiz, 10 dakikanızın tamamını veriyor musunuz efendim?

MUZAFFER TERLİKSİZ (Adana)- Evet.

BAŞKAN- Buyurun Sayın Barlas.

ORHAN BARLAS (Devanla)- Şimdi bu hukukcuların teröre karşı genel

olarak bulabilecekleri yollardan birisinin, daha çok özgürlük veya özgürlükleri kısıtlayacak yeni yasalar çıkartmak olup olmadığını söyledim.

Eunun ötesinde benim aklama gelen başka çözümleri de izninizle bu telaş içinde arka arka sıralayayım.

İkincisi, Türk hukukçularının, Türk avukatlarının kendi kendilerini daha esaslı denetime tabi tutmalarıdır. Saygıdeğer Başkan, Dr.Erem, ilk konuşmasında, avukatlığın Türkiye'deki meslekler içinde kendi kendini sınırlayan meslek kurallarıyla, ilk ve tek meslek olduğunu söyledi. Aslında bu bir güzel özlem ve gözlemdir, ama doğrusunu ararsanız, bugün Türk avukatlarının bu kuruluşuna rağmen Türk avukatlarının çalışmasını belli aşama içinde çok iyi denettikleri ileri sürülemez. Biz burada bazı şeyleri olanca gerçekliğiyle ortaya atmadan, bir yararlı sağlıklı sonuca varacağımızı zannetmiyorum. Böylelikle avukatlık mesleği dışarda daha etkili, daha çok çarpıcı neticeler alabilecek bir hale gelir. Bir rahmetli arkadaşımı anarak burada bir örnek göstermek isterim: Faik Muzaffer Hoca, biliyorsunuz, kendi aleyhine olan, avukatlık aleyhine olan bir hükmün iptali için Anayasa Mahkemesine kadar gitti. İşte bu örnek, Türk hukukçularının öbür toplum meseleleri içinde etkili olmaları için kendilerine verecek, katacak gücün çok esaslı, çok yararlı bir örneğidir. Avukat toplum içinde kendi kendini denetleyerek ne kadar saygınlığını artırırorsa, öbür toplum meseleleri içinde de, öbür toplum meseleleri için öne attığı meselelerin çözümlerine de o kadar etkili ve yararlı olur görüşündeyim.

Akla gelebilecek üçüncü nokta; Türk hukukçusunun kendi sorununu kendi çözmesi, kendi sorununa kendi çareler bulmasıdır. Avrupa Konseyini gitmek, insan haklarına katılmak iyi, bütün bunlar iyi; ama bunlar bir yerde durur. Biz kendi çarelerimize kendimiz bakmak, durmak zorundayız. Çok çarpıcı örneklerle o günden bugüne geliyoruz. Birçok meselelerde Avrupa'da günbür günbür öten insan hakları kuruluşlarına başvurduğumuz

halde, aldığımız sonuçlar pek iç açıcı değildir. Türkiye, Türk vatandaşı, Türk hukukçusu ve aydını nasıl bir sonuç alacaksa, o sonucu kendi kendine, kendi bulduğu çözümlerle alacaktır. Ben demiyorum ki, dış ilişkileri ortadan kaldıralım. Ama bu diyalektik olarak birbirine karşı gelen değil, birbirini tamamlayan bir süreçtir. Dış ilişkilerle beraber, kendi çözümlerimizi kendimiz tartışarak bulmak ve bunları birbiriyle tamamlamak zorundayız, buna devam etmek zorundayız.

Son değineceğim nokta, benden önce konuşan değerli arkadaşımın değindiği nokta. Türkiye şu anda yabancı sömürünün el attığı, el atmak üzere olduğu en gerilimli çizgilerden birindedir. Öylesine ki, Türkiye'ye boyun eğdirmek için bugün yabancı sömürge güçler bizi karanlıkta bırakmak, bizi soğukta bırakmak, bizi yürütmek, bir yerden bir yere göndermemek için ellerinden geleni yapacaklardır, boynumuzu kırmak için. Bunun çözümü, bunun cevabı, Türklerin kendi elindedir. Bugün Türkiye'de utanmadan, sıkılmadan 1918-1919'larda dışardan yardım bekleyen kimselerin yazdığı tarzda yazılar yazan, bunu öneren kimseler vardır. Türkiye'ye daha çok yabancı sermaye gelsin diye, Türkiye'nin dışarı ile bütün bütüne bağımsızlığını ortadan kaldıracak oranda ilişkiler kurmasını söyleyen kimseler vardır. Bundan 50 yıl önce, bilmem hangi devletin (yahut 18 yıl, 60'larda) muhipleri gibi, falan devletin muhipleri cinsinden dernekler kuranlar vardır. Bugün tıpkı, değerli arkadaşımın değindiği, Türkiye'yi bölmek için, şu veya bu grubun yücelmesi için dernek kuranlar vardır, başkalarının aleti, aracı olduğunu bilerek veya bilmeyerek.

Değerli arkadaşlarım, **sanıyorum** bu, en önemli ve en güncel sorumuzdur. Teker teker bütün Türk hukukçularının gözlerini kırpmadan ele alabilecekleri en önemli sorun budur. Türkiye'nin her noktasında dış sömürü, dış sömürünün yavaş yavaş ordan oraya el atan gücü gitgide kendini göstermeye başlamıştır. Türk hukukçuları ve onların en yüksek olan

kuruluşu Türkiye Barolar Birliği en başta bunu ele almalıdır. Eğer bunu almazsa, Mustafa Kemal'in o zaman söylediği şekilde, eğer gerekli yiğitliği burada göstermezse, en önemli misyonunu bu önemli günde yapmamış olacaktır.

Bana bu fırsatı verdiğiniz için hepinize içten saygılar, en iyi dilekler sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Barlas'a teşekkür ederiz.

Söz sırası, 19 ncu sırada Sayın Avukat Ali Turgan'ın iken, kendileri Sayın Avukat Orhan Apaydın'ın lehine sıralarını vermişlerdir.

Sayın Apaydın, buyurun.

ORHAN APAYDIN (İstanbul)- Sayın Başkan, değerli meslektaşlarım;

Bana söz sırasını veren değerli meslektaşım Ali Turgan'a teşekkür ediyorum.

Gündemimizin maddesini Yönetim Kurulunun çalışma raporu üzerinde görüşmeler oluşturmaktadır. Bu sınırların içerisinde görüşlerimizi açıklamak durumundayız.

Şimdi, değerli meslektaşlarım; olağan koşullarda, olağan koşullar derken, şimdi olağanüstü durumu dikkate alıyorum, fakat ondan önceki ^{yani} de, olağanüstü durum bir yönetim getirmiştir; sıkıyönetim. Fakat ondan önce yaşadığımız durum da, sıkıyönetimden belki biraz daha hafiftir ama, gene olağanüstü durumlarda yaşadık. Olağan koşullarda yönetim kurulunun çalışmaları yeterli olarak değerlendirilebilirdi. Özellikle, ülkenizde eğer hukuka bağlı devlet ilkesi saygı görüyor durumda ise, insan hakları saygı görüyor durumda ise, demokratik hukuk ilkeleri sağlıklı olarak yaşama geçirilmiş durumda ise, Barolar Birliği, Türkiye Barolar Birliği bir meslek kuruluşu olarak, şu sıraladığım çalışmalarda gerçekten takdir toplardı. Fakat öyle değil. Ülkemizin içinde bulunduğu koşullarda, yalnız Türkiye Barolar Birliği olarak değil, tüm Türkiye baroları da belki normal görevleri dışında bu konularla uğraşmak

durumunda kalıyorlar, kalmaktadırlar ve bu sorumluluk da ortaya çıkıyor. Bu açıdan incelendiğinde, Yönetim Kurulu çalışmalarını yeterli görmek mümkün değil.

Şimdi, önce şu noktadan ele almak istiyorum: Arkadaşlar, Genel Kurul Avukatlık Yasasına göre Türkiye Barolar Birliğinin en yüksek kuruluşudur. Ve bir yerde de karar organıdır. Yönetim Kurulu, bir icra organıdır, kendi içinde kararları verir, fakat genel kurul bakımından bir icra organıdır. En yüksek organ olan genel kurulun kararlarına Yönetim kurulunun, saygı göstermesi kelimesini kullanmayacağım, yani titizlikle genel kurulun kararlarını yerine getirmesi ve genel kurulun eğilimlerine göre görev yapması gerekirdi.

Bu bakımdan, yönetim kurulu çalışmalarını incelediğimizde, genel kurulun kararlarının yeterli ölçüde saygı gördüğünü söylemek olanağını bulamayacağım. Genel Kurul, benim bulunduğum genel kurullar bakımından ele alıyorum, 1976, 1977, 1978, üç genel kurul, birçok ana konularda ilke kararları vermiştir. Bu ilke kararlarından, gene kanundan aldığı bir yetki ile, Yönetim Kuruluna uygulanması için ilke kararlarının, talimat vermiştir. Yönetim Kurulu bu talimata uygun davranmak zorunda idi. Şimdi bunların arasında bir önemli genel kurul kararını belirtmek isterim. Hazırlık tahkikatında gözaltına alınan kişilerle avukatların görüşebilmesi, dahadoğrusu savunmanın tutuklama ile başlaması. Çok önemli bir meslek sorunumuz. Hele şimdi içine girdiğimiz sıkı yönetim rejimi içinde çok daha büyük boyutlara ulaşıyor bu sorun. O zaman genel kurul gerekçeli bir karar aldı, bilimsel temellere de dayanan gerekçeli bir karar aldı. Pozitif hukukumuzda avukatın gözaltına alınan kişi ile görüşmesini engelleyen hiçbir engel yoktur, bir kural yoktur, dedi, Ve bu kararın ışığında, avukatların gözaltına alınan kişilerle görüşmesi inkânlarının aranması ve gerçekleştirilmesi Yönetim Kurulundan istendi, talimat niteliğinde bir karar verildi. Bu, Sakarya toplantısında alınan bir karardır. Yıl:

1976 idi, aldanmıyorsam. ("1977" sesleri) Evet, pardon, 1977 yılında. O günden bugüne, arkadaşlar meslektaşlarımız bu konuda çabalar sarfetmişlerdir, barolar bazı çabalar sarfetmişlerdir; fakat Türkiye Barolar Birliğinin Türkiye çapında devlet mekanizmasının en yukardaki bölümlerine, yukarı kademelerine etki yaparak bunu gerçekleştirmeye çalışması gerekirdi.

Şimdi arkadaşlar, bu nevi olumlu çalışmalarını takdirle karşılıyoruz Yönetim Kurulunun, ama bu yönlerde de eleştiride bulunmak hakkımızdır, elbet ki bulunacağız. Şimdi, bir karar alınıyor burada, bu karar örneğin ilgili mercilere Yönetim Kurulu tarafından gönderiliyor. Bu yeterli bir çalışma değil kanımızca. Bu alınan kararların yaşama geçirilmesi için sadece, yani genel kurul da yapabilir, burada alıyoruz bu kararı biz, bildiri yazıyoruz, bakanlığa biz de iletebiliriz yani. İletmek değil, bu kararın, alınan kararların yaşama geçirilmesi için kamuoyu oluşturulması lâzım önce. Kamuoyunda yanlış bir kanaat vardır. Hazırlık tahkikatında bir kişi gözaltına alınırsa, avukatların çoğu karakoldaki müvekkillerinin durumunu telefonla dahi soramazlar, bir cevap alamazlar çoğu kez. Şimdi bu yanlış kanının düzeltilmesi gerekir evvelâ. Kamuoyunu aydınlatıcı çalışmalar yapılması, sonra bunun idareye telkini, genelgeler çıkarılması için çalışılması, (bunda bir yasa çıkarılması da gerekmez) bu çalışmalar gerekirdi ki, şimdi içinde bulunduğumuz sıkıyönetim rejini içinde bu önemli bir sorun olarak karşımıza çıkacaktır: Gözaltına alınma süresi 15 güne çıkmaktadır sıkıyönetimde, bu süre içinde avukata başvuru halinde avukat görevini nasıl yapacaktır? Bu bir eksiklik olarak ortaya atıyorum.

İkincisi yine bir önemli meslek sorunumuz: Şimdi, biz insan haklarını savunuyoruz, mesleğinizin aslî görevi bu. Bu görevimizi yerine getirirken elbette bunun ekonomik şartları var, hak arama özgürlüğünün korunmasında ve savunma görevinin ifasında avukatın da bir ücret alma

hakkı, emeğinin karşılığını almak hakkı vardır.Ana bunu...

BAŞKAN- Sayın Apaydın, 1 dakikanız kaldı.

ORHAN APAYDIN (İstanbul)- O zaman keseyim efendim.

BAŞKAN- Aynı uygulamayı yapmak zorundayız efendim.

ZIYA NUR ERÜN (İstanbul)- Ben söz hakkımı ve süremi veriyorum.

BAŞKAN- Peki efendim. Buyurun.

ORHAN APAYDIN (Devanla)- Teşekkür ederim.

Şimdi bunun, bu konuda geçen genel kurulda bir karar aldık, önemli bir meslek sorunumuz. Bugün iktidarda bulunan Cumhuriyet Halk Partisinin programında bir hukuk sigortası kurulması öngörülmektedir.Biz bunu daha evvelce savunduk. Halk Partisinin iktidarında ve Halk Partisinin ağırlıkta olduğu bu hükümete, bu hukuk sigortası kurulması taahhüdünün gereğidir; programına almıştır, bunu yerine getirmek zorundadır. Geçen yılın tutanaklarında, 252 nci sahifede, hukuk sigortasının kurulmasında Yönetim Kurulunun bir yasa tasarısı hazırlaması ve bu konuda çaba harcaması öngörülmüştü. Ve talimat niteliğinde bir karar verilmiştir. Yönetim Kurulu çalışmalarında bu konuda, herhangi bir, yani şu yazılmıştır, bu yazılmıştır değil de, söz edilmiyor bu konudan.

Geçen yılın tutanaklarında gene, 255 nci sahifede, ünlü 141 ve 142 nci maddeler konusu ele alındı. Başka bir açıdan ele alındı.Yasa ve de bu kanun maddelerinin kaldırılması, bugünkü durumda pek mümkün görülüyor yani. Geçen yıl aldığımız kararda şöyle bir çalışma tarzı ortaya atıldı: (Genel Kurulca) Avukatların yargı organı içinde görev yaparken, bu maddelerin, İtalya'da olduğu gibi kadük hale getirilmesi için çalışmalar yapılması ve bu konuda tüm baroların bu çalışmalara katılması ve meslektaşlarımıza uyarılarda bulunması için. Bu konuda da çalışmaların yapıldığına ben tanık olmadım ve raporda da bu konuda herhangi bir söz söylenmiyor.

Cezaevlerinde bulunan tutuklu ve hükümlülerin durumlarına ilişkin

araştırma yapılması öngörülmüştür. Bu konuda da herhangi bir çalışma görülmüyor.

Sansür tüzüğü'nün kaldırılmasına ilişkin talimat niteliğinde bir karar verilmişti. Bu ne oldu, o da belli değil.

Şimdi arkadaşlar, tüm bunları bir eksiklik olarak belirtirken, gelecek çalışmalarımızda genel kurul olarak şu aldığımız kararlar, talimat niteliğindeki kararlar yerine getirilmediğine göre, nasıl bir yöntem tatbik edelim, bunu da bir sorun olarak ortaya atıyorum. Çünkü bir yerde, talimat niteliğinde alınan bir karar, yerine getirilmiyor. Genel Kurulun uyguladığı bu yöntem sonuca ulaşmıyor. Bu bir sorundur. Şimdi Yönetim Kurulunu suçlamıyorum, bu niçin uygulanmıyor, bundaki aksaklık nerden çıkıyor, Birlik fonksiyonunu niçin gereği gibi ifa edemiyor, bunun bir tartışma konusu yapılmasında yarar görüyorum.

Arkadaşlar, Başkanlık raporu, geçen bir yıllık çalışma döneminin en önemli sorunlarını dile getirir. Bu yılki Başkanlık raporunda özyönetim sorunu..Yani şimdi özyönetimden ne kastediliyor? Sanıyorum ki özerklik, baroların, Barolar Birliğinin özerkliği, idari vesayetın kaldırılması, baroların özyönetimiyle bunlar kastediliyor sanıyorum. Bunu Sayın Başkan önemli bir konu olarak almıştır. Konunun önemi herkes tarafından tabii, tüm meslektaşlarımız tarafından kabul edilmektedir. Fakat, şimdi arkadaşlar, Türkiye'de içinde bulunduğumuz ortamda, başka arkadaşlarımız da dile getirdiler, sorun, bizim kendi örgütümüzün bağımsızlığı sorunu önemli olmakla beraber, dün burada Malatya Barosu delegesi arkadaşımın, Elâzığ Barosu delegesi meslektaşımız, avukatların, hani barolar bağımsız olsa, Barolar Birliği bağımsız olsa, bir yerde savunma görevinin güvencesi demektir. Her türlü korkudan, tehditten uzak olarak avukatların görev yapması bir vazgeçilmez husustur. Arkadaşlarımızın çizdiği böyle bir tablo içinde, ve biz de yaşıyoruz tabii; yalnız Elâzığ

ve Malatya'da değil, Kahramanmaraş'ta değil, İstanbul'da da benim de bir meslektaşım öldürülmüştür, siyasi nedenlerle. Meslektaşlarımız tehdit altındadır. Şimdi böyle bir dönemde acaba 1978 yılının en önemli sorunu ve verilecek mesaj bu konuda, yalnız baroların bağımsızlığı mıdır? Şimdi bir talihsizlik var ortada tabii; raporun düzenlendiği tarihte Kahramanmaraş olayı yoktu; ama aziz meslektaşlarım, Kahramanmaraş olayını bunun gerisindeki olaylardan, bundan önceki olaylardan soyutlayarak ele almak çok yanlıştır. Kahramanmaraş olayı başlıbaşına bir olay değildir. Bir kentimizde mezhep ayrılığından dolayı insanların, bir St.Bastelmik faciası gibi tarihteki, öyle bir tehlike de değildir, insanların birbirlerini öldürmeleri şeklinde..Bu gerilere dayanır.Ne zamanlara dayanır? Çok daha evvel, 1961 Anayasasının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başlanabilir; fakat en vahimi, en vahim başlangıç noktası, Türkiye'de insanların cephelere ayrıldığı dönemde başlar.Milliyetçi cephe ve onun karşısında milliyetçi olmayanlar..Kendileri gibi düşünmeyenleri vatan haini gibi gösterenler, halk düşmanı gibi, millet düşmanı gibi gösterenler..Bu cephelere ayırma ile bu başlamıştır.Şimdi sayın meslektaşlarım bu olaylar Kahramanmaraş'ta en üst düzeyine ulaştı. Ondan öncesinde toplu kırım niteliğinde, katliam niteliğinde 16 Mart 1978'de üniversite, İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi önünde bir katliam yapıldı. Profesörler; Server Tanilli arkadaşımız vuruldu, Bedri Karafakioğlu öldürüldü, Savcı Doğan Öz öldürüldü, bütün bu olaylar bir yerde geldi, Kahramanmaraş'ta en üst düzeyine ulaştı ve sıkıyönetim ilanına neden oldu. Fakat tekrar ediyorum, bu, Türkiye'de gene kesin olarak ifade etmek lâzım; Bakanlar Kurulu kararının, sıkıyönetim ilanına ilişkin kararının gerekçesinde ifade ediliyor;"hür demokratik düzeni, temel hak ve özgürlükleri yıkmaya yönelik şiddet hareketlerinin.." Bu böyle ifade ediliyor. Bunun başka bir adı, toplumbilim baki-

mından adı, faşist nitelikte bir t r rd r Türkiye'yi saran ve demokratik düzeni yıkmayı hedefleyen. Şimdi, Türkiye Barolar Birliği hukukçularını, bağımsız hukukçularını, en üst örgüt olarak Türkiye Barolar Birliğinin bu konuyu bilimsel bir objektiflikle ele alması, ki bunu hukukçular yapabilir Türkiye'de politikacılardan çok, ve niteliğini, amacını tayin etmesi ve genel kurula buraya getirmesigereker idi. Ve bu rapor üzerinde yapılacak tartışmalar sağlıklı bir bonuca ulaşabilirdi. Şimdi bir denge politikası içinde "sağı da, solu da hedef alalım" dengesi içinde, bir hareketin nitelenmesinin yanlış olarak yapılması Türkiye'yi çok bunalımlı bir döneme getirmiştir. Ve gerçekten de tehlikeli bir döneme getirmiştir.

BAŞKAN- 1 dakikanız var, lütfen toparlayınız.

ORHAN APAYDIN (Devanla)- Toparlıyorum efendim.

Burada bu ni teleneyi yapmak ve açıkça, cesaretle ortaya koymak, bir yerde, çok tehlikeli bir d nende hukukçuların, Türk hukukçularının görevini yapması anlamına gelir. Bu görevi yapmakla zorunluyuz. Yönetim Kurulu raporunda olmasa da, bu genel kurul, gelecek genel kurula kalamaz bu konu, bu genel kurul bu tanımlamayı yapmayı ve kamuoyuna durumu yansıtmalıdır.

Arkadaşlar, bir önemli noktayı daha arz etmek istiyorum, sayın Başkan müsaade ederlerse.

Sıkıyönetim: Arkadaşların durdular üzerinde. Sıkıyönetimin anaşasal bir düzen olduğu, bir hukuk düzeni olduğu ifade edildi. Bu da bir yerde doğrudur. Yalnız, Anayasada düzenlenen sıkıyönetimle, sıkıyönetim kanunu, 12 Martta  ıkarılan Sıkıyönetim Kanunu arasında farklar vardır. Bu çok defa orta yere konmuştur. Luğ nk  hükümetin politikasını yansıtan bir sıkıyönetim uygulaması vardır; fakat çok ęariptir arkadaşlar; sıkıyönetim, kitle halinde adam öldürme nedeniyle ilan edilmiştir; fakat

sıkıyönetim mahkemelerinin görevleri arasında adam öldürme suçları yoktur. Yani bu önemli noktayı dikkatlerinize arz etmek istiyorum. Fakat bunu Sıkıyönetim Kanununun başka bir maddesinden çıkartılabilir ve sıkıyönetimin sıkıyönetim komutanına verdiği görevler de içinde olmak üzere, sıkıyönetim mahkemesinin görevlerinin sıkıyönetimin ilan nedeniyle ve amacıyla sınırlı olduğunu açıklanmak gerek. Bu da Türk hukukçularının bir görevidir. Bu görevin de bu genel kurulda yerine getirileceğine inanıyorum.

Beni dinlediğiniz için çok teşekkür ederim. Sayın Başkan, müsama hanıza da teşekkür ederim. Saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz sayın Apaydın.

Söz sırası, Sayın Avukat İskender Özturanlı'da.

ISKENDER ÖZTURANLI (İzmir)- Sayın Divan, Yönetim Kurulunun değerli üyeleri; saygıdeğer başkanım, sevgili arkadaşlarım;

Karışık bir ortamda ve düşünce kargaşasının yüksek bir düzeye ulaştığı dönemde Genel Kurul toplantısını yapıyoruz.

Bundan önceki toplantılarımızda, arkadaşlarımız acaba meslek sorunlarına mı ağırlık tanıyalım, ülke sorunlarına mı ağırlık tanıyalım, diye tartışmalar yapmışlardır biliyorsunuz. Ama benden önce konuşan 19 arkadaşımın çoğu, bugün ülke sorunlarına ağırlık getirmişlerdir genel kurulda.

Efendim, Türkiye Tarolar Birliği bunun bilinci içinde, bu kurulda bazı noktalar üzerinde durmak zorundadır. Ben önce sayın Birlik Başkanım bize gene çok olumlu bir Başkanlık bildirisi sunmuşlardır, bunun üzerinde durmak istiyorum kısaca.

Anayasa Mahkemesine dava açma hakkını yıllardan beri istiyoruz. 1970'lerden beri bu dilekteyiz. Ama bu özlenimize henüz kavuşamadık, kavuşamayız arkadaşlar. Çünkü biz sadece istemekle yetiniyoruz. İstemek bir şeyi elde etmek değildir. Bir şeyi elde etmek için başka türlü bir

yönteme başvurmak zorundayız. Efendim, bundan önceki kurullarda bendeni-
zin bir önerisi olmuştu: Barolar Bunun üzerinde durmak mecburiyetinde-
dirler demiştim. Ve şunu ilave ettim; Anayasanın bir 151 nci maddesi
var, bu maddeyi çalıştıralım. Türkiye Barolar Birliği barolarla diyalog
içine girsinler ve bu diyalog sürsün. Nerede davalar var..Biz olağanüs-
tü Genel Kurul toplantıları yaptık, yüzlerce madde tesbit ettik Anaya-
saya aykırı ve antidemokratik olarak. Ama bir günden bir güne, hangi
beldede, hangi dava açılmıştır ve bunu biz tüm avukatlar olarak eğer
151 nci maddenin uygulanmasını isteseydik, Anayasa Mahkemesi önüne da-
valar giderdi. Sonra, yüzlerce madde tesbit ettik. Dize hak verildiği
zaman ne olacak? Biz Anayasa Mahkemesine dava açma süresini kaybettik.
Gene 151 nci maddeyi çalıştırmak mecburiyetindeyiz. Biz böyle olumlu
bir tutum içerisine girmezsek, bize kimse Anayasa Mahkemesine dava hak-
kını vermez arkadaşlar.

Efendim, raporda antidemokratik kanun hükümlerinden bahsediliyor.
Dunları tekrar etmekle zamanı israf etmek isteniyorun. Ama, biz meselâ
141, 142, 163'ün kaldırılmasını istiyoruz. Biz Dernekler Yasasındaki
antidemokratik hükümlerin, özgürlükleri kısıtlayan hükümlerin kaldırıl-
masını istiyoruz. Ama bugün karşınıza ne çıkıyor? Dernekler Yasasına
da, Memurlar Yasasına da, Polis Vazife Selâhiyet Yasasına da kısıtlayıcı
hükümler gelecektir. Gelecektir arkadaşlarım, bakınız size söyleye-
yim; 1971, 1973 Anayasa değişiklikleri bizim çarpınmalarımıza karşın,
çıkıştır. Bugün öyle bir ortadayız ki, özgürlüğün, otoritenin ne ol-
duğunu bilmeyen politikacısalara, birleşerek bu maddeleri çıkarmak is-
teyeceklerdir. Türkiye Barolar Birliği bunun karşısında kesin tutumunu
ortayakoyun zorundadır, koymuştur, bir ara, arkadaşlarımın söyledikle-
ri gibi durmuştur, ama yeniden makina işlemeye başlamıştır. Efendim,
baskı yöntemleriyle, Orhan Barlas arkadaşımın ifade ettiği gibi, baskı

yöntemleriyle, özgürlük kısıtlamalarıyla terör durmaz. Bilinçle hareket etmek lazımdır. Nerede otorite, nerede özgürlük? Özgürlükle otoritenin uyumunu temin etmek mecburiyetindedirler, bu ülkeyi yöneten kişiler.

Efendim, yıllardan beri Türkiye Barolar Birliği kongrelerinde ve yayınlanan bildirilerde, terörizme karşı olduğumuzu söylüyoruz. Ve aynı zamanda, tedhiş eylemlerine karşı olduğumuzu söylüyoruz. Sonuç? Sonuç, terör korkunç bir şekilde yükselmiş ve bugün Türkiye'yi içinden çıkılmaz, ama bazı yöntemleri bulmak ve onları işletmek suretiyle içinden çıkılabilecek bir duruma getirmiştir.

Şimdi efendim, bendenizin bir önerisi olacak. Yeni bir yöntemden bahsetti arkadaşlarım, ben de buna iştirak ediyorum. Örneğin, meselâ, yeni bir yöntem değil, bu yıl yayınlanacak bildiriye başka türlü bir biçimde yayınlayalım. Bildiri demeyelim, her zaman topluma, burada konuştuğumuz şeyleri aksettiriyorduk. Bugün öyle bir düzeye geldik ki, artık meslek sorunları; yok savunma özgürlüğümüz, yok Anayasa Mahkemesine müracaat hakkı imiş, bunları artık bildiride zikretmeyelim. Bildiriye bildiri tarzında değil, bildiriye tüm siyasi partilere bir ihtarnâme biçiminde gönderelim arkadaşlar. Ve aynı zamanda, kesin bir üslup kullanalım. Bu topraklar üstünde yaşıyorsunuz ve demokrasiyi ülkeyi tehlikeye sokarsanız, yıkıntılar altında kalırsınız, diyelim. Aynı gemideki yol arkadaşlarınsınız, gemiyi batırırsanız siz de boğulursunuz, diyelim. Yani bildiriye değil, bu ihtarnamayı veyahut telgraf tarzında veyahut mesaj tarzında yayınlayacağımız bildiride, politikacılara bunları söyleyelim.

Arkadaşlarım, şunu arz etmek istiyorum: Çeşitli arkadaşlarımız burada dediler ki, kesin bir tavır koyalım ortaya artık. Tamam, koyalım. Ama kesin tavır nedir? Biz, bir arkadaşımızın sonunda bağladığı gibi, partilere; siz şöyle bir koalisyon kurun diyemeyiz. Bizim bir objektivite içinde hareket etmek zorluğumuz vardır. Ülkede bugün bir bölücü-

lük, ülkede bir terör havası vardır. Bunu yaratanlar dış ve iç mihraklar dediler. Doğru, dış ve iç mihraklar; ama bunun üstesinden gelecek olanlar siyasal partiler. Siyasal partiler, biliyorsunuz, bazı düşünürlerin ifade ettikleri gibi, demokrasi siyasal partilersiz olmaz, ama siyasal partiler demokrasiyi öldürebilir de. Şu halde, bizim yazacağımız ihtarda, iç ve dış karanlık mihraklardan bahsetmekle beraber, önce şu ortandan kurtulması için Türk toplumunun, partilerin hangi düşüncede olurlarsa olsunlar, hangi program içinde bulunurlarsa bulunsunlar, ellerini birbirlerine uzatmak mecburiyetinde olduklarını söyleyeceğiz. Aksi takdirde, eğer diyeceğiz, demokrasiyi ve Cumhuriyeti tehlikeye düşürürseniz, ulusa karşı sorumlu olursunuz ve topluma karşı sorumlu olursunuz, tarihe karşı sorumlu olursunuz, diyeceğiz. Bu ihtarnamede aynı zamanda, diyeceğiz ki, eğer birtakım önlemlerle terörizmi durdurmağa çalışırsanız, bunu durduramazsınız. Terörizmi bilinçle durdurmak zorundasınız diyeceğiz ve bendeniz şunu öneriyorum Divan Başkanlığından; bildiriği yayınlama Kurula, Genel Kurul kararı ile, bu yıl bildirinin, biraz önce izaha çalıştığım biçimde kaleme alınmasını emretsin Genel Kurul. Bunun oylanmasını, sözlü bir önerge olarak rica ediyorum.

Saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Özturanlı'ya teşekkür ederiz.

Söz sırası Sayın Avukat Cevdet Saraçer'de. Çorum.

CEVDET SARAÇER (Çorum)- Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; öncelikle, Çorum İarosunun saygılarını ve başarı dileklerini iletmekle mutluym.

Önceki konuşmacı arkadaşların, güzel görüş ve düşüncelerini kuruluşa sundular ve bizleri de birçok konularda tekrarlarından korumuş oldular. Gerçekten çok güzel hazırlanmışlar, çok güzel düşünmüşler ve gerçekten düşünceler çok güzel yansıdır

Len sadece değinilen konulardan çok azına kendi görüş açısından de-

ğınmek istiyorum.

Bunlardan başlıcası, faaliyet raporunda başta sayın Kangal olmak üzere sonra diğer arkadaşlarım da değindiler; geçen dönem genel kurul toplantılarında tavsiye edilen, önerilen hususların faaliyet raporunda yer elmamış olmasıdır. Bıkkınlık mı duyduk, caygınlık mı duyduk, anlayamadık. Konular elbette bir sıraya konulurken takdir hakkı kullanılarak konulur; ama arkadaşların meslekî kurallar konusunda, diğer konularda tavsiyelerini, önerilerini kesinkes dikkate almak zorundadır yönetim kurulu. Burada konuşan arkadaşların hiçbirisiy kişisel görüşlerini yansıtırken kişisel çıkarlarını düşünmüyor. Tüm, hatta avukatların ve hukukcuların konusunu da değil, tüm insanların hak ve adalet duygusuyla sarmış dolaş olmasının sağlanması dileğini yansıtıyor.

Arkadaşlar, mahkemelerin ağır gittiğinden şikâyet ediliyor, evvelce de edildi. Münhal mahkemelerden bahsetti Kangal arkadaşım ve bu konulardabâromuzun meskûk geçişini, meskut oluşunu eleştirdi. Geçen yıl hatırlıyorum, Sakarya delegeşi arkadaşların bir hâkinler kanununda değişiklik yapılması konusunda uzun çabaları sonucu, görüşlerine katılırız, katılmayız ayrı konu, bir tasarı verdiler. Ne yaptı bizim Darolar Birliğimiz, Yönetim Kurulumuz? Tek bir keline ile değinilmemiş buna. Şimdi, bazı arkadaşlarımız haklı olarak, bizim baromuzun, Darolar Birliğimizin dış konulara daha çok değindiğini ve faaliyet raporunda da bunlara daha çok yer verildiğini, ama kendi konularımızı küçümsediğini öne sürdüler. Görünüm, gerçekten de, şaşılacakderecede öyledir. Ancak, arkadaşların elbette, dünyanın neresinde olursa olsun, insan sorunuyla ilgilenemeyelim görüşünü elbette burada ileri sürmüş değiller. Ancak, bir takdim tehir söz konusu olursa, öncelikle kendi sorunlarımızı çözmek zorundayız. Sorunlarımız çözülmedikçe, biz diğer sorunları çözmeye eğileneyiz.

Benim özellikle üstünde durmak istediğim konu, avukatların sosyal

haklarıyla ilgili. Burada Barolar Birliğimizin sosyal haklar konusunda çok kısır bir çalışma geçirdiğini söylemek yerinde olur. Hatta kısır da değil, tamamen yanlış bir tutum içerisinde olmuştur. Neden öyle olmuştur? Şöyle bir durumu hep birlikte hatırlarsak yarar görürüz: Avukatlara sosyal güvence tanınmak istendiği zaman, tüm basında, sağ-sol-orta, avukatların işçilerin biriktirdiği paralara el atacağı konusu işlendi. Bu kendi aramızda dahi, acaba böyle bir sorun var mıdır gibi tereddütlere yol açtı. Ama seneler geçti, görüyoruz ki, şöyle ortalama bir hesap yapsak, 17 bin avukat ortalama yılda beşer bin liradan yüzbin liraya yakın, yüzmilyon liraya yakın bir parayı sosyal sigortalara ödüyor. Emekli olan arkadaşlarımızın miktarı nedir? Kimin kesesine el atmış oluyoruz? Bunlar Barolar Birliğimiz tarafından sağlıklı biçimde ele alınmamıştır. Bakınız nasıl ele almış: Barolar Birliğimiz konuyu: Ve sonra değineceğim, şimdi bir parantez açarak yüreklerini soğutmak isterin; gerçekten çok büyük bir açkyürekliklikle konuyu ortaya getirmişlerdir, buna da ayrıca minnet borçluyuz.

Şimdi, faaliyet raporunda deniyor ki, Avukatlık Yasasınının 191 ve bu maddenin atıfta bulunduğu 506 sayılı Yasanın çerçevesinde Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü, Türkiye Barolar Birliği arasında görüşme konusu yapılmış, tip sözleşmenin ikinci maddesi üçüncü paragrafı, dördüncü maddenin değiştirilmesi ve bu sözleşmeye geçirci bir madde eklenmesi konusunda görüş birliğine varılmıştır. Şimdi, bu görüş birliğinin, varılan görüş birliğinde ele alınan konular:

2 nci madde: Topluluk sigortasına kaç lira günlük kazanç üzerinden devam edeceğinize dair cetvel tanzimi ile ilgilidir.

4 ncü madde: Asgari ve azami günlük kazançlarda meydana gelen artış oranları arasında kalmak koşulu ile, Kurumca tesbit edilecek nisbet dahilinde artırılmaya dairdir. Ve % 10'u geçmemek koşulu ile de sı-

nırlanmıştır. Ve bir de geçici madde:

Prime esas olacak günlük kazançlarda, intibakı sağlamayı amaçlayan konuyu kapsamaktadır.

Şimdi, giderilmesi amaçlanan aksaklıklar önceden bilinmiyordu mazeretinin arkasına sığınma var, yine raporda. Oysa, aksaklıkların önceden bilinmemesi ayrı konudur, ama aksaklık olabileceğinin düşünülmemesi ayrı konudur. Buna karşın, % 10 tavan-taban değişikliklerinin yansımaları, Birlik ile Kurum arasında anlaşmazlık nedeni olmuş, olmuş çünkü tavan ile taban arasındaki basamaklardaki % 10 artışlarla tavana ulaşamayacağı kesinlikle öğrenilmişti. Geçici maddenin konulması aksaklığın giderilmesi sağlanmak isteniyordu. Öyleyse 4 ncü maddede, % 10 u geçeme koşulu, önerilmemeliydi. % 10 değil, daha yüksek bir oran dahi tavana erişmeyi sağlayamazdı.

LAŞKAN- Sayın Saraçer, bir dakikanız kaldı.

CEVDETSARAÇER (Devamla)- Teşekkür ederim.

Öyle ise, Barolar Birliğimiz uzmanlardan da yararlanmak suretiyle, bizim şimdiye kadar ödediğimiz primler ne kadardır, avukat arkadaşlarımızın içerisinde emekliye ayrılanlar ne kadardır, ne kadar maaş almaktadırlar, bunları detaylı olarak incelemeli ve hakkın başkası tarafından verileceğini düşünmemeli, hakkın alınması lazım geldiğine gerçekten inanmalıdır.

Arkadaşlar, şunu tebarüz ettirmek isterim; Barolar Birliğimiz gerçekten de, Kurumun bir kamu kuruluşu olması nedeniyle, sözüne güvenerek öncelikle saptadığımız konularda onlardan hukuk anlayışı bekledik diyorlar ve böylelikle bir teslimiyet içerisinde, bu inanç içerisinde haklarımızın yitirildiğini açıkça ve bir şövalyelik ruhu içerisinde bunu yansıtıyorlar. Elbette utanma bize değil, bu Kuruma düşer ve bizim hakla-

rımızın verilmesi için mücadele-de kendilerine başarılar diler, teşekkürler ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Saraçer'e teşekkür ederiz.

Sayın Avukat Ayten Dik (İstanbul).

AYTEN DİK (İstanbul)- Hepinize saygılarımı sunarım efendim.

Senelik genel kurul toplantımızda yeniden birbirimizi görmekten çok samimi olarak mutluluk duyduğumu belirtmek isterim. Hatta, aramızda geniş fikir ayrılığı olmasına rağmen, gözlerim Cemalettin Güçlü'yü gerçekten aradı ve bulanamakta üzüntü duydu. Hepinizle beraber olmaksızın çok mutluyum. Ama gene belirtmek isterim ki, bu toplantı, bir araya gelme, bir bağramlaşma toplantısı değildir. Hepimizin bildiği gibi, Yönetim Kurulumuzun eleştirilmesi yapılan işler hakkında hesap sorulmasına ilişkin bir toplantıdır. Nitekim sayın Başkanımız, "vazife verdiniz, gayet tabii hesap soracaksınız" demişlerdi. Bu eleştirileri yapabilmek için söz kısıtlamasına gidilmesi hakkındaki görüşümü belirtmiştim; aleyhte oy kullanıldı, hepsini kabul ediyoruz, makbulümüz, ancak belirtmek isterim ki, bu eleştirilere muhatap olacak Yönetim Kurulumuzun en azından bu önerge aleyhinde oy kullanmasını beklemek zannederim hakkımızdı. Ben göre göre dört kişinin aleyhte oy kullandığını gördüm ve üzüldüm. Bu söz kısıtlaması meselesi, Sakarya'da da söz konusu oldu ve 35 kişi söz almasına rağmen söz kısıtlaması yoluna gidilmedi, bütün herkes akliselimini kullanarak gerektiği şekilde eleştirisini yaptı ve zannederim çok daha kurallara uygun düşmüştü.

Yönetim Kurulu raporunu, bütün arkadaşlar gibi ben de tekkik ettim. Arkadaşlarla da konuştum, sürelerinin, toplanma sürelerinin sınırlı olması, gündemlerinin çok yüklü olması nedeniyle, verilen kararları, talimat niteliğinde de olsa, yerine getirilemediği nedenini buna bağladılar; gündemlerinin çok yüklü olmasına.

O zaman, ben isterim ki, bize peşin söylesinler; bizim gündemimiz

bu durumdadır; bu bir sene değil, iki sene değil, üç sene değil, beş sene değil..Verilen kararları boşu boşuna almayan, nasıl olsa uygulanamayacak..Deş karar verin, üç karar verin desinler, biz de boşuboşuna ümide kapılmayalım.

Benden önce çıkan arkadaşların, özellikle sayın Başkanımızın,Manisa delegesi arkadaşımız Yüksel Keskin arkadaşımızın sözlerinin büyük bir çoğunluğuna yürekten katılıyorum. Ancak, benim de üzerinde durmak istediğim değinilmiş bir iki konu var.

Yönetim Kurulu raporunda, çalışmalarını kapsayan bölümde, eski parlamenterlere ayrıcalık tanınmasına karşı çıkışını yürekten kutluyorum. Daha önce söz alan arkadaşımız, eski bir parlamenter olan arkadaşımız bunun aleyhinde konuştular.Kendisine büyük saygım vardır, her zaman birlikte hareket etmemizi, çalışmasını, ciddiyetini gerçekten takdir eden bir arkadaşınızım. Ama bu konudaki görüşlerine katılamayacağımı üzülerek belirtmek istiyorum. Kendileri, milletvekillerinin memlekete büyük hizmet yaptığından bahsettiler. Bu memlekete hizmet yapan insan, karşılığında bir ücret, bir gelir sağlamaktadır.Bunlardan milletvekilleri, en az ücret alması gereken, hatta fahri yapılması gereken bir milletvekilliği görevini en yüksek ücretle yapan kişilerdir. Daha hangi ayrıcalıkları bekliyorlar ayrıldıktan sonra?

Arkadaşlar, bu memlekette 5 milyon işsiz insan vardır, 5 milyon aç, her türlü sosyal haklardan yoksun vatandaşımız vardır; kimin hakkını kime veriyoruz?

Milletvekillerinin yaptıkları hizmetleri küçümsemiyorum. Arkadaşımızın çok değerli hizmetleri de olmuş olabilir. Kendisini sureti katiyede tenzih ederim. Lugün de çalışan milletvekillerimiz vardır ve çok iyi ücretler almaktadır. Bu çalışmalarına karşı alıyorlar arkadaşlar bu ücreti. Takdiri sizlere bırakıyorum.

Bu nedenle, Yönetim Kurulumuzun bu öneriye karşı çıkmasına yürekten katılıyorum.

Arkadaşlar, geçen devre, hatta daha önceki devre karar altına alınıp yapılamayan önemli işlere çok az da olsa değinmek isterim. Bunlardan, İzmir Olağanüstü Kongresinde kamu ve özel kesim tarafından mukaveleli olarak istihdam edilen avukatların tip sözleşmeye bağlanması karar altına alınmıştır. Bir yerde avukatların sömürsünü içeren bu mukavelelerin, Barolar Birliğince düzenlenmesi öngörülmüştür. Geçen seneki toplantıda, İzmir Delegesi arkadaşlarımız Sayın Cengiz İlhan beyefendi, bu öneriyi yineleyerek, aynen yeniden kabulünü oya sunmuştur, tekrar kabul edilmiştir. Arkadaşlar bu avukatlık asgari ücretin altında devam etmektedir. Bu derece ileri bir sömürü varken, ben Avukatlık Kanun Tasarısının hazırlanışında veya ayrıca hâlâ bu konuya ilişkin bir çalışma göremediğini belirtmek isterim. Varsa, rapora konmamışsa açıklanmasını rica ederim.

Bankalar Kanununu ele aldıklarından bahsettiler. Bankalar Kanununda geçen devre yine bir öneri kabul edilmişti. Bu öneride, bankaların, halka hizmet gayesiyle kurulan bankaların giderek halkı sömürü^{aracı}/haline geldiği belirtilmiş ve bu verilen ev karşılığı borçlanmanın hesabı cari işlemine tabi tutularak mürekkep faiz üzerinden vatandaşdan para alındığı açıklanmıştı. Bunun amme intizanından olduğu, kendilerinin "hesabı cari"/kelimesini yazmakla bir mukavelenin hesabı cari şekline dönüşmeyeceği ve vatandaşın sömürüldüğü bildirilmişti ve bunun kanundan, Anayasaya aykırı olması gereğiyle çıkarılması istenmişti; bu konuda da ben bir çalışma görmedim. Ayrıca bankalardan; Enlâk Kredi Bankası, Emniyet Sandığı, Vakıflar Bankası ve Ziraat Bankasının ziraâ kredilerinde icra görevi vazifesi yapıldığı, oysa hem alacaklı olan bir tarafın, hem icra görevi üstlenemeyeceği, bir icra memurunun dahi taraf olduğu bir

konuda o takibe bakamayacağı kanunda yazılı olmasına rağmen, böyle bir ayrıcalığın Anayasaya aykırı olarak bu bankalara tanınmasının önlenmesini ve bu maddelerin özellikle, ivedilikle ele alınarak Yasama Meclislerine götürülmesini ve iptalini talep etmiştim. Bu konuda da bir öneri kabul edilmişti, ben bir çalışmaya rastlamadım.

BAŞKAN - Sayın Ayten Dik, bir dakikanız kaldı.

ORHAN ARGÜDEN (İstanbul) - Efendim, ben süremi veriyorum Sayın Ayten Dik'e.

BAŞKAN - Peki efendim.

AYTEN DİK (Devamla) - O kadar çabuk konuşmak lâzım ki, bu önerilerimiz arasında avukat stajyerlerinin imtihanlarının kaldırılması ve Genel Kurul toplantılarında avukat stajyerlerinin bir temsilcisinin bulundurulması konuşturulmasına olanak sağlanmasını Yönetim Kurulunda öngörmesini rica etmiştik. Bu hususta da bir çalışmaya rastlamadık.

Lunlardan ayrı olarak geçen dönem bir kira sorununun olduğunu dile getirmiştik. Lugün hepimizin ihtiyacı, mecburi ihtiyacı olan bürolarımızda, bütün emekçi halkın konutunu karşılayan, kira meselesinin ele alınmasını, kira kanununun iptalinden sonra bunun Yargıtay tarafından gahiş iktisat ve hukuk kurallarına aykırı bir tutumla fiyat indeksleri uygulanmak suretiyle takdir yoluna gidildiğini, Yargıtay'ın uyarılmasını istemiştik. Bu da yapılmamıştır ve bugün bu oran % 65'e çıkmıştır arkadaşlar.

Kira nedir?.. Önce bunu incelemek isterim. Kira bir kâr mıdır? Kira bir kâr değildir arkadaşlar. Bir rantiyenin rantıdır. Hiç bir katkıda bulunmaksızın elde edilen bir faizdir.

Batı kapitalizminde serbest rekabetçilik aşamasında faizin kârdan, faizi temsil eden rantiyelerin kârı temsil eden burjuvalardan ay-

rıldığı görülür. Bu olgu çok ilginçtir. Burjuvazi feodal düzende kendisini kurtarmak için savaşını rantiyelerle yapmış ve bu mücadeleyi kazanmakla gelişmiş; fakat bu gelişmesi sonunda tekelci kapitalizm aşamasında bizzat rantiyeliğe dönüşmüştür. Bu son aşamada burjuvazi sınıfının doğrudan doğruya işletmeci olan bir bölümünün dışındaki bölümü, hisse senedi ve tahvil kuponlarıyla toplamak suretiyle zenginleşmiştir. Bunları, bu faiz kuponu toplayanları bir kenara itiyoruz. Bizim sözümüz burada şimdilik bunlara değildir. Eski tip rantiyelere, gayri menkullerinin avuç içi kadar yerlerini fahiş fiyatlarla kiraya verenleridir. Bunlar toplumun kronik parazitleridir.

6570 sayılı Kanunun Anayasa Mahkemesince 1963'te iptalinden sonra, bir senelik tanınan zaman süresi içinde yeni kira kanunu çıkarılmamıştır arkadaşlar. Tasarı iki defa yenilenmiş ve hâlâ Mecliste yatmaktadır. 6570 sayılı Kanunun 1 ve 2 nci maddesinin iptalinde Anayasa Mahkemesi gerekçe olarak, mal sahiplerinin gelişen ekonomik koşullara nazaran diğer halk kitlesine nazaran mağdur duruma düştüğünü, iktisadi tedbirlerin alınmadığını, şayet kanunda bu tedbirler olsaydı buna lüzum kalmayacağını ileri sürerek iptal etmiştir.

Oysa, bugün Yarıyatayın yaptığı fiyat indeksini uygulamaktır. Faiz dahi olmayan, kâr dahi olmayan fiyat indeksi uygulamaktır. Fiyat indeksi, bir malın pahalılaşıma oranıdır. Pahalı alır pahalı satar, aradaki kârdır. El değiştirerek toplam pahalılığı oluşturur; ama bu sadece kâr-mış gibi olduğu gibi kiraya yansıtılmıştır. Bu ne iktisat kuralıyla bağdaşır ne hukuk kuralıyla.

İkinci olarak, bu oran peynirde, kaşar peynirinde, zeytinde, giyimde, ben bir paltoyu iki senede giyersen dört senede giyerin, fiyat pahalılığını kendime azaltabilirim; ama kira aybaşı gelince herkesin ödemesi lâzım gelen bir paradır ve bugün dar gelirliler. maaşının, dünya-

da beşte bir olması lâzım gelirken, yarısını kiraya ödeyen emekçiler, % 62 bu seneki artış, % 46 seneki geçen seneki, tamamını kiraya vermek durumunda kalmıştır ve belirli bir zünrenin halk aleyhine zenginleştirilmesi yargı yoluyla temin edilmiştir. Bu en azından Anayasaya aykırıdır. Bunun Barolar Birliğince ele alınması geçen sene tarafından söylendiği halde hiç bir uyarma yoluna gidilmiştir.

O Yargıtay ki, işçilerin herhangi bir kaza veya ölüm vukuunda tazminatlarına gülünç derecede, senede % 5 artırım olarak kabul ederken, burada her sene fiyat artışını rantiyeye uygulamasını ilginç olarak karşılamak gerekir.

Emlâk vergisini dahi Devlet beş sene ile sınırlarken, gayri menkul sermaye iradını harsine artırma yoluna gitmesi de bir başka ilginç durumdur.

Ayrıca, Yargıtay kararları emsal rayicin bulunmasını öngörürken, emsal rayicin de durmuş, oturmuş kira olduğundan bahsederken, her sene değişen kiranın emsal rayiçle, durmuş, oturmuş kirayla nasıl bir bağlantı kurabileceğini çok merak ediyorum. Gayet tabii bu da Hükümetin ekonomik politikasını tam tersine etkilenekte, pahalılığı sadece bir sınıf müteessir olmasın diye kullanmakta, diğer sınıfların zenginleşmesine neden olmaktadır.

Bunun dışında, özet olarak, bu çok uzun, ama vaktimiz kısıtlı, bunlardan ayrı olarak anarşik durumun, faşizmin zirveye tırmandığı bir ortamda, odak noktalarının belirlendiği bir düzende, Barolar Birliğinin suskun kalmasını ben sadece üzüntüyle karşıladığımı belirtmek isterim. Maraş olayları, arkadaşımızın, Başkanımızın da söylediği gibi, bir başlangıç, bir sürpriz değildir. Maraş olaylarını burada anlatmak fırsatını alan Maraş delegesi bizlerin de arzusu üzerine bitaraf olacağını belirterek anlatıma geçti. Ben bu bitarafliktan hiç bir şey an-

lamadın. Olanca iyi niyetimizle bunu dinledik. İu anlatımında Maraş olaylarında bin kişinin dışarıdan geldiği belirtilirken, taraf söylemem, falancalar hücum etti derken, kimlerdi derken, hayır söylemem diyen Maraş delegesi, bu açıklamasında tek bir isim, Prof. Feyyaz Derker'in katili Mehmet Taşkesen'in ismini söylüyor. Lütün, her şeyi saklarken tek bir isim söylemek gereğini niçin duydu acaba, bîtaraf-
lığından mı? Ayrıca, Mehmet Taşkesen, cezasını çekmiş, af kanunuyla sabıka kaydı silinmiş bir insandır. Burada kamuoyunu etkilemek amacıyla vaktiyle işlediği bir suçu, sabıka kaydı dahi silinmiş bir suçu dile getirerek teşhir etmesi, hukuk anlayışıyla, adaletle bağdaşmaz, bu hususun zabıtlardan çıkarılmasını talep ediyorum.

Yine bîtaraflığından bahseden arkadaş, bu Mehmet Taşkesen'in ilk tabancayı attığından bahsederken, her şeyi hasır altı etmiş, aynı Mehmet Taşkesen'in iki çocuğunun orada öldürüldüğünden, ölü olarak bulunduğundan niçin bahsetmemiştir? Maraş olaylarında camide Fransız bayrağı dalgalanırken Cuma namazı kılmak istemediğini bildirdiği Maraş halkının karşısında bir düşman varmışçasına hücum etmesini mazur göstermek istemiştir ve bütün yükü Maraş halkına yüklemiştir. Maraşlıların ani bir feveran değil, uzun süre devam eden bir kıskırtma, bir feveran içinde olduğundan bahsetmektedir. Ben kendilerine karşı Maraş halkını savunmak görevini üzerime almaktan üzüntü duyuyorum, Maraş halkını tenzih ederim, Maraş halkı insanlık dışı hiç bir şekilde savunulamayacak bir katliama girişmemiştir. Bunu yapan Maraş halkı değildir, bütün kamuoyunun ve bütün Batı gazetelerinin teşhiri ile bunların odak noktaları belirtilmiştir. Aynı Maraş olaylarında o kadar fevrî hareket edilmemiştir ki, aynı mahellede üzerine üç ay, Millîyetçi Hareket Partisi rumuzu yazılan evlere dokunulmamış, doğrudan doğruya belirli mezheplilerin evine saldırılmıştır. (Alkışlar) Maraş halkı bu birikimlerini ana karnındaki ceninlerden mi, üç-beş yaşındaki çocuk-

lardan mı, yoksa sakat iytiyarlardan mı çıkarmak istemektedir? Maraş halkını tenzih ederim ve Maraş delegesine karşı burada Maraş halkını savunduğum için üzgünüm.

Arkadaşlar,

Bu toplantı, meslekî bir kuruluşun toplantısı olmaktan uzaktır. Bir yerde yerimizi almamız gerekir, üzerinize düşen görevimizi yapmamız gerekir. Ben meslekî sorunları bir tarafa itmek istiyorum; ana en azından bu halkla ilgili, bu halka yararlı olacak çalışmalarımızı ve kendilerinden yana olduğumuzu belirtmemizde büyük yarar görüyorum ve bunu görev addediyorum.

Saygılarımla efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Ayten Dik'e teşekkür ederiz.

Söz sırası Sayın Avukat Hüseyin Aydın'da, İstanbul.

HÜSEYİN AYDIN (İstanbul)- Saygıdeğer Başkanlarım, sayın misafirler, değerli delege arkadaşlarım;

Benden evvel konuşan arkadaşlarım gerekli eleştirileri yaptılar. Ancak, ben çok kısa iki noktaya temas edeceğim. Bunlardan birisi, son günlerin en acı ve üzerinde uzun uzun düşünölmeye değer Maraş olayları. Benim üzerinde duracağım nokta bu olaylarda genel olarak Yönetim Kurulunun Raporu hazırladıktan sonra olayların olması nedeniyle geniş bir bildiriyle bu olayı kamuoyuna aksettirmesi ve şiddetle kınaması, mihrakları ortada olan bu azmettiren alçakça katliamı yaptıran haysiyetsiz politikacıları teşhir etmesi idi; ama bunu göremedik.

Muhterem arkadaşlar,

12 Mart'tan sonra sırtı sıvazlanan sağ teröristler bazı kuruluş ve politikacıların desteği ve arkasında bulunan dış ve iç kapitalizmin desteğiyle silahlandı, kuvvetlendi ve bugünkü silahlı cinayet şebekelerini tam olarak oluşturdu, bir soykırıma girmek suretiyle Maraş olaylarını meydana getirdi. Bundan evvel yine Sivas'ta aynı şekilde yine Alevî va-

tandaşların mahallesine hücum edildi, yine orada Alevîler katledildi. Elbette ki bunun arkasında daha eskiler, daha önceki olaylar yatmaktadır. 1961 Anayasasından sonra arkadaşlarınızın da belirttiği gibi olaylar yavaş yavaş gelişmeye başlamış, 1965'ten sonra kurulan hükümetler ve 12 Mart sonrası Cephe Hükümetleri zamanında bu çeteler alabildiğine gelişmiş ve bugünkü duruma gelmişlerdir. Maalesef Halk Partisi İktidarı bir ara bazı odaklar olduğu yolunda beyanlarda bulunmuş ise de, bunların üzerine gidememiş, çekinmiş, gidemediği için de bu odaklar kendi görevlerini yapmaya yönelmişlerdir. Bizi üzen en önemli hususlardan birisi, üç gün olaylar devam ederken maalesef Hükümet bu olayların üzerinde derinliğine durmamış, katliamlar devam etmiş ve yine üzümlere belirteyim ki, Sayın Başbakan, "Biz eğer ateş açtırmadıysa, insancıl düşünceyle ateş açtırmadık" diyecek kadar ölenleri hiçe saymıştır. Nihayet bu ölen insanlar da bu memleketin vatandaşlarıdır ve hayatları korunmaya değer insanlardır. Kızıldere olaylarında bazuka kullanılmıştır arkadaşlar insanların öldürülmesi için. Nasıl oluyor da, 100 kişi, 110 kişi öldürülürken ateş açılmıyor katillerin üzerine? Bu ne biçim düşüncedir, ne biçim insancıl düşüncedir? Lânet olsun böyle insancıl düşünceye.

Türkiye bir sömürü düzeniyle idare edilmektedir ve bu sömürü düzeni devamlı olmak niyetindedir. Sömürü düzenini sürdürmek isteyenlerin destekçisi politikacılar ve faşist güçlerdir. Muhterem arkadaşlar, dünyanın her yerinde ve her zaman faşizm, kapitalizmle birleşmektedir. En tehlikeli idare tarzı da dünyada bu faşist diktalardır. Çünkü, hem insanlar sömürülür, hem de insanların ağızlarına kilit vurulur. Maraş olaylarında deniyor ki "Birkaç gün evvel bir sinemanın kapısına bomba konmuş" Arkadaşlar, sinemanın kapısına bomba konmaz. Eğer sinemaya bir tecavüz vaki olacaksa, sinemada bulunan insanların üzerine bomba atılır. İşte misalleri ortada. Maraş'ta evlere bombalar atılmıştır. İşte üni-

versite olayları. Üniversite talebelerinin üzerine bombalar atılmıştır. Her yerde bu sağ teröristler bombaları gidip diğerlerinin üzerine atarken, nasıl oluyor da solcular kalkacak da getirip kapının önüne bırakacak, olur mu böyle şey? Tertip olduğu % 100 .

1971 12 Mart'tan evvel gözler önündedir, nasıl hazırlanmıştır, nasıl tertipler meydana getirilmiştir, olaylar nasıl geliştirilmiştir ve 12 Mart dönemine nasıl gelinmiştir, bunların hepsi meydandadır. Binaenaleyh, buradaki olaylar da yine bir tertibin eseridir.

Sayın Maraş delegesi dediler ki, "Efendim, Muhammet'in piçleri diye bağırılmıştır." Sayın arkadaşlar, Mahir Kaynak denilen şahıs da, genç arkadaşlara beynelmilel narşısı söylemiş ve içeri girmelerine sebep olmuştur. Kim ne söylemiştir, nasıl söylenmiştir bu söz? Cenazeyi camiye götüren insan, oradaki insanlara bu tabiri kullanır mı, buna inkân var mı? Arkadaşımız derler ki, "Biz yetkililerden bu haberi aldık." Hangi yetkiliden, görevini yapmayan Validen mi, görevini yapmayan Jandarma Kumandanından mı, yoksa Emniyet Müdüründen mi almışlardır bu haberi? Bu üç şahıs hâlâ görevdedir, maalesef göreve devam etmektedirler, nasıl olur böyle şey? Akıl, mantık almıyor bunu.

BAŞKAN- Sayın Aydın, bir dakikanız kaldı.

HÜSEYİN AYDIN (Devamla)- Aziz arkadaşlar, zaman az, konuşmaya fırsatımız yoktur. Biz inanıyoruz ki, Türkiye'de bütün arkadaşlarımızın da birleştiği gibi, bir oyun oynanmaktadır ve bu oyunun tezgâhçıları da maalesef ortadadır; ama kimse üzerine gidemiyor. Mühraklar bellidir, "Burası Müslüman evidir" diye kapıların üzerine yazılmıştır, üç hilâlli yerlere hiç kimse dokunmamıştır; ama diğer vatandaşların binaları tahrip edilmiştir, hayatlarına kastedilmiştir, bu açıktır, buna hiç kimse dokunamıyor, gidemiyor, kim kinden korkuyor, kim kimden çekiniyor bu da belli değil. Neden bunların üzerine gidilmiyor, onu da bilemiyoruz. İstiyoruz ki, 12 Mart'tan sonra sırtı sıvazlanan sağ te-

röristler bugün cezalarını görsünler, bu katliamın hesabı sorulsun. Aksi halde şahsî kine dönürecektir ve daha olaylar Türkiye'de meydana gelecektir. Biz bunu talep ediyoruz, bunu gönülden diliyoruz. Bugünkü yönetimden, İktidardan bunu gönülden arzu ediyoruz.

Aziz arkadaşlar,

Vergi hususunda bir rapor hazırlanmıştı, onu Divana takdim edeceğim. Konunun burada izahı mümkün değil. Yalnız, vergi adaletsizliği çıkarılacak kanun tasarısında hâlâ devam etmektedir. Bazı açıklamalar vardır, Divana takdim ediyorum.

Hepinizi saygı ve sevgiyle selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz Sayın Aydın.

Söz sırası Sayın Avukat Hasan Basri Güder'de, buyurunuz.

HASAN BASRİ GÜDER (İzmir)- Sayın Divan, değerli Başkanım, Yönetim Kurulunun değerli üyeleri, sayın konuklar, aziz meslektaşlarım;

Rapor üzerinde görüşlerimi belirtmeden önce, ilk sözü almış bulunan İçel delegesi Sayın Üstadın Turhan Özgüner'in Denetleme Kurulu Raporuna ilişkin bir eleştirisine Yönetim Kurulunun ve eleştirileri cevaplayacak değerli Başkanımın müsamahasına sığınarak kısaca yanıt vermek istiyorum. Sayın konuşmacı, bugüne kadarki Denetleme Raporlarında daima malî konuların denetlendiğini ve Yönetim Kurulunun sair faaliyetlerine ilişkin hususlara hiç bir nedenle dokunulmadığını ve bunun büyük bir eksiklik olduğunu vurgulamak suretiyle eleştiride bulundular. Denetleme Kurulları Yasasının 133 nci maddesine göre teşekkül eder ve Yasanın aynı maddesinde şöyle denir: "Genel Kurul üyeleri arasından Birliğin malî işlerini denetlemek üzere üç asil, üç yedek üye seçer." Yine Denetleme Kurulunun görevlerini Avukatlık Yasası Yönetmeliğinin 92 nci maddesinin atıfta bulunduğu 78 nci madde, madde ve fıkralar halinde tadat etmiştir. Burada da, Denetim Kurulunun görevleri tamamen malî işleri denetlemekten ibarettir, bunları tekrar saymıyorum. Denet-

leme Kurulu tamamen Yasa ve Yönetmelik hükümleri içerisinde denetlemesini yapmış ve dört dönemde yaptığı denetlemeler sonucunda hazırlanmış bulunduğu Raporun üç adedini Malî Çalışma Raporuna eklemiş, dördüncü Raporunu da huzurlarınızda okumuştur. Bu nedenle arkadaşımıza beni bağışlayacaklarını ümit ederek bu maddeleri lütfen okumalarını salık veririm.

Değerli meslektaşlarım,

Yönetim Kurulu bir yıllık çalışmasını Genel Kurulun huzuruna getirdi. Bu çalışmalarını içerisinde gayet güzel olarak işlenmiş konular bulunduğu gibi, gayet tabii ki eleştiriye değer hususlar da mevcuttur. Kendilerini çalışmalarından dolayı kutlar, şükranlarımı arz ederim. Yasa gereği ayrıca Birlik Başkanı tarafından hazırlanan ve her kurulda sunulan Başkanlık Raporunda bir varsayımdan çıkabilecek sonuçlar ve Birliğin önümüzdeki yılda bu sonuçlara göre yapabileceği çalışmalar hususunda bazı görüşler yer almaktadır, her konuda olduğu gibi bu çalışmalarını da unutulmadan beklemekten başka bir çareniz olmasa gerekir.

Genel Kurulumuzu pek çok ekonomik ve sosyal olguların meydana geldiği, hatta mal ve can güvenliğinin dahi bulunmadığı bir dönemde yapıyoruz. Bu hususta Yönetim Kurulunun kâfi miktarda çalışmadığı, gerekli girişimlerde bulunmadığı hususundaki eleştirilere kısmen de olsa ben de iştirak ediyorum. Ancak, bu noksanlığın Genel Kurulca seçilmiş bulunan Bildiri Komitesinin hazırlayacağı bildiride tamamlanacağını ve ayrıca Yönetim Kurulunun bu dönemdeki çalışmalarını sırasında ikmal edileceği kanaatini muhafaza ediyorum.

Yönetim Kurulu çalışmalarında değerli saydığı konuları şu şekilde sıralamış bulunuyor: Özyönetim meselesi. Anayasal hak ve özgürlüklerin ve özellikle düşüncenin korunması ve hukuksal güvenceye kavuşturulması bakımından yayınlanmış bulunan bildirimler. Sosyal güvenlik konuları. Baro giriş aidat ve keseneklerinin bir hükme bağlanmış

olması ve sair hususlar. Birlik çalışmalarını içerisinde takdirle karşıladığımız bir husus, çıkarılmak istenen Vergi Yasasıyla ilgili çalışmalardır. Bu çalışmaların takdire değer yönü, Birliğin pekçok konularda mevcut ve genel bir kanı halinde yaygın bulunan inhisarcı çalışma tutumundan çıkmak suretiyle çalışmayı yaygınlaştırması, Baroların ve mütehasşs meslektaşlarımızın yardımlarından faydalanmayı öngörmüş olmasıdır. Dendeniz o kanıdayın ki, Birlik Yönetim Kurulu pek çok mühin hadiselerde inhisarcı tutumdan çıkmak ve Vergi Yasasına karşı hazırlanan Birlik görüşündeki yöntemi devam ettirmek eğilimini benimseyecek olursa pek çok konularda verimli sonuçlara varılacak, hatta bir derecede de olsa buradaki bazı eleştiriler önlenmiş olacaktır.

Anayasal hak ve özgürlüklerin kısıtlanması, düşünce özgürlüğünün korunması bakımından yapılan çalışmalar kanınca kifayetsiz kalmıştır. Yalnız bildirilerle yetinilmiştir. Halbuki, Anayasal hak ve özgürlükleri, düşünce özgürlüğünü özellikle kısıtlayan tedbirler yasası cümlesi içerisinde pek çok yasa değişiklikleri getirilmektedir. Konuşmacılar arasında Sayın Üstadınız Emin Değer'in de ~~Ek~~okundukları gibi pek çok Anayasaya aykırılığı kabul edilmiş bulunan hükümlerin, kezâ anti demokratik hükümlerin yeniden getirilmek suretiyle bu Anayasal hak ve özgürlüklerin, hatta düşünce özgürlüğünün bu arada özellikle kısıtlanmak istendiği bir vakiadır. Bu nedenle Birliğin bu yoldaki noksan çalışmasını bu dönem içerisinde tamamlamaları arzumuz her halde gerçekleşecektir.

BAŞKAN- Sayın Güder, bir dakikanız kaldı.

HASAN BASRİ GÜDER (Devanla)- Toparlayayım efendim.

Geçen yıl Genel Kurulda Sosyal Sigortalılarla olan münasebetler bakımından bazı tereddütlerinizi arz etmiştik. Nitekin, bu tereddütlerimizde haklı olduğumuz bu yılki uygulamada ortaya çıkmıştır. Birlik Başkanımızın yanıtlamaları sırasında geçen dönem zabıtlarınının 126 ve 201 nci sayfalarındaki hususları gözden geçirmek suretiyle cevap vereceklerini

ümit ederim.

Planlamayla ilişkilerin kurulması hakikaten övgüye değerdir. Ancak, burada bir noksanlık mütalaa ediyorum. Bizde ne zaman bir husus komisyon çalışmasına havale edilirse, işler daima gecikmektedir. Birliğin Planlama ile olan münasebetlerinde görüşlerini önceden bildirmesinde isabet görüyoruz.

Yine devamlı üzerinde durduğumuz hususlardan birisi de; ücret tarifesinin hazırlanmasıdır. Daha önceki Genel Kurullarda da bu hususa temas etmiştik. Maliye Bakanlığının Devlet ve kamu tüzel kişileri hakkında yapılacak takiplerde maktu ücretin uygulanması hususundaki vaki taleplerini reddeden Birliğimiz, bunun Adalet Bakanlığında, Maliye Bakanlığının görüşü çerçevesinde değiştirilebileceği ihtimalini düşünmeksizizin bunu takip etmemesi neticesi, maalesef ücret tarifesindeki 13 ncü maddenin yürürlüğe girmesine neden olmuştur. Aynı ihtimallerbu yıl için de varittir, bunun da kovuşturulmasını talep ediyorum.

Efendim, süre tamamlanmış bulunuyor. Beni dinlemek lütfunda bulunduğunuz için teşekkür eder, saygılarımı tekrarlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Güder'e teşekkür ederiz.

Söz sırası Sayın Avukat Nebil Varuy'da, buyurunuz.

NEBİL VARUY (İstanbul)- Sayın Başkan, saygıdeğer meslektaşlarım; Yüksek Genel Kurulunuzun dikkatini, mesleğimizi çok yakından ilgilendiren bir olay üzerine çekmeme izin veriniz. Kanımca Türk avukatlığı bu olayla onurundan yaralanmıştır. Olay takriben altı ay evvel Strazburg'da cereyan etti. Bu konu Türk Basınına da yansıdı. Raporda söz edilmedi.

Sayın meslektaşlarım;

Olay şudur: Avrupa İnsan Hakları Komisyonuna bilindiği gibi Kıbrıs meselesi dolayısıyla bir ihtilâf geldi. Lu ihtilâf ve şikâyet Komisyonca 1978 senesi Temmuz ayında ele alındı. Komisyonun 134 ncü Otu-

rumunun tutanaklarına göre durum şöyle cereyan etti: Türk delegasyonunu iki İngiliz avukatı temsil etti. Lu avukatlar, tutanaklara göre meslektaşımız Rother Paht ve yine meslektaşınız ve diğerinin asistanı olan Preza'dır. 134 ncü Oturum tutanaklarında görüldüğü üzere, ilk önce Heyetin üyeleri ve Başkanı seçildikten sonra, Başkan da bir İngiliz olarak tercih edildi, Oturum açıldı ve Türk tezini, Kıbrıs konusundaki Türk tezini maalesef iki İngiliz avukat müdafaa etti. Bu, kanaatimce Türk avukatlığının aldığı bir yaradır. Biz Türk avukatları, Türk bilim adamları, her halde Kıbrıs konusunda Türk tezini en iyi temsil edecek insanlardık. Dunu temsil etmek, savunmak, her halde iki İngiliz avukatına düşmezdi. Dışişleri Bakanlığı bu yolu tercih etmedi ve Birliğimiz de bu konuda sesini yükseltmedi. Ya olmadan evvel haberi yoktu sesini yükseltmedi, ya da olduktan sonra Basında yayınlanmasına rağmen dikkatlerinden kaçtı. Dunun cevabını her halde Sayın Başkanımız vereceklerdir. İlke olarak denilebilir ki, böyle uluslararası bir meselede Türk tezinin savunulması belki teknik açıdan İngiliz avukatları tarafından daha iyi yapılırdı. Meseleyi bu şekilde almanın doğru olmadığı kanaatindeyim. İngiliz emperyalizminin "Böl ve Yönet" politikasıyla Kıbrıs'ı bu hale getirdikten sonra, onun savunuculuğu İngiliz emperyalizminin Oxford'larda, Cambiriç'lerde okumuş avukatlarına düşmezdi. O, Türk avukatlarına düşerdi. ("Bravo" sesleri, alkışlar) Türk avukatlığının onuru ağır bir yara aldı. Büyük Britanya Birleşik Krallığının, İrlanda Majeste Kraliçesinin, Hindistan İmparatoriçesinin 1878'de elimizden aldığı Kıbrıs'ı şimdi İngiltere bize kan ve ateşle bıraktı. O da, ne büyük komplikasyonlarla bıraktığı hepimizin malumudur. Emperyalizm, ta Hindistan'tan İrlanda'ya kadar sırtlan dişlerini bütün halkların sırtına geçirdikten sonra, şimdi Türk tezini savunmak her halde iki İngiliz avukatına düşmezdi. Türk avukatlığının onuru derin bir yara aldı. Buna karşı sesimizi yükseltmek mecburiyetindeyiz. Bunu göz ardına alamayız. Emperyalizmin

Halkları sömürmesine karşı gelen bizler, bu konuda da sesimizi yükseltmek mecburiyetindeyiz. Gerçek millîcilik budur. Bunu göstermek mecburiyetindeyiz. Denemez ki, İngiliz avukatları teknik meselelerde çok ileriydiler. Dütün kararları çok iyi biliyorlardı. Onun için belki onlar bizim tezimizi daha iyi savundular. Hayır arkadaşlar. Emperyalizmin adamlarına Türk tezi teslim edilemezdi; ama Türk avukatlığı derin bir yara alarak, onurundan feda edilerek bu sonuca varıldı. Bizlerin geniş bir kültürü vardır. Entellektüel büyük bir potansiyeliniz vardır. Biz Türkler, büyük sanat adamları yetiştirdik. Türkler Nazım Hikmet'i yetiştirdi, büyük hukuk bilginleri yetiştirdik, Sıddık Sami'yi yetiştirdik. Sıddık Sami'yi tekrar okumanız lâzım. Marksistler, Sıddık Sami'yi tekrar okusunlar. Türk entellektüelinin potansiyeli yüksektir ve her halde Türk tezi emperyalizmin iki ajanına teslim edilemezdi. Türk avukatlığının onuru büyük bir yara aldı.

BAŞKAN- Sayın Varuy, bir dakikanız kaldı.

NELİL VARUY (Devanla)- Emperyalizm, kanlı ellerini Türkiye'ye uzattığı zaman; emperyalizm, sırtlar dışını halkların sırtına geçirdiği zaman, o ülkede faşizm olur. Faşizmle mücadele, emperyalizmle mücadele ile birlikte yürür. Faşizm olur; ama Türkiye'deki faşizm, emperyalizmin güçlendiği derecede ve o oranda daha güçlü oluyor. Luna karşı, demokratik cephenin geniş ve örgütlü mücadelesi lâzım. Bu tarihin akışı elbette faşizmi yenecektir. Faşizmin tek bir tanımına, tek bir vurgulamasına Raporda tesadüf etmedik. Bu böyle olsa da, Türk halkı, örgütlü Türk halkı yenilmeyecektir. Faşizm, kahr ile kahren olacaktır.

Teşekkürlerini sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Varuy'a teşekkür ederiz.

Söz sırası Sayın Avukat Ali Turgan'da, buyurun.

ALİ TURGAN (İstanbul)- Sayın Başkanlar, değerli meslektaşlarım; Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu Raporunda çeşitli kararlar-

da olduğu gibi, anti demokratik yasalar konusunda alınan talimat kararlarında da yeteri kadar aktif olunmadığı eleştirisine ben de katılıyorum. Bu arada Kahraman Maraş olaylarına bir yaklaşımın getirilmemiş olduğu da dikkatimizi çekiyor. Balıkesir delegesi Sayın Hürşit Kangal'ın, demokrasinin yitirilmesi ve yozlaştırılmasına karşı çıkılması ve bunun için kamuoyunun oluşturulması gerektiği görüşüne tamamen katılıyorum. Ne demek demokrasinin yitirilmesi ve yozlaştırılması? Demokrasi ne zaman yitirilir ve nasıl yozlaştırılır? Bugün anti demokratik yasaların varlığına klâsik özgürlüklerin dahi eksikliklerine karşın, 1961 Anayasasıyla kazanılmış temel hak ve özgürlüklerimiz vardır. Demokrasinin yitirilmesi, bu temel hak ve özgürlüklerin de yitirilmesidir. Demokrasinin yozlaştırılması ise, kamuoyunu bugünkü yarı demokrasimizin, dünyanın en ileri demokrasilerinden farksız olduğuna, anti demokratik yasaların varlığının doğal olduğuna, Türk halkının henüz daha çok özgürlüğü kaldırmayacağına, anarşinin nedeninin özgürlüklerin kötüye kullanılması, kısaca özgürlükler olduğuna inandırmak, kamuoyunu böylece şartlandırmaktır. Bu yapılırken, sağa da karşıyız, sola da karşıyız edebiyatı bol bol kendini gösterir ve sanki Türkiye'de en gelişmiş demokrasilerde özgürlükler varmış da, bunların kötüye kullanılmasından, hazmedilmesinden anarşi, şiddet hareketleri oluyormuş kanısı yayılmaya çalışılır. Funun peşi sıra, otoriter bir rejim özlemi dile getirilir. Toplumun gerçek demokrasiye kavuşmakla bugünkü hastalıklardan turtulabileceği gerçeği ise saklanmaya çalışılır. Demokrasi böyle yozlaştırılır; yani demokrasi olmaktan çıkarılır. Funu isteyenler, düşünceye, düşünce özgürlüğüne saygılı bir ortamın oluşmasına karşı olanlardır. Çünkü, anti demokratik yasaların kaldırıldığı, düşünceye saygılı bir ortamda, kavramları karıştırarak, suyu bulandıramayacakları için karşıdırlar. Anti demokratik yasaların kaldırıldığı bir ortamda, yasal solun da, şiddetçi solun karşısında olduğu, bu ikisini birbirine

karıştırılarak etrafı aldatamayacakları için demokrasiyi yozlaştırmaya çalışırlar ve Türkiye'de Devletin ve demokrasinin karşısında bulunduğu tehlikenin ise, Devlet içinde örgütlenen faşizm olduğu gerçeğini saklayamayacakları için bu yola giderler. Gerçekten, Kahramanmaraş olaylarında da soykırımı yapanları değil, soykırımına uğrayanları suçlayanlar, soykırımı yapanlara hafifletici sebepler bulma peşinde olanlar işte bunlardır. Şiddetçi sol, Devlet içinde örgütlenmemiştir. Şiddetçi solun da istediği, faşizmin gelmesi ve kendi yöntemlerini bu ortamda uygulayarak faşizmden bunalacak halkı yanlarına almaktır. Gerçek sol, bu şiddetçi solun karşısındadır; ama bulanıklık devam ederse, elbette ki bu halktan saklanacaktır. Şiddetçi sağ ise, Devletin içine girmiştir milliyetçi cephe kurarak. Özgür düşünceye karşı ve de özgürlükçü Anayasaya karşı örgütlenmiştir. Nasıl örgütlenmiştir? Siyasî iktidarı kurarak örgütlenmiştir. Dunlar, Anayasanın benimsediği Atatürkçü milliyetçiliğin karşısındadırlar. Fütühatçı, ırkçı, turancı, şoven, Atatürk'ün deyişiyle bencil bir milliyetçilik anlayışını telkine çalışmaktadırlar. Deneçlerinden, okul kitaplarına soktukları görüşlerine, yasa dışı kamplardan, çeşitli yayın ve kitaplarına ve eylemlerine kadar neyin peşinde koştukları apaçık ortadadır.

Bütün bunlara karşın, kurnazlıkla, "Ben faşizmi lânetliyorum, sen de komünizmi lânetle"diyerek, sorumluluktan kurtulamazlar. Hiç bir fikir lânetlenemez; ama kendinden olmayan insanlara kıymayı, yok etmeyi doğa yasası sayan çağdışı görüşler lânetlenir. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Devlet ve demokrasi,faşizm tehlikesi ile Devleti ele geçirerek 1961 Anayasasını kaldırmayı amaçlayanların tehdidi ile karşı karşıyadır. Geçirilecek vakit yoktur. Arkadaşlar, geçenlerde Milliyet Gazetesinde Abdi İpekçi başyazısını bir fotoğrafa ayırdı. Bu fotoğrafta Celâl Bayar ile malum başbuğun resimleri bir aradaydı, başbaşaydı, altına da, "Tarihî

yanılgı" diye yazdı. Arkadaşlar, bu acaba tarihî yanılgı mı, yoksa tarihî uyuşma mı? 1950'lerde Türkiye'nin kapılarını küçük Amerika açacağız diye yabancı sermayeye, borçlanmaya ve sömürüye ardına kadar açan, 1960'da özgürlük isteyen gençler için "Tenkil" diyenlerle, şovenlerin 1980'lere doğru başbaşa dayanışma resmi çektirmeleri yanılgı falan değil, düpedüz uyuşmadır ve faşizm tehlikesinin varlığını bundan güzel ne kanıtlar.

Değerli arkadaşlar,

Türkiye Barolar Birliğinin bu Genel Kurul bildirisinde bu değindiğimiz görüşlerin; yani tehlikenin asla soldan değil, sağdan geldiği gerçeğinin, solda belirttiğimiz gibi bir örgütlenmenin olmadığını, ve her türlü anarşiye karşı başarılı bir savaşımın ancak temel hak ve özgürlüklerin gerçekleşmesiyle sağlanabileceğinin, temel hak ve özgürlükler Türkiye'de tam anlamıyla gerçekleştiği zaman; yani bizi Patlı demokrasilerden ayıran birtakım yasal önlemler kaldırıldığı zaman; yani 141-142 nci maddeler kaldırıldığı, 163 ncü madde değiştirildiği zaman anarşiyle daha rahat mücadele edileceğini; çünkü bu takdirde şiddetçi solun sınırının çok daralacağını, legal sol ile birlikte şiddetçi solun karşısına çok daha iyi çıkılabileceğini ve tehlikenin Devlet içinde örgütlenmiş bulunan faşizmden geldiğini iyice vurgulamamız lâzımdır.

Sizi saygıyla selâmlarım. (Alkışlar)

PAŞKAN- Sayın Varuy'a teşekkür ederiz.

Söz sırası Sayın Avukat Güney Dinç'te, buyurun.

GÜNEY DİNÇ (İzmir)- Sayın meslektaşların;

Başkanlık Raporunda, 1979 yılının özyönetim yılı olduğu belirtilmektedir. Soruna ve sorunlara dar bir çerçeveden bakıldığı zaman, bu gerçekten doğrudur. Ancak, 1979 yılı, Dünya Uluslararası Çocuk Yılıdır. Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun yıllar önce aldığı kararlar

bu ilke "En ziyade korunacak olanlar çocuklardır" sloganıyla saptanmıştır. Devletimiz de, Dünya Çocuk Yılı nedeniyle birtakım yükümlülükler altına girmiştir. Türkiye Millî Komitesi kurulmuştur. İllerde yerel komiteler kurulmuştur. Raporda bu konuda tek bir kelime yer almadır. Aslında, Uluslararası Dünya Çocuk Yılı, Barolara, avukatlara, ülkemizde çok önemli görevler yüklemektedir. Uluslararası Yıl nedeniyle Parlamento'ya, hükümetlere de yön vermek, yol göstermek gerekmektedir, bu bir fırsattır. Hukukçunun Uluslararası Dünya Çocuk Yılı nedeniyle yapabilecekleri nelerdir?.. Öncelikle bütün yasalar taranmalıdır. "En çok çocuklar korunacaktır" ilkesine göre yeni düzenlemeler, yeni yönlendirmeler yapılmalıdır. Örneğin; çocuk mahkemeleri konusuna eğilinmelidir. Çocukların infaz sistemine eğilinmelidir. Tutuklu mahkûm çocukların eğitim sorununa eğilinmelidir. Çocuklara zorunlu savunma hakkı getirilmelidir. Çocuk işçilerin sorunlarına eğilinmelidir. Çıraklık Kanunu yeniden ele alınmalıdır. Bunların arasında, yine çocukların en ziyade korunması gereken toplum kişileri olduğu noktasından hareketle, kreşler sorununun hukuksal düzenlenmesi zorunlu hale getirilmesi sağlanmalıdır. Bunlar ilk ağızda akla gelen somut konulardır. Bütün yasalar tarandığı zaman çok daha üzerinde durulması gereken, düzeltilmesi gereken meseleler karşınıza çıkacaktır. Türkiye Barolar Birliğinin bu konuda herhangi bir hazırlığı olmadığını görmüş bulunmaktayız. Aslında, bugünümüzde hem elimize geçmiş bir fırsattır , Dünya Çocuk Yılı nedeniyle etkileme gücümüzü kullanabiliriz, bugün şikâyetçi olduğumuz birçok sorunu düzeltme olanağına kavuşabiliriz, daha da önemlisi, topluma giderek dünyaya, dünya insanlarına, dünya halklarına ödevimizi yerine getirebilme olanaklarına kavuşabiliriz. Bu konunun Barolar Birliği Raporunda yer almamasına karşın, avukatların bu konuya yabancı ve ilgisiz olmadıklarını belgelemek bakımından, yayınlanacak Genel Kurul bildirisine alınmasını önermekteyim.

Sayın meslektaşlarım,

Bazı konuları devanlı tekrarlamak ve devanlı dinlemek gerçekten güç olmaktadır ve gerek bu konuları tekrarlayan kişiye, gerekse dinleyenlere belli ki, apaçık sıkıntı vermektedir. Ancak, eğer sorun çözülmemişse tekrarlamaktan başka da çare bulunmamaktadır. Bu noktadan yürüyerek şu Avukatlık Yasasında görev alabilmek için, organlardaki görevlere gelebilmek için yaş sınırlandırmalarının hâlâ kaldırılmamış olmasının üzerinde durmak istiyorum. 1976 İzmir Genel Kurulunda alınan kararlar, geçen yıl Ankara'da yaş sınırlandırmalarını kaldıran bir önerenin Genel Kurulca kabulüyle değişikliğe uğradığı halde, bir tüm olarak Avukatlık Yasası Meclislere sunulabilmiş değildir. Bunun sorumluluğunu Meclislere ve çok zor koşullarda çalışan Parlamentaoya yükleyemeyiz. Bakıyoruz, Çalışma Raporunda da görüyoruz, keseneklerle ilgili Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği kural yeniden Yasamıza katılmıştır. Özyönetim tasarısı, üstelik biz bu tasarıda Birlik kararlarına karşı Adalet Bakanının dava hakkını tanıdığımız, önerdiğimiz halde, Bakanlığın buna dahi gerek görmeksizin bizim istediğimizden daha fazla bir özyönetimi bize sunması biçiminde Hükümet tasarısı durumuna dönüşmüştür. Yine Avukatlık stajının bir yıla indirilmesi yasalaşmak üzere. Şu halde Meclislere ne sunmuşsak, yasalaşmış ya da yasalaşmak üzere iken, şu Baro görevlerinde, Birlik görevlerinde hizmet etmek isteyen meslektaşlarımıza karşı konulmuş olan yaş sınırlandırmaları hâlâ kaldırılmamıştır ve Genel Kurul kararlarına rağmen bunu kaldırır bir önerisunulmamıştır. O zaman açıklıkla bir noktayı tespit etmek gerekmektedir; Genel Kurul kararlarına rağmen Birlik Yönetimi, bu yaş sınırlarının kaldırılmasını istememektedir. Bunu bir başka biçimde yorumlamak, anlatmak mümkün değildir. Bu koşullarda hukukun dinamizminden söz ederken, hukukçunun dinamizmini bir kenara atmış olmaktadır. Hukukçunun dinamizminden yoksun bırakılan bir örgütün toplumsal işlevlerini yerine

getirecek bir dinamizme ulaşmasının güçlüğü işte bugün burada sunulan eleştirilerle gerçekten ortaya konmuş bulunmaktadır.

Sayın meslektaşlar,

Hepimizin üzerinde ilgiyle durduğumuz, birçok arkadaşlarımızın yaşamlarında karşılaştıkları şiddet olayları konusuna bakışta, Birlik birçok örgütlerin düştüğü yanılığa düşmüştür. Şöyle ki; bir yerde bir olay olduğu zaman, insanlar vurulduğu, saldırılara uğranıldığı zaman, toplu bir tepki gelmemekte, örgütsel tepkiler gelmekte, örgütler kendi kişilerine sahip çıkmaktadırlar. Örneğin, bir partinin mensubu taarruza uğradığı zaman o partinin sözcüsü, "Bu olay bizim partinize karşı bir suikasttır"demektedir. Türkiye Barolar Birliği de, değil avukatlara karşı yöneltilen saldırılar önünde, ancak yüksek yargı organlarına yöneltilen saldırılar önünde ancak sesini duyurmak gereğini duymuştur. Aslında bu tepkilerin birleştirilmesi, etiket sorunu olmaktan çıkarılması, toplumun hangi güçleri tarafından yöneltildiğinin ve hangi amaca yönelik olduğunun saptanması ve bu konudaki teşhisin örgüt için değil, toplum için ortaya konması gerekiyordu. Bir yerde bir siyasal partiye saldırı yöneltilir, bir yerde bir sendikaya saldırı yöneltilir, bir yerde üniversitede okuyan öğrencilere veya öğretimin üyelerine saldırı yöneltilir, bütün bunlar karşısında susulurken, örneğin Anayasa Mahkemesine karşı yapılan bir saldırı protesto edilir. Elbette Anayasa Mahkemesine yapılan bir saldırıya karşı sessiz kalınmaz. Ancak, bu saldırıların köyünde ya da fabrikasında çalışan bir kişiye yapıldığı zaman sessiz kalınırsa, zaten bunların Anayasa Mahkemesine kadar geleceği gün gibi ortada duran bir olaydır. Bu konuda Türkiye'de ortak tavır alınması için zorunluluklar doğmuştur. Bu zorunlulukları duyan kişiler, örgütler vardır. Türkiye Barolar Birliği, hen bugüne değin ulaştığı saygınlığı, hem de özellikle bir hukuk kurumu oluşu nedeniyle bütün toplum kesimlerini yönlendirecek güce sahipken, yalnız dar alanda bu

konuya eğilmiş olması çok büyük bir noksanlık, toplum yönünden büyük bir eksiklik meydana getirmiştir.

BAŞKAN- Sayın Dinç, bir dakikanız kaldı.

GÜNEY DİNÇ (Devamla)- Sayın meslektaşlarım,

Eleştirilerim, bir yerde geçen yıl da söylediğim gibi dilekler niteliğinde olmaktadır. Bu, birçok sözcünün başına gelmiş bir olaydır. Bunun nedenini lütfen kendinizde aramayın; yani biz gündem dışına çıkarak konuştuk endişesine kapılmayın; çünkü bu Rapor, eleştiri konusu yapacağımız Rapor zaten birtakım dileklere, varsayımlara dayanan bir Rapordur ve bu Rapor üzerinde yapılacak konuşmalar, ancak birtakım dileklerin tekrarından ibaret kalabilmekte ve gerçek sorunlarımıza eğilebilmek için Rapor dışına çıkmak zorunluluğu hepimiz için kaçınılmaz hale gelmiş bulunmaktadır. Ben görüşlerini böylece özetliyor, hepimize saygılar sunuyorum efendim. (Alkışlar)

LAŞKAN- Sayın Dinç'e teşekkür ederiz.

Efendim, sadece isinlerini okumakla iktifa edeceğin; MSP Genel Başkanı Sayın Necmettin Erbakan, Millî Savunma Bakanı Sayın Hasan Esat Işık, Yerel Yönetim Bakanı Sayın Mahmut Özdemir, Türkiye Noterler Birliği Başkanı Sayın Mehmet Kartal ve Siyasal Bilgiler Fakültesi Sayın Dekanı Profesör Cevat Gâray'dan başarı telgrafları var, malumaten arz ederim. (Alkışlar)

Öğleden evvelki çalışmalarımız burada sona ermektedir. Öğleden sonra saat 14.30'da tekrar toplanmak üzere Oturumu kapatıyorum.

Kapanma Saati : 12.45

İkinci Oturum

Açılma Saati : 14.30

-----o-----

BAŞKAN- Sayın delegeler, öğleden sonraki Oturumu açıyorum.

Görevi icabı Eskişehir'de bulunmayan, Ankara'da önemli sorunlarla meşgul bulunan Sayın Valimiz teşrif etmişlerdir, kendilerine teşekkür ederiz.

Söz sırası Sayın Avukat Şükrü Akmansoy'da, buyurun.

ŞÜKRÜ AKMANSOY (Dursa)- Sayın Başkan, değerli meslektaşlarım; Bursa Darosunda kayıtlı kamu kesiminde çalışan arkadaşlarımın giderayak bize sundukları istenlerini muhtevî yazılarını Divan aracılığıyla Yönetim Kuruluna takdim edeceğim. Sanıyorum bu konuda Sayın Erdoğan Ligat Bey arkadaşımız daha kapsamlı bir konuşma yapacağı var sayısıyla bu konudaki görüşlerinizi sadece bu yazıyı Divana sunmakla bitiriyorum.

Lizden önce konuşan arkadaşlarımızın bir kısmı meslek sorunlarına ağırlık verilmesi hususunda ısrarla durdular. Ancak, ülkenin içinde bulunduğu koşullar, meslek sorunlarımızın dışında yeni bir görüşü getirmeyi, tartışmayı zorunlu kılmaktadır. Bu demek değildir ki, meslekî sorunlarımıza karşı kayıtsız kalalım; ama alışılmış deyimle ifade edelim ki, avukatın sorunu, mesleğimizin sorunu, ülkenin sorunlarından soyutlanamayacaktır. Bir kısım arkadaşlarımızın, meslektaşlarımıza vaki tecavüzleri dile getirirken, sade vatandaşın ölümü ne kadar üzerinde durulması gereken bir olaysa, benim meslektaşımın güvencesi de onun yaşamının güvencesiyle başladığını da kabul etmek zorunluluğundayız.

Çağımız, bir değişim ve bir dönüşüm çağıdır. Bir yerde Türkiye'deki olaylar onun bir uzantısıdır diyebiliriz. Ama, üzerinde tedhiş olayları nedeniyle durmak zorunluluğunu duyduğumuz olayın temelinde ülkenin çözümlenmemiş ekonomik sorunlarının yattığını kabul etmek mec-

buriyetindeyiz. Yasal ve hukuksal yaklaşımı itibariyle olaylara bakış açısı yönünden Sayın İstanbul Barosu delegesi arkadaşımız Ali Turgan Bey kardeşimizin görüşleriyle tam özdeş olduğunu ifade etmekle yetineceğim. Ancak, bütün arkadaşlarımızın söyledikleri doğrular, üst yapıda dile getirilmektedir. Diyelim ki, bu sorunlar ifade edildiği biçimde Yönetim Kurulu Raporunda zikredilmiş olsaydı; yani bir başka deyişle, Türkiye'deki tedhiş olaylarının faşizmden kaynaklandığı ve bunun da odak noktaları belirlendiği biçiminde bir cümleyi de Yönetim Kurulu Raporunda görmüş olsaydık; acaba mesleğinizin ve ülke sorunlarının çözümlendiğine kani mi olacaktık, mutlu mu olacaktık? Tüm meslektaşlarınızın sorunlarının çözümlenmiş olduğunu görseydik; ülkede mevcut olan bu terörist eylemlerin ulaştığı boyutlar itibariyle mutlu olmaya inkân var mıydı? O halde üst yapıda ifadesini bulan hukuksal çözümlerin temelinde yatan ekonomik çözümsüzlüğü de müsaade ederseniz ve iltifat buyurursanız, bildiride yer vermek gereğini anlatmak istiyorum.

Ülke, ihracatı ile sadece akaryakıtını karşılamaktadır. Bir aspirin dahi ithal etmek olanağından yoksun bir ülke ekonomisi içerisinde tıpkı sivrisineğin bataklıkta kolayca geliştiği gibi, Türkiye'de de ekonominin çözümsüzlüğü temelde terörist eylemlerin kökenini teşkil etmektedir. Bu çözümsüzlüğe; yani çözüme kavuşmadığı sürece terörist eylemlerin yüzeyde görünen odakları ortadan kaldırılrsa bile, bir başka yerde yeniden başka biçimde ortaya çıkacaktır.

Ben sözü uzatmış olmanak için şöylece bir özet getirmek istiyorum. Ülkemiz, yıllardır tüketim doğrultusunda koşullandırılmıştır. Tüketine dönük yatırımlar yapılmıştır, yapıla gelmektedir. O halde bizim açımızdan ifadesini bulan, temelde ekonomik sorunların çözümsüzlüğüne dayalı olduğunu ifade ettiğiniz terörist eylemlerin çözümünde, artık Ülkenin kendisine dönük, kendisinin yaratacağı ve kendi doğal kaynaklarını yine kendisinin çözümlenebileceği bir ekonomik yöne gitmedikçe, Türkiye'de

bu olayları birçok daha yaşamış olmak veya burada acı acı dile getirmek bizim için kaçınılmaz olacaktır. Bu nedenle, terörist eylemlerin kökeninde ekonomik çözümsüzlüğünün varlığı hususundaki görüşümün iltifat buyurulduğu takdirde bildiride de yer alması dileğiyle hepinize saygılar sunarın. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Akmansoy'a teşekkür ederiz.

Söz sırası Sayın Avukat Atila Sav'da, buyurun.

ATILSA SAV (Ankara)- Sayın Başkanlar, Genel Kurulun seçkin delege üyeleri;

Geçmiş dönem Çalışma Raporunu doyurucu bulmamıza olanak yok, bu noktayı saptayarak konuşmana başlamak istiyorum. Önce bir gözlemimi ve bir kaygımı belirtmek istiyorum. O da şu; Türkiye Barolar Birliği Yönetimiyle, Genel Kurul arasında bir kopma, birbirini yeterince izleyememe görünümü gözümüze çarptı bu Genel Kurulda. Sanıyorum ki, Genel Kurulun asıl heyecanını getiren buraya yurdun türlü bölgelerinden gelen delege arkadaşlarımızın dile getirdikleri sorunlar oldu. Yönetim Kurulunun Çalışma Raporunun bu sorunların gerisinde olduğunu saptadık. Oysa, bugüne kadar Genel Kurullara Yönetim Kurulu Raporları genellikle aynı düzeyde, hatta kimi zaman ileride bir görünüm altında gelirdi. Bu, Genel Kurulla Yönetim arasındaki kopmanın giderek Barolarla Barolar Birliği arasında da bir kopmaya dönüşmesi çok kaygı verici bir noktadır. Barolar ve Birlik, bir mesleğin yapılabilmesi için yazılması zorunlu meslek kuruluşlarıdır. Bu tür kuruluşların kendi gövdelerini oluşturan kurumlardan ve meslek adamlarından kopması kadar ciddi bir bunalım olamaz. Türkiye Barolar Birliği kurulduğundan bu yana ilk beş yılında Barolar Birliğinin kendi meslek kamuoyuna, kendi varlığını, kişiliğini kabul ettirme çabasını izledik. Ondan sonraki beş yıl, emekleme çağından, yürüme, büyüme ve etkinlik, saygınlık kazama çağı olacaktı. Bu, böyle de oldu. Türkiye kamuoyunda ve meslek kamuoyunda ve

hukuk kamuoyunda Türkiye Barolar Birliği, etkinliği, saygınlığı olan bir kuruluştur; ama bu dönemdeki çalışmalarda biraz önce belirtmeye çalıştığım kopukluk, hatta belki biraz aşırı bir deyim olacak, gövde- den yabancılaşma görüntüsü bence kaygı vericidir. Sayın yöneticilerin önümüzdeki dönemde bu noktaya çok dikkat etmeleri yerinde olacaktır. şu bir gerçek; bize getirilen Rapor, akçalı nedenlerle oylum bakımından küçük sunulduğu savunulan bir Rapordur. Lence Raporun kusuru, oylum bakımından küçüklük ve hafiflik değil, içerik bakımından etkinlik ta- şımamasındadır. Gerçekten burada bir kısım delegelerimizin özellikle dün konuşan Elâzığ ve Malatya delegesi arkadaşlarımızın dile getirdik- leri sorunlar, Birlik Yönetim Kurulu Raporunda yer alan sorunlardan çok çok ileride, çok önemli sorunlardır. Böyle bir ortam içerisinde gerçekten, yalnızca meslek içi bazı sorunlara eğilmek ve bunları çok önemliymiş gibi sunmak bence yanlış oluyor ve kopukluğun , uzaklığın nedeni, yabancılaşmanın nedeni sanıyorum ki bir parça da bundadır. Lunun bir başka belirtisi var; Raporda ve Malî Raporda görüyoruz, ak- çalı bunalıma girmek üzeredir. Akçalı bunalına niçin girer?.. Göde ile yabancılaşmadan girer. Eğer asıl tavan, kütle, yığın, üyeler, kendi kuruluşlarına bağlılık duymuyorlarsa, yavaş yavaş kopukluklar başlar, 1 milyon 700 bin liralık bir alacak, ve bunu ödemek sıkıntısı çeken üyeler var bir yanca da.

Bu örgütün merkezden yurt düzeyine yayılmış meslek adamlarıyla olan uzaklaşması önümüzdeki dönem içinde mutlaka giderilmelidir. Baro- lar Birliği bundan önceki dönemde çok güç koşullar altında sağladığı saygınlığını ve etkinliğini yeniden kazanmalıdır. Arkadaşlarımız Bir- liğe olan inançlarını yeniden bulmalıdırlar. Ben delegesi bulunduğum Ankara Barosunda arkadaşlarımızın büyük çoğunluğunun Barolar Birliğin- den şikâyetçi olduğunu biliyorum.

Bize getirilen Raporun başında en önönmlü sorunlarımızdan birisi

özyönetim olarak sunulmaktadır. Bizim yıllardır Daroların bağımsızlığı diye özlemini çektiğimiz bir hukuksal ve yasal gelişmedir bu. Önce özyönetim teriminin yanlışlığını belirtmek isterim. Biz, kendi kendimizi yönetiyoruz, zaten yönetmiyorsak, Anayasanın 124 ncü maddesine aykırı olur; çünkü Anayasanın 124 ncü maddesi, meslek kuruluşlarının yönetim organlarının kendilerince seçileceklerini öngörmüştü. Bizim istediğiniz özyönetim değil. Burada bir kalıp sözün çekiciliğine kapılmış Yönetim Kurulu. Özyönetim başka bir şey. Biz Daroların bağımsızlığı yolundaki çalışmalarınızı sürdüreceğiz. Yalnız bundan önceki Genel Kurullardan birinde bir kanımı belirtmiştim, bir kurum eğer kurumlaşmış ise, saygınlığını ve etkinliğini kabul ettirmiş ise, ona dışarıdan kimse kolay kolay idareyi vesayetini şeylerini uygulayamaz; yani bizim kendi kendimizi yönetmenize Adalet Bakanlığı kolay kolay el uzatamaz, bugüne kadar hiç bir Laro yönetimine Adalet Bakanlığınca el konulduğunu duymadık, koyamazlar da. Bütün yakınmanız, üye kabulünde, stajyer kabulünde ve Disiplin Kurulu kararlarında ilgili kararlarımızın Adalet Bakanlığınca onanması noktasına geliyor, gayet tabii ki sıkıcı bir şey. Biz kendi kendimize bu kararları en iyi biçimde verebiliriz, bunda hiç kuşukumuz yok; ama çok önemli olma niteliğini bence yitirmiş gözüküyor. Nitekim geçen dönemde dokuz tane kararımız Adalet Bakanlığınca onanmamış ve Birlik de bunların hakkında Danıştaya başvurmamış. Demek ki, kararlar büsbütün de yanlış değilmiş. Belki bu sonuç çıkmaz; ama öyle bir sonuç çıkarılabilir. Onun için şu anda ülkemizde can güvenliğinin ve özellikle savunma görevi yapan arkadaşlarımızın bazı bölgelerde çalışma güvenliğinin bulunmadığı bir ortamda, özyönetim konusunu gündemin en önemli maddesiymiş gibi sunmayı ben biraz yetersiz ve gereksiz buluyorum ve biraz önce belirtmeye çalıştığım örgütlenme içindeki kopukluğun bir dışı vurumu, bir belirtisi sayıyorum.

İzmir delegesi Sayın Dinç, konuşmasında çok benimsediğim ve ka-

tıldığı bir nitelime yaptı;"Türkiye Barolar Birliğinin Çalışma Raporu bir dilekler bütünüdür." dedi. Gerçekten, dilekler ve bazı araştırma ve inceleneler bütünü. Böyle bir Raporu eleştirirken de, birtakım dileklerde bulunmaktan insan kendini alamıyor ve belki bir yerde de gündemi bozmuş gibi oluyoruz, dilekler bölümünde konuşmanız gereken bazı şeyleri burada konuşmak zorunda kalıyoruz.

Şimdi efendim sorun şu; çok güzel okuma parçaları var içerisinde, okuduğum zaman gerçekten yararlandım bir hukukçu olarak. Söz gelişi, karşılıksız çek konusu, sonra İnfaz Yasası ile ilgili görüşler, işten yasaklanan avukatların durumu gibi bazı konularda Rapor aydınlatıcı bölümlere sahip; ama bunlar Türkiye Barolar Birliğinin 1978 döneminde Ülkenin hukuk bunalımı, can güvenliği bakımından, ekonomik bakımdan, toplumsal bakımdan bunalımlar içinde bulunduğu bir dönemde Birlik Raporunun çok büyük bölümünü ki, bu raporun oylum bakımından küçük olduğu da Yönetim Kurulunca belirtilmiştir, bu kadar büyük bir bölümünü kaplamalı mıydı? Dence hayır.

PAŞKAN- Sayın Sav, bir dakikanız kaldı.

ATILA SAV (Devamla)- Peki efendim.

Efendim, Raporda bir başka noktaya değinmek istiyorum. Biz yıllardan beri yargı organlarına hep övücü sözler söylüyoruz. Gayet tabii ki, parçası bulunduğumuz, önünde adaleti savunduğumuz yargı organlarına dışarıdan yapılacak her türlü el uzatmaya önce biz karşı çıkarız. Çünkü, Raporda da belirtildiği gibi adaletin itici gücü Barolardır, avumatlardır; ana bunda da çok ileri gittiğimizi sanıyorum. Koridorlarda konuşuyoruz, arkadaşlarımızın bütün yakınmaları hep yargı organlarından, çeşitli mahkemelerde işler şöyle oluyor, böyle oluyor, yanlış verilen kararlar, maddî yanlışlar; pekiyi Birlik Raporlarında bunlara niçin yer verilmez? Biraz sonra bir örnek vereceğim. Anayasanın 38 nci maddesi Anayasa Mahkemesince iptal edildi. Doğruluğu çok tartışılır bir

karar olduğunu sanıyorum. Raporumuzun bir başka bölümünde Toprak ve Tarım Reformu Yasasının iptal edilmiş olduğundan söz ediliyor ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu Yasayı bir an önce yeniden ele almasının zorunluluğundan söz ediliyor. Ben bir şey sormak istiyorum; şimdi o Toprak ve Tarım Reformunu bir kere tümüyle benimsiyor muyuz Türkiye Tarolar Birliği olarak? Dence eleştirilecek yanları çok. Çünkü, o Toprak ve Tarım Reformu, Türkiye'nin bugün gereksinmesini duyduğu ve asıl toplumsal yapıyı değiştirmesi gereken toprak reformu değildir. Öyle olunca, Türkiye Tarolar Birliği olarak tavır koymamız gerekir kanısındayım. Her bu konu açılırsa bu konudaki görüşlerimi açıklamak isterim. Toprak ve Tarım Reformu, sözde ekonomik gereklerle, toplumsal gerekleri bağdaştıran bir uzlaştırma tasarısıdır. Bunun ülkenin % 60'ının toprakla ilgilendiği ve ülke ekonomisinin % 60'ının topraktan kaynaklandığı bir ülkede mutlaka toplumsal önceliklerin öne alınması gereken bir yasa biçiminde çıkması, yeniden yasalaşması dilenmelidir. Ama, bu Toprak ve Tarım Reformu bu haliyle yasalaşsa, ya da bizim dediğiniz gibi yasalaşsa, Anayasanın 38 nci maddesi yürürlükten kalktıktan sonra bu Toprak Reformunu gerçekleştirmeye Türkiye'de hiç bir hükümetin gücü yetmeyecektir.

BAŞKAN- Sayın Sav, bağlamanızı rica ediyorum.

TEOMAN EVREN (Ankara)- Ben söz hakkını veriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN- Sayın Teoman Evren konuşma hakkını verdiler. 9 dakika konuşabilirsiniz, bir dakika geçmişti.

ATILTA SAV (Devanla)- Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çünkü, Anayasanın bu maddesinin iptal edilmesinden sonra, Devlet çiftçiye ya Hazine topraklarını dağıtacaktır, o zaman 4753 sayılı Yasanın hiç bir kusuru yoktu, Çiftçiyi Topraklandırma Yasasını yeniden koyarsınız yürürlüğe, elde ne varsa dağıtırsınız, el elde, baş başta çıkarsınız. Ana, gerçek bir Toprak Reformu yapılacaksa, mutlaka kamu-

laştırmalar yapılacaktır. Bu şartlar altında Devletin bütün bütçesini yıllarca yalnız Toprak ve Tarım Reformuna vermesi halinde bile, ciddî ölçüde bir Toprak Reformu yapmaya olanak yoktur. Öyleyse sorun ne?..

Türkiye Büyük Millet Meclisine "Toprak ve Tarım Reformu Yasasını yeniden yap" derken, en azından onun eşiti ve ayrılmaz parçası olan Anayasa hükmünün de çok tartışılabilir bir kararla ortadan kaldırılmış olmasını eleştirmeliyiz. Hiç bir yargı organı eleştirilemez kararlar vermemektedir. Bizimle ilgili kararlarını tartışıyorum. Bizimle ilgili olan kararlar türlü nedenle tartışılması sakıncalı olur; ama böyle ülke konusunda, hukuk konusunda önemli ve temel yasalarda mutlaka Türkiye Barolar Birliğinin ciddî tavır koyması gerekir kanısındayım.

Geçen dönemde yapılmış çalışmalar ya da yazılmış raporlar Çalışma Raporuna alınmış. Lunlar arasında yapılmayan bazı çalışmalar var. Bunların bir kısmı akçalıdır. Biraz önce de belirtmeye çalıştığım gibi akçalı sıkıntılı bir yerde başın gövde ile olan uzaklaşmasından gelmektedir. Daha doğrusu neden-sonuç ilişkisidir, bir kısır döngüdür. Para olmadığı için mi çalışma yapılamıyor, çalışma olmadığı için mi ilgi azalıyor ve para gelmiyor, bunları birbirinden ayırt etmek zordur.

Bu bakımdan, bazı noktalarda tabii ki insafllı olmak gerekiyor.Ama biz 1972'de Hukuk Kurultayı toplantığı zaman, iki yıl sonra toplanması öngörüldüğünde dedik ki iki yıl biraz gerçekçi olmayan bir yakın süredir, daha uzak sürelerde olsun. Nitekim aradan yedi yıla yakın süre geçtiği halde, bu çalışma yapılamamıştır. Bu akçalı bir konu idi. Akçasız konular da var, benim görüşüme göre yapılmayan ve daha ilginç, raporda bunların yapılmayış nedenleri de açıklanmıyor. Geçen yıllarda Genel Kurulun Yönetim Kuruluna buyruk olarak verdiği birtakım işler yapılmamıştır.Bunların hesabını en azından Yönetim Kurulu raporunda aramak gerekir.Bunu da bulamıyoruz. Söz gelişi, çok önemli olmamakta birlikte, bir hukuk bilişim kurumu tasarısına girişmişti Barolar Birliğı, olumlu bir çalışma idi, ve günümüzün ilerisine yönelen bir çalışma idi, geleceğe yönelik bir çalışma idi. Bu kurula ben de Türk Dil Kurumu'nun temsilcisi olarak katıldım, Barolar Birliğinin değil, ama çalışmanın içinde bulundum,bir yıldır bizim yar kurulumuz çalışmadı. Bundan bir tek kelime ile bahis de yok raporda.

Bir başka noktaya, bülten konusuna değinmek istiyorum. Bülten geçen yıl sadece üç sayı olarak çakartıldı. Üç ayda bir çıkacak deniyor raporda ama, 1978 yılı içinde ben üç sayısını gördüm.

Şimdi bülten, işte başın gövde ile olan ilişkisini oluşturmak üzere düşünülmüş bir çalışma idi ve bir süre sonra, önce bütün avukatların olabildiği kadar ellerine ulaşması için kendi adreslerine gönderiliyordu ve bir şey yaptım, merak ettim, 1970 yılında, Hazirandan yıl sonuna kadar dört sayı çıkartılmış bülten, 1978 yılında daha olgunlaşması ve çalışmanın yoğunlaşması gerekirken, 12 ayda üç tane bülten çıkmış. Böyle olunca bülten, güncel olmaktan çıkıyor. Günü gününe izlemekten uzaklaş. -ıyor olayları. E, avukat arkadaşımızın eline geçmiyor, biraz önce Sayın Konya Barosu Başkanı "bize gelmedi" dedi, eline geçen arkadaşların da ilgisini görmüyor. Gayet doğaldır bu. İşte bir kopukluk nedeni daha, Türkiye Barolar Birliğı ne yapar orada diye genç arkadaşımız koridorda bize soruyor ve bunda da sanıyorum büsbütün haksız olmuyor.

Bölge toplantılarının azaltıldığı raporda belirtildi. Bölge top-

lantıları, bence Genel Kurullardan da çok, Yönetim Kurulunun çeşitli bölgelerde çalışan arkadaşlarla doğrudan ilişkisini sağlaması nedeniyle yararlı bir çalışma türü idi, hatta zorunlu çalışmayı bir tür bir yere götürerek o bölgenin avukatlarına da bir ilgi odağı oluyordu Barolar Birliği. Bunun azalmış olması akçalı soruna bağlanıyor; yine "yumurta mı tavuktan çıkar, tavuk mu yumurtadan çıkar" sorunu, gayet tabii ki bu işi birbirinden ayırdetmek çok güç.

Bir de son olarak sosyal güvenlik sorunlarıyla ilgili bölümüne değinmek istiyorum. Barolar Birliği sosyal güvenlik konularında, hiç kuşkusuz ki meslekdaşlarımıza çok yararlı çalışmalarda bulunmuş. Yalnız geçen dönemde bir talihsizlik oldu. Bu, tavan-taban konusu ile ilgili sözleşme yapılırken, bir ufak dikkatsizlik meslekdaşlarımızın bayağı güçlüğe uğramasına yol açtı. Bu da şunu vurguluyor sanıyorum: Yönetim bu işi yeterince bilir elemanlarla donatılmış bulunmamaktadır. Bundan sonra da sosyal güvenlik konusunda benzer yanlışlara düşülmesi bu koşullar altında kaçınılmaz olacaktır.

Sayın delegeler, konuşmamı bağlarken, bugüne kadar olumlu bir gelişme gösteren, Türk kamuoyunda, Türk hukuk kamuoyunda ve meslek kamuoyunda etkinliğini ve saygınlığını kabul ettirmiş bir meslek kuruluşu olan Barolar Birliği, bu dönemde hazır yeme ve hazırdan yeme görüntüsüne bürünmüştür. Dileriz önümüzdeki dönemde bu görüntüyü giderecek gerçek çalışmalar yapılır.

Hepinizi saygı ile selamlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Sav'a teşekkür ederiz.

Söz sırası, Ankara Delegatesi Sayın Av.Erdogan Bigat'ta.

ERDOĞAN BİGAT (Ankara)- Sayın Başkanlar, değerli delege arkadaşlarım;

Birlik Yönetim Kurulunda 7 yılı aşkın süre yönetimde görev almış bir arkadaşınız olarak, nelerin yapıp nelerin yapılamayacağı bilin i içinde ve insaf ölçülerini aşmanak niyetiyle Yönetim Kurulu raporunu eleştirmek istiyorum.

Daha evvel konuşan arkadaşlarımla birleştiğim bir nokta vardır. Barolar ve Türkiye Barolar Birliği, kuşkusuz yurt sorunlarına eğilmek

ve yurt sorunlarında çoğulcu demokrasileri oluşturan baskı grubu nâteliliğini ön plana alarak ağırlığını koymak durumundadır. Özellikle içinde bulunduğumuz dönemde, bu işlev daha çok kendini hissettirmektedir.

Bu konuda Birliğimiz Genel Kurulu sanıyorum ki üzerine düşen görevleri çok evvelinden yerine getirmiş durumdadır. Konu, demokratik düzenin işlerliğini korumak ve sağlamaktır. Bu yönde antidemokratik yasaların yürürlükten kaldırılması, Anayasamızın 1961 çizgisine getirilmesi konusunda kurulduğu günden bu yana Birlik Genel Kurulu görüşlerini sayın Yönetim Kurulları kamuoyuna duyurmuştur. Bu konuda ciddi çalışmalar da yapılmıştır, antidemokratik yasalar olağanüstü bir toplantı konusu yapılmış ve İstanbul'da düzenlenen toplantıda zannediyorum ki çok ciddi bir çalışma sonucu, Anayasa dahil, hangi kanunların antidemokratik olduğu belirlenmiş, belirtilmiş, Ceza Kanununda, Ceza Usulü Kanununda yapılması lazım gelen değişiklikler açık seçik ortaya konmuş ve Barolar Birliği Yönetim Kuruluna sunulmuştur.

İzmir olağanüstü Genel Kurul toplantısında içe dönük çalışmalarımız açısından, meslek yasamızda yapılması lazım gelen değişiklikler enine boyuna tartışılmış, Birlik Genel Kurulu görüşlerini saptamış, yalnız 5 yıllık plan konusundaki kararını, geçen yıl Ankara'da yapılan toplantıda tamamen ortadan kaldırmak suretiyle değiştirerek görüşlerini ortaya koymuştur.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, Türkiye'de ilk kez Birinci Türk Hukuk Kongresinin toplanmasını sağlamış, Birinci Türk Hukuk Kongresinden sonra Ekonomi Hukuk Şûrası toplanmış ve değerli arkadaşlarımızın tebligleri tartışma konusu yapılarak kararlara bağlanmıştır.

Danıştay kararlarının uygulanmaması ayrı bir toplantı ve panel konusu yapılmış, askerî idare mahkemelerinin işlevi hakkındaki görüşler ayrı toplantılarda düzenlenmiş ve saptanmış, Yönetim Kuruluna verilmiştir. Birlik Genel Kurulunun bu yöndeki çalışmalarından sonra Yönetim Kurulundan, bu alınan kararlar doğrultusunda gerekli önlemlerin alınarak özellikle Yasamızın 110 ncu maddesinin verdiği yetki içinde, tasarıları hazırlayıp, parlamenter meslektaşlarımızın yardımı ile yasalaşmasını sağlamaktan başka bir görevi kalmamıştır.

Sayın Hocamın ve Yönetim Kurulunun müsamahası ile arz ediyorum; niyetimiz ve amacımız, eleştirileri olumlu yönde yapabilmek ve eksiklerini tamamlamak suretiyle Genel Kurulun işlevini yapmasını sağlamaktan ibarettir. Yoksa, zor koşullar içinde çalıştıklarını biliyorum; fakat buna rağmen bu konuda eksik kaldığını belirtmeye iznini Sayın Yönetim Kurulundan rica ediyorum.

Özyönetim meselesine ben de değinmeden geçemeyeceğim. Sayın Hocam, diğer arkadaşlar, biraz evvel konuşan Atilla Sav arkadaşım da değindi; özyönetim, ancak çalışanların yönetime katılmasını ifade eder. Barolar Birliği, çalışan ve çalışanlardan oluşan barolar ve Birlik bir kuruluş değildir. Bu itibarla özyönetim yanlıştır. Esasen Sayın Birlik Başkanı Hocamız, zannediyorum ki 1969'dan sonra İzmir'de yapılan toplantıda, hukukçular gününün saptanması konusundaki tartışmalarda, şimdiden bir gün saptanmaması, çünkü birçok yerde insanlar tutuklanmakta, "ben, baroların bağımsızlığına kavuştukları günün hukukçular günü olması görüşündeyim" diye buyurmuşlardır. Bu itibarla, esas isim baroların ve Birliğin bağımsızlığıdır. Ancak, hazırlanan tasarıdan aldığım izlenim şudur: Barolar Birliğinin bağımsızlığı gerçekleştirilirken, meslek yönünden kanımca daha önemli bir unsur olan baroların bağımsızlığı zedelenmiştir. Yapılan değişiklik, Avukatlık Kanunundaki, Adalet Bakanlığı Lafazına geçtiği yerlere Türkiye Barolar Birliğinin ismini koymaktan ibarettir. Yani barolar, mevcut ve yürürlükte olan yasya göre, baroların teşhimi, isteme hakkı Adalet Bakanlığının iken, bugün Türkiye Barolar Birliğine ait olmuştur, Danıştayda bunu talep etmek yetkisi. Kararların onay mercii olarak, 8 nci maddeye göre, örneğin 20 nci maddeye göre, alınan kararların uygulanmadan önce onaylanması için gideceği merci Adalet Bakanlığı iken, kalkmış Barolar Birliği olmuştur. Bu yönde baroların aldıkları kararlarda bir özerklik, bir bağımsızlık söz konusu değildir. Söz konusu olan yalnız Türkiye Barolar Birliğinin özerkliğidir. Ancak, sayın delege arkadaşlarımdan, Birliğin ilk kez Yönetim Kurulu içinde bulunan arkadaşlarımız var, halen yönetimde olan arkadaşlarımız da var. İlk konu, Türkiye Barolar Birliğinin üst kuruluş olup olmadığının tartışılmasıyla başlamıştır ve Birlik Yönetim Kurulumuz, Türkiye Barolar

Birliğinin baroların, baroların üstünde bir üst kuruluş niteliğinde olmadığına saptamış ve bu ilke kararını almıştı. Ancak sonradan öğreniyoruz ki, Danıştay aksi yönde bir karar vermiş ve Türkiye Barolar Birliğinin üst kuruluş olduğu yolunda bir karar almıştır.

Özyönetim ve bağımsızlık konusundaki girişimler yapılırken, Danıştayın bu kararını ortadan kaldırıcı, bertaraf edici hükümlere yer verilerek baroların bağımsızlığını da sağlayacak bir şekilde bu tasarrının hazırlanmasının daha doğru ve amacımıza daha uygun düşeceği inancındayım.

Tarife yapılması konusundaki madde ile Yönetmeliğin Adalet Bakanlığınca onaylanması gerektiği yolundaki maddeler de, eğer yanlış saptamamışsam, tasarıda aynen kalmaktadır. Yani, Adalet Bakanlığının vesaleti, tabiri caiz ise, yönetmeliğin onaylanması yönünden (ki önemlidir) ve tarifelerin onaylanması yönünden devam etmektedir.

Birlik Yönetim Kurulunun başından bu yana yargı konusunda özellikle avukat, yargıç, savcı ilişkileri konusunda nezaket hudutlarını aşmamak, bu ilişkileri zedelememe endişesiyle yargıyı ve yargıçları devamlı över durumda olduğunu müşahede ediyoruz. Bunun, yönetimde bulunduğum dönemde kusuru varsa, tabii bana da aittir. Ama şu gerçeği gözden ırak tutmamak lazımdır: Bugün vatandaşın yargıdan da şikâyetleri vardır, meslektaşın yargıdan şikâyetleri vardır. Özellikle, Yargıtayın kararlarındaki istikrarsızlık hepimizin şikâyet ettiğimiz konuların başında gelir.

Bir baroda olmuş bir olayı burada duydum, yer ve şey zikretmeden aktarmak istiyorum: Yargıtaydan bozularak gelmiş bir dosyayı inceleyen meslektaşımız, bozma ilamının örneğini, fotokopisini almak üzere dosyadan çıkartmış bir örnek, fotokopisini aldıktan sonra iade etmeyi unutmuş. Aradan geçen birkaç gün içinde başkâtip, bu dosyanın temyize gitmediği inancı ile dosyayı temyize sevk etmiş, temyizden gelen dosya bu defa onama şeklinde gelmiş.

Şimdi bu örnekleri çoğaltmak mümkündür arkadaşlar. Yargıçlarımız, en büyük destek, saygınlığını evvela kendi içinde aldığı kararlarla ve adaletli uygulamalarla sağlar. Yalnız övgü ile yargıya söz söylemeyeceğiz, mesleğe söz söyletmeyeceğiz, yolundaki girişimlerin bize bir şey kazandıracığı kanısında değilim.

BAŞKAN- Sayın Bigat, bir dakikanız var.

ERDOĞAN BİGAT (Devamla)- Öyle mi? Ozaman özür dilerim, bunu fazla uzatmıyorum.

Yargıç ve avukat ilişkilerinde meslektaşlarımızı küçük gören davranışlarla girişimlerde bulunmanın zamanı gelmiştir. Bu konuda nezaket ölçülerini bırakıp, yüksek yargı organlarındaki değerli hâkimlerimizin yazılarını bültenlere, Yönetim Kurulu raporuna aktarmaktan ziyade, yanlışları da dile getirip ortaya koymamız gerektiği inancındayım.

Sayın Başkanımın da müsamahasıyla, kamu kesiminde görevli arkadaşlarımızla ilgili, Sayın Akmansoy'un da bana, Bursa'da görevli meslektaşların ilettiği bir konu olarak değinmek istiyorum.

Herşeyden evvel, değerli kamu kuruluşlarında görevli değerli arkadaşlarımı kınayarak söze başlamak istiyorum. Çünkü, soruna devamlı parasal açıdan eğilmişizdir, bu önemli bir konudur. Yargıçlarımız da maddi olanakların yetersizliğinden şikâyet ederler. Ama kamu kesiminde görevli arkadaşların asıl sorunu, Manisa Barosu arkadaşımın burada büyük bir isabetle değindiği gibi, müvekkilin devlet veya kamu kuruluşu olmasının ayırımını yapmaksızın serbest meslek ve bağımsızlık ilkesinin kamu kuruluşlarında yerine getirilmesi gereğidir. Esas sorun budur. Ben şükrediyorum, içinde bulunduğum müessesede serbest avukatların rahatlığı içinde görev yapabilmenin huzuruna eriştim. Meslek kuruluşlarında görevler aldım, baskı grubu olarak hiç bir kuşku duymadan her kararın altına rahatlıkla imza ettim, bundan da bir eziklik ve sıkıntı duymadım. Çünkü meslegimi bir memuriyet olarak görmedim ve böyle görmüyordum.

Barolar Birliği Yönetim Kurulunun almış olduğu bir ilke kararı, belki bugün mevzu hukuk açısından doğruluk savunulabilir. Yalnız bu kararda, kamu kuruluşlarında görevli meslektaşlarımızın memuriyet sıfatlarına göre hem Avukatlık Kanununa göre cezaî müeyyide, disiplin müeyyidesi, hem memuriyet sıfatı dolayısıyla Devlet Memurları Kanunundan, yahut diğer yasalardan gelen cezaî sorumlulukla orada düzenlenen disiplin kovuşturmaları, dörtlü böyle şeyin altında çalışma olanakları içinde olduklarını kabul edemeyiz. Sayın Yönetim Kuruluna şunu hatırlattırım: İçinde bulunduğunuz Yönetim Kurulunun bir ilke kararı vardır. Kamu kuruluşlarında görevli avukatlar, ancak Avukatlık Kanununun 35 nci

maddesinin kapsamı içinde avukatların tekelinde olan görev ve hizmetleri kamuya verirler. Onun dışında, bilmem ihale komisyonunda, bilmem diğer komisyonların da görevleri yoktur. Orada eğer görevleri var ise, ancak hukuksal açıdan uyarı niteliğindedir. Yoksa, memur gibi, bu patlıcanın fiyatı 3 lira idi, niye 4 liraya aldın hesabı avukattan sorulamaz.

Hemen toparlıyorum.

Bursa Barosundaki arkadaşların, satırbaşı itibariyle değindikleri konular; başlangıç derecelerinin 8'in 3'üne çıkarılması, maaşın % 50'si oranında tazminat verilmesi, 2 yılda bir terfi olanaklarından yararlandırılması avukatların, işgüçlüğü zammı, teminindeki güçlük zammı ve mali sorumluluk tazminatının avukatlara verilmesi, avukatlık ücretinin % 60 birinci derecenin olması ve üst göstergeden yararlandırılması. Bu konuda Yönetim Kurulu raporuna girmiş olan kısımlar vardır, bunların savaşımlarına başlanmıştır, çalışılacaktır. Ancak, Sayın Divan Başkanından bir dakika rica ediyorum, avukatlık ücretinin % 60 la sınırlandırılması konusu meslektaşlarımız arasında tartışma konusudur. Bazı arkadaşlarımız derler ki, bu, zengini daha zengin yapmanın yoludur. Mühim olan limiti artırmak değil, bunun istifade edecek, yararlanacak arkadaşları yaygınlaştırmaktır. Doğrudur. Ama bunun kusuru bizdedir. Dağıtım yönetmeliklerinde iş tevzilerinde adaletli olursak, hiçbir yasa değişikliği yapmadan avukatlık ücretini yaygınlaştırma olanağı vardır. Ankara Barosu, kamu kesimi avukatları adına yaptığı çalışmalarda, dağıtım yönetmeliği için tüm avukatları kapsayacak bir düzenlemenin hazırlığını tamamlamıştır. Yönetim Kurulu bunu görüşme raporuna getirmiştir, oradan Birliğe sunulacaktır.

Müsamahası için Sayın Divan Başkanına teşekkür ederim. Beni dinleme lütfunda bulunan değerli arkadaşlarıma saygılar sunarım. Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Bigat'a teşekkür ederiz.

Sayın Avukat İlhan Baykent, buyurun.

İLHAN BAYKENT (İstanbul)- Değerli başkanlarım, değerli arkadaşlarım;

Sözüme şöyle bağlamak istiyorum: Barolar Birliğinin özerkliğiyle

başlamak istiyorum. Bu konu üzerinde şu bakımda temas lüzumunu duydum: Avukatlık Yasasının 154 ncü maddesine göre, bir avukat hakkında işten yasaklama kararı verilince bu kararın kaldırılması veya kaldırılmaması söz konusu oluyor. Bu kararın kaldırılması halinde, disiplin kurulları hakkında dava açılmıştır. Bu konuya raporda temas edilmektedir. Yalnız bu madde halen bakidir ve halen tekrar dava açılabilir. Bu nedenle, Baroların, Barolar Birliğinin mutlaka özerk olmasını ve kendi içinde kapalı kalmasını önemle istiyorum.

Bunun dışında temas etmek istediğim bir husus da; baroların özerk olması nedenlerinden bir tanesi de, bir kuruluş olarak Anayasanın ve özgürlüklerin bir teminatı olması nedenidir. Türkiye'de, az gelişmiş memleketlerde demokrasinin ve Anayasanın bekçiliğini partiler yapamıyorlar. Ancak adliye kuruluşları bu görevi yerine getireceklerdir.

Memleketimizin karşısında bulunduğu önemli sorunlardan bir tanesi de, terörizmdir. Bu konuya baktığımız zaman yalnız Türkiye'yi ele almayalım. Bu, İrlanda'dan başlayarak, Güney Amerika'da, Afrika'da, Asya'da, halen özgürlükleri için çalışan bütün memleketlerde özgürlük savaşını veren bütün memleketlerde terörist hareketlerin olduğunu görüyoruz. Dolayısıyla bunu yalnız, Birinci Cihan Harbinden sonra başlayan faşizmle izah etmek yanlış olur. Birinci Cihan Harbinden sonra başlayan faşizm, biraz romantik bir faşizmdi. Ya büyük bir yönet kurmak, Mussolini'nin yaptığı faşizm gibi Roma İmparatorlugunu kurmak yeyahut da Alman faşizmi gibi de üstün bir ırka dayanıyordu. Bugünkü faşizm tamamen bunun dışındadır. Emperyalist devletlerin kurulmakta olan devletler üzerinde oynadığı oyundur. Çünkü, artık İkinci Cihan Harbinden sonra emperyalizm bu şekilde ortada kalmaktadır. Dünyadaki huzursuzluk onların bir gıdası halindedir.

Türkiye'deki terörist hareketler nedeniyle kurulan, gelen sıkıyönetimin bir özelliğine dikkati çekmek istiyorum. Muhakkak ki, malumunuz olmuştur ki, Türkiye'deki sıkıyönetimi isteyen muhalif partiler olmuşlardır. İktidardaki parti sıkıyönetime gitmek istememiştir. Buna rağmen, muhalif partiler ısrarla sıkıyönetimin gelmesini istemişlerdir. Sıkıyönetim gelmiş, hatta hükümetin bir eşyönetim planına dahi karşı

çıkışlardır. Ben bundan şunu çıkartıyorum:Sıkıyönetim için, sıkıyönetimi yoldan çıkartmak için, onu sepiirmek için birçok eylenlere geçilecektir. O bakımdan Barolar Birliğinin bunun karşısında dikkatle durması muhakkak ki gerekir.

Sözümü burada bitiriyor, saygılarımı sunuyorum.(Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Baykent'e teşekkür ediyoruz.

Söz, Manisa Deleşesi Sayın Hüseyin Saçaklıoğlu'nda.

H.HÜSEYİN SAÇAKLIOĞLU (Manisa)- Efendim, hepinizi saygı ile selamlarım.

Bundan evvelki toplantıda terörün kaynağını fikir hürriyetine ya-naştırmış, fikir kendisini kavunamadığı için zora başvurduğunu ifade etmiş, kapitalist ekonominin, kapitalin hâkimiyetinin de fukara çocuklarına, işte bütün felâketin kaynağı şu fikrin sâlikleridir diye şartlandırılmak suretiyle; spanakçının çocuğunu patatesçinin çocuğuna vurdurduğunu söylemiş idim. O zaman bu sözüme şöyle veya böyle diyenler çıkmıştı, ne yazık ki, bu dediklerim keşke ağızımdan kalsaydı, kurusaydı da doğru çıkmasaydı, Maraş'ta, Malatya'da, Sivas'ta birçok cana mal olmuş, maalesef bir arkadaşımız burada, çocuk yılı 1979 senesi diye söyledi, çok haklı, iştirak ediyorum, analarının karnındaki çocuklar kurşunlanmıştı. Şu halde, bu mesele henüz karlar eteklere gelmiştir. Sayın arkadaşlarım; sayın avukatlar, sizler çalışanlarsınız. Paralarını işleterek, sağı solu sömüren insanlar değilsiniz. Alınteri ile yaşayan insanlarsınız. Bugün bir Alman işçisinin kazandığı kadar dahi kazanmıyorsunuz. Kaç tane avukatın altında otomobili var, kaç tane avukatın başını sokacak bir apartman dairesi var?..Yoktur diyorum. 15 senelik avukatlar var burada, eğer içinizde babanızdan -allah rahmet eylesin- kalan servetiniz, sağmanınız varsa veya çok açıkğöz davrandınız da fabrikalar kurdunuz veya arsa spekülasyonu yaptıysanız bunlara hiç bir diyeceğim yok; eyvallah, saygım var. Yalnız, herşeyden evvel, bir avukatın da sınıf bilincine sahip olması gerekir. Arkadaşımız benden evvel, tesadüfler yardım ediyor diyeyim, dedi ki; muhalif partiler sıkıyönetimi isterler de iktidar istemez. Hakikaten çok çarpıcı bir şey. Neden? Çünkü Türkiye'de bugün muhalefeti temsil eden ve kendilerine milliyetçi yaftasını yapıştıran insanlar,maa-

leşef ve maaleşef emperyalizmin Türkiye'deki uzantıları, yardımcıları, şakşakçılarıdır. Esas örfi idareyi isteyenler bizim Türkiye'dekiler de değildir. Bir ada, adını söyleyemiyorum Guatalüs mü nedir, affedin, çok özür dilerin, o adada dört tane emperyalizmin lideri Türkiye'nin kaderini taşın etti. Artık emekçiler olarak alinteriyle karnını doyuran insanlar olarak, kendi sınıfımızı, kendi yerimizi bilelim. Onlar nasıl örfi idarelerle, IMF'nin para musluklarıyla nasıl bu fukara halkın boğazını sıkıyorsa, biz de alinterimizle, kafa gücümüzle onlara karşı dârenelim.

Muhterem arkadaşlar, mesele tamamen sınıf meselesidir. Avukatlar bunu maaleşef daha yeni anlıyorlar. Biz, hangi sınıfın şakşakçısıyız? Hangi sınıfın müdafiiyiz? Sizi yeminle teyit ederim, çok sevdiğim şu yüce heyete dün gelenedim ben. Neden? Turgutlu'da tutuklu bir davan vardı; adamın parasını almışın, evvela ben kendi haysiyetimi o adama hizmetle ödeyeceğim, onun için dün gelmedim, dosyan burada, gereği düşünüldü, maznunun beraatına ve tahliyetine karar verildi ve ben de rahatladım, buraya geldim.

Beni buraya getirmeyen şey nedir? Ekonomik güçtür. Demek ki, avukatlar da ekonomik güçlerle bağlıdırlar. Çok istirham ediyorum, beni ukalalıkla itham etmeyin, bugün haram olarak adını dahi ağzımıza alamadığımız bir ülkenin anayasasının 13 ncu maddesi, alinteriyle kazanılmış olan istihlâk mallarında nülkiyeti tamamen kabül etmektedir. Hangi avukatın istihsal mallarına sahibiyeti vardır? Hangi avukatın, demin de söylediğim gibi üreten araçlara sahibiyeti vardır? Ancak biz, istihlak mallarına, tüketim mallarına sahip olabiliyoruz. Bu itibarla yerinizi bilelim, yok bu böyle oldu, demokratik hak ve hürriyetler şu oldu, şu bildiriye yaparsak şöyle olur, bu bildiriye yaparsak böyle olur lafı bence sadece demokratik hak ve hürriyetlerin nefes borularıdır. Bu boruları açabilmemiz için demokratik hak ve hürriyetlerin savunuculuğunu sonuna kadar yapacağız.

Bu saate kadar konuşulmuş olan sözlerin benim kanımca özeti bu. Mesele sınıf meselesidir, mesele sömürü meselesidir. Eğer emperyalizm elini bizden çekmezse, en akıllı avukatlarımız dahi, en akıllı insanla-

rimiz dahi bu memleketi kurtaramazlar. Biz şunu yapıyoruz: Bir gemi var, geminin içerisinde gemi belli dümen, gemiyi idare edenler tarafından bir tarafa doğru sevkediliyor, biz oradan ileriye doğru koştığımız zaman ilerici olduğumuzu zannediyoruz, geriye doğru gittiğimiz zaman gerici olduğumuzu zannediyoruz. Fakat esas, aslolan o geminin gitmesi. Bugün Osmanlı Devletinin 1839 senesinde kabul ettiği ve bugüne kadar da bize Hattı Hümayun diye, bilmem ilerencilik diye lanse ettikleri o kapitalizmin Türkiye'ye gelmesinin 1950'lerden sonraki gelişmesi, gelişmesi, ondan sonra 70 cent'e muhtaç olmamız keyfiyetidir.

Sayın arkadaşlarım, şimdi avukatları yeni bir tehlike bekliyor.

Ben o tehlikeyi size arz edeyim:

Konuşmacılardan öğrendiğime göre, müdafî ile maznunun irtibatını yasaklayan bir yasal hüküm yoktur deniliyor. Olabilir, yoktur. Bazı kuvvetler buna engel oluyor, olmasınlar; fakat sayın arkadaşlarım; müdafaayı en esaslı şekilde zedeleyen Ceza Usulü Muhakemeleri Kanununun 143 ncu maddesi var. Gidiyorsun adam diyor ki, efendim hazırlık tahkikatı gizlidir, bakamazsın. Gidiyorsun sorgu hâkimine, yasaktır efendim bakamazsın. Sadece maznunun müdafaasına ait zabıtname, sadece bilirkişinin raporu veya maznunun hazır bulunabileceği evraka bakabiliyorsunuz. İşte size yasal dayanak. O halde ne yapmalı? Evvelâ bu yasal dayanağın dibini bombalamalı. O gitsin bir kere. O yasa ortadan kalkmadıktan sonra, avukatlar hiçbir zaman müvekkillerini layıkı veçhile savunamazlar.

Sayın arkadaşlarım, şurada yazıyor: "Adalet Mülkün Temelidir" güzel. Adalet canın da temeli olmak gerek. Türk Ceza Yasasının 49 ncu maddesi der ki, hepinizin bildiği bir keyfiyet, birisinin canına, malına, arzına vaki tecavüzü filhal def zarureti ile işlenen suçlarda kimseye ceza verilmez. Evet, birisi beni öldürmek için üzerime saldırdı, satırla saldırdı. Ben, elimde tabancam var, savundum, adamı vurdum. Bu şartlar tahakkuk etti, ben beraat ettim, meşru müdafaadan. Amma şu mübarek 6136 sayılı Kanundan dolayı 1 sene bana hangi avukat kurtarırsa, ömrümün sonuna kadar ben onun kölesi olacağım. Kurtaramazsınız arkadaşlar. Demek ki, 6136 sayılı Kanun, Anayasanın insan hayatının özüne mugayir olan bir

kanundur. Şu halde, avukatlar olarak bş 6136 sayılı Kanunun üzerine doğ- ru da yürümemiz gerekir. Maraş olayları bunun açık misali. Geçen sefer sayın Başkanım misaller verdiler, dediler ki; biz istatistik yaptık, bak- tık üç kişi ölmüş, üç tane avukat. Bunlardan bir tanesi mesleki icra ederken veyahut da iki tanesi, öbürü de başka saikle ölmüş dediler. E bu ahvalde ben Adalet Vekiline gidersen Adalet Vekili bana ne der dediler ve hepimiz suspus olduk. Ama buyurun Maraş olayına..Bir bakıyoruz ebele- rin şeyine, ebelere, ebelere şey verilir, tabanca verilir malumunuz.Kaç tane ebe öldürüldü efendim? Ben beni bileli bir tane çok güzel ebeyi da- ğa kaldırdılar, o kadar. Bunun dışında ebeyi, evet, doğuma götürüyörüz diye götürdüler, kadıncağızı dağa kaldırdılar. Bunun dışında bir ebeye herhangi bir taarruz olmadı.

On tane işçi çalıştıran, bir kanalizasyon açan, taşaron diye va- sıflandırdığımız adama tabanca veriliyor. 250 tane koyunu olan çobana tabanca veriliyor. Eee, avukata geldiği zaman tabanca verilmiyor. Niye kardeşim?..Avukat yani bu tabancayı alıp da soygun nu yapacak? Ben Sa- lihli'denim, girdi iki tane çocuk, beş tane doktor karlılarıyla vesaire- leriyle oturuyorlar, hastamız var dediler. Kapıyı açtılar, girdiler içe- riye; elleri kaldırın. Salihli'de, bu güncel, gazetelere intikal etti veya etmedi bilmiyorum. Ellerini kaldırdı doktorlar, karlıları yüzükleri- ni, kendileri ceplerini boşalttılar, hadi güle güle dediler. E burada bu adamların savunulması için hiç olmazsa bir tabancası yok. Beş doktor,bir tanesi bilmem neyim geldi der, koşar gider, silaha karşı silahını çekti- ği zaman onu durdurabilirdi. Barolar bununla ilgilendi mi? Hayır. Şimdi güncel, şimdi bu konu Mecliste. Sadece bir yumuşatma getiriyorlar, evin- de bulunursa, bu takdirde buna ceza vermeyelim diyorlar. Vermeyelim di- yorum, altı ay ceza verelim diyorlar. Niye kardeşim? Evimde durmuş,ben bir suç işlememişim, bundan dolayı sen neden dolayı bana ceza veriyor- sun? Peki, tabancayı biz verirsek suçlar artmaz mı?..Efendim 457 nci mad- de var; eğer bir adam bir suçu tabanca ile işlemişse, bugün iki ay ceza veriyorsan, tabanca ile işledin arkadaş, al sana 14 ay de. Aldığım si- lahlı...

BAŞKAN- Sayın Saçaklıoğlu, bir dakikanız kaldı.

H.HÜSEYİN SAÇAKLIOĞLU (Devamla)- Emredersiniz sayın Başkanım.

Aldığın silahı şu halde yerinde kullanmadığın takdirde ona göre ceza ile karşı karşıya kalabilirsin.

Şu halde, şu konuşmamı üç noktada topluyorum.

Bütün şikâyetlerimizin kaynağı ekonomiktir, meseleye sınıfsal açıdan bakmamaktır.

2- Hazırlık tahkikatında avukatların görevlerini bihakkın yapabilmeleri için 143 ncü maddenin kalkması gerekir.

Üçüncüsü, 6136 sayılı Kanun, özü itibariyle Anayasaya aykırıdır, herkese ruhsat verilebilir, Devlet bundan harç da alır, suç işlendiği takdirde balesitik tetkikat da yapılır ve böylece suçlu da meydana çıkarılabilir.

Hepinizi saygı ile selamlarım. (Älkışlar)

BAŞKAN- Sayın Saçaklıoğlu'na teşekkür ederiz.

Efendim, rapor üzerindeki eleştiriler ve konuşmalar bitmiştir; Sayın Genel Başkanın söz hakkı mahfuz kalmak kaydıyla.

Şimdi, Sayın Bursa Baro Başkanı Avukat Şükrü Akmansoy tarafından kamu kesimi avukatları araştırma komisyonunun kurulması hususunda bir önerisi var; gereği takip ve ifa edilnek üzere Yönetim Kuruluna takdim ediyorum.

Sayın Uşak Delegatesi Selahattin Yüksel tarafından verilmiş bir önerge var, o önergeyi okutuyorum:

Sayın Başkanım, Yüce Kurulun değerli üyeleri

XIII. Olağan Genel Kurul çalışmaları sırasında söz alan değerli meslektaşlarımın çoğu hepimizi üzen, düşündüren Kahramanmaraş olaylarına değindiler, oluşum nedenleri ve idarenin hatalarını açık seçik vurguladılar. Bu görüşlere katılmamak mümkün değil. Bunlardan İstanbul delegatesi sayın meslektaşın, yakın arkadaşım Av.Hüseyin Aydın da bu olayları dile getirdi. Kahramanmaraş olaylarından bahsederken insanın duygusal davranmaması mümkün değil, insan ister istemez duygulanıyor, üzülüyor, kahroluyor. Hüseyin bey kardeşimiz bu konu üzerinde açık seçik izahlarda bulundular, bunlara katılıyorum. Ancak konuşmasının bir yerinde (Başbakan: Biz

ateş açtırmadı isek, bu ateş esnasında başkalarının da ölebileceğini düşünerek, bu insancıl düşünceyle ateş açtırmadık dediler-BÖYLE DÜŞÜNCEYE LANET OLSUN-) dediler. Başbakanın düşünce tarzı beğenilmeyebilir, bu beğenmemeyi başka sözcüklerle de ifade etmek mümkündür. Nitekim Sayın İstanbul delegesi meslektaşımız Ali Turgan bey günümüz konusu faşizmi besleyenlerin, bunlardan ikisinin resmi altına Abdi İpekçi tarafından yazılan (Tarihi Yanılgı) tuncesini, faşizmi yaşatmada, sürdürmede (Tarihi Buluşma) olarak daha çarpıcı biçimde belirledi. Düşüncesi itibariyle lanetlenen başbakan, kuşkusuz faşizme karşı gerek kişi olarak ve gerekse bir kuruluşun başkanı olarak yıllardır az savaş vermemiştir. Ancak bugün yönetin başında bulunması nedeniyle söz ve aldığı tavırlar beğenilmeyebilir, fakat bu davranışın (lanetleme) sözcüğü ile ifade edilmemesi kanısında bulunduğum için arkadaşımın konuşmasından bu tuncenin (Lanet olsun böyle düşünceye) çıkarılmasını yüce kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim. 12.1.1979

Selâhattin Yüksel

Uşak Delegesi

BAŞKAN- Efendim, Sayın Avukat Hüseyin Aydın'dan rica etsek, bu cümleyi kendileri geri alırlarsa o zaman mesele kalmayacaktır.

HÜSEYİN AYDIN (İstanbul)- Alıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Selâhattin Yüksel'in önergesinde belirtilen tunceler zabıtlardan çıkarılacaktır.

Bir önerge daha var, onu da okutuyorum:

Genel Kurul Başkanlığına

Genel Kurul adına düzenlenecek bildirin yeterli zaman içinde hazırlanıp görüşülmesine olanak sağlamak üzere ilk günden komisyonun oluşturulması karara bağlanmıştır.

Bu kararın gereği Komisyonun bugün akşama kadar bildiriye hazırlanması ve Başkanlığa sunması; Başkanlıkça, çoğaltılacak metnin delegelelere dağıtılması ve 13 Ocak 1979 günü ilk madde olarak görüşme konusu yapılması; Genel Kurulca benimsenecek bildirin son biçiminin Başkanlıkça kamuoyuna açıklanmasını öneririz. Saygılarımızla.

Erdoğan Bigat Cengiz İlhan Atila Sav Teoman Evren
Mahir Can Ilıcak İlhami Güven Hasan Basri Güder Özbey İmamoğlu
Vecih Usel İhsan Saraçlar Azmi Soydan Ali Şahin İhsan Onar
Raşit Abasıyanık Hüseyin Öktem Selahattin Yüksel Hüseyin Ök-
tem Etem Soykan Fehmi Özçelik Muzaffer Terliksiz
Hulusi Dülgeroğlu Zeki Özker Davut Selçukî Ahmet Güven
Vedat Burcuoğlu Reha Akçakaya Bençet Çomakoğlu İlhan Kutay
Hilmi Becerik Ali Söylemezoğlu Orhan Yıldız Ayhan İlgün
Sıtkı Onaran Hürşit Kangal Bülent (Soyadı okunmuyor)

BAŞKAN- Bu arkadaşlar tarafından verilmiştir. Önerge çok sayıda imzayı taşımaktadır. O bakımdan alehhte konuşmak isteyen arkadaşımız var mı?..Yok. Bu önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler lütfen işaret buyursunlar...Kabul etmeyenler...İttifakla kabul edilmiştir. ("Ekseriyetle" sesleri) Pardon, ekseriyetle kabul edilmiştir.

Efendim, tenkitlere cevap vermek üzere Sayın Birlik Başkanı Avukat Faruk Erem'i kürsüye davet ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN FARUK EREM- Değerli Valimiz, sayın Başkanım, aziz meslektaşlarım;

Bu yılki Genel Kurulda memleketinizde cereyan eden olaylardan ötürü gerçekten Yönetim Kurulu pek haklı tarizlere maruz kalmıştır. Bunları cevaplandırırken, başta kendilerine cevap vereceğim arkadaşlarla sonraki arkadaşların tekrarladıkları konular açısından bir azaltmaya doğru gidersem, sondaki arkadaşlarımlın hakkını yediğimi zannetmemelerini bilhassa istirham edeceğim; vakit hepimiz için kıymetli, bu itibarla evvela söylediklerimi sonra tekrar etmemeye çalışacağım.

Yalnız hemen şunu değerli arkadaşım Avukat Dik'e söyleyeyim ki, konuşma sıralarının sınırlandırılması keyfiyetinde bütün Yönetim Kurulu arkadaşlarımlın olumsuz oy verdikleri zannındayım. Belki bir iki arkadaşım elini kaldırmıştır ama, bu, bundan evvelki raporlarda da daha baştan itibaren Yönetim Kurulunun ilke kararının bu tehdide rıza göstermediği şeklindedir.

AYTEN DİK (İstanbul)- Ben iyi baktım efendim.

BAŞKAN FARUK EREM (Devamla)- Öyle mi?..

İlk söz alan arkadaşım Turhan Özgüner, denetim kurulunun mali işler dışında da Yönetim Kurulunu denetlemesi gereği üzerinde durdular.

Naiplik suretiyle Genel Kurul adına denetim bazı kanunlarda yer almakla beraber, bizim Kanunumuzun 133 ncü maddesi sadece bunu mali işlere inhisar ettirmektedir. Ama keşke böyle sürekli bir organ olsaydı çalışmalarınız sırasında bizi uyarsalardı. Fakat bize öyle geliyor ki, bizi asıl denetlenek durumunda olan siz delege arkadaşlarımızdır. Sayın Özgüner de bu görevi daha çok kolaylıkla yapabilirdi, tercih ettikleri konu, eski parlamenterlere tanınması istenilen intiyazlara karşı çıkmış olmaklığımız. Keşke daha iyi bir konu seçip bizi uyarsalardı, bilhassa memnun olurduk.

Ben bu konuya dokunmak istemezdim ama, kendileri biraz itham eder gibi konuştular; Barolar Birliği Yönetim Kurulu kamuoyunun baskısı altındadır. Arkadaşlar, sık sık Barolar Birliğinin kamuoyu üzerinde etkin olmadığından söz ediliyor. Biz elbette kamuoyunun da değerini kabul ediyoruz. Bu, onun emri altına girmek değildir. Biz kamuoyunda hoş görülmeyen pek çok konuları da dile getirdik.

Hürşit arkadaşım, geçen senelere nazaran daha küçük eb'atta olan raporumuzdan ancak mali kaynağın yetersizliği mazeretini kısmen kabul buyurdular. Bunu sadece mali sorunlara inhisar ettirmemek de mümkün. Çünkü, hatırlayacaksınız bundan evvel o kadar hacimli raporlar getirdik, bütün çalışmalarınızı size o kadar geniş bir şekilde aktardık ki, hatta bunun biraz da akademik olduğu gibi ithanlara da maruz kaldık. Acaba bu raporumuzu sizleri yormayacak önemli saydığımız konulara indirgeli benimsememiz bağışlanmayacak kadar büyük bir kusur mudur?

Yönetim Kurulunun anarşik olaylarda adalet mekanizmasını tümden kusursuz kabul ettiği iddiasında olduğumuz söylendi. Memleketinizde hiçbir kuruluşun (Tabii bizler de dahil) kusursuz işlediğini iddia etmenin elbetteki imkânı yok. Yalnız, çok kısa bir süre evvel bir dönem ortaya çıktı. Adli gücün üç unsurunu birbirine kapıştırmak; parçala hükmedersin, dönemini yaşadık. O dönemde biz elbetteki bizim dışımızdaki yargı unsurlarının yanında olmamız icap ederdi.

Adli zabitanın kurulması keyfiyetini Türkiye Barolar Birliği

son iki Cumhurbaşkanının dahi söylevine girmesini sağlamış, fakat buna rağmen bundan evvelki yürütme bunu hiç dinlememiş, bugünkü yürütme de bunun önemini bir türlü anlamamış, mevcut bir zabıta kadrosunun savcının emrine verilmesiyle adli zabitanın kurulacağı yolundaki idari zihniyet bugünkü yürütmeye de maalesef etkili olmuştur. Adli zabıta ne üniforma değiştirmektir, ne de anır. Ki, anır değişmedi.

Adli zabıta usulü bir soruşturma usulüdür. Usulün kanuniliği prensibine bağlıdır, adli zabıta soruşturmasının karakol tatbikatının devamı şeklinde bugüne kadar süregelen olmasını muhafaza etmemiz, adli zabıta kavramını hiç anlamamış olmak heticesini doğurur.

Bazı konularda çok kıymetli delege arkadaşlarım, ilk defa bu dönemlerde teşrif ettikleri için baştan itibaren yapılanlara incelemek imkânını bulamamışlar. Türkiye'de adli zabitanın nasıl kurulması gerektiğini maddeleriyle açık açık, tasarısıyla birlikte hükümetlere sunan, devlet başkanlarını dahi harekete geçirmeğe çalışmış olan Barolar Birliği bu konuda çok şey yapmıştır. Ama idarî direnci ne evvelki dönemde, ne şimdi çökertemedik.

Adliyenin ihmali konusunda çok dikkatli olmamız lâzım. Yakaladık bıraktılar..Bu söz topluma da munis geliyor. Çünkü bırakılanlar var.Ama bu sözü söyleyen kişiyi, kürsüye oturup şu ölüm cezasını ver, dediğimiz zaman, aynı endişeyi içinde duyacaktır. Asım demekle asmak aynı şey değil. Bu itibarla, bğ isticalin,sonunda hukuk dışı bir uygulamaya dönüşüvermiş olması, bizleri gerçekten kaygılandırır.

Adalette sürat elbette istediğimiz şey. Yalnız, ceza adaleti bakımından bu oldukça düşündürücü bir olay. Gecikneyi veya delilsiz de olsa, ne olursa olsun, sen mahkûm et, masum da olsa ceza giysin, hiç olmazsa geridekiler korkar, zihniyeti hukuksal düşünce tipi değildir.

Bu itibarla, adliyenin bu işlerde kusuru olup olmadığını kestiremeyeceğim. Ama bana sorarsanız, bugünkü adliye, Devlet Güvenlik Mahkemelerinden daha iyi işlemiştir, tasavvur edilen ve Birlikçe önlenen ihtisas mahkemeleri de bunu mükemmelen karşılamıştır, üçüncü aşama olarak Yüksek Hâkimler Kurulunca belli mahkemeler görevlendirilmelidir, yolundaki öneri de biraz daha hafifletilmiş aynı isteğin cevabıdır.Kaldı ki,

Yüksek Hâkimler Kurulunun görevleri Anayasada tek tek sayılmış, onların içerisinde yargısal tek unsura yer verilmemiştir. Çünkü, Yüksek Hâkimler Kurulunun amacı, yürütmenin elindeki özlük işler silahı ile hâkimi hâkimlikten çıkartmaktır. Adliye, adaleti elinize geçiriniz ülke sizin- dir sözü hepimizin kulağında. Onun için hâkimler kurulu kuruldu. Yoksa, yürütme yerine hâkimler kurulu gelip yargısal görevi benimsemiş olması için değil. Türkiye Barolar Birliği güvenlik mahkemesini, başkaları kendisine mal etse dahi, önleyen tek kuruluştur. Diğer iddialı kuruluşların hiçbirinin bir tek kalem veya bir satırla niçin karşı olduklarını ileri sürememişlerdir. Daha evvel takdim kılınan dokümanlar bu sözlerimin haklılığını gösterir.

Vekâlet ücretine ilişkin konular bizler için birer uyarıdır. Ücret tarifesi bu yıl sanıyorum ki, daha kolaylıkla Bakanlıktan geçirilebilecek ve bu tasarıya belki de bu tasarı için biraz yabancı, ama yepyeni bazı isteklerin yer almasını sağlamak mümkün olabilecektir.

Münhal mahkemeler hakkında gerçekten söylenenler doğru; 600'ün üstündedir münhal. Ve fakat gariptir, münhal hâkimlik şikâyeti, görebildiğimiz yabancı adli dergilerde de var. Yani diğer memleketlerde de münhal hâkimlikler birer sorun. Demek ki, bu hâkimlikten gelen bir şey var bunun altında. Ama birçok memleketler çarelerini buldu. Örneğin Fransız tipi, bir mahalde o celse için bir hâkim yok ise, meneden ne olursa olsun, baroya müracaat eden başkan, o işle ilgisiz bir avukatı çağırdığında, avukat gidip oraya cüppeyi giyip oturmaya mecbur. Bu tipin bir an evvel Türkiye'de de yerine getirilmesi için Yüksek Hâkimler Kuruluna müracaat ettik. Raporumuza almadık ama bültende yer alan bu konularla hacim kazandırmak istememiştik, bu seneki raporumuzu da.

Değerli meslektaşım üst mahkemelere taraftar olduğunu, bunun yargının görevini azaltacağını, sürat ve isabet sağlayacağını söylemekle beraber, benim buna karşı olduğuma da işaret buyurdular. Ben karşıyım. Yönetim Kurulumuzda henüz karara bağlamadık ama, genel eğilim, arkadaşlarımız affetsin eğer yanlış söylüyorsam, üst mahkemelerin önerilen şekline belki de karşı çıkacağız pek yakında.

Elimizde iki tasarı vardır. Biri Yüksek Hâkimler Kurulu tarafından

biri Yargıtay tarafından hazırlanmıştır. İki tasarı gayrikabili teliftir

Şimdi biz üçüncü tasarımı, bu konuyu ve bunun detlerini bizden çok fazla ve iyi bilmesi icap eden organların bu tasarılarını nasıl bağdaştıracağız? Fakat bunlar bir yana, acaba Türkiye'de istinafa istemenin ilginç bir tarafı yok mu? Cumhuriyet döneminde acaba niçin istinaf ortadan kaldırıldı? Çünkü, istinaf demokratik temelli değildir. Kurdaş, Fransız kökenlidir, o tarihte Fransa'nın en büyük mülk sahibi kraldır, ama kral adil olmak ihtiyacında olduğu için parlemenlerini kurmuştur ve o günün anlayışına göre feodalite mahkemelerinden daha tarafsız ve daha iyidir. Yani adaleti arayan müşterileri kral kendine çekmek için bunları kurdu. İhtilal gelince bunlar, mükemmel müesseselerdi, gelenek onların kaldırılmasını uygun görmedi, bir üst mahkeme halinde devamları sağlandı. Bugün bütün Fransız yapıtlarına bakın, bu istinaf ne zaman kalkacak diye feryatla doludur. Bizdeki tatbikatı, ben bilmiyorum, nur içinde yatsın, Hocam Baha Kantar, istinaf savcısı idi ve ben kendisine bunu sordum. Dediği şu: "Gerçek istinaf, bidayet mahkemesinin yaptığı cümle soruşturmayı yeniden tekrarlayan bir kuruldur." O halde, istinaf mahkemesinde bir kimse ya mahkûm olur, ya beraat eder. O halde, bidayet mahkemesine kimse gitmez. Ancak mahkûm olursa istinafa gider. Bu itibarla, istinaf mahkemeleri biçimsel adaletten gayrisini yapmıyorlardı

Bugünkü tasarı, bunu dahi düşünemeyenlerce hazırlanmıştır gibi geliyor bendenize.

Diğer taraftan, değerli arkadaşım, değişik içtihadattan bahis buyurdular. O kadar doğru ki, O halde bu olasılığı artırmak değil, azaltmamız lâzım. İdeal üst mahkeme veya istinaf her ilde birer tane kurulmasıdır. Bu şu demektir: İl adedince içtihat farkı. Yahut, parasal nedenlerle belli bölgelerde üst mahkeme kurmak. Diyelim ki, sekiz yerde, tasarıda müşterek yegâne nokta, Türkiye'yi sekiz yargıtay bölgesine bölmekle ne sağlayacağız? Bunun yerine, acaba Yargıtay'ın yükünü hafifletmek için başka çareler yok mu? Vaktinizi almamak ve konuyu dağıtmamak için, arkadaşımızın affına sığınarak bunu geçiyorum. Ama Birliğimiz, idari bölge mahkemelerine karşı çıkmadı. Çünkü, idare bölge mahkemesi, idare

rî davalar için bidayet mahkemesi, ilk mahkeme. Şu vilâyetteki bir vatandaşın idarî hakkını alabilmek için, Ankara'ya Danıştaya kadar gelmeyi beklemesini önleyen her kuruluş elbetteki faydalı bir girişim olacaktır.

Birinci Hukuk Kongresinin çok güzel olduğundan söz ettiler. Güzeldi. 1976'da yapacaktık, yapamadık. O tarihte ilk kongre bize 100 bin liraya maloldu. Bugün aynı güzellikte bir kongre yapmak için 500 bin liraya ihtiyacımız vardır. Bugün burada yaptığımız toplantıların masrafını ödedikten sonra, 1978 yılının ikinci ayının memur maaşlarını ödeyecek paramız yoktur. Bunu şu veya bu şekilde izaha çalışmak bence gerçekleri görmek istememekten ileri gelir.

Değerli arkadaşım tedhiş hareketlerinin olağanüstü adli öalemlerle önüne geçilmediği yolunda şikâyette bulundular. Diğer arkadaşlarım da bu konuya değindiler.

Şunu açıkça ifade etmek istiyorum: Bugünkü tedhiş hareketlerini yargısal tedbirlerle önleme iddiası bizi şuna götürür: Önlemek için özgürlükleri kısıyacaksın. Türkiye Barolar Birliği Başkanı olarak benim ağzımdan böyle bir öneri hiçbir zaman çıkmayacaktır. (Alkışlar)

Bizim görevimiz, bu çeşit tedbirleri getirenleri uyarmaktır. Bu nedenle, Barolar Birliğinin önerilerde bulunmadığı taanı biraz ihtiyatsızlık olsa gerek. Çünkü, bu yola gittiğimiz zaman nerede duracağımız gerçekten bilinmez.

Savunmanın ithamla başlaması ve benzeri hususlar:

Savunmanın ithamla başlaması formülü, keline keline Birliğimizin bir veya iki evvelki raporunda yer alan bir cümledir. Fakat, bunun esası şudur arkadaşlar: Bugün mesleğinizin savunma gereksinmelerini tamamiyle karşılayabilecek yasal olanaklara sahip olmadığımız aşikârdır. Bunun, diyelim ki usul kanununun falan maddesinin veya şu özel yasanın şu hükmünün değiştirilmesiyle elde edilebileceği yamlış bir tutumdur. O halde biz, öyle bir avukatlık kanunu hazırlayacağız ki, bu bir savunma mecellesi olacaktır. İşte bir maddesi: Savunma ithamla beraber başlar. Ondan sonra ikinci etapta sonuçlarını alabiliriz.

Burada, eğer müsaade edilirse, diğer arkadaşlarımı da cevaplandır-

nak için İzmir toplantısındaki Avukatlık Kanunu tadilferinin neden hemen gönderilmediği yolundaki taanlara dokunmak istiyorum.

Arkadaşlar, evvelâ orada ne zaman gönderileceği hususunun bizim takdirimize bırakıldığını hatırlananız gerekir. Yeni bir dönem, pek yeni başladı. Eğer eski dönemde gitseydik, bugünü arardık. Bunun zamanı gelecek. Bir de arkadaşlar, İzmir tasarısını ben beğenmiyorum. Mevcut birkaç hükmün şu veya bu tadili ile bir iş yaptığımızı sanacak olursak, hakikaten hiçbir şey yapmadığımızı göreceğiz. İzmir tasarısındaki temennileri bugün şu genel kurul açtı, emin olun eğer biz zamanında teklif etseydik, siz bizi ayıplayacaktınız. Biz öyle bir aşamaya geldik ki, savunma mesleğinin bütün gereklerini tahakkuk ettirme zamanına yavaş yavaş yaklaştık.

Burada takip ettiğimiz esaslı bir politika var. Biz bugünkü Hükümetten özyönetim konusunun çıkarılması vaadini aldık, bir milletvekili teklifi değil, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin teklifidir. Bu kolay hazırlanmadı. Bunun için çok büyük emekler sarfedilmiştir. Tanrıdan dileirim ki 1979'da bu iş bitsin. Ve o zaman zaten ben bu görevden affımı isteyeceğim. Açıkça beyan ediyorum. Hayatım boyunca ben bunu müdafaa ettim. İlk defa Türkiye Barolarınının Barolar Birliği kurması ve özyönetime kavuşması fikri tarafından ortaya atılmıştır. İlk defa 27 Mayıs'tan sonra Adalet Bakanlığında teşekkül eden komisyona çağrıldım ve bu fikri ortaya attım. Bir bocalamadan sonra görüşme yarıda kaldı, İstanbul Barosundan Ahmet Hamdi Sayar bey ile bendeniz baro temsilcisi olarak gitmiştik, sonradan öğrendiğime göre Ahmet Hamdi beye İstanbul seyahati için bileti iade edilmiş, bendenize de, eve gelen bir kurye ile ahara talik edildiğine dair emir tebellüğ edilmişti.

Bu nedenle, belki de bugün bazı arkadaşlar "Özyönetim ikinci plana düştü" deniyor. Bütün müşkülâtın sebebi buradadır. Biz bunu halletmediğimiz müddetçe kendi aramızda çekişme ile vakit geçiririz.

Değerli meslektaşım Selâhattın Aydın kendi bölgesindeki bazı olayları, objektif kalmak vaadiyle izah ettiler, hepiniz dinlediniz. Benim burada söyleyecek bir şeyim olamayacaktır.

Yalnız, adliye memurlarının durumu üzerinde hiç tevakkuf edilmediğinden söz edildi. Raporumuzda hakikaten ne yaptığımızı söylemedik; ama bültenlerinizde mütenadiyen bu arkadaşlarımızın da menfaatlerini koruyucu her türlü teşebbüste bulunduk. Yalnız, hep biz bizden şikâyet ediyorsunuz biraz ben de barolardan şikâyet edeyim; bölgenizdeki adliye mensuplarının sorunlarını ne olursunuz bize yazınız dedik, tekit ettik, bir tek cevap yok. Biz elbetteki memleketinizin çok uzak bölgesindeki ihtiyaçları test edemiyoruz. Edemeyince ne yapıyoruz, kendi kafamıza göre bir şey. Çünkü sizin huzurunuzda hesap vereceğ olan barolar değil ki, bizleriz. Hiç bir şey yapmamaktansa, az çok bir şey yapmak isteği ile huzurunuzda gelmek ufacık bir mazeret sebebi olur zannındayım.

Yılmaz Tokman arkadaşım, hukukta olanla olacak olanı çabuklaştırmak gibi ibareyi iyi anlamadın, tenkit ni etmek istediler, övmek mi?

Elbetteki adalet mesleğindeki bütün dinamizmi, dünyanın her tarafında avukatlar temsil eder. Amma, hukukumuzun içtihat yoluyla, ilerletici yorum yoluyla bugünkü seviyesinin üstüne çıkmasında avukat olarak bizlerden beklenen emek az mıdır? Bu örneği acaba yapmak olanağını bulabiliyor muyuz?

Yargıtayın bazı daireleri hakkındaki taanlar dile getirilmiştir. Fakat bunlar birden, özellikle yeni delege arkadaşlarımızca hatırlanamıyor. Dokuzuncu Ceza Dairesinin kuruluşu bir döneme rastladı. Bugün bu dairenin yasal varlığı bulunmadığı yolundaki en güzel etüt bence Barolar Birliğince yapılmıştır. Ama bu çeşit müracaatlarımıza alınan klasik cevap: "Başkanlar Kurulunun incelemesinde veya yargıya taalluk etmesi nedeniyle karıştılamayacağı.." Bu barajı henüz aşacak duruma gelmedik.

Sıkıyönetim mevzuuna pek çok arkadaşım temas etti. Kişisel kanaatımız ne olursa olsun, bugün bu toplunda sıkıyönetim lüzumlu olduğu kanaatı yaygındır. Ben bu kanaatte olmanama rağmen bu vakıayı kabul etmemiz icap eder. Biz böyle bir sakıncalı dönemin gelebileceğini daha çok evvelden anlamıştık. Raporlarımızda ve bültenimizdeki iddiamız şu oldu: Sıkıyönetim demokrasi ile idare edilen ülkelerde de vardır. Amma onların sıkıyönetim kanunu bizimkine hiç benzemiyor. Nedeni: Teker teker incelediğim için söylüyorum. Osmanlı Devletinin İdareî Örfiye Kanunu bütün tadil

leriyle birlikte bugünkü sıkıyönetiminin Türkçeleştirilmiş metninde aynen yer alır. Bilimde demokrasilerde sıkıyönetim ayrı bir konudur. Güzide iki üniversite mensubu arkadaşımızın fevkalade güzel hazırlanmış monografisi de yer almıştır. Bunlardan da elbet istifade yoluyla, lüzum olduğunda, şöyle bir kanun olması gereklidir memleketimizde, tarzında bir tasarı hazırladık, Hükümete sunduk. Evvelki hükümet bunu hiç nazara almadı, hatta bir vesile ile bakanlıklara dahi gönderilmediğini öğrendik. Bugünkü Hükümet kurulduktan sonra, sakın bir sıkıyönetim temennisiyle geliyoruz zannetmeyin, amma bu tehlikeli silahı demokratikleştirmek sizin de vazifenizdir dedim ve Adalet Bakanına müracaat ettim, sanki içine doğmuşçasına. Bugün öyle bir sıkıyönetim dönemine giriyoruz ki, bunun ne şekilde işleyeceği hakkında elbetteki kuşkularımız var. Amma, şunu açıklamak istiyorum:

Evvelki Sıkıyönetim Kanununun ilanına ait olan kararlarla lütfen son kararı karşılaştırınız. Son karar, bu Hükümetin bu kararı vermeden evvel çok düşündüğünü göstermektedir. Özellikle şiddet olaylarına münhasır olmak üzere kaleme alınan bu metin, sahiplerinde çok ciddi kuşkuların bulunduğunu gösterir. Ben de, -şimdi unuttum hangi arkadaşım o arkadaşım gibi "eşyönetim" diye ifade edilen tutumun bir samimiyet ifadesi olduğu zannındayım. Çünkü, böylesine bir mesuliyeti yalnız asker kişinin sırtına değil, kendi omuzuna da alabilen bir iktidar, takdire şayan dır. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Yalnız, burada sayın Orhan kardeşinden biraz ayrılacağım; adam öldürme suçlarının sıkıyönetim kanununa göre bu mahkemelerin dışında kaldığı iddiasında aynı şekilde düşünemiyorum.

ORHAN APAYDIN (İstanbul)- Ben o iddiada değilim Hocam, aksini söyledim.

BAŞKAN FARUK EREM (Devanla)- Öyle mi?..Peki.

O halde, Orhancığını şöyle tanımlayayın: Bakınız, bunda da çok dikkatli olmak mecburiyetindeyiz. Misali mazur görün; karısını birisiyle yakaladığı için öldüren adamı, adam öldürdü diye sıkıyönetim mahkemesine verebilir miyiz?..Olmaz. Amma, aynı kanunda Türk Ceza Kanununun 146 vesair maddeleriyle ilgili bölüm buraya giderse ne olur. Birinci korkumuz;ya

fikir suçu da giderse..Gitmez. Çünkü, şiddet olayı deniştir. Salt fikir suçunun oraya gidebileceği yolundaki endişeyi taşınmamamız lâzım. Ama uygulama böyle mi olur, bilemem. Fakat bir emniyet sübapı daha var, o da şu: Sıkıyönetim komutanına, mahkemelerin görevini tayin hususunda bazı yetkilerin verildiğini biliyoruz. Şimdi, sıkıyönetim hâkimi olacak hukukçu arkadaşlarımızdan ricanız şu olmalıdır: Evvelki Sıkıyönetim Kanunu zamanında, lütfen genel Yargıtayın, Askerî Yargıtayın ve da Anayasa Mahkemesinin içtihadını lütfen iyi okuyunuz. Bunları okuduğunuz zaman arkadaşlar, ferahlayacaksınız. Amma neyleyelim ki, meselâ bir konuda, Ceza Genel Kurulu, kanunun komutana verdiği vazife tayini yetkisinin ondan alınması merci tecavüzüdür, gibi de bir içtihadta bulundu, ama Anayasa Mahkemesi bunu iptal etti. Özetle; evvelki tatbikatı çok iyi izleyecek olursak, pek çok sakıncalardan kendinizi kurtaracağız zannındayım.

Yeksâl Keskin arkadaşım raporu tenkit ederken benim şahsımı hedef aldı. Ben 9 senelik Başkanım, alışkınım bunlara. Ama, benim Başkanlık raporumu tenkit etselerdi, daha kolay cevaplardım. Şimdi ben, yalnız kendi adına değil, Yönetim Kurulu adına da konuşmak zorundayım.

Bir cümle: "Rapor Yönetim Kurulunu göklere çıkartıyor."

Ben hiç göklerde olduğunuzu zannetmiyorum ve öyle zann ediyorum ki, Yönetim Kurulu arkadaşımız üyeler de kendilerini öyle pek yüksekte görececek kişilerden müteşekkil değildir.

Sosyo-ekonomik durumlara daha fazla yer verilmesinden söz edildi. Bu sosyo-ekonomik konular deyimi o kadar geniş ki, "niye bu konulara yer vermediniz" demek, bence hiçbir şey söylememeye eşittir. Cevap da mümkün değildir.

Biz kıdem meselesi dolayısıyla azınlığın temsilcisi imişiz. Ben o kanaatte değilim. Ömrünü bu mesleğe veren, 36 yıl avukatlık eden adam, kıdemsizden daha tecrübelidir. (Alkışlar) Bununla benim asıl söylemek istediğim şu: Genç, ihtiyar tefriki biyolojik bir tefriktir. Olsa olsa kıdemli, kıdemsiz avukat tefrikini yapacağız. Kıdemli, eğer yıllarını boş geçirmediyse mutlaka çok üstündür ve kıdemsiz kıdemliye bir şey borçludur. Kıdeme taraftar değilim ama, bunu da açıklamak durumundayız. Milli cepheler gibi kıdemli kıdemsiz cepheleri aranızda yaratmak, bu mesleğe

yapılacak en büyük kötülüktür. ("Dravo" sesleri, alkışlar)

Diğer taraftan, aynen; "Bu mesleği darülacezelik hale getirdiniz" dendi. Hiç bir meslektaşımızın, hangi kaynaktan gelirse gelsin öbür meslektaşınıza darülacezelik demesine cevaz verilmez.

İlave ettiler; "Emekliler çalışsın". Arkadaşlar 9 sene biz gecemizi gündüzümüze kattık bunun için. Sosyal Sigortadan emekli 55 yaşında bir arkadaş kabul edelim. Bu arkadaş bu ana kadar elbetteki kendi meslekî düzenini kurmuştur. Ona diyeceğiz ki "sen çalışma" veya "emekli maaşını alma". Bu ne demektir? Sigortanın vereceği 6 ilâ 9 bin lira ile 55 yaşındaki bir adam -en aşağısı- bir arkadaşımızın bunu tercihen mesleğin bırakacağını zanneder misiniz? Mümkün değil. Ne olacak? Emekli maaşını almadan çalışmaya devam edecektir. Bu ne demektir? Ömür boyu prim. O halde, bir mevzuu ortaya atarken, çok iyi düşünmek lazımdır. Kendimizin dışında pek çok şeyleri düşünmeniz icap eder.

Değerli meslektaşım, bir süre sonra, benim başıma çok geldi; kendisi de bizim gibi düşünmeye başlayacaktır; geleceğe unutla bakarak, kendisini tariz anlamına gelecek hiçbir sözle cevaplandırmak istemiyorum.

Diğer taraftan, ama şunu da söylemeden geçemeyeceğim: Bir deyimim ele alarak, "açık deniz kaptanlığı, tatlı su kaptanlığı" hikâyesine temasla, benim biraz yüreksiz olduğumu söylemek istediler. Arkadaşlar, ben bütün hayat boyu yüreksizlikle akılsızlığı çok iyi tefrike dikkat ettim. Bu itibarla, hele sorumlu bir müessesenin başına gelince, akıllılık kısmı maalesef belki daha ağır basıyor. Bu itibarla, keşke memleketimin bu olayları cereyan ettiği sırada, ben Başkan olmasaydım dediğim günler olmuştur. Böyle bir kuruluşun başkanının görevi dengeyi de sağlamak. Bu kolay mı sanılır?

Hulusi Dülgeroğlu kardeşim, genel meseleler, özel meseleler temasını işledi. Pek çok arkadaşım da, genel meseleler içerisinde özel meseleleri ihmal ettiğimizi, başka arkadaşlarımız da tam bunun aksini söylediler. Doğrusu ya, ben büyük bir bocalama içindeyim. Hep talimattan bahsedersiniz, biz hangisini uygulayacağız? Bu itibarla, bu konularda pek kusurlu olduğumuzu zannetmiyorum. Sonra, bu mevzuu bırakayım dedim, yine

de bırakmadım; Keskin arkadaşım, organ naklinden bahsettiğimi, buna mukabil Bakırköy Hastanesindeki olaydan söz etmediğimi söylediler. Bana TRC ciler müracaat etti, organ nakli konusunda hukuksal açıdan kanaatimi sordular. Dört doktordan sonra bir de ben konuştum. Ama çalışarak konuştum. Bu nokta hiç de basit bir nokta değil. Hatta, emperyalizm konusu çok söylendi, bunun altına da girmiştir emperyalizm. O da şu: Türkiyemizde, bir böbrek nakli 1 milyon liradır. Çünkü Almanya'daki böbrek bankasından tam 1 milyona mal oluyor ve hastane hekimini süratli bir araba ile gidiyor, gümrükçü aman karıştırmamasın diye alıyor getiriyor, hastaya takıyor. Ve bu para bulunmadığı için de böbreksizlikten ölenlerin adedi büyük.

Görülüyor ki, kapitalizm dediğimiz şeyin sahaları yeni yeni ve beklenmedik alanlar. Onun için ben orada aklım sıra fetva verdin; Türkiye'de bunun yapılması yasaldır diye. Ama ittifak edeyim ki, şu dediğim maliyet fiyatı kanaatine de etkili olmuştur.

Ondan bahsediyorsun da, Bakırköy'deki akıl malullerine yapılan muameleden niye bahsetmedin, denince, ben karınca kaderince, belki öğrencilerim bilir, hümanist doktrin taraftarıyım. Hemen meşgul oldum; eski yeni bütün idarecileriyle temasa geçtim, gazetenin o haberinin altında pis bir miras işi var. Ben Türkiye Barolar Birliği Başkanı olarak ona dokunabiliyor muyum?

Hulusi Dülgeroğlu arkadaşımın, tavanın sirayeti konusu meselesine gelince; bunu açış konuşmamda da söylemiştim, bu bir ihtiyatsızlıktan geliyor arkadaşlar. Ek sözleşme yapıldıktan sonra, sorumlu kişiye gittim, yazılı müracaatı verdin, okudu, "tabii Faruk bey" dedi, "bunu beraber hazırladık, artma oranını ben size, aktüerlerle konuşayım, bildiririm." Ben de sevinçle geldim, kendi Yönetim Kuruluma naklettim. Asıl sorumlu, bir süre sonra bana telefon etti, bir başka balemuz tarafından kendilerine vaki müracaatın kendisi görmeden olanaksız çıktığını söyledi. Şimdi, geçen toplantıda da biz, mütemadiyen, hepimizi ilgilendiren konuları lütfen Barolar Birliğine yazınız, beraber hareket edelim dedik, fakat başarılamadı. Şimdi aşağı kademe ile yukarı arasında bir ihtilaf çıktı ve çözemedik. Ama çözüleceğine inanırım. Bundan evvelki % 35'i, % 22'yi çıkarılan bir Yönetim Kurulu bunu da çıkarır. Ama artık buraya geldi, her de-

gişen idareciyle biz pazarlığa oturmak istemiyoruz. Bu itibarla Ankara Üçüncü Asliye Ceza Mahkemesine açılan, pardon, özür dilerim; İş Mahkemesine açılan davanın olumlu sonuçlanabileceği gibi bir umut içindeyiz. Ve o zaman mesele, yani otomatik yansıma kendiliğinden çözümlenmiş olacaktır.

Eski arkadaşım Niyazi'nin, artık politika yapıyorsunuz ithamlarının gününü doldurduğunu en veciz şekilde ifade buyurdular. Bir aralık, siz politika yapıyorsunuz ithamlarını karşılayan bizlerin, bizim hangi politikayı yaptığımıza dair bildirilerimiz raporlarımızdan sonra, artık bu, tarihe karışmış bir tenkit haline geldi. Ama o günleri de yaşıyorduk. Bununla beraber, hangi politikayı yapabileceğimizi saptayan genel kurul kararına yönetim kurulu titizlikle riayet edecektir. Eğer bu kararın dışında bize bir harekât tarzı emir buyuruluyorsa, eski kararın kaldırılması gereklidir.

Hulusi Eskicioğlu, büyük tehlike karşısında Türkiye Barolar Birliğinin kısık sesli oluşu yolundaki iddialar:

Arkadaşlar, bir konuşmasına çok dikkatli meslektaşımızın burada ifade ettiği gibi, bazı konularda az çok teğhis farklarımız var dendi. Birbirimizi aldatmayalım, bu kurul, teğhiste birbirinden farklı düşünebiliyor. Bu itibarla, gerçekten bir grubu temsil edebilmenin biraz temkinli hareketi de gerektirdiği zannındayız.

Türkiyemizde öyle olaylar oluyor ki, ancak aboneleri olduğumuz gazetelerin verdiği bilgiye göre kanaat açıklıyoruz. Bu, Barolar Birliğine yakışabilen bir yol değildir. Biz, olaylar şekil kazanmadıkça, ortaya çıkan bazı baskı gruplarından değiliz. Şunu da bilelim; biz fiilî bir baskı grubu değiliz; bir TÜRK-İŞ, bir DİSK olamayız. Onun seçim potansiyeli ile 17 bin civarındaki seçmen aynı şey değildir. Amma onların yapamadığı bir şeyi yapıyoruz; biz fikirce baskı grubuyuz. Bu itibarla bünyeleri farklı kuruluşlara göre Yönetim Kurulunu suçlamak doğru olmayacaktır.

Bu arada, büyük bir partinin başkanından ilgi görmeyi işaret etmeye bile lüzum yoktu; alıştık.

Yalnız, konuşma sırasında arkadaşlar, eğer yanlış anlamadıysam,

"taviz verilmemeliydi" deniliyor. Biz, eski iktidara taviz vermediğimiz gibi, yeni iktidarın, biraz evvel söylediğim ihtisas mahkemesine de karşı çıktık. Üçüncü dönemine de karşı çıktık. Bu itibarla, taraf-sızlığımızı yitirmemiz asla bahis mevzuu değildir. Özellikle dikkatli olacağınıza, görevimizden kaçakçılık yapmayacağınıza lütfen itimat bu yurunuz.

Çok değerli meslektaşın, açıksözlülüğü ile bilinen Necati Özka-ya, anarşik olaylar karşısında gerekli çıkışları yapmadığınızı, saldırıya uğrayan arkadaşlarınızı gereği gibi savunmadığınızı, hatta altı arkadaşın mahkemelere giremediğinden söz ettiler. Baro ve avukat arka-daş, ölüm pahasına mahkemeye gireceklerdir. Yalnız benim hakkındaki ölüm tehdidi ihtiva eden mektuplarla telefonlar ve uğradığım hakaret ve saldırı büyük bir dosya halinde Barolar Birliği merkezinde saklıdır. Arzu edenler incelesinler. Önce insan korkuyor, sonra aldırış et-miyorsunuz. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Bu itibarla, bakın, komisyon kurarak Maraş'a gidebilirdiniz der-di. Düşünmedik değil arkadaşlar; ben Yönetim Kurulundan bazı arkadaş-larımla beraber giderdim; ama sıkıyönetim de yasal bir rejimdir. Haya-tının önemi yok ama, götürdüğüm arkadaşların öldürülürse?..Öyle çok şeyi düşünmeden karar vermek pek güçtür.

Bugün Kahramanmaraş hakkında burada çok şey söylendi. Ben hiç bir kanaate ulaşamadım arkadaşlar. Çünkü hepimiz başka türlü düşün-yoruz.

Halit Çelenk arkadaşına her zaman hayranımdır; ceza ile biraz uğraşmış olmama rağmen, arkadaşının işaret ettiği bu noktaları gereği gibi takip edemedim. Notlarını aldım, belki kendisine de faydalı ola-bilecek kaynaklarımı da gönderirim.

Hayrettin Abacı arkadaşım yine asayişkonusuna temas ettiler. Ve bu arada da, Keskin arkadaşım ile birlikte şu karşılıksız çeke niye temas ettiğimizi, bu kadar mühim meseleler dururken, dile getirdiler. Selahattin Aydın arkadaşım bu konuda bazı şikâyetlerde bulundu.

Arkadaşlar, biz bunu isteyerek raporumuza almadık ki. Adalet

Bakanlığı dedi ki, piyasada para hacmi artık gidiyor. Birçok memleketlerde, enflasyon dahil, ekonomik problemlerde para yerine tedavül edecek araçlar kullanılmaktadır. İtimatsızlık yüzünden ben bunu bir türlü geliştiremiyorum. Bu mali konfi hakkında siz hukuksal açıdan bir etüt yapınız ve bana gönderiniz. Bunu diyen, bütün imkânları mevcut olan Adalet Bakanlığıdır. Böylece, bir bakanlığın bizden ekonomik tabanlı bir konu hakkında fikrimizi sorarsa, ihmal ni gösterecektik? Oturduk, bugün dünyanın her tarafında çek, ayrı bir çek kanununa tabi kılınmıştır, bizim zavallı Ticaret Kanunumuzda da, ödeme vasıtası olduğu dahi nazarı itibare alınmadan kambiyo senetleri arasına sıkıştırılmıştır.

Bütün, 7 veya 8 yabancı kanunu teker teker inneledik ve bünyemize en uygun geldiğini sandığımız tasarıyı hazırladık, Adalet Bakanlığına sunduk. Bir iki kelime değişikliği hariç, bizim tasarı bakanlık tasarısı olarak Meclise intikal etti. Biz de ne yapalım, bu kadar emeğinizi belki arkadaşlarımız takdir eder diye size getirdik.(Alkışlar)

Bu itibarla, sizleri, daha büyük konular dururken bununla niçin meşgul ettik, bilmiyorum, halisane bir şekilde izah ettiğimiz zannındayız.

Eğer yakınım olmasaydı, kendisi hakkında pırıl pırıl zekâlı arkadaşım diyeceğim Zeki Baltacıoğlu'nun, raporun 36 ncı sayfasında, mali rapor hazırlanırken Bolu barosu iştirak ettiği halde raporda zikredilmediği hususunu kendisinden özür dileyerek, biraz da utanarak arz ediyorum; herhalde bir daktilo veya matbaa hatasıdır, yoksa hiç bir kasıt elbette bahis mevzuu olmayacaktır.

Kendilerinin sakatlık muafiyeti hakkında ek bir çalışma yapılması yolundaki emirlerini telakki etmekten mutluluk duyuyoruz.

Türk ekonomisinin son yıllardaki geçirdiği gerçek büyük anarşi, Türk Parasının Kıymetini Koruma Kanunu ve diğer bazı kanunlardaki hükümlerin yetersizliği, konunun kül halinde alınması gereği, üzerinde de durmanız istendi.

Arkadaşlar, hatırlayacaksınız; ekonomik kamu düzeni kavramı Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından evvelki genel kurullara su-

nulmuştu. Zeki'nin bu şikâyeti o zaman da daha geniş olarak dile getirildi. Acaba 1961 Anayasası kapsadığı hükümlere nazaran yürürlüğe girdiği zamanki ekonomik düzeni benimsemiş miydi, yoksa kökeninin ne olduğu çok dile getirildi, öylesine bir ekonomik düzenle karşı karşıya mı idi? O halde, yalnız entidemokratik kanunları ayıklamak değil, şu hazır bulunan ekonomik düzenin bu Anayasanın temeli olup olmadığı üzerinde de durulması lâzım gelmez miydi? Ama politik nedenler, 27 Mayıs'ın ilk havasının gitgide sönüşü, diğer olaylar, bu asıl gerçeği ortadan kaldırdı, bizim elimizde biçimsel bir Anayasa kaldı.

Bu ihtiyacı gören Yönetim Kurulunuz, ekonomik kamu düzeni, nasıl genel kamu düzeni varsa, bir de ekonomik kamu düzeni vardır, bunun temellerini de Anayasadan şu şu şu şekillerde çıkarmamız gerekir fikrini ortaya attı; bunun için de bir şûra dahi tertiplendi, ama etkili mi oldunuz dersanız, acaba Türkiy Cumhuriyetinin hangi hükümeti etkili oldu ki biz olabilelim?

Tarife açısından itirazları elbetteki yerinde; birinci, ikinci sınıf baro. Arkadaşlar, biz bunu gördüğümüz zaman aynı üzüntüyü duyduk ama neyleyelim ki, bizden evvelkiler kanuna, barolar sınıflarına göre tarifeye tabi tutulur hükmünü koymuş. Yönetim Kurulu buna taraftar olmadığı için, kanunun emrini de yerine getirmek mecburiyetinde olduğumu için, biz bunu asgariye indirelim dedik; iki sınıf olsun hiç olmazsa. Bu, bizden gelen bir kusur değil.

Üstelik de, bu tarife ayrımı, sınıf ayrımı, makul de değil. Çünkü, yeryüzünde iki sistem var; bölgesel avukatlık, ülkesel avukatlık. Meselâ bazı menleketlerde kendi eyaletinin dışında avukatlık yapamazsınız. Ama bizde bu yok. İyiki de yok. Bu itibarla sınıflandırma bir garip ihtiyaç için konmuş; fakat asıl tatbikatta daha acı bir itirazla karşılaştık. Genç avukat dedi ki, tarifemin altında iş alırsam bana ceza vereceksiniz. Ben tarifemin altında iş almazsam, kademlilerin gayet rahat olarak kat kat aldıkları fiyate bir türlü ulaşamayacağım. Bu bir. O halde bir ortalama, bir kollama ihtiyacını duymak mecburiyetinde kaldık. Hatta, bu isteğe, kazançları az olduğunu iddia eden bazı

barolar da karıştı. Onun için, Yönetim Kurulu burada en doğru kararı mantıken verebilecek durumda değil. Bütün bölgelerin ihtiyacını göz önüne almak durumundadır.

Bu sene yaptığımız, gönderdiğiniz genelgede, açıkça hangi sınıfı istiyorsunuz, asgarininin ne olmasını istiyorsunuz, bu hususta daha ne demek istiyorsanız lütfen hepsini yazınız, dedik. Henüz yarı baromuzun cevabı gelmedi. Barolarınızı siz delege arkadaşlarına şikâyet ediyorum. Eğer bu ay sonuna kadar gelmezse, zamanında tarifeyi yapmamak durumuna düşmenek için, kendiniz yapacağız.

Ekrem Özkunt dostum, bu gibi olayların amacının devlet güvenliğini veyahut devletin varlığını tehlikeye sokma tehlikesini doğurduğuna işaret ettiler. Elbette haklı. Ama, burada galiba bir şeye de dikkat etmemiz lâzım. Acaba evvelki bir dönemde bazı suçların 146 ncı maddeye sokulması anlayışı acaba avdet eder mi?..Demek ki, bu konuda tamamiyle haklı olmalarına rağmen, bize bundan sonraki sıkıyönetimin işlemlerinin bir çeşit hakça izlenmesini de emir buyurduğunuza göre, elbetteki bu izlenme ameliyesinde bunları da göz önünde tutmanız icap edecektir.

Arkadaşlar, bazı cevapları biraz fazla kısıyorum, lütfen bağışlayınız.

Şerafettin Kaya arkadaşımın tenkitleri rapora değil, daha ziyade memleketimizin genel durumuna temas ettiler. Hepsine katılmıyoruz, yalnız (sözlerim şahsım adınadır) "hakklar" deyimine katılmıyorum. Neticesini sonra görüşürüz. (Alkışlar)

Orhan Barlas'ı gelecek toplantıda aramızda görmemek gibi acı haberini söylememesini dilerdik. Niçin görneyelim?..

Hukuk kurallarının askıya alınması keyfiyeti. Burada da, yanlış demiyeyim ama, bir şeye dikkatli olmanız lâzım. Bir şeyler sıkıyönetimde askıya alınıyor hakikaten. Ama, sıkıyönetim hakkın özüne dokunur diye sıkıyönetim kanununda bir hüküm var mı?O halde, öze dokunulmazlık unsurunun hâlâ devam ettiği kanaatını taşımanız lâzım. Hatta öylesine ki, geçici bir süre hakkın özüne dokunulursa, hakkın özüne yine de dokunulmuştur. Bu itibarla, vereceğimiz hukuksal kıymet hükümleri, ileride bu ölçüğe bağlı kalırsa, daha iyi olur zannındayım.

Türk avukatlarının kendilerini daha sıkı bir denetime tabi tutmalar. keyfiyeti: Bu taan Barolar Birliği Yönetim Kuruluna yapılmamalı idi. Kendi kendini denetleme kurallarını getiren ilk kuruluş olarak elbette övünecek durumdayız. Bu kuşalları, hatırlıyor musunuz, Adana'da ne kadar kolay kabul ettiniz? Demek ki, hazırlanmış bir ortam vardı. Şu hor görülmek istenen, kідemsizlerin hazırladığı ortam. Belki de iyi hazırlanmıştı, iyi hazırlandı. Mukayeseli hukuka uygun olarak hazırlandı. Metnin redaksiyonu, kalemi çok kuvvetli Atila Sav tarafından hazırlandı. Ve siz, bir iki noktaya itiraz ettiniz ve hemen kabul edildi. Acaba bñ kadar mühim bir metin sizin tarafınızdan bu kadar kolay niçin kabul edildi? Çünkü bütün bunları inançlı idik. Ama uygulamalar bu kurallara uygun mudur? Arkadaşlar, sizlerin emirlerini uygulayıcı biziz ama, meslek kurallarının uygulayıcısı da acaba biz miyiz? Bize intikal eden olayları daına barolara intikal ettiriyoruz. Fazla da bir şey yapamayız, biz itiraz merciiyiz arkadaşlar. Ancak, "öyle bir olay olduğu ihbar olundu." o kadar. Bu sebeple, meslek kurallarının uygulanmamasının kusu ru bizde değil; ama bu meslek kurallarının daha yaygın bilinir hale getirilmesi için siz ne yaptınız dersek, mahcubiyet sınırı başlamıştır, pek de bir şey yapmadık.

Ama zannediyorum ki, Yönetim Kurulunuza ben önümüzdeki dönem için getireceğim, çünkü bir denemesini Edirne Barosundayaptık; mesela oradaki bölge toplantımızda meslek kurallarımızdan bir madde aldık, dedik ki, "reklam yasağı". Yönetim Kurulu üyesi arkadaşlarımız bu konuyu parçaladık, hepimiz orada oturduk bunu izah ettik. Karşılıklı o kadar güzel tartışma olduki, ben derim ki, siz emredin, biz Yönetim Kurulu olarak ekip halinde gelelim, stajyerlerinizi toplayınız, bunlar üzerinde beraber tartışalım, bakınız ne kadar güzel sonuçlara varacağız. Belki Yönetim Kurulumuz bu kanaate katılacak olursa, sizlerden bizi davet etmenizi özellikle rica edeceğiz. Çünkü, zaman geçti, Dirlikteki dokümantasyon da arttı. Hatta bizim diğer yabancı mevzuattan belki de bilinçsiz olarak aldığımız hükümlerin bugün pek de yetersiz görülmeye başladığı bir düzeye de geldik. Böyle birtartışma, mesleğimizin disiplini,

dış görünümü açısından bize çok şey sağlar zannındayım.

Orhan Apaydın arkadaşımızın, ki ilk defa kendileri genel kurulun yetkisini güzel teşhis etmişlerdir, 110 ncü maddeye göre talimat verebilme keyfiyeti. Biz bu talimatı emir gibi telakki edecek derecede bu madde hükmünü daha ileri olarak kabul ediyoruz. Elimizden geldiği kadar talimatlar yerine getirilmiştir.

İskender Özturanlı, tedbirler paketi üzerinde çalışılması icap ederdi, dedikten sonra, demek kapatmak konusuna değindiler. Bizler, dernek kurma hakkının özünün kapatmakla ihlal edildiği yolundaki kanaatlerimizi çok çeşitli şekilde açıkladık.

Fakat burada arkadaşlar, şu tedbir paketi denilen şey üzerinde yanlışlığa varılmamasını rica edeceğim. Bu paketle ilgili olduğunu iddia eden herkese müracaat ettim, hiç kimsenin bundan haberi yok, haberdar olduğunu size metin halinde verenler de müsvette.

Bu itibarla, henüz ortada ciddi bir metin yok ki, biz Yönetim Kurulu olarak "şu yapılmamalıdır veya şöyle olmalıdır" diyebilelim. Ama bunlar, hatta şu toplantıda sizin tenkitlerinizle biz bu konuda o kadar donatıldık ki, bunları karşılamak bizler için o kadar güç olmayacaktır sayenizde. Ama daha henüz resmen bir şeyi yapmak üzere başlamamış olan kişinin üstüne gitmek acaba bizim saygınlığımıza uygun düşer mi?

Cevdet Saraçer arkadaşım, Barolar Birliğinin daha dinamik bir hale getirilmesi temasını işlediler.

Bu, çok dikkatle kullanılması icap eden bazı olanaklarabiz sahibiz. Yönetim Kurulunun dinamikleşmemiş olması iddiasını haklı bulmuyorum. Bu belki yalnız benim şahsım hakkındadır; 66 yaşındayım, ben bu kadar dinamik oluyorum ve kendi hakkımdaki hükmü hayatımda hiç bir zaman başkasına bırakmadım.

Ayten Dik arkadaşım söz kısıtlamasında taanda bulundular, onu başta zannederim ki izah etmeye çalıştım. Amma, daha fazla iş yapılması için bizlere de müracaat edilebilirdi dediler zannediyorum.

Arkadaşlar, pek çok konuşmacı arkadaşımız, daha iyi sonuç almak

için yöntem değişikliğine işaret buyurdular. Yöntem değişikliğimiz şu olacaktır:

Burada konuşan arkadaşlarım hangi konuyu ele almışlarsa, mutlaka o konuyu en iyi bilmek durumundadırlar ve bilmektedirler. Ama söz kısıtlaması bu açıdan da ele alınabilir. O halde biz emirlerini 10 dakika içinde iyi anlamamış da olabiliriz. Bu itibarla, konuşan bütün delegeler arkadaşlarımıza, zabıtları da inceleyerek, kendilerine bunları göndererek, "şu konularda lütfen bize yardım ediniz" diyeceğim ve aynı zamanda, baroların düşüncelerini de yansıtan bir durum içinde iseler, barolarına da ayrıca müracaat edeceğiz ve kendilerine, az gelirse uzatmak şartıyla mehil de rica edeceğiz. Bu yöntem karşısında, bundan sonraki toplantıda şunu niye yapmadınız demek olanagı ortadan kalkacaktır. Bu suretle, Yönetim Kurulu ile bütünleşmeyi istemiyor musunuz, size bu bütünleşme için sığınacağız.

Stajyer imtihanının kaldırılması, ben yanlış hatırlamıyorsa, imtihanın kaldırılması kararını vermediniz, kaldırılmaması kararını verdiniz. Bu itibarla, Yönetim Kurulu imtihanın karşısındadır yolunda alçaltıcı bazı ibarelerle haricen vaki söylentiler uğruna biz sizin emrinizden dışarı çıkamayız. Ama imtihanı iyi düzenlemediniz sözü: Bakın bu, haklı bir tenkit. Bir seneye indirme hususunda emirlerinizi telakki etmiştik, çıkacaktı, ufak bir yasama pürüzünden biraz geçikti.

Hüseyin Aydın arkadaşım, belli mihrakların bildiride teşhiri hususuna işaret buyurdular. Herhalde dinleyeceklerini vaat eden bildiri komisyonu arkadaşlarım bu hususu değerlendirmiş olacaktır.

Hasan Basri Güder arkadaşıma, her zaman nezaketinden, konuşma üslubundan duyulduğum arkadaşındır. Şu Başkanlık raporunda varsayımdan hareket edilerek bazı isteklerle sonuçlanan raporu isabetli görmeleri beni de mutlu kıldı.

Bunlar arkadaşlar, önemsiz fikirler gibi gözüktür. Ama Türkiye Barolar Birliğinin fikirsel tohumlarının nasıl yeşerdigini de bazı arkadaşlarımız dile getirmiş olsalardı, daha çok isabetli olurdu.

Tekelci durumdan çıkmak. Bakınız, bu da ikinci bir yöntem deği-

şikliği önerisidir. Israrla dikkatle uygulayacağız, ama şu andan itibaren sizler de kendi baronuzda bunun takipçisi olmak sorumluluğunuzu kabul etmek şartıyla.

Adlî müzaheret vesaire konusu:

Ve bu arada hukuk sigortasından söz edildi. Hukuk sigortası fikri ortaya atıldı. Bana sorarsanız bu bir hayaldir. Çünkü sigortacılık tamamiyle başka şeydir. Diğer memleketlerin, özellikle Fransa'nın hukuk sigortası sistemi incelendiğinde, bunun sadece iyi bir deyim olması telkini altında bulunabiliriz. Bana sorarsanız, gerçekçi tarafı yok. Türkiye'de bu yürümez. Ana ortada ihtiyaç var; hukuk sigortasını ortaya atan düşüncenin yansıttığı ihtiyaç.

Bir yandan da, hak arama özgürlüğünün maddesel olanaklarını hazırlamak. Adalet Bakanlığı ile varılan anlaşma şudur: -Raporda metin mevcut-

Adlî müzaheret, belediye yardımı yolu vesair yollarla Türkiye'de hiç bir zaman yürümeyecektir. Halbuki bizim imkânsızlara adalet olanaklarını sağlamak görevimizin yanbaşı, stajyerlerimiz dahil, belki de başkaca ihtiyaçlarımız da var. Bunlar nasıl karşılanır? Bulduğumuz çare şu: Önümüzdeki yıl Adalet Bakanlığı ile birlikte hazırlanacak tasarı Meclise sunulacaktır, bizim tarafımızdan öntasarı sunulmuştur. Adlî müzaheret pulu gibi bir sisteme dönüşeceğiz. Pul hasılatı her baronun kendi enrine verilecektir. Bunun sureti sarfı, elbetteki genel kurulunuzun direktiflerine uygun olacaktır.

Bunun dışındaki tüm tekliflerin gerçekçi olmadığı zannındayım.

Planlama ile ilgili mevzular, Basri kardeşimin dediği gibi sade komisyonlara iştirak mevzuu değil; organik bağ kuramıyoruz ama, ciddi çengeller attık. Ve bütün toplantılarda da, oraya katılan Yönetim Kurulundaki güzide arkadaşların hakikaten en güzel iddialara, tedbirleri öne atmakta ve kararlar onların dedikleri yönde çıkabilmektedir. Ama daha bir senelik ve kanunî yetki dışında fiilî bir durum ile karşı karşıyayız.

Nebil arkadaşının bahsettiği olayın cereyanından evvel tarafımızdan öğrenilmesi kabil olmadı. Sonra, bunun farkına vardık, yapmış

olduğunuz şikâyetlere verilen cevap; Kıbrıs konusundaki Garanti Anlaşmasının hâlâ devan etmesinde, Türkiye'nin Kıbrıs politikası açısından bazı faydaların mevcut olduğu yolundadır.

İngiliz avukatları hikâyesi, bu kaynaktan gelir. Ama bu dış po litika tutumu haklı mıdır, değil midir, o bizim takdirimizin dışında.

Şimdi, dış politika konusuna gelince; beyanın kişiseldir ama, Dünya hukuk gününü niçin kutladığımızdan söz ediliyor. Ve oraya da az arkadaşın katıldığı bildiriliyor. Biz gerekli daveti yaptık, herhalde gelemeyen baro başkanı arkadaşlarımızın başkaca mazeretleri de olabilir. Fakat bu aynı zamanda silahsızlanma konusunu ele alıyordu. Dütün konuşmacı arkadaşlarının sözlerini dikkatle dinledim, notumu da aldım, bu konuya kimse değinmedi. Bana sorarsanız, dış sömürünün kaynağı buradan geliyor. Bir iki fantom uçağının imali Türkiye Cumhuriyetinin bütçesini alıp götürür. Bugün bilinen ve bilinmeyen silahların maliyetini iki büyük süper devlet karşılayamaz. Bu o kadar masraflı bir şey. Onun için kaynak lâzım. Kaynak nedir? Klasik silahların kullanılmasının teşviki.

Yani arkadaşlar, Üçüncü Dünya Harbinin en çok insan öldürecek silahlarının mali kaynağı bizim gibi ülkelerdir. Silahsızlanma Konferansı önünde bu ve buna benzer o kadar güzel konular dile getirildi ve Millî Savunma Bakanı öyle açıklanalarda bulundu ki, gerçekten 10 kişiden daha fazla dinleyici olsaydı, kendinizi mutla sayardık. Yalnız, şunu yapabildik; parasızlığımıza rağmen, broşür halinde çıktı, dağıtıldı. Ama yeni elinize geçti, lütfen tetkik buyurunuz.

Günay Dinç arkadaşın, 1979 yılının çocuk yılı olduğundan, bizim de raporumuzda bundan hiç söz etmediğimizden bahsetti. Hakikaten de bahsetmedik ama, nedeni çok basit. Kısmen bizim tahrikinizle gerekli komisyonlar kuruldu. Bu komisyona Azmi arkadaşın katılmakta. Ama henüz ne yapabiliriz safhasında. Bu itibarla belli bir şekli henüz kazanmadı. Hükümet de bunu kendi için görev kabul ettiğine göre, resmî bir tutuma geçmek ön hazırlığı içerisinde. Elbetteki hukuksal konular ayrıca ele alınınca, Yönetim Kurulu gerekli müdahalede bulunacak. Ama henüz bir şey yapmadığımız için yazmadık. Yalnız, şu konu üzerinde çok etraflıca durulduğu, evvelki genel kurul delegelerince bilinir: Çocuk mahkemeleri

hakkındaki tasarımız hepinizin malumu. Bu sebeple, bu vesileyle çocuk yargısı açısından da bir şeyler koparabilirsek, elbetteki size daha iyi bir şeyler getirmemiz mümkün olabilecektir.

Şükrü arkadaşımın yazılı olarak Divana, Divandan da bize verilen raporu, ancak başlıklarını şimdi öğrenebildim, bizim kamu kesimi avukatları, ki Başkanı Erdoğancıdır, kendileri tarafından incelenecek, biz de kamu kesimi avukatlarının dertlerine çare bulmaya çalışacağız.

Fakat konuşmalar sırasında, özellikle Manisalı arkadaşların, resmî sektör avukatlarının emir altında olduklarından şikâyet ettiler. Ama evvelce yapılmış olan büyük bir teşebbüsten haberdar olmadıkları anlaşılıyor. Arkadaşlar, şu veya bu kanunun değişmesiyle resmî sektör avukatı bağımsız avukatlar, Avukatlık Kanununun mesleğin içerisinde avukat bağımsızlığını korumağa mecburdur, hükmünü yürütmelerine imkân yoktur. Bu statü devan ettiği müddetçe, defterdar avukatın amiridir. Fakat bunun altında acık bir gerçek yatar: Devlet, kazanamayacağı davayı açmamalı, kazanmayacağı davayı da kazanmamalıdır. O halde, devlet avukatlığında müvekkil, serbest piyasa müvekkili olamaz. Bu nasıl sağlanır? En mükemmel İtalyan sistenidir. Orada "Avukato Della Stato" devlet avukatı tek değildir, ayrı bir örgüt, başında da bir baş avukat. Sadece, başbakana ^{karşı} sorumlu kişi. Devlet bir adamla çekişmeye girince, idare elini ayağını çeker. Dosya o kuruluşa verilir. O kuruluşun dava açması, davayı kabul etmesi, tenyiz etmesi v.s., v.s... tamamıyla onun sorumluluğu altındadır. Bu itibarla, nuka yet avukatlara ilişkin statünün baştan ve yeniden düzenlenmesinden başka çare yoktur. Mukayyet avukatların bazı münferit konularını izah etmek üzere Erdoğanla beraber ve bir heyet halinde Maliye Bakanına gittik. Hava hiç de lehimize değil. Bütün ısrarlarınıza rağmen, haklı taleplerimizi dahi ısrarlı bir şekilde ret kararı ile karşılaştık. Kahveler, çaylar içimdi, kapıya kadar gönderildik ama, tavırlarından, hiç de avukatların lehinde olmadıkları anlaşılıyor. Nitekin, Erdoğan da, sıkıla bozula, size fazla izahat veremedi. İşin gerçeği budur. O halde, bu işi daha üst kademede çözmekten başka bir yolumuz olmasa gerektir.

Atila Sav arkadaşım raporu doyurucu bulmamışlar...Ha, yalnız Er-

doğan bir tarzide bulundu; özyönetim konusu ve bunun da bazı eksiklikleri olduğu vesaire. Erdoğan beni affetsin ama, bu teklifin metnini Genel Sekreter idiler, kendileri yazdı. Denek ki, zaman fikirlerinizde o kadar çok değişiklik meydana getiriyor ki.

Atila, kopukluktan bahsetti. Bu kopukluğun, özellikle parasal konulara yansıyan bu kopukluğun nedenlerini şu veya bu yönetim kuruluna ihmal şeklinde bağlamak haklı değil. Herkes bu kopukluğun nerden geldiği hakkında kendine özgü bir kanaat sahibidir.

Özellikle, bir iki toplantıda Barolar Birliği görev yapmıyor ki para verelim sloganı ortaya atıldı. Siz bizi seçmenek yetkisine sahipsiniz. Hatta bir açıdan, nazikâne bir şekilde azletmek yetkisine de sahipsiniz. Amma, kanunun gönderilmesini emrettiği parayı "ben göndermiyorum" denek yetkisine sahip olmadığınızı zannediyorum.(alkışlar)

Bu suretle arkadaşlar, bilmiyorum bazı arkadaşlarımın konuşmasını belki iyi not etmiş durumda değilin, Yönetim Kurulu adına ve şahsım adına verebileceğim izahlar bunlardan ibarettir. Yalnız, Konya Barosu Başkanı İhsan kardeşim benden sonra konuşmak istiyorlarmış zennederim...

İHSAN ONAR (Konya)- Hayır Hocam, hayır; konuşma değil. Konya Barosunun soruları, daha önce olduğu gibi burada da cevapsız kaldı, ben de genel kurula angaje oldum, bunu burada arzettim, cevaplamadınız. Söyledim, zabıtlarda var.

BAŞKAN FARUK EREM (Devanla)- Peki hangisiydi?..

İHSAN ONAR (Konya)- Efendim tekrar edeyim: Barolar Birliğinin kuruluşunu kutladık, çok az kişi iştirak etti, bilirsiniz. Anıt Kabir'e saat 10.00'da geldik, 11'e kadar bekledik, basın toplantısı 11'di, geldik Barolar Birliğine saat 11'de, bize geç kaldınız dendi.

Bir de, Dünya Hukukçular gününde Ankara'dan kinseyi göremedik biz. Buyurduğunuz gibi sayıları 10'u geçmeyen bir topluluk vardı, bunu ben iştirak etmeyenlere yüklemem.

Üçüncüsü, asıl önemli konu; bir gazetede yayınlanan; avukatlık mesleğini akı kara yapmak sanatıdır diye gösteren bir yazı karşısında Barolar Birliği ilgisiz kaldı. Bu kadar ağır bir suçlamaya 17 bin avukat muhatap değildir, bu sözü karşılamak gerekirdi..

BAŞKAN FARUK EREM (Devamla)- Çok özür dilerim; herhalde sayfa değiştirdiğinken atlamışımıdır.

Kutlama gününde çok az arkadaşımız iştirak etti. Bilmiyorum, bu bakımdan davette bir kusurumuz var mı? Zannedirim ki yoktur. Bu sorunun cevabını benden değil, gelmeyen arkadaşlardan sorulması icap eder.

Ankara'dan katılmayanlara gelince, o da bizim kusurumuz değil. Herhalde o gün çok mühim işleri arkadaşlarımızın olabilir.

Ana gazetede yayın keyfiyetinde elbette çok haklıdırlar. Yalnız arkadaşlar, bu gibi konularda tepki göstermenin kendine göre bazı sakıncaları da oldu ve biz bundan zaman zaman pişman da olduk. Bugün herhangi bir gazeteyazarının mesleğinin hakkında şunu veya bunu söylemesini, belli bir ölçünün dışına taşınmaması Yönetim Kurulu daha doğru ve daha isabetli buldu.

Maruzatım bundan ibarettir. Sizleri fazlaca yordum, çok çok teşekkür ederim. (Şiddetli alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Başkanınıza teşekkür ederiz.

Sayın Delegeler, iki telgraf geldi, bilginize sunuyorum:

TÖB-DER Eskişehir Şube Başkanı Genel Kurulumuza başarılar diler, Eskişehir Kapalı Cezaevinde bulunan ülkücü hükümlü ve tutuklular da keza başarılar diler.

Bu arada, toplantınıza şeref veren bir konuşumuzu size tanıtmak isterim. İçinde toplantı yaptığımız Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisinin kurucusu eski Milli Eğitim Bakanlarından Sayın Prof. Dr. Orhan Oğuz teşrif etmişlerdir; kendilerine namınıza hoş geldiniz derim. (Alkışlar)

Sayın delegeler, gündemin 7 nci maddesinin birinci faslı bitmiştir. Yani Başkanlık raporu ve Yönetim Kurulu çalışma raporunun müzakeresi sona ermiş bulunuyor.

Dün yapılan ve kabul edilen oylama gereğince, 7 nci madde ile 10 ncu maddeyi birlikte müzakere edeceğiz. Yani Birliğin mali durumu ve bütçe gelir gider durumu üzerinde müzakere açacağız. Söz almak is-

teyen arkadaşlar lütfen işaret buyursunlar...

Sakarya Delegesi Sayın Salih Sipahier, buyurunuz.

SALİH SİPAHİER (Sakarya)- Sayın Daşkanlar, saygıdeğer delege arkadaşlar;

Çalışma raporu ile ilgili olarak ve bir 36 ncı konuşmacı sırasıyla bazı hususları dile getirmek isterdim. Ezcümle, çok geriden takip edebildiğimiz, 6 aylık rötarla elimize gelen bültenlerin birinde, Birliğin büro hizmetlerinin yürütülmesi için bir etüt yaptırılmış, bu etüt istikametinde Yönetim Kurulunun tamamlayıcı çalışmaları olmadığını dile getirmek isterdik.

Yine, bugün için bir mucize olarak kabul ettiğimiz Birlik binamızın ihyası için Yönetim Kurulunun çalışmalar yapmasını önermek isterdik. Ve bu hususa raporda değinilmediğini eleştirmek isterdik. Ancak, Yönetim Kurulunun Sayman üyesinin rakamlara dayanan izahları karşısında, bir bütçe açığı karşısında ve mahalli barolardan bir milyon dokuzyüz küsur bin liraya varan kesenek borç ve alacak münasebeti hakkındaki rakamlara dayanan izahatı karşısında, Anadolu'da kullanılan bir tabir aklıma geldi; "Akıl var, yakın var, duvara vardın, dön geri" derler. Onun için bu konuda konuşmadım.

Bizim için Birliğin içinde bulunduğu mali durumun fecati sürpriz teşkil etmedi. Hatırlarınızda olmayabilir, ama 11 nci Genel Kurul tutanaklarında var; Birliğin ilerdeki mali durumunu bulanık gördüğümüzü ifade etmiştik. Bu ifademiz tamamiyle tahakkuk etti maalesef.

Sayın delegeler, en ucuz üretim vasıtası olan yeldeğirmeni dahi görevini yapabilmek için rüzgâr gücüne muhtaçtır. Rüzgâr kuvvetli olmayınca yel değirmeni de dönmez. Siz, Darolar Birliğine olan, toplumun bir aile gibi bir ünitesi olan hepimizin sahip çıkması lâzım gelen Birliğe onu çalıştıracak, parasal güce kavuşturacak kesenek borçlarını ödemezseniz, bunun karşısında ilk, ana, orta, büyük, çok daha büyük ülke ve dünya sorunları yanında zaman zaman yasama ve yargı organının görevlerini dahi yerine getirecek çalışma ve hizmetleri istersiniz; ama paraya gelince vermezsiniz. Olmaz böyle şey.

Bugün, bir evvelki Genel Kurul toplantısında karara bağladığımız

niktardaki kesenekleri ödesek dahi, Birliği mali darboğazdan çıkarmak imkânı yoktur. Buna karşın, bu toplantımızda kesenek miktarlarını artırıncı bir karar alsak, bunun yeni deyişle akçalı bu tedbirin, teşbih caizse baraj kapaklarının açılmasından itibaren çarkları döndürebilmesi için 1980 yılı bütçesine gitmesi lâzım gelir.

Bütün bunları göz önüne alarak, çok mühim olan bu konuda delege arkadaşlarımızın ilgisizliğinden de şikâyetçi olmamak elden gelmiyor. Çünkü boş sıralara karşı konuşuyoruz.

Teşbih caizse, bir telefon cihazı, yarım jetonu atıyorsunuz, devreye girmesini bekliyoruz ve vazifesini yapmadığı için de cihazı silkeliyoruz. Biz öncelikle bütün jetonu atalım, cihazın çalışmasını sağlayalım. Bunun yanında, yöneticilerin de bir kusurunu, Sezar'ın payını ayırarak söylemek lâzım. Onlar da tarifnamesini tesbit ederken, bu cihaz her türlü şartlar altında çalışır dediler, o da onların kabahati.

Bütün bunlar bizi bir noktaya getiriyor; sayın delegeler, evvelâ vereceğiz, ondan sonra karşılığını isteyeceğiz. Bunu yapmadığımız müddetçe, merhum İsmet İnönü'nün kritik anlarda söylediği bir cümle ile insanı cevaplandırırılar: "Hadi canım sen de!..." (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Sipahier'e teşekkür ederiz.

Sayın Erdogan Bigat, buyurunuz.

ERDOĞAN BİGAT (Ankara)- Sayın Başkanlar, değerli delege arkadaşlarımız;

Sayın Sipahier'e katılıyorum; dinleyen arkadaş adedi azaldığı için konuşmanın da fazlaca değeri olmadığı kanısındayım. Ancak, bazı...

BAŞKAN- Zapta geçiyor efendim.

ERDOĞAN BİGAT (Devanla)- O zaman hiç kimse gelmez, zabıtlara konuşuruz. Zabıtlara geçmek yeterli değil sayın Başkanım. Konuşan insan, dinleyen olmazsa konuşmanın heyecanını duymaz.

BAŞKAN- Ben bir şey söylemedim, zabıtlara geçtiğini söyledim.

ERDOĞAN BİGAT (Devanla)- Ben sizi eleştirmiyorum ki sayın Başkan, alınmayın üzerinize, siz yerinizdesiniz.

BAŞKAN- Efendim arkadaşlarımızı zorla burada oturtamayız ki, ama arzu ederseniz konuşmalara 10 dakika ara verebiliriz.

("Devam edelim" sesleri)

BAŞKAN-O halde devam buyurun efendim.

ERDOĞAN DİGAT (Devanla)- Efendim ben çok kısa arz edeceğim. Birliğin mali durumu raporda dile gelmiş, sayın Hocam buradan ricada bulundu, bunu barolarımız düşünürler.

Ancak, özyönetimin, diğer deyimiyle bağımsızlığın bir gereği de mali bakımdan rahat olmayı gerekli kılar. Birlik bağımsızlık içinde mali müzayakaya düşmemelidir; Görevini yerine getiremez kanısındayım. Şimdi, senelerden beri bütçeye 1 lira iz bedelle hükümet yardımı veyahut da devlet yardımı diye bir fasıl açılır. Kanıma göre, Adalet Bakanlığının hizmetlerinin savcılarla ilgili kısmı, hâkinlerle ilgili kısmı bittikten sonra bu tasarı yasalastığı zaman avukatlarla ilgili görevleri de bitecektir; 2 konu dışında. O halde, Adalet Bakanlığının Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünün, hatta Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün işlerinin avukatlarla ilgili büyük bir bölümü ortadan kalkacaktır. Bu, Adalet Bakanlığının bütçesinde büyük ölçüde tasarrufu gerekli kılacaktır. Bu yönden, bu hizmetleri yükümlenmiş olan Barolar Birliğine Adalet Bakanlığının bütçesinden yapılacak tasarrufla bir ödeneğin konmasının gerekli olduğu görüşündeyim.

Bu, Barolar Birliği kamu hizmeti yapan bir kuruluş olduğu için, devlet yardımını alması çok doğaldır. Çünkü devletten, devletin yapacağı işleri, bugüne kadar bakanlığın yürüttüğü işleri yapacak olan Barolar Birliğine Adalet Bakanlığının bu işle ilgili olarak yaptığı tasarrufları aktarmakta zorunluluk vardır.

Bilanço üzerinde bazı tereddütlerim var. Yönetim Yapıları olarak sabit değerlerde 2 milyon 193 bin liralık bir gider, Mobilya ve döşemede de 142.800,33 kuruşluk bir gider göze çarpıyor. Bu mali sıkıntı içinde, bilmiyorum yani paralar artık değerini çok yitirdi ama, 142 bin liralık mobilya masrafı acaba nedir? Yönetim yapıları ile ilgili 2 milyon 193 bin lira nedir? Birliğin saymanlığını yaptım ama, muhasebeci olmadığım için beni mazur görsünler, bu konularda aydınlanmak istiyorum.

Bunun dışında, söz almışken, her üç maddede birleşti, bütçe hakkında görüşüm var. Kanıma göre bütçe muhasebe tekniğine uygun olarak düzenlenmemiştir. Bütçe, hepinizin de bildiği gibi tahminidir gayet tabii, bilanço ile kesinleşir ve her yıl bütçe ve bilançonun mukayese cetvelleri de huzurunuzda gelir, okunur. Şimdi, Barolar Birliği bütçesinde gelirlerde 5.239.504, ki geçen yılın aidat kesenek durumuna göre saptanmıştır, 300X17.465 avukat adedine göredir. Bu konmuştur, ruhsatname geliri konmuştur ve 11492.500 lira bütçe açığı diye buraya konmuş ve denge bu suretle sağlanmıştır. Bence bu gelirler içinde bir nokson vardır. O da, bilançonun 1 milyon 900 kûsur bin lira olarak belirlenen barolardan olan alacaklar. Barolardan olan alacaklar bugün buraya ilave edildiği zaman bu bütçe 400 bin lira ile 1 milyon 900 bin lira arasındaki 500 kûsur bin lira bütçe fazlasıyla kapanmış demektir. Açık değil, fazla vardır. Acaba Yönetim Kurulumuz bu bütçeyi hazırlarken 1 milyon 900 bin liradan faz mı geçiyor, baroların alacaklarından? Eğer vazgeçmiyor ise bunun gelirler hanesinde bulunması gereklidir. O gelirler hanesine girerse açık kalkar, bilâkis bu 500 bin lira fazlalıkla kapanır. Tahminî olduğu için, o zaman hiç bütçe yapmamak gerekir bunu koymama gereğini düşünürseniz; 5.239.500 lira da bu ilgisizlik devam edecekse tahsili meşuk bir para halindedir, yeni yıl keseneği. Bu yönden, bunun ilave edilerek bütçenin kapanmasının ve açık bir bütçeyi düzenleme geleneginin başlatılmamasının gerekli olduğu görüşünderim.

Benim maruzatım bu kadar, teşekkür ederim.

BAŞKAN- Sayın Bigat, teşekkür ederim.

Sayın Turhan İmre, buyurun.

TURHAN İMRE (Afyon)- Sayın Başkanlar, Yüce Genel Kurulun seçkin delegeleri;

Bendeniz Afyon delegesi olarak 11 nci genel kurulda, baroların istatistiksel mali cetvellerde Birliğimize olan borçlarını düşünerek bir öneri sunmuştum. Ve baroların bankalarda paralarını bir noktada toplayarak, banka müdürleri ile baro başkanı arasında yapılacak proto-

kol gereğince, bir mali takvim yaratılmasını ve bu neticede, ölüm yardımı ile Birlik keseneklerinin vakti zamanında ve baro başkanlarının zihinini meşgul etmeksizin gönderilmesini önermiştim.

Sayın Başkanım Dr.Erem beni cevaplandırmış; bizim barolara bu şekilde bir talimat veremeyeceğimizi söylemişti. Ancak, Danıştayın kararına göre, mademki Barolar Birliği bir üst kuruluş sayılmıştır; bunu bir genelge ile neşretmekte bence bir mahzur yoktur.Birlik Başkanımızın takdirine sığınarak, böyle bir genelgeyi barolarımıza göndermeleri halinde, esasen Birlik aidatını, baro aidatını veya sigorta primini ödemeyen, dolayısıyla vecibelerini yerine getirmeyen avukatlar hakkında kanunî müeyyideler tatbik edileceği belirtilerek, bunu tatbik ederler. Bütün baro başkanlarının bunu tatbik edeceğine, dolayısıyla Birliğimizin bu mali sıkıntıdan kısa zamanda kurtulacağına kaniyim.

Saygılarımla.

BAŞKAN- Sayın İnre'ye teşekkür ederiz.

Sayın Doğan Reyhanlı, buyurunuz.

DOĞAN REYHANLI (Konya)- Sayın üyeler, bu işinde bulunduğumuz enflasyon nedeniyle paranın gittikçe kıymetinin düşmesi, bizim hem kendi baromuz ödeneklerine ihtiyaca cevap verecek şekilde yükselterek cevap vermemize, hen de barodan Barolar Birliğine gönderilecek Barolar Birliği keseneğinin zamanında yükseltilmesine yetişmemize olanak olmayacaktır. Zaten burada herhangi bir şekilde Barolar Birliği keseneğinin yükselmesinin teklifi gelmesi halinde, öyle zannederim ki biz, kabul edildiği takdirde kendi barolarımızda büyük tenkit göreceğiz. Ancak, Barolar Birliğinin de içinde bulunduğu müzayakalı durumdan kurtakılması gerekmektedir. Bence buna şöyle bir çözüm yolu bulunabilir: Bu fikrin oluşturulması geliştirilmesi gayext tabii Barolar Birliği İdare Heyetine aittir. Şöyle: Barolar Birliğinin zannedersen 800 metrekare civarında yerinde güzel bir arsası vardır. Bu arsaya bina yapmak için bir fon açılması. Binanın niteliği şöyle: Misafirhane, lokanta, kafeterya şeklinde, Ankara'ya giden arkadaşların ihtiyaçlarını karşılayan bir misafirhane, paralı bir misafirhane şeklinde olması. Bu şekilde ilelebet Birlik müzayaka halinden kurtulmuş olacağı gibi, hem giden arkadaşın da

orada istirahati sağlanmış olacaktır. Bunu Müncüpler Birliği vesaire gibi pek çok birlikler yapmakta, gerçekleştirmektedirler. Bunu, bizlerden ikraz edeceği bu parayı; 2 bin lira, 3 bin lira, bunu kendileri kestirsinler, hatta bunu sağlamak için cazip şekiller düşünsünler, iade şekilleri düşünsünler, kendilerinin de rahat edebilecekleri iade şekilleri düşünsünler. Bu şekilde bence daha kolay bir çözüm yolu getiririz. Yoksa, her toplantıya geldığımız zaman biz, bir Barolar Birliği keseneğine, baromuzda döndüğümüzde ilk genel kurulda tekrar baro aidatının yükseltilmesi sorunu ile karşı karşıya kalacağız ki, her zaman çirkin görünüyor ve inanın yükseltemiyoruz yani, arkadaşlarımızı ikna edemiyoruz. Bence en kesin çözüm yolu budur.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN- Sayın Reyhanlı'ya teşekkür ederiz.

Söz sırası sayın Ali Şahin'de. Buyurun.

ALİ ŞAHİN (Burdur)- Sayın Başkanlar, çok değerli delege arkadaşlarım;

Ben şahsen söz almak niyetinde değildim; fakat mali raporu tetkik ettikten sonra ve iki gündür de değerli arkadaşlarımla baro yönetim kurulunu en şiddetli şekilde tenkit ettikten sonra, mali konuda söz almayı bir vicdanî borç bildim.

Değerli arkadaşlarım, Sakarya toplantısında mali konuda bir küçük tartışmamız olmuştu. Yönetim Kurulu, aylık aidatın 15 lira olmasını istemişti, İstanbul delegesi değerli bir arkadaşım bu parayı fazla buldu, 12 lira 50 kuruş olsun dediler. Diğer bir Adana delegesi kıymetli arkadaşım çok az buldular, 30 lira olsun dediler; fakat bizim gibi küçük barolara mensup olan arkadaşlar, bu çıkıştan ve bonkörlükten duyulduk, konuşmak zaruretinde kaldık.

Ben yine bu konuda konuşurken şöyle demiştim: Bazı arkadaşların çok bonkör, ama bu bonkörlük bizim Anadolu tabiri "Yörük sırtından kurban kesmeye benziyor". Çünkü, mali cetveli kontrol ettim, darılmasın sakın Adana delegeleri arkadaşlarımız varsa, o tarihte ölüm yardımı ve keseneklerden 99 bin lira borçları vardı. Diğer arkadaşlarıma baktım, bilhassa büyük barolara mensup arkadaşlarımız kırılmasınlar,

hepsinin de büyük miktarda borçları vardı. O zaman ağır tartışmalardan sonra, Barolar Birliği bütçesini yapmış, 15 lira istiyor aidatı, 15 lira olsun dendi ve o şekilde karar alındı. Bu yıl tekrar aynı konuya döndük. Mali raporu tetkik ediyoruz, bilhassa büyük barolardaki arkadaşlarımız ya görevlerini yapmıyorlar, yahut da Barolar Birliğine karşı bir mücadele içindeler, aidatlarını ödemiyorlar.

İki gündür çok şiddetli tenkitlerde bulunuyorlar. Yapılan tenkitlerin büyük bir kısmı, mali bir dayanağa dayanılarak halledilecek olaylardır. Parası olmayan bir kuruluş muhakkak ki bir çok konuları halledemez. Herşeyin başı para diyoruz. Kurula bir şey ödemiyoruz, çok şey istiyoruz. Efendim, birçok başkan arkadaşımınla konuştum, salonlarda, niçin tahsilatı yapıp göndermiyorsunuz diye, büyük kısmının cevabı şu oluyor: Delegeler, pardon üyeler parayı yatırmıyorlar. Benim deaf buyurun 5-6 yıldır bu görevi ifa ettiğim için söylüyorum, baromuzun 44 üyesi var, hiç bir sene bir tek arkadaş aidatını vermeden baroya giremez. Kanunu aynen tatbik ederiz. Kanun bize geniş yetki vermiş; aidatını ödemeyen üyeye ihtar yapılır, ikinci ihtarda ödemediği takdirde kaydı silinir. Niçin yetkinizi kullanmıyoruz? Evvelâ görevimizi yapacağız, sonra tenkit edeceğiz.

Barolar Birliği, yetkisi olmadığı için bizi tazyik edemiyor, tamimlerle, yazılarla, ricalarla borcunuzu ödeyin diyor. Biz bunu yapmıyoruz.

Benim şöyle bir ricam olacak: Delege arkadaşlarımız veyahut da baro başkanları, muhakkak tahsilatlarını yapsınlar, borçlarını ödesinler, Barolar Birliğini bu yükten kurtaralım, iyi çalışmasını sağlayalım.

Barolar Birliğinden de bir istirhamım var. Görevini yapmayan baro yöneticilerine gerekli kanunî işlemi yapsınlar. Çünkü bu arkadaşlarımızın hiç bir kusuru yok. E Barolar Birliği Baro yöneticilerini incitmek, darılmak istemez, tahsilat yapmazlar, para göndermezler, 3-5 milyon borç olur..Bir arkadaşım dediler ki, acaba bu borçları af mı edecekler? O zaman hiç bir baro borç ödemez. Durdur Barosu küçük bir yer, 44 tane üyesi var, 1500 lira aidat alırız 3 senedir. Büyük barolara soruyordum, en fazlası 1000 lira alıyor. Yükseltsinler, paraları yoksa, tahsilatını

yapıp ödesinler. Bir formül bulalım, biz bir aileyiz, birbirimize yardımcı, destek olmadıkça her gün sabahdan akşama kadar nutuk çekelim, bu davaların halline imkân yok.

Efendim hepinize saygılar sunarım.(Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Şahin'e teşekkür ederiz.

Şimdi, Birlik Başkanı Avukat Faruk Erem'in bir önergesi var, okutuyorum:

TBB XII.Olağan Genel Kurulu Sayın Başkanlığına

Birlik kesenekleri hakkında Yönetim Kurulumuzun aşağıda açıklanan önerisini Yüce Genel Kurula sunulmak üzere arz ediyoruz:

1- Keseneğini ödemeyen meslektaşlarımızın Avukatlık Kanununun 65 nci maddesine göre levhadan silinmeleri işleminin 30.3.1979 tarihine kadar tamamlanmasının barolara bildirilmesi ve ayrıca barolarınca bütün meslektaşlarımıza duyurulması, keseneğini ödemeyenlerin sosyal sigortaya verilecek bordroya alınmamaları hakkında işlem yapılması;

2- Baroların birikmiş kesenek borçlarını (4) ay zarfında ödemeleri;

3- Bu kararların yürütülmesinde yasal önlemlere başvurulması yetkisinin Yönetim Kuruluna tanınması;

4- Birlik keseneğinin (50) lira olarak saptanması.

Saygılarımla.

Başkan

Av.Faruk Erem

BAŞKAN- Önerge üzerinde söz almak isteyenler var mı?..Usule göre iki lehte, iki aleyhte söz vereceğim.

BİR DELEGE- Sayın Başkan, önergedeki imzayı bir daha okur musunuz?

BAŞKAN- Yalnız Faruk beyin imzası vvr.

SAYMAN ÜYE FEHMİ ÖZÇELİK (Ankara)- Yönetim Kurulu da benimsiyor efendim. Yönetim Kurulu adına verildi.

BAŞKANVEKİLİ ENVER ARSLANALP (İzmir)- Sayın Başkan, önergeyi izah etmek üzere söz rica ediyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

BAŞKANVEKİLİ ENVER ARSLANALP (İzmir)- Sayın Başkan, müsaade edilirse, Başkanımız bir işi dolayısıyla çağırıldı, tabiatıyla onun yerinde beniz bu önerge hakkında açıklamada bulunmak istiyorum.

Sayın arkadaşlar, parasal durumu sizlere etraflı şekilde sayın Saymanımız açıklamış idi. Yönetim Kurulumuz, birikmiş bulunan aidatlar konusunda verilmiş bulunan bu bütçe dolayısıyla de, ki sayın Erdoğan arkadaşlarımız bütçe tekniğine uygun olmadığını söylediler. Ancak birikmiş bulunan 1 milyon 900 bin lirayı aldıktan sonra, bu seneyi karşılayabileceğimiz noktadan hareket ederek, ve tahsilatın baro başkanları ve yönetim kurulları tarafından ne şekilde zorluklarla karşılaşmış bulunduğunu tesbit ettiğimizden, ki hepimiz bunu gayet iyi bilmekteyiz, keseneği ödenmemiş bulunan avukat arkadaşların gerekli maddenin işletilmesi suretiyle işlem yapılmakta olduğu belli. Fakat çeşitli nedenlerle bu maddelerin işletilmemesinde. Biz Yönetim Kurulu olarak bu konuyu sayın Heyetimize getirdik ve dedik ki, Yönetim Kurulu ve sayın baro başkanlarını bu maddenin işletilmesine yardımcı olmak açısından, böyle bir karar alınırsa genel kuruldan, biz bunları tamim edersek, Yönetim Kurulunun bu şekilde bir tamimi üzerine yapılacak işlemlerde barolar daha kolay bir yöntemle karşı karşıya kalabilirler ve şimdiye kadar tahsil edilememiş bulunan bu keseneklerin daha kolaylıkla tahsil edilebileceği kanaatine vardık. Bunun için de bir yaptırım olarak, kendilerinin gayet tabii bu hakları var, bunları yapmaları yasal hüküm gereği. Ama, genel kurulumu bu durumu tesbit ederek bir nevi uyarı niteliğinde, biz bu şekilde bir

karar alırsak, biz de bunu barolara tamim edersek, onlar da ferahlamış olur ve yapılacak olan tahsilatta bir ferahlık, bir oranda bunların tahsilatı kolaylaştırılmış olarak düşündük.

Önergenin birinci maddesi, kanun maddesini uygulama açısından baro yönetimlerine bir nevi kolaylık sağlamak, sübjektif nedenlerin ötesinde bir durum yaratmaya matuf.

Diğeri ise, birikmiş olan, tabiatıyla bir sürü aidatlar var. Sizebu durumu arz ettik. Ancak o paralar verildiği takdirde, kısa zamanda verildiği takdirde, bu kabul edilecek olan bütçeyi uygulamak mümkün olacaktır. O takdirde ikinci bir konu olarak da buna bir süre koymak suretiyle bunun çözümlenmesi lazım geldiğini düşündük. Ve sizlere bunu arz etmiş olduk.

Yani bunda, zannediyoruz ki, biz hata etmiyoruz ve baroların da efendim yasal yetkilerine tecavüz etmiyoruz. Yalnız durumun tesbit edilmesi suretiyle bunları bir genel kurul kararı olarak barolara iletilmesi ve bu şekilde bir kolaylık sağlanması şeklinde düşünüldü ve onun için arz edildi.

Diğer açıdan da, 50 lira noktasında yapılmış bulunan teklif, nihayet bir tekliftir, ama verilmiş bulunan şu bütçe, bilanço nazarı itibare alınarak, bugünkü konjonktür içinde, ki Salih arkadaşımız bunu gayet iyi izah ettiler, bir sene sonra ancak işleyecek bu. Bunu da nazarı itibare alarak bu kesenek miktarının da sizin tarafınızdan anlayışla karşılanacağını umut ederek bu önerge hazırlanmıştır ve Yönetim Kurulu bu önergeyi benimsemiştir. Biz sizlere bu şekilde bir açıklama yapmak suretiyle önergeyi takdirlerinize sunmayı istiyoruz.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN- Efendim aleyhte söz almak isteyen var mı?..

Sayın Erdoğan Bigat, buyurun.

ERDOĞAN BIGAT (Ankara)- Sayın Başkan, eğer izin verirseniz ben usul hakkında konuşacağım.

Değerli arkadaşlarım, biz önerenin görüşülmesi değil, üç gündem maddesinin görüşülmesi söz konusudur. Bu itibarla önergeye indirge-
mek ve buradaki söz hakkını kısıtlamak olanaksızdır. Bu yönden, konu
Yönetim Kurulunun bir önerisi olarak rapora ek olarak gelmiş bir konu
olarak düşünülmelidir. Bu itibarla, deminki söz almamı, tabii genel ku-
rulun takdirine göre aleyhte olarak mahfuz tutuyorum, saklı tutuyorum
o hakkını, ancak konu üzerinde görüşme açılmasının gerektiği görüşünde-
yim, usul yönünden. Bu önerim kabul edildiği takdirde, o zaman bu öner-
ge üzerinde görüşmek üzere söz istiyorum ve diğer arkadaşların da söz
hakkı olması gerekir. Konu basit ~~ve~~ bir konu değildir. Konu, enine boyu-
na tartışılması gereken bir konudur. Bu yönden, önerim istikametinde oy
kullanılmasını değerli arkadaşlarımdan rica ediyorum. Saygılarımla.

BAŞKAN- Şimdi efendim, durumu tekrar hatırlatmak isterim:

Başkanlık Divanı, 7 nci madde ile 10 ncu maddenin birlikte gö-
rüşülmesini oylarınızasanmıştu, dün kabul edilmişti. Bugün Başkanlık
Divanı yine 7 nci maddenin mali kısımlarıyla ilgili hükümleriyle 10 ncu
madde hükümlerinin birlikte konuşulacağını vazetti; fakat konu herhal-
de anlaşılamadı ve bu hususta söz almak isteyen arkadaşlarımızın da i-
simlerini yazdık, konuşmalarını yaptılar.

Şimdi sayın Bigat arkadaşımızın bir başka önerisi var; gerçek-
ten dört ayrı maddeyi kapsıyor ama, görüşülmek ihtiyacı doğabilir. O ba-
kımdan, önerge üzerinde genel görüşme açılmasını demeyelim de, gündem
maddesinde, malum 10 ncu maddede Türkiye Barolar Birliği keseneklerinin
saptanması konusu var, bunu nazara alalım. Bu hususu takdirinize arz e-
diyorum. Kabul edenler...Kabul etmeyenler...Kabul edilmiştir.

Şimdi, söz almak isteyenlere sırasıyla söz vereceğim.

Sayın Erdoğan Bigat, buyurun.

ERDOĞAN BIGAT (Ankara)- Değerli arkadaşlarım, 10 Kasım 1978 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 2174 sayılı Yasa, Avukatlık Kanununun Anayasa Mahkemesince iptal edilmiş olan 81 nci maddesinin ikinci bendindeki boşluğu doldurmuş ve baroların meslektaşlarımızdan alacakları kesenek miktarını sınırlamıştır. Bu yasa, levhaya yazılacak avukat arkadaşların giriş keseneği adaylar arasında ayırım yapılmaksızın en az bin, en çok üçbin levhada yazılı avukatların keseneğini en az 600, en çok 1800 lira ile sınırlamıştır. Bugün üyesi bulunduğum Ankara Barosunun üyelerinden aldığı aidat miktarı ve kendi gereksinimleri için gerekli paranın sınırı 1800 liradır. Ankara Barosunun kendi gereksinimleri için bu miktarı yetersiz bulması (diğer barolar için de söz konusudur) mümkündür. Bu yönden, soruna yalnız barolara kesenek miktarını devanlı artırmak gibi palyatif bir çözüm bulmak bence yeterli değildir.

Önergede şöyle denilmektedir:

" Birlik kesenekleri hakkında Yönetin Kurulumuzun aşağıdaki...

1- Keseneğini ödemeyen meslektaşlarımızın Avukatlık Kanununun 65 nci maddesine göre levhadan silinmeleri işleminin 30.3.1979 tarihine kadar tamamlanmasının barolara bildirilmesi ve ayrıca barolarınca bütün meslektaşlarınıza duyurulması, keseneğini ödemeyenlerin sosyal sigortaya verilecek bordroya alınmamaları hakkında işlem yapılması.."

Bir de ceza mahkemesine sevk edilmiş haklarında takibat yapılması eksik kalmış.

Meslektaşlarımız hakkında karar alma yetkisi, bugün bağımsız olmaları gerektiğini savunduğumuz baroların yetkisidir. Barolar Birliğinin, baroların iç işlemlerine müdahale hakları yoktur. Ancak barolardan, bu maddelerin işlenmesini isteyip istememe kendi bilecekleri bir şeydir. Baronun ve baroları yönetmekle görevli yönetim kurullarının tak-

dirine kalmış bir konudur.

Meslekdaşlarımız zengin insanlar değildir. Özellikle barolarımız içindeki seçinlerden yeni çıktık, genç arkadaşlarımızın, stajyerlerimizin sorunları vardır. Genç arkadaşlarımız keseneklerini ödemekte zorluk çekmektedirler. Stajyerler yardım beklemektedirler. Tasarı Meclisten çıkmamıştır, bu yönden yine yasanız barolara görev vermiştir. Stajyerlerimiz yardım yapmak, genç meslekdaşlarımızı korumak mecburiyetindeyiz.

Şimdi, buradan şuraya gelmek istiyorum: Barolar Birliğinin yönetim veya bağımsızlıkla ilgili konuşmamda değindim; Birlik Genel Kurulunun aldığı kararları yerine getirmeyen baroların feshini isteme yetkisi, bugün hükümet tasarısı olarak gitmiş olan metinde vardır. O halde, Barolar Birliği Genel Kurulubaroların iç işlerine müdahale etmeyeceğine kesinlikle inanmakla beraber, eğer bu öneri istikametinde bir karar alınır ise, bu kararı yerinde getirmeyen baroların feshini, yasanın da kanunlaştığını düşünüyorum, isteyecektir ve o baroyu fësih için Danıştaya gidecek demektir, Barolar Birliği.

Bu yollar yasal yollar belki olur ama, haklı yollar olmaz. Barolar Birliği bugün, çok özür dileyerek söylüyorum, biraz mali sıkıntı içinde ise, ilgisizliğinden dolayı veyahut da işlerini gereği gibi yerine getirmemesinden dolayı belki baroların da göndermedikleri, tabii bunu ben tasvip ediyor olaman, ama böyle bir durum da vardır.

Bu itibarla, Birliğin, yasanızın 121 nci maddesinde Genel Kurulun görevlerini saptayan maddeleri içinde ancak barolardan alınacak kesenek miktarını saptamak yetkisi vardır. Bu yetkinin dışında karar almamız ve hatta ve hatta değerli Başkanlık Divanının yasaya aykırı bu öneriyi oya sunmaması görüşümdedir.

Bunun arkasındaki madde: "Baroların birikmiş kesenek borçlarını

4 ay zarfında ödemesi."

"3- Bu kararların yürütülmesinde yasal önlemlere başvurulması yetkisinin yönetim kuruluna tanınması.." Böyle bir yetkiye ihtiyaç yok. Yasal yollara başvurmak için Yönetim Kurulu genel kuruldan yetki almak durumunda değildir. Yasal yol olsa olsa bir icra takibidir barolar hakkında, bunun için yetkiye gerek yoktur. Gerekli kararı alırlar ve bu yollara giderler.

Bunun çözüm yolu, barolar ve birlik arasındaki işbirliğiyle karşılıklı tesanüt ile sorun çözümlenebilir. Bu itibarla ben, tabii şahsım adına söz alıyorum; fakat, Ankara Barosu Yönetim Kurulundaki arkadaşlarımızla buraya gelmeden yaptığımız temaslardan aldığımız izlenime dayanarak, ve kendi yorumumla, öyle sanıyorum ki böyle bir kararı aldığımız takdirde, Baromun Yönetim Kuruluna ben kendimi mazur gösterecek bir gerekçe bulanam. Bu yönden, bu önerinin reddedilmesini rica ediyorum ve bu konuşmandan dolayı beni anlayışla karşılmasını da sayın Hocamdan ve Birlik Yönetim Kurulundan rica ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN- Sayın Bigat'a teşekkür ediyoruz.

Söz sırası Erzurum Delegatesi Sayın Abdulkadir Eryurt'a.

ABDULKADİR ERYURT (Erzurum)- Saygı değer arkadaşlarım, kanunda mevcut olan bir hükmün bir takrirle, bir öneri ile teyidini istemek yerinde bir hareket değil. Yönetim Kurulu bunu yapmayacaktı.

Baroların, Bigat'ın da buyurdıkları gibi, yetkilerine biraz müdahale mahiyetinde. Aidatını ödemeyen baro mensubu arkadaş hakkında yapılacak bir iki tebligat sonunda bu ödenmezse, 65 nci maddeye göre, ödeninceye kadar bu arkadaş levhadan silinir; mahkemelere giremez, iş takip edemez. Direnirse, 72 nci madde tatbik edilir, tamamen kaydı silinir. Kanun bu yetkiyi her baro yönetim kuruluna mutlak surette vermiş. Bu verilen yetkiyi kullanacak olan Yönetim Kuruluna genel kuruldan alınacak bir kararla temenni mahiyetinde bir yazı yazacaksınız. Birçok ba-

rolar da bunu hiç kaale almayacak. Yönetim Kurulu doğrudan doğruya bir tamimle de bunu isteyebilir, onun için zait ve böyle bir karar alınması yerinde değil.

Baro keseneğinin artırılması hususuna gelince; evet bir sene sonra artırılacak ama, hiçbir baro, son tādilat dolayısıyla aidatını artıramayacak. Aidat sabit, fakat bu aidattan Barolar Birliğine ödeyeceği miktar artıyor. Buna ölüm yardım fonuna ödenecek miktarı da ilave ettiğiniz zaman, baroların bilhassa mensubu az olan baroların kendisini devam ettirmesi ve masraflarını karşılaması inkânı yoktur. Bu inkânsızlık da nazara alınırsa, zait olan bu talebin ve Barolar Birliğinin keseneğinin artırılması yolundaki önerinin reddini ben de istirham ediyorum. Hepinizi saygı ile selamların.

BAŞKAN- Sayın Eryurt'a teşekkür ediyoruz.

Söz sırası Sayın Orhan Apaydın'da.

ORHAN APAYDIN (İstanbul)- Sayın Başkan, değerli meslekdaşlarım; konu gerçekten çok önemlidir; Barolar Birliği bakımından önemlidir, aynı derecede barolar bakımından önemlidir.

Şimdi, meseleyi 25 liranın 50 liraya çıkarılması şeklinde ortaya koymanın yanlışlığını belirtmekle söze başlıyorum. Mesele, avukatların ayda 25 lira bir parayı 50 liraya çıkartmaları, bu şekilde ödeme yapmaları şeklinde değildir mesele. Avukatların, barolara üye avukatların Barolar Birliğine aidat ödeme yükümlülüğü yoktur arkadaşlar, yasa açısından. Yükümlü olan baro tüzelkişileridir. Baro tüzelkişileriy kendi mali kaynaklarından ödeme yapıyorlar, Barolar Birliğine. Fakat bunun bir ölçüsü konmuştur, üye sayısı da, üye bakımından, üyelere düşen miktar bakımından bir ölçü konmuştur. Bu nedenle 25 lira deniyor, 15 lira deniyor ve bunun 50 liraya ve sanki 50 lira da ödenmeyecek bir para değildir şeklinde bir izlenim doğuyor.

Şimdi, İstanbul Barosunun, bizim baromuz bakımından ele alacağım, İstanbul Barosunun 1978 yılında Barolar Birliğine ödemekle yükümlü olduğu kesenek miktarı 1.143.180 lira idi. Biz bunun 771.590 lirasını ödedik, 371.590 lira borcumuz var, bunu da bugünlerde yollayacağız.

Ölüm yardımından 762 bin liradır yükümlülüğümüz, tahakkuk, bunun 662 bin lirası ödenmiştir, 50 bin lirasını daha gönderdik, 50 bin lira civarında bir borcumuz vardır, bunu da bugünlerde ödeyeceğiz.

Şimdi, İstanbul Barosunun, kendi gelirleri bakımından söylüyorum Barolar Birliğine ödediği kesenek miktarı, kendi gelirinin % 29,41 ini yani üçtebirini buluyor. Biz, üçtebir nisbetinde Barolar Birliğine bir ödeme yapıyoruz; kesenek ve ölüm yardımı olarak, birlikte.

Barolar Birliği kendi masrafları bakımından bir ölçü koyuyor, bir gelir tayin ediyor, fakat bunda baroların durumunu da dikkate almak lazım.

Değerli meslekdaşlarım, şimdi, biraz önce söyledim, baro üyesi avukatların kesenek verme yükümlülükleri barolarına karşıdır. Barolar, kesenekleri, baro yönetim kurulları tahsille yükümlüdürler. Bunun yaptırını da Avukatlık Kanununun 65 nci maddesinde gösterilmiştir, bu müeyyide gerektiğinde uygulanır. Fakat bu müeyyidenin uygulanmasında takdir yetkisi, benden önce konuşan çok değerli meslekdaşlarıma aynen kâtiliyorum, bunun takdir yetkisi ise baro yönetim kurullarına aittir. Tahsil yetkisi baro yönetim kuruluna aittir, yükümlülük baro yönetim kuruluna aittir, bu müeyyide uygulamak da baro yönetim kuruluna aittir. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun avukatlardan kesenek tahsil istemesi, bir yetki tecavüzü olur, böyle bir yetkisi hukuken mevcut değildir, ancak barolardan isteyebilir. Bunun hukuk çerçevesini, yasal çerçevesini böyle çizmek gerekir. Ben bunu baroların bağımsızlığı bakımından ele almıyorum, yasa çerçevesinden ele alıyorum. Şüphesiz ki, Barolar Birliğiyle barolar arasında bir işbirliği zorunludur. Bu işbirliği

çeşitli şekillerde tezahür eder, Ama baronun keseneğini ödemesini elbette Barolar Birliği isteyebilir, ama muhatabı barolardır. Baro Yönetim Kurulları, kendi üyeleriyle olan ilişkilerini bu konuda düzenlerler ve bu özel durumların da tetkikini icap ettirir çoğu kez. Nitekim kanun, 65 nci maddenin uygulanmasında, savunma alınmasını öngörmektedir. Bunun bir anlamı vardır, bir meslekdaşımız keseneğini niye ödemiyor?..Baro Yönetim Kurulu bunu tetkik eder, gerektiğinde arkadaşımıza süre verir, böyle katı olarak "4 ayda ödeyeceksin, ödemezsen ben senin kaydını sileceğim, sigorta kapsamından çıkartacağım.." diye böyle bir üyelerine böyle bir bildirimde de, yasa bakımından da bulunamaz. Savunma alacak, inceleyecek..Yani o dört ay süre içinde ödeneyen arkadaşın kaydını da silmeyecektir.

Şimdi, arkadaşlar, bir bunalım ortaya çıkmıştır, bu doğrudur. Rakamlarla meslekdaşlarımız izah ediyorlar, Barolar Birliğinin içinde bulunduğu mali durumu. Fakat bu mali durumu yalnız Barolar Birliğine özgü olarak düşünmek de yanlış. Baroların durumu nedir bu konuda? Bir yasa çıkmıştır, yasada kesenek tavanı 1800 lira olarak tesbit edilmiştir, giriş keseneğini maktu olarak tayin etmiştir, baroların geliri bir yerde donmuştur. Bunun karşısında hizmetler, baroların yaşaması için gerekli olan hizmetler, maddelerin fiyatları da birden bire yükselmiştir. Barolar Birliğinin içinde bulunduğu sıkıntı, aynen barolar için de geçerlidir. Yani bunun çözüm yolunu ararken, sadece Barolar Birliğinin içinde bulunduğu mali sorunu ele almak ve bu şekilde sonuçlara gitmek, kesenek artırılması yoluna gitmek, yanlış bir yöntemdir. Her iki tarafın durumunu ele alarak çözmek gerekir.

Şimdi, ben kendi barom bakımından söylüyorum ve kesinlikle söylüyorum arkadaşlar; tayin edilen kesenek miktarı bakımından biz bu yıl gerçeği bir arttırma yaptık, bir marj bıraktık, 300 lira, 1020 lira-

dan 1500 liraya çıkarttık; fakat bunu çıkartırken, açık söylüyörüm, Barolar Birliğine daha fazla kesenek ödeyeceğiz diye çıkartmadık, kendi masraflarımızı düşünerek çıkarttık. Gerçi bu yıl ödenme/yecek, ama bu yıl da bir artırım var. Bu yıl, 1979 yılında biz 1.143.000 lira ödedik, şimdi bu arttı, 25 liraya çıktı, 35 lira oldu sanıyorum ve bu oranda da bizim Barolar Birliğine ödeme yükümlülüğümüz arttı. Biz bunu 1980'de 300 liralık bir marjla kapatmamız mümkün değil. Yani 1500 lirayı 1800 liraya çıkartarak kapatmamız mümkündür. Kesinlikle söylüyorum. Çünkü kanun bir sınır koymuştur, bu kanun yapılırken bu düşünölmeliydi. Hiç olmazsa giriş kesenekleri bakımından düşünölmeliydi, düşünölmemiştir. Baroların gelir kaynakları dondurulmuştur. Bu durumda 1980 yılı için % 100 bir artışı benim baron karşılayamaz. Benim karşılayamayacağım bir parayı da benden isteyemez. Bizim kesenekten başka, arkadaşlarımızın, meslekdaşlarımızın bize verdikleri keseneklerden başka bir gelir kaynağımız yok. Olamaz da, olması peşinde de değiliz; devlet bütçesinden barolara yardım yapılsın dense bunun karşısına çıkarız. Bağımsızlığımız bakımından bundan son derece tibreyeceğiz, tüm arkadaşlarım da benimle aynı kanaattedir, hiç kuşku duymuyorum...

BAŞKAN- Sayın Apaydın, 1 dakikanız var.

ORHAN APAYDIN (Devamla)- Burda da mı var efendim kısıtlama?

BAŞKAN- Evet efendim. (Gülüşmeler)

ORHAN APAYDIN (Devamla)- Şimdi arkadaşlar, özür diliyorum sayın Başkan, mesele son derece önemlidir; hen Barolar Birliğinin bir sorunu, hen de baroların bir sorunu. Buna nasıl bir çözüm yolu bulunur bilemem ana, ben kesinlikle söylüyorum değenli arkadaşlarım, 25 liranın 50 liraya çıkarılması diye bir şey söz konusu değildir. Benim şu verdiğim rakamlara göre, milyonların üstündeki rakamlar da nazarı itibare alınırsa, baromun, İstanbul Barosunun bu yüzde yüz artışı karşılaması mümkün değil. Biz bu artışın karşısındayız, ana başka yollar nasıl bulu-

nabilir, bunun burada görüşmesi yapılabilir. Kesenek artışı yoluyla yapılamaz, bu azami sınırdır, sonunda ekonomik kriz..Biz bir toplu sözleşme yapacağız, sendika bizi çağırmıştır, bizim personelimizin sayısı fazladır, indirim de yapamayız üye sayımıza göre, 7000 e yaklaşmıştır üye, bizden yüzden yüzün üstünde, yüzde ikiyüz oranında zam istiyor personel Biz bunu karşılamayı düşünüyoruz ve birinci yıl, -iki yıllık toplu sözleşmedir- 1980 yılı içinde ayrı zam istiyor, biz bunu karşılamamanın çarelerini düşünüyoruz. Şu kesenek miktarının artırılması bizim için mümkün değildir, Birlik Yönetim Kurulundan özür dileyerek bunu bildiriyorum efendim. Saygılarımla.

BAŞKAN- Sayın Apaydın'a teşekkür ederiz.

Sayın Orhan Barlas, buyurunuz.

ORHAN BARLAS (İstanbul)- Sayın Başkanlarım, değerli arkadaşları:

Gerçekten çok önemli, çok karmaşık bir konu tartışılıyor. Eğer bu sorun burada bir sağlıklı sonuca bağlanmazsa, bundan sonra gitgide karmaşık, gitgide girift bir düğüm halini alacaktır.

Şimdi, önce baştan bir noktayı belirteyim; saygı değer başkanım Apaydın'ın, kesenek artırılması konusundaki düşüncesine yüzde yüz katılıyorum, paylaşıyorum. Şu nedenle: Aslında bu kesenek artırma talebi ile önerinin başındaki bölüm, çelişkili. Eğer önerinin başındaki bölüm, yani yaptırım uygulanarak, şimdiye kadar başka barolardan olan alacaklar tahsil edilecekse zaten kesenek artırmaya lüzum yok. Bu çelişki, burada açık görülüyor. Eğer 1.900.000 lira alacak tahsil edilirse, zaten kesenek artırmaya ihtiyaç görülmeyecek.

İkincisi, adil değil. Neden? Eğer bugüne kadar devam eden uygulama süregederse, gene borcunu ödemeye devam eden barolar parayı verirler, borcunu ödemeyi adet haline getirmiş, usul ittihaz etmiş (eski hukukçu deyimiyle) barolar gene vermezler. Yani 50 lira, 25'ten 50 liraya

artırma, Barolar Birliği keseneğini ödemeği bir sorumluluk ve görev kabul etmiş barolar için bir yük olmaya devam eder, daha ağır yük olmaya devam eder. Bu konudaki görüşüm bu.

Önerenin başı, Sayın Abdulkadir üstadımız tarafından eleştirildi. Ben buna iştirak edemiyorum. Şimdi, bir olgu var ortada. Bu olgunun bir bilinmezi var. Bu bilinmez şudur: Acaba barolar kendi üyelerinden ödentilerini alıp da Barolar Birliğine yollamıyorlar mı, yoksa ödentileri mi alamıyorlar? 65 nci maddeyi mi uygulamıyorlar?

Şöyle veyaböyle yapanlar varsa, baroların hangileri ne oranda bunu yapıyor, ne oranda yapmıyor?.. Vereceğimiz karar, yahut işi yorumlarken, çözümlerken yer alışımız, şu olguyla büyük oranda değişecektir. Eğer bir baro kendi üyelerinden ödentilerini alıp da Barolar Birliğine bilğ bile yollamıyorsa ortada çok vahim, önemli bir durum var demektir. Orada yüce genel kurulun vereceği karar başka türlü olacaktır. Eğer baro başkanı ve yöneticileri kendi üyelerinden ödentilerini almıyorlarsa, alamıyorlarsa, ortada apaçık bir yasal hüküm var, bu uygulanmıyor gibi bir durum ortaya çıkar. Şöyle bir sonuca varmak istiyorum:

Ben Yönetin Kurulunun o 50 liralık kesenek artırma bölümü dışındaki şeyisini, tutumunu ve önerisini olumlu buluyorum, yararlı buluyorum. Yasada var zaten bu, bunun için yeni bir genel kurul kararına ne ihtiyaç var, deniyor. Var; yeniden güç almak istiyorlar. Hesap ortada, ödenti verilmiyor. Bu şekilde Birlik Yönetim Kurulu, ben bu yasayı uygularken, böylesine kısıtlamalarla, Apaydın iyi değindi ona, yani o kadar katı kısıtlamalar dışında böylesine bir karar da, yasanın uygulanması yolunda çıkan bir karar da, ayrıca genel kurulun kararı ile teyit edildi demek, bir türlü uzlaşmacı, anlaşmacı, yumuşak bir yer alış değil midir, bu haklı olmaz mı? Bu durum karşısında ben, kesenek bölümü dışında önerinin olumlu olduğu görüşündeyim. Saygılarla takdirleriniz arz ederim.

BAŞKAN- Sayın Barlas'a teşekkür ederiz.

Sayın Hasan Basri Güder, buyurun.

HASAN BASRİ GÜDER (İzmir)- Sayın Başkanlar, değerli delege arkadaşlarımızın;

Gündenin 10 ncu maddesi, sayın Yönetim Kurulunun huzurunuza getirmiş bulunduğu önerge ile tanamen vuzuha kavuşmuş bulunuyor. Bu önergenin verilmiş olması üzerine, söz alma gereğini şu bakımdan hissettik:

Türkiye Barolar Birliği gerçekten son zamanlarda mali bir sıkıntıya girmiş bulunuyor. Benim şahsî kanıma göre, bu sıkıntının nedenlerini şöylece özetleyebiliriz:

Birincisi, gerçekten barolardan tahsil edilecek kesenek ve ölüm fonu borçlarının ödenmemiş olması,

İkincisi, getirilmiş olan toplu sözleşme hükümlerinin aynen kabul edilmiş olması, fakat bir sene için bir sözleşme aktedilmiş olması,

Üçüncüsü, tasarruflara tam riayet edilmemesi,

Dördüncüsü ise, geçen yılın getirilmiş bulunan mukayeseli gider çizelgesine göre bu yılın tasarı bütçesinin kanımca çok abartılmış olmasıdır.

İzin verilirse buradan bazı rakamlar vermek istiyorum.

1978 bütçe ve fiili giderler mukayesesinde, gider kalemleri tetkik edilirse, geçen yıl hepsi artık vermiştir. Yani 1978 bütçesinde tasavvur edilen gider kalemleri fiilen tahakkuk etmemiştir. Daima artış göstermiştir, para artmıştır. Buna karşılık, bu kalemler için 1978 bütçesinde getirilen sarflar çok yüksek tutulmuştur. Birkaç tane rakam vermek istiyorum.

1978 yılı tasarı bütçesinde Genel Kurul giderleri olarak 200 bin lira ödenek miktarı bulunduğu halde, cari ödeme 195.930,50 TL'dir.

1979 yılı gider bütçesi çizelgesinde ise, genel kurul giderleri 450 bin liradır. Eğer Sayın Yönetim Kurulu, bu ar içerisinde yapılan

Genel Kurul toplantısından başka fevkalade genel kurul toplantıları düşünüyorsa buna bir diyeceğimiz yok. Aksi halde şu rakam, 1979 bütçesinin abartılmış kalemlerle yükseltilmiş olduğunu gösteriyor. Zira, bunun gibi misalleri çoğaltmak mümkün, zamanınızı fazla almanak için bunları teker teker okunuyorum. Ve geçen yılın tahakkuk eden bütçesi 3.086.983 lira olduğu halde, 1979 bütçesi 7 milyonun üzerinde tutulmuştur. Evvela, bütçe kararnamesine göre, sarf giderleri arasında aktarma yetkileri bulunduğu göre, bunları ayarlamaları ve daha fazla sarfi gerektiren kalemleri oradan karşılamaları mümkündür.

Saniyen, bilhassa benim yine şahsî müşahedeme göre, Birlikte kâğıt israfı haddinden fazla. Çalışma raporları, mali faaliyet raporları, bazı basılı evrak o kadar fazla basılmış ki zamanında, bugün Birliğin alt katında bir depo halinde bunlar hamurluk kâğıt halinde duruyor. Ve birkaç gün evvelki müşaheden de yine aynı yoldadır. Bu sebeple bunlardan büyük tasarruf sağlanacağı ümidindeyim.

Bir mesele de şuradan kaynaklanıyor: Sayın Yönetim Kurulunun raporunda, Anayasa Mahkemesince iptal edilen hükmün yerine ikame edilmiş bulunan hükünde, yıllık kesenek miktarının tavanının 1800 lira kabul edilmiş olması, gayet iyi bir aşama olarak kabul ediliyor. Halbuki biz bunu hiç böyle mütalaa etmiyoruz, etmiyorduk ve nitekim bugün büyük problemler Barolar Birliğinin başına geldiği gibi, barolarımızın başına da gelmiş bulunmaktadır.

Barolar Birliğinin kendisi yönünden olan endişeler, benden evvel konuşan arkadaşlarımızın bahsettiği gibi, barolarımız için de söz konusudur. Benim baronda bugün % 100 yapılacak bir ödenek artırımını katıyen ödeyecek durumda değildir, buna inkân yok. Çünkü, bugün için barom üyelerinde biz 100 lira kendi baromuz için kesenek alıyoruz, 25 lira 1979 yılı için Barolar Birliği keseneği alıyoruz; 125 lira. Ölüm fonu 10 lira ayrı. Yüzde yüzü kabul edecek olursak, gelecek sene için İzmir

Barosu kendi ihtiyaçlarını karşılayanana durumundadır. Çünkü, Türkiye Barolar Birliğinin başında olan hadise İstanbul Barosu sayın Başkanının bahsettiği gibi, onlarda vardır, bizde de vardır, yüzde üçyüz oranında toplu sözleşme ile taleple karşınıza çıkmaktadırlar. Bunları karşılamak mümkün değildir.

Önergenin bir ve ikinci maddeleri hususunda diğer arkadaşlarının mütalaalarına aynen iştirak ediyorum. Böylebir Genel Kurul kararının alınmasına inkân olmaması gerekir. Aksi halde endişe ederim ki, bu kere Türkiye Barolar Birliği ile barolarınız arasında bazı sürtüşmeler olacaktır. Arzu edilmeyen bu durumların meydana gelmesi için, Önergenin tümü hakkında red oyu kullanılmasını ve Yönetin Kurulunun da beni bağışlamalarını rica ediyorum.

Saygılarınıla efendim.

LAŞKAN- Sayın Güder'e teşekkür ederiz.

Sayın Atilla Sav, buyurunuz.

ATILSA SAV (Ankara)- Sayın Başkanın, sayın delege arkadaşların; Bir önerge ile karşılaştık, biz Ankara delegeleri olarak hazırlıklı olmadığımız bir konuda karar verme durumundayız ve biliyorsunuz Barolar Birliğine on çok kesenek ödeyen ve belki de geçen dönemde borçlarının bir kısmını ödemiş olan bir baronun temsilcileriyiz. Bir başka özel durumumuz var, o da aramızda baromuzun başkanı delege olarak bulunmakta. Bu bir seçin cilvesi.

Şimdi burada Birlik Yönetin Kurulu 25 lira olan aylık keseneği 50 liraya çıkarma önerisi ile karşınıza çıktı. Ankara'da bize böyle bir bilgi verilmedi, ya da böyle bir uyarıda bulunulmadı. İstanbul ve İzmir barolarının tutumu belli oldu. Ankara Barosunun bu barolara katılması halinde, Barolar Birliğinin bir çıkaza girmesi, yahut hiç değilse en azından akçalı bir darboğaza girmesi kaçınılmaz gözüküyor. Ben biraz önceki konuşmada bir eleştiride bulundum; Birlikle barolar arasında bir

kopukluk başgösterniştir dedim. Bunu türlü biçimlerde yorumladılar, sayın Daşkanının nasıl bir karşılık verdiğini de sayın delegeler anımsayacaklardır. Yalnız, işte çıktı. Yani biraz önce belirttiğim eleştiriyi burada belli oldu. Bu mali raporda, akçalı raporda bu konu açıklanmalı idi. Bir kere önergeyi ikiye bölgeye gerektiriyor. Birinci bölümü bence kabul edilenez bir öneridir, onun reddi gerekir. İkinci bölümü için, eğer Birlik Yönetim Kurulu katı tutununda ısrar eder, direnir, delege arkadaşlarımız da aynı direnmeyi gösterirse içinden çıkılmaz bir durum olur. Yanılmıyorsa 1969 yılında İstanbul'da, 29 Ekimdeydi sanıyorum toplantı, İstanbul'da toplanan İkinci Genel Kurulda Barolar Birliğinin karşılaştığı ciddi soruna benzer bir sorunla karşılaşırız. Barolar Birliğini eleştirmek hakkımız ve görevimizdir, ama Barolar Birliğini parasızlıkla eğitmeye çalışmak elbetteki doğru bir yöntem değil. Yani ben deninki eleştirilerinde, akçalı bunalımın, akçalı darboğazın hangi nedenlerden kaynaklandığını anlatmaya çalıştım, bunu anlamak istemedi sayın yöneticilerimiz. Ama şimdi somut biçimde ortaya çıkmış bulunuyor.

Benim önerim şu arkadaşlar: Burada iki tarafın da kendi görüşünde direnmesinde olumlu sonuca ulaşmanak tehlikesi ve sakıncası gözüküyor. Eğer uygun görülürse, önergeyi ikiye bölelim; birinci bölümünü yüce kurulda tartıştık, benim görüşüm, biz Ankara delegeleri olarak yani buradaki arkadaşlarımızla karşı oy kullanacağız. Çünkü Barolar Birliği Genel Kurulunun barolara ve yönetim kurullarına böyle bir buyuk vermesini baroların bağımsızlığı açısından sakıncalı görüyoruz.

İkinci bölüm için, sayın Yönetim Kurulu bir çalışma yapmasın. arkadaşlarımızla durumu bir kez daha görüşsünler, Sayın Hasan Basri Süder'in sayılara dayanan eleştirilerinde haklı yönler olduğu gözüküyor, sayın Apaydın İstanbul Barosunun Başkanı olarak sıkıntılarını açıkladık bunlara da sert çevremeyiz. Bu itibarla benim önerim şu: Lütfen bu ko

nuyu burada bu akşam bitirmeyelim, olabildiği kadar bugün birtakım görüşmeler yapılsın, sayın Başkanlarla, sayın delege üyelerle, sayın Yönetim Kurulu üyeleri, eğer bir uzlaştırıcı çözüm bulunabilirse çok yerinde olacaktır. Barolar Birliğini, girmiş olduğu darboğazlardan bir tanesinden, sayın Genel Kurulun, sayın delegelerinin anlayışını çıkaracaktır.

Benim önerim bu efendim. Bu konuyu, birinci kısmını belki oylanması doğru olur; tartışıldı, zaten başka görüş de gelmedi. İkinci bölümü için oylamayı yarına erteleyelim. Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN- Sayın Sav'a teşekkür ederiz.

BAŞKAN YARDIMCISI- Sayın Divan Başkanımız bu hususta görüşlerini açıklayacaklar efendim. Buyurun.

ŞAHAP DEMİREK (Eskişehir)- Sayın Delegeler, Divan Başkanı sıfatıyla değil, Eskişehir Barosu Başkanı sıfatıyla mali konu ile ilgili bir öneriniz var; Genel Kurulunuzca kabul edilmiştir, delege arkadaşın sayın Yılmaz Tokman'la birlikte Başkanlık Divanına verilmiştir, kısa maruzatta bulunacağım.

Efendim. mali durumun içine, yalnız Barolar Birliğinin yönetimi için gerekli giderler değil, bir de ölüm yardımları giriyor. Gerçi bu mütalaa ediliyor ama, ölüm yardımlarının artırılması hususunda bizim barolarımızın ittifakla verdiği bir karar var. Allah gecinden versin, bütün meslektaşlarına Allah uzun ömür versin dilerim. Biz, bu yıl iki avukat arkadaşınızı kaybettük. Bu avukat arkadaşlarımızın ailelerine Barolar Birliğinin verebildiği ödenek nedir bilir misiniz? 22 bin lira civarında. Bir tanesine ödediler, ikinciye ödeyemediler. Bir avukat ölüyor ve ailesine 22 bin lira gibi, bugün ekonomik hiç bir değer taşımayan bir para veriliyor. Bu, gülünç bir rakamdır. Biz, Eskişehir Barosu olarak, ölüm yardımlarının, ölümün yaşlıya mı, gençemi geleceği belli değildir, günün ekonomik koşullarına göre 50 liraya çıkartılması önerisiyle karşınıza geliyoruz. 50 lira olursa, bunun beş misli, yani 22 nin beş misli

110 bin lira falan ölen arkadaşın ailesine yardım yapma olanağı doğacaktır. 22 binlira hiç bir derde çare bulacak bir meblağ değildir takdir buyurulur ki.

Onun için, baro aidatlarının artırılmasıyla beraber, ölüm yardım fonunun artırılması hususunu da mali konu olarak düşünülmesini yüksek takdirlerinize arz ederim. Maruzatın bu kadar efendim.(Alkışlar)

BAŞKAN YARDIMCISI- Sayın Denirer'e teşekkür ederiz.

BAŞKAN- Sayın Birlik Saymanı Fehmi Özçelik, buyurunuz.

SAYMAN ÜYE FEHMI ÖZÇELİK (Ankara)- Değerli arkadaşlarım, biz büyük bir mali sorunla huzurunuzda geldik, fakat gördük ki, bizden daha çok dertliler de var. Yalnız sorun için bir çözüm tarzi önerilmiyor. Biz mali raporu Genel Kurula sunarken dedik ki, keseneklerin tahsili için gerekli tavsiyeniz ne ise, bunu tartışalım, bulalım, birlikte bir çözüme varalım. Bir de, önümüzdeki yıl için, 1980 yılı için bu mevcut kesenek miktarı Barolar Birliğinin ihtiyacını karşılayacak miktarda değil, bunun çarelerini arayalım dedik.

Bu teklifiniz görüşülürken, sayın üyelerin önemli kısmı dışarıya çıkmış olduğu için, üzerinde fazla durulmadı, binaenaleyh bizim genel kurulun takdirine bırakmış olduğumuz çözüm tarzi da, konuşmalarla saptananadı. Onun üzerine, bir nevi sorunu yenileyebilme için, huzurunuzdaki önergeyi verdik ve sorunun tartışılması adeta bu önergenin tartışılması şeklinde döndü.

Şimdi değerli arkadaşların, ortada inkâr edilmez bir gerçek var: Türkiye Barolar Birliğinin mali durumunu bütün detayı ile size arz ettik. Bir kere daha kısaca özetleyeyim.

Toplu sözleşmenin getirmiş olduğu yükünlülüklerde, ki Temmuz itibariyle bir yıllık toplu sözleşme yapabildik, mali olanağımızın ne olduğunu bilmediğinizden. Temmuz ilâ Aralık sonu itibariyle çalışanlara ölenek zorunda olduğumuz meblağ 662 bin lira civarındadır. Bunun

önümüzdeki toplu sözleşme dönemi başlangıcına kadar olan kısmı, teklif ettiğiniz 1979 bütçesi içerisinde vardır. Ayrıca, Temmuzdan Aralık sonuna kadar olan süre için yeni bir toplu sözleşme farkı ödemek durumunda olduğumuz için, tahminen bunun için de 1979 yılı bütçesine 550 bin lira ya yakın bir para koyduk.

Bu yılki bütçenizi düzenlerken, 1979 yılı içerisinde Barolar Birliğine ödennesi kararlaştırılmış olan 25 liralarla sorunu karşılayamadığımız için, geçmiş yıllarda tahsil edemediğiniz neblağı da bir gelir kaynağı olarak bütçenizde göstermek zorunda kaldık.

Şimdi, durum bu kadar sade ve açık. İki sorunumuz var; Yüksek Genel Kurul bize, aidatları nasıl tahsil edeceğimiz veya edebileceğimiz hakkında bir yol göstermek zorundadır. Eğer bu aidatlar tahsil edilemezse, Türkiye Barolar Birliği işlevini yitirir.

İkincisi, gene Yüksek Kurulun takdirine taalluk etmekteyiz ve, son iki yıl içerisindeki fiyat artışları, genel endeksler, hepimizin tahmininin üstüne çıkmıştır, yüzde yüzyirmi civarında bulunmuştur.

Şimdi, genel endekslerin yüzde yüzyirmiyi bulmuş olduğu bir ortam içerisinde, Barolar Birliğinin aradaki farkı bir başka kaynaktan karşılayabilmesi mümkün değildir.

Biz, önerinizin birinci kısmı için yüksek Genel Kurulun barolarımıza bir emri değil, bir tavsiyesi, bir ricası olarak, 65 nci maddenin Barolar Birliğinin sağlanmasını tavsiye etmesini talep ettik.

BİR DELEGE- Ama orada öyle yazmıyor.

SAYMAN ÜYE FEHİMİ ÖZÇELİK (Devenla)- Efendim amacımız bu, düşüncemizdir; yahut da bu önerge üzerinde karşı teklifleriniz olur, o istikamette karara bağlarız.

Önergenizin ikinci kısmında da, ihtiyaçlarınızı karşılayabilmek için, birikmiş aidatlarınızın belli bir süre içerisinde ödennesini talep

etmek.

Şimdi bence sorunu bu iki esas üzerinden almak ve işlenek lâzım gelir. Amacınız ne baroların bağımsızlığı üzerinde bir tasarrufta bulunmaktır, ne de baroları meslektaşlarımızla karşı karşıya getirmektir. Bize, Türkiye Barolar Birliğine ödenecek aidatın sorumlusunun barolar olduğuna inanıyoruz; Yasa da böyle diyor. Sayın Apaydın'la bu noktada hiç bir ihtilafınız olamaz. Ana baroların Birliğe olan aidatlarının ödenmesi için gerekli yaptırımın da Yüksek Heyetinizin düşünmesi lâzım gelmekte.

Bir noktaya değinmek istiyorum, açıklanması zaruri olduğu için Sayın Hasan Basri Güder arkadaşımızın, aflarına sığınıyorum, üç bölüme hatırlayabildiğin kadar sorunu özetlediler, keseneklerin toplanması lâzım gelir dediler, burada beraberiz, nasıl toplayacağımızı saptayalım diyoruz. Dediler ki, toplu sözleşmenin getirmiş olduğu teklifleri aynen kabul etmişlerdir ve arkasından da ilâve ettiler; biz dediler bu sene fazla para ödeyemeyiz, çünkü yüzde 300 bir artım isteği ile karşı karşıyayız.

Arkadaşlar, biz, endazesini yok bu işin, % 400'ü aşkın bir toplu sözleşme talebi ile karşı karşıya geldik, bu artımın vahameti, bu artımı karşılayabilme olanaksızlığı karşısında bir yıllık sözleşme yapmak ve ondan sonra huzuruza gelmek, içinde bulunduğumuz darboğazı anlatmak ihtiyacını duyduk. Kabul edersiniz ki bu seneki artış % 119'du. İlk sene için bizden talep edilen artış % 200'ü geçmektedir. Demek ki, toplu sözleşmeyi aynen kabul etmek olanaklı yok. Ama Türkiye Barolar Birliğinin, sanıyorum bir lokavt ilan etmek veya bir grevi göze almak olanaksızlığı da kamuoyundaki itibarı bakımından önemli. Bu sebeple sorunu size getirdik ve bir yıllık mukavele yapabildik. Önümüzdeki yıl gelmesi bu tehlike ile karşı karşıyayız.

Bir de, tasarrufa riayet edilebilir, buyurdular. Ve dediler ki "çok miktarda basılmıştır" bu şeyler dediler, Yönetin Kurulu raporları, mali raporlar. Arkadaşlar, bu ne kadar çok basılırsa basılsın, 9 yıllık tır Türkiye Barolar Birliği, geçmiş yıllardabiraz fazlaca basıldığı anlaşılmaktadır. Belli haklı sebepleri olabilir o fazla basılmaların; fakat bu sene Yönetin Kurulu raporu 400 civarında, malî rapor 300 civarında basılmıştır. 150 delege arkadaşımız vardır; her arkadaşımıza bir tane verileceği düşünülmüştür, 60 baroya birer tane gönderilecektir. Aradaki 80-90 fark, nasıl olsa bir sürüm alanı bulmaktadır zorunlu olarak; getirmeyenler vardır, kaybedenler vardır, yeniden talep edenler vardır, Birlik arşivlerinde kalacak olanlar vardır, hatta zaman zaman barolar-dan ikinci defa talep edilmektedir, eski delege arkadaşlarımız talep etmektedir, baro başkanları özellikle birer tane istemektedir. Bütün bunlar için bu en makul ölçüde basılmaktadır.

Bütçedeki tasarruflar konusuna gelince; Sayın Güder, geçen seneki tahminlerin tam manasiyle gerçekleşmemiş olduğunu, bu seneki rakamların abartılmış olduğunu buyurdular. Bu, giderler açısından böyledir ve iyi ki böyle oldu değerli arkadaşlar. Ama Sayın Güder bir de gelirler açısından tahminlerimizin hangi derecede kalmış olduğunu hesaba katmış olsaydı, böyle yanlış bir sonuca varmamış olacaktı.

Belli rakamlar belli miktarlarda yükseltilmiş olabilir. Örneğin Genel Kurul giderleri olarak 450 bin lira konulmuştur. Şu kadarını söyleyeyim arkadaşlar; getirmiş olduğumuz stenoğraf arkadaşlara geçen yıl 10 bin lira vermiştik, bu sene 30 bin liraya geldiler ve bu tek-eldedir 30 bin lira veriyoruz.

Sayın Genel Kurulunuzun, bir olağan üstü genel kurula karar verip vermeyeceği, yahut Türkiye'nin içinde bulunduğu fevkalade değişik ortam içerisinde Barolar Birliği Yönetin Kurulunun olağanüstü bir Genel Kurula karar verip vermeyeceği de belli değildir, bu ihtimal dahilindedir.

Einaenaleyh bütçeyi bu ihtinaller içerisinde düşündük.

Benim muhterem heyete arzım, bize Barolar Birliği Yönetim Kurulu olarak akçalı sorunda çok açık, çok kesin, çok belli bir talimat vermenizdir. Eğer siz bu mali sorunu halledemezseniz, Barolar Birliği, Yönetim Kurulunu bir tarafa bırakıyorum, kendi öz işlevini yapamayacaktır.

Takdir Yüce Heyetindedir. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Özçelik'e teşekkür ederiz.

Yönetim Kurulu adına buyurun efendim.

BAŞKAN FARUK EREM (Ankara)- Sayın Başkanın, aziz arkadaşlarım;

Evvela, konuyu çok açık bir şekilde ortaya koyduğu için, Barolar Birliği adına teşekkür etmekle söze başlamak istiyorum.

Acaba bugünkü duruma Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu mu sebep oldu ve şu soruyu sordular: Kesenekleri tahsil mi edemiyorsunuz, yahut ettiğiniz halde göndermiyor musunuz? Her ikisi de saptanmıştır. Fakat bizim için en önemli olan, tahsilatın yapılamadığı yolundaki mazeretlerdir, yazı ile bize bildirildi. O zaman, niçin tahsil edilemiyor kanunda bu açık hüküm olmasına rağmen? Dediğinizde, görüşmelerinizde, "Lu o kadar güç ki" dendi. Hakikaten bunun meslektaşlar arasındaki güçlüğü elbetteki hepimiz kabul ediyoruz.

Biz öneriyi verirken şöyle düşündük: Acaba baro yöneticilerine kabahati, kusuru bizim üstünüze atınız dersek, daha rahat etmezler mi? Yani Genel Kurul şöyle bir karar aldı, Yönetim Kurulu bize gönderdi, bunu ivedilikle uygulanak durumundayız, derse bir yönetici, acaba durumu daha hafif olmaz mı diye düşündük. Hiç aklımıza gelmedi, böyle bir şeyin müdahale olarak telakki buyurulacağı. Eğer bunu böyle telakki buyuruyorsanız, önergenin birinci kısmını siz çıkartınız. Biz halisane bir niyetle, acaba arkadaşlarınıza bir kolaylık sağlar mıyız diye düşündük. Ama bunu bir müdahale şeklinde içinizde düşünen olmadı.

1800 rakamı Yönetim Kurulunca keyfi olarak takdir edilmedi. Büt

barolarımızdan, "ne yapalım" diye sorduk, alınan cevaplara göre, aşağı yukarı ortalama bu oldu. Bakanlık da müdahale edince durum böylece meydana çıktı. Kaldı ki, kesenekler hususunda Anayasa Mahkememizin bize verdiği kusurlu karara sebep olan olaylar da Barolar Birliği Yönetim Kurulundan gelmedi ki.

Yönetim Kurulu acaba bütçesini israflı mı kullandı? Bizim böyle bir israf niyetiniz asla yok. Bize, meselâ bu konuda benim mensup olduğum baro bana şunu söyledi: Sen şu baronun bilmen kaçınıcı yıldönümü ne nasıl bu parayı verebilirsin?.. Biz dedik ki, bu hepinizin iftihar vesilesi. Dizin, tarayın, haksız olan bir ödemeniz varsa, şu yüce baroya bir parça daha fazla yardımcı olmaktır. Anna, diğer barolarımızın da az çok ihtiyaçları olduğu zaman, Yönetim Kurulu elinden geleni hakikaten yapıyor.

Arkadaşlar, ölüm yardımını tahsil edildiği halde, bize gönderilmemiş olmasına rağmen, biz emirleriniz uyarınca kendi bütçemizden oraya aktarma yaptık. Yani tahsil edemediğimiz ölüm yardımını kendi bütçemizden yapmağa çalıştık. Ama, bugün o durumdayız ki, ölümlerinize yardım edemiyoruz.

Toplu sözleşme hepinizin müşterek derdi. Yalnız şunu hakikaten açıkça Yönetim Kurulu bilmelidir: Önergemizin birinci kısmında gösterdiğiniz hassasiyeti ben anlıyorum, ana maksadınız bu değildir, yazılış şekli aksi anlam çıkarıyorsa, daima değiştirmek mümkündür.

Artırımı gelince, biz dedik ki bütün ihtimallere göre, bir misli artışı biz götürelim, arkadaşlarınız ne takdir edersek etsinler. Anna elbetteki öbür genel kurullarda akçaya ilişkin olup da yapamadığımız şeyler olursa, onun vebalini artık bizden sornayın. Burada iki sıfatımızı karıştırmamız doğru değil. Biz delege sıfatıyla burada bulunuyoruz. Bu nedenle, eğer Türkiye Barolar Birliği idealini Türk avukatları yürütenez ve bu iş burada biterse, bunun sorumlusu Genel Kurulunuzun muh-

terem, çok saygın delegeleri bu sorunu paylaşmak durumundadır. Arkadaşlar, ben size şunu açıklamak mecburiyetindeyim:

Bugün yaptığımız toppu sözleşme, sosyal anlaşmanın yarısıdır. Eğer biz bunuyapamazsak ve bu işyerindegrev vardır levhası oraya asılacak olursa, şahsen hepimiz, şimdiye kadar inandığımız ve tesadüfen işveren haline geldiğimiz bu olayda çok çelişkili bir duruma düşmek gibi bñr tehlike karşısındayız.

Son önerimiz; yaptığımız önerinin alınganlık uyandıran, fakat halisane bir niyetle arzına çalıştığımız kısmı, kabul ederseniz bu belki pratik bir kolaylık sağlar; ana istemezseniz o kısım takdirlerinize aittir. Fakat şunu biliniz ki, 25 lira ile bu iş yürümez. Ne miktarda zam yaparsanız, biz de sizin için akçalı işlerde ancak o kadar çalışabiliriz.

Yönetim Kurulunda bulunan arkadaşlarımız bazen yol paralarını dahi ceplerinden vermektendirler. Yani bu konuda bizim kişisel bir çıkarımız asla bahis mevzuu değil. Daha iyi, daha iyi hizmet etmekten başka bir amacınız yok. Miktarın takdiri sizlere aittir. Sağolun.

BAŞKAN- Sayın Hocam, teşekkür ederiz.

Sayın Apaydın, buyurun.

ORHAN APAYDIN (İstanbul)- Tekrar huzurlarınızı işgal etmekzorunda kaldığım için lütfen beni bağışlayınız.

Arkadaşlar, Sayın Başkanın sözünü ettiği, kuruluş yıldönümünde yardım yapılan, yayıldığı ilerisürülen baro İstanbul'dadır. Arkadaşlar "yapdın yapıldı" şeklinde bir cümle çok anlam taşır, çok şeylere çekilebilir. İstanbul Barosunun 100 ncü kuruluş yıldönümü nedeniyle uluslararası çapta törenler düzenlendi İstanbul'da. Dünya barolarının temsilcileri geldi. Dünyanın sayılı hukuk kuruluşlarının temsilcileri geldi ve Türkiye barolarının da sayın Başkanları onurlandırdılarx bu toplantıyı. Bu törenler sırasında, Türkiye Barolar Birliği Başkanınınbir yem

vermesi yardım değildir baroya. Barolar Birliğinin onuruna, kendi onuruna bir yemek vermesi söz konusu oldu, Barolar Birliği bunun için 50 bin lira ayırabileceğini söyledi, 50 bin liraya Intercontinental Otelinde bir yemek düzenlendi, tabii 50 bin liranın çok üstünde idi bunun masrafı, biz onu İstanbul Barosu olarak ödedik. Bundan sonra, Nisan ayında Uluslararası Barolar Birliğinin bir toplantısı yapıldı, orada da bize, İstanbul'da yapıldığı için toplantı, İstanbul Barosu olarak gelen yabancı konuklara bir kokteyl vermemiz önerildi, bizde bunu kabul ettik karşılıklı olarak ve bu bizim için verilen yemeğe yakın bir masrafı da biz yaptık.

İki milyona yakın bir aidat ödüyoruz Barolar Birliğine. Bunun içinde yani bize yardım yapılmadı, biz kendi olanaklarımızla yaptık, Barolar Birliği Başkanı yemek verdi, biz bu yemeğe yardım ettik. Barolar Birliği 50 bin lira masraf edebileceğini söyledi, Barolar Birliği Başkanının bu yemeğine İstanbul Barosu, sanıyorum ki, şimdi rakamlar yanımda değil, biz ekledik, bir o kadar daha, belki ondan fazla ekledik, biz Barolar Birliğine yardımcı olduk.

Yani İstanbul Barosuna, kuruluş yıldönümü nedeniyle yardım yapıldı şeklindeki bir söz, doğru bir söz değil, gerçeğe uymuyor. Aksine bir durum vardır, bunu açıklamak zorunda idim, zabıtlara geçmesi gerekiyor idi. Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Bu konudaki müzakereler bitmiştir.

Buyurun Sayın Faruk Erem.

BAŞKAN FARUK EREM- Maksadımı iyi ifade edemediğim için Orhan'dan çok çok özür dilerim. Ben, kendimin maruz kaldığım bir tarihin haksızlığını dile getirmek istedim, tekrar özür dilerim.

BAŞKAN- Efendim, Yönetim Kurulu tarafından verilen önergeyi madde madde oyunuzá sunacağım.

Birinci bölümü Yönetim Kurulu geri almıştır.

İkinci bölüm:

"Baroların birikmiş kesenek borçlarını 4 ay zarfında ödemeleri"

Oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler...Kabul etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Üçüncü madde:

"Bu kararların yürütülmesinde yasal önlemlere başvurulması yet-
kisinin Yönetim Kuruluna tanınması"

Yönetim Kurulu bunu da geri aldıklarını bildirmişlerdir, oyla-
mayacağım.

Dördüncü madde: Birlik keseneğinin 50 lira olarak saptanması-
nı oylarınıza arzuyorum: Kabul edenler.. (Gürültüler)

BİR DELEGESİ- Bu konuda bir önerimiz var.

BAŞKAN- Efendim, müzakerenin bittiğini ifade ettim; bu konuda
bir önerge de sunulmedi. Var mı önerge efendim?..("Var var" sesleri)

BİR DELEGESİ- Sayın Başkan, biz 30 lira olmasını öneriyoruz.

BAŞKAN- Efendim Eskişehir Delegesi Sayın Yılmaz Tokman tarafın-
dan bir önerge sunulmuştur. Önergesinde der ki:

"Baroların Türkiye Barolar Birliğine ödenecek aidatların yük-
selmesine karar verildiği takdirde, ödenecek miktarın, her baronun ken-
di üyesinden aldığı aidat miktarınının 1/3'ü olarak saptanması." tekli-
finde bulunuyorlar.

Sayın Yılmaz Tokman, önerge hakkında söz almak ister misiniz?

Buyururuz.

YILMAZ TOKMAN (Eskişehir)- Sayın meslektaşlarım;

Son yapılan tadilde, barolar 50 liradan 150 liraya kadar aylık
aidat tesbit etmişlerdir. Düşünelim ki (A) barosu aylık aidat olarak
50 lira tesbit etti. Şimdi siz Genel Kurul kararı ile Barolar Birliği-
ne ödenecek aidatın 50 liraya çıkartılmasına karar verirseniz, o baro
ne yapacaktır? Onların da yasal hakkıdır, genel kongrelerinde 50 lira
olarak saptanmasına karar vermişler, bu durumda ne olacaktır?..O baro-
yu zorlayamazsanız, 50 liradan 100 liraya çıkartılmasını isteyemezsi-
niz. (Gürültüler)

Sayın Tokman'ın önergesi aleyhinde söz isteyen var mı?..Yok.

En aykırı teklif olduğu için Sayın Tokman'ın önergesini oyla-

rınıza sunacağım...(Gürültüler)Evet, Sayın Tokman'ın önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Kabul etmeyenler...Ekseriyetle kabul edilmemiştir.

HASAN BASRİ GÜDER (İzmir)- 30 lira olmasını teklif ediyorum.

MUZAFFER TERLİKSİZ (Adana)- Ben de 35 lira olmasını teklif ediyorum.

BAŞKAN- Efendim, şimdi iki teklif var; Sayın Hasan Basri Güder 30 lira, Sayın Muzaffer Terliksiz 35 lira olmasını teklif ediyor.

En aykırı teklif 30 lira olması itibariyle önce onu oylarınıza sunacağım.

Keseneklerin 30 lira olmasını kabul edenler lütfen işaret buyursunlar. Sayınız efendim lütfen.

İkinci öneriyi, yani aylık aidatların, Barolar Birliğine gönderilecek aidatların 35 lira olmasını kabul edenler...(Gürültüler)

BİR DELEGE- Sayın Başkanın, deminkinde kabul etmeyenleri soramadınız. Aksini de oya koymanız lâzımdı. (Gürültüler)

30 lira olmasını tekrar oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler: 28 oy. Kabul etmeyenler: 30 oy. Efendim, 30 lira olması teklifi kabul edilmemiştir.

Şimdi 35 lira olması teklifini oyunuza sunuyorum: Kabul edenler...(Gürültüler) ("40 lira olsun" sesleri)

BİR DELEGE- 50'yi oylamayacak mısınız?

BAŞKAN- 50'yi de oylayacağız efendim. (Gürültüler)

BAŞKAN FARUK EREM (Ankara)- Arkadaşlar, Yönetim Kurulu 35 lirayı önermektedir.

BAŞKAN- 35 lirayı kabul etmeyenler...Yok. 35 lira kabul edilmiştir efendim.

Şimdi efendim, gündemimizin 7 nci ve 10 ncu maddelerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Gündemimizin 8 nci maddesine göre, 1978 yılı çalışmalarından dolayı Birlik Yönetim Kurulunun aklanmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler lütfen işaret buyursunlar...Kabul etmeyenler...Kabul edilmiş

Ölüm yardımı konusunda bizim Eskişehir Barosu olarak verdiğimiz 10 liranın 50 liraya çıkarılması hususunu...("Oylayalım" sesleri)

Ölüm yardımı konusunda Sayın Turhan İmre, buyurun.

TURHAN İMRE (Afyon)- Efendim, Sayın Birlik Başkanınız muhterem Faruk Eren, İzmir Olağanüstü Toplantısında, "Ölen bir avukatın ailesine 18.735 lira vermenin utancı içindeyiz." demişti.

Ben de sonradan çıktım, "Sayın Hocam niçin böyle dediniz" diye sordum, "Turhan, durum budur" dedi, "10 liralık şeyden 18 bin lira oluyor."

Demek ki, en küçük bir kamu kesimi avukatı, yani 8 nci derecede olan bir avukat dahi rahat rahat bunu 25 lira olarak verebilir. Eğer böyle olursa ve İzmir Barosunda zamanında bu ölüm yardımının, sağ olanlara yardımı şekline dönüştürülürse, gayet iyi bir şey olur. Bir avukat için 20 bin lira ölümlünde çok ayıp oluyor. Yüksek Genel Kurulunuzdan tasviplerinizi bekler, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN- Evet, ölüm yardımının 10 liradan 50 liraya çıkarılması sını kabul edenler lütfen işaret buyursunlar...(Gürültüler)

SAYMAN ÜYE FEHİMİ ÖZÇELİK (Ankara)- Sayın Başkan, müsaade edermisiniz?..

BAŞKAN- Buyurun.

SAYMAN ÜYE FEHİMİ ÖZÇELİK (Ankara)- Çok değerli arkadaşlarım, bu kesenek meselesini hallettik, 35 lira lütfettiniz; 1980 senesinde her meslektaşınız için 35 lira kesenek ödeyecek barolar. Şu andaki duruma göre artı 10 lira ölüm yardımı ödeyecekler, yani 1980 senesinde her avukat için baro bütçesinden Barolar Birliği bütçesine intikal edecek meblağ ayda 45 liradır.

Şimdi, konuyu layık olduğu ciddiyetle ele alırsak, şu sorun çıkıyor karşınıza:

Şu anda bu paraları toplayamıyoruz arkadaşlar, 10 liraları. Bir avukat için 21.100 lira ödeyecektik bu yıl içerisinde. Bunu ödeyememenin üzüntüsü ve sıkıntısı içindeyiz. Sebep: Toplayamıyoruz ve şu anda 38 meslektaşınıza, geçmiş yıllardakileri ödeyemediğimiz için

38 meslektaşımıza 21.100 lira ödeyememek durumundayız.

Şimdi, tabii bunu da çoğaltalım, ama lütfen bunu ödenebilecek bir miktar, makul bir miktar üzerinden toplayalım ki, sonuca varabilelim, yararlı olabilsin.

CENGİZ İLHAN (İzmir)- Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

CENGİZ İLHAN (İzmir)- Efendim, Türkiye Barolar Birliği, ölüm yardımını Genel Kurulca kabul edilmiş ölüm yardımı esaslarına göre yapmaktadır.

Gündemde, ölüm yardımı esaslarının değiştirilmesine ve bu ölüm yardım miktarının artırılmasına ilişkin herhangi bir madde yoktur. Gündemde böyle bir madde olmadığına göre, zannediyorum ki sayın Genel Kurul da bu hususu müzakere edemez ve bir karar alamaz.

Saygılarımla.

BAŞKAN- Sayın Orhan Apaydın, buyurun.

ORHAN APAYDIN (İstanbul)- Sayın meslektaşlarım; konuyu duygusal planda ele alırsak, 50 lira da azdır, 100 lira da azdır. Bir meslektaşınıza, vefat eden bir meslektaşımıza 21-22 bin lira miktarında yapılabilecek bir yardım semboliktir bugünkü şartlar içinde. 100 bin liraya çıkarsanız, bu da karşılanmaz.

Şimdi meseleyi burada, 10 lirayı 50 liraya çıkartmak şeklinde alırsanız, yani usul bakımından katılıyorum Sayın İlhan'a, çok sevinmiş karşılasanız da beni, bir görevindir, gerçeği ifade edeceğim; avukatın karşı karşıya olduğu tehlikeler yalnız ölüm müdür? Hastalık değil midir? Hastalık için de koyun. İşsizlik değil midir?..Şimdi bu bir sosyal güvenlik konusudur. Bunu, burada yapacağınız 10 lirayı 50 liraya çıkartarak, 20 liraya çıkartarak yapacağınız yardımlarla çözemeyebilirsiniz, çözeniz de mümkün değildir. Bu daha radikal, daha köklü ve çözümlenebilir şekilde sorunu başka açılardan ele almak lâzımdır.

Şimdi arkadaşlar, baroların aldığı kesenek içinden bu yardım yapılacaktır. Bunu artıramazsınız. Üyelerden, kanunen tesbit edildiğine göre, bunu yükseltemezsiniz. Ayrı bir ölüm yardımı ide avukatlarda; üyelere, baro üyelerinden bir yardım alanırsanız ne olacaktır? Bira

evvelki tartışmalar, baroların içinde bulunduğu sorunlar...Bu, çıkmaza girecektir. Yani bunlar, tekrar ediyorum, yani bence 50 lira da azdır. Yani 50 liraya çıkartmakla yapılacak yardımın 20 bin liradan 50 bin liraya, yahut 100 bin liraya çıkması da bir anlam ifade etmez. Sorun, tüm meslektaşlarımızın, ölüm de dahil, çeşitli sosyal tehlikeler karşısında sosyal güvenceden yoksun bulunmasıdır. Bir emekli maaşı dışında başka bir güvencemiz yok. Sorun bu şekilde ele alınmalı. Bu, burada alınacak böyle bir kararla alınacak sonuç çok düzeyseldir, sadece kendi kendimizi tatmin ederiz, iyi bir iş yaptık deriz, ama sonuçlarını, bazı matematik gerçekleri dikkate almadan yanlış sonuçlara varırız.

Ben size şunu söylüyorum, bu ölüm yardımını da ödeyemez barolar. Çıkartarsanız, 50 liraya çıkartın, 100 liraya çıkartın, yine aynı bunların ortaya çıkar. Çünkü bir hata yapılmıştır, aidat miktarının tavanı tesbit edilmiştir. Onun için hem usul bakımından bu Genel Kurulda görüşülemez, gündemde yoktur, hem de esas bakımından bu yanlış olur verilecek karar.

Saygılarınıla.

BAŞKAN- Şimdi bir önerge daha gelmiştir:

Verilen bilgilere göre, gündemde bulunmadığı için bu konuyu görüşüp karara bağlanamaz maalesef olarak dışındadır.

Bu anlamdan, Gaziantep delegeleriyle, Sayın Ahmet Güner'in verdikleri önergeyi, yani ölüm yardımının artırılması hususunun gündeme alınması şeklindeki önergeyi oylarınıza sunmuyorum. Bunu bir dilek ve temenni olarak kabul edeceğiz şimdilik. İnşallah gelecek toplantıda daha olumlu bir sonuca bağlanabilir.

Efendim, oylanmaya geçildiği sırada bir tartışma oldu. Şimdi, gündemin 8 nci maddesi gereğince, 1978 yılı çalışmalarından dolayı Birlik Yönetim Kurulunun aklanmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

BİR DELEGE- O husus oylandı ve kabul edildi efendim.

BAŞKAN- Kabul edenler...Kabul etmeyenler...İttifakla kabul edilmiştir.

Gündemin 11 nci maddesi gereğince, 1979 yılı bütçesi ile Bütçe Yönetmeliğinin sunulması, görüşülmesi ve kabulü.

Bu hususta söz almak isteyen var mı?..

SAYMAN ÜYE FEHMİ ÖZÇELİK (Ankara)- Arkadaşlar, izin verirseniz, usulüne uygun olsun diye başlıklarını okuyalım, okunma işi sonuçlanmış olsun. Sanıyorum bir de teklif var, bir değişiklik önerisi var sayın Başkan da, o konu sebebiyle de belki bir açıklama yapmanız gerekebilir. Onun için izin verirseniz ara başlıkları okuyalım. Ama enrederseniz okunayalım. Raporun 74 ncü sayfasında.

BAŞKAN- Duyurun efendim.

SAYMAN ÜYE FEHMİ ÖZÇELİK (Ankara)- 1979 yılı Gelir Bütçesi Çizelgesi:

Kesenek Gelirleri: 5.239.500,-lira,

Yayın Gelirleri: 10.000.- lira,

Başkaca Gelirler: 405 bin lira,

Geçen yıl alacakları ile karşılanacak meblağ: 1.492.500,- lara

Yekûn: 7.588.304,- lira.

Gider Çizelgesi:

Yönetim Giderleri: 1.780.004,- lira,

Personel Giderleri: 4.135.800,- lira,

Büro Giderleri: 1.425.000,- lira,

Yatırım Giderleri: 80.000,- lira,

Resim, harç ve kesenekler: 67.500,- lira,

Meslek Yardımları: 50.000,- lira,

Yekûn: 7.538,304,- liradır.

BAŞKAN- Efendim, bir önerge var: Sayın Güney Dinç ve Sayın Yüksel Keskin, İzmir ve Manisa Delegatesi. Önergede denir ki:

"Türkiye Barolar Birliği 1979 gider bütçesi çizelgesinde aşağıdaki değişikliğin yapılarak Birlik Başkanına verilecek ödeneğin saptanmasını öneririz.

Bölüm:1 Madde: 2 Başkanlık Ödeneği 300.000 lira.

Bölüm:3 Madde: 4 Aydınlatma-Isıtma-Su giderleri 100.000 lira

Bölüm: 3 Madde: 7 Yayın giderleri 250.000 lira."

Birlik bütçesinde, 1979 bütçesinde değişiklik önergesidir. Önerge hakkında lehte veya aleyhte söz almak isteyen var mı?..

BAŞKAN FARUK EREM (Ankara)- Başkanın emrine 300.000 lira bir çışit örtülü ödenek sorumluluğundan beni affetmenizi özellikle rica ederim.

BAŞKAN- Başka söz isteyen?..Buyurun Sayın Dinç.

Yalnız çok kısa olmasını rica edeceğim.

GÜNEY DİNÇ (İzmir)- Çok kısa olacak, zaten söz almak isteniyordum.

Efendim önergenin amacı şudur: Bir defa bütçede giderleri arttırmaktadır, bazı ve geçen yılın bütçelerine göre çok yüksek tutulmuş bazı fesıllardan bazı kısıtlamalar yapılarak yeni bir ödenek önerilmektedir. Zaten bu ödenek sembolik olarak mevcut bütçelerde de vardır.

Geçen yılki genel kurulda şöyle bir öneriniz olmuştu: Birlik yönetiminde görev alacak olan kişilerin zaman içerisinde tüm çalışmalarını kademeli bir biçimde Birlik hizmetlerine vermelerini ileri sürmüştük. Bundan anacımız; yine geçen yıl verdiğimiz örnekte olduğu gibi ufak bir sendikada dahi profesyonel elemanların çalışmasının zorunlu olduğu idi ve bunun nedenini de, işlerin, gayet büyük boyutlardaki işlerin amatörce kotarılanayacağı gerekçesine dayanıyordu.

Lu nedenle, önergenin amacı bir örtülü ödenek oluşturmak değildir; Birliğin yavaş yavaş profesyonel kadrolara kavuşmasıdır.

Açıklamanı bu şekilde bilgilerinize sunarım.

BAŞKAN- Orhan bey, buyurun.

ORHAN BARLAS (İstanbul)- Sayın Başkanlar, değerli meslektaşlarım; ben bu konuda çok konuştum şimdiye kadar. En çok söylediğim konu en başarısız konu. Ama bunda ısrar edeceğim.

Aslında bu konunun, teker teker herbirini çok saydığım, sevdiğim bugünkü yöneticilerin kişilikleriyle hiçbir ilgisi yoktur. Bu zamana kadar Türkiye Barolar Birliği, kuruluş döneminde idi. Yasal olarak, Ba

kanın ve Başkanlık Divanının bir ödenek almak hakkı vardır, bu yasadadır, yazılı.

Bir noktaya geldik bugün, Türkiye Barolar Birliğinde, vaktini ciddi olarak, tam mesai olarak vaktini bu işe ayırmayacak kimselerin bu işte kalması tıkanıklıklara yol açmaya başladı. Gitgide bu artacaktır. Türkiye Barolar Birliğinin parasal sıkıntıları bile gene bundan ileri gelmektedir. Eğer bugün herhangi bir genel sekreter, kendisinin bütün mesaisini yalnız Barolar Birliğine ayırsa, sabahleyin 8,5'ta gelse ve akşam 5,5'ta oradan ayrılrsa, bugün şikâyet ettiğimiz konuların birçoğu, yani parasal konu, dosdoğru akça konusu, kendiliğinden kalkar. Eğer bu böyle devam ederse, Türkiye'deki 17 bin avukat kendisini yöneten Birliğe, Birliğin yöneticilerine doğrudan doğruya mesailerini ayırmak şartıyla bir belli para verenecek haldeyse, yarın yalnız belli şeyleri, yılın belli günlerinde tatlı tatlı konuşur, ondan sonra kapatırız ve yeniden bu eleştiriler başlar, bu böyle devam eder. Ben bunu tutanaklara geçmesi için söylüyorum.

Büyük ihtimalle şimdi Barolar Birliği yöneticileri bu parayı almak istemediklerini söyleyeceklerdir ve bu çok hamiyetli bir söz olduğu için, bundan sonraki tıkanıklıklara yol açacak tarzda bu reddedilecektir, ama yarın nasıl olsa günün birinde, 17 bin avukat 20 bin avukat olduğu zaman, mesaisini yalnız bu işe hasredek avukatların çıkması gerekecektir ve bundan evvel işaret ettiğim gibi, zaten yasal olarak demokratik sürece bir oranda 15 yıllık şeyle aykırı olan şey bir de bu gelenekle devam ettiği için, Barolar Birliği çalışmasındaki bu sıkıntı devam edip gidecektir.

Saygılarla takdirlerine arz ederim.

BAŞKAN- Evet efendim.

BAŞKAN YARDIMCISI ENVER ARSLANALP (İzmir)- Sayın Başkanım, Yönetim Kurulu ile ilgili olması sebebiyle bu konuda söz istiyoruz.

BAŞKAN- Peki efendim. Buyurun sayın Arslanalp.

BAŞKAN YARDIMCISI ENVER ARSLANALP (İzmir)- Sayın arkadaşlar; Konuyu hiç bir zaman duygusal olarak ele almıyoruz. 1969 sene-

sinden bu yana profesyonelizmin Türkiye Barolar Birliğine yerleştirilmesi gerektiğini savunan arkadaşlarımız var gayet tabii, tıpkı sendikalarda olduğu gibi. Ve diğer bazı teşekküllerde olduğu gibi. Gayet tabii. Ve bu konu, her toplantıda aktüel bir konu olarak getirilmekte. Yönetim Kurulunda vazifeye görmekte bulunan arkadaşlarımız da, her seferinde gerçeklerden hareket ederek, bu profesyonelizmin ilerde olabileceğini kabul etmekle beraber, bugünkü şartlarda, hangi nedenle olduğunu bilerek, bu konunun ertelenmesi ve karar alınmamasını daima söylemiştir.

Şimdi yine arkadaşlarımız, gayet tabii bu işte uzman olan arkadaşlarımız tarafından bu sefer verilmiş olan bir önerge de var. Hem Başkanımızın emrinde tutulacak olan bir para ve hem de yine arkadaşlara, bizim Yönetim Kurulunun yasada gösterilen şekilde vazife görmeleri dolayısıyla verilecek olan bir para.

Biz daima şunu söyledik: Sakarya'da da söyledik bunu. Bunun zamanı gelecek. Biz duygusal hareket etmiyoruz. Ama, şimdi bir kesenek konusunda ve keseneklerin tahsil edilmesini konusunda Yönetim Kurulunuzun, gerçeklere uyarak munis olma gayreti içinde söylemiş olduğu ve sizlere durumu arz etmiş olduğu bir toplantıda böyle bir teklifle karşı çıkılmış olması ve bunun savunulmuş olması da bizim garibimize gitti. Bir taraftan biz yasal olarak ve bizden istemiş olduğunuz hizmetleri yerine getirmek için sizden istediğiniz şu parasal durumu halledin dediğiniz zaman karşılaşmış olduğumuz şeyler meydana, bütçe açığı meydana, sizin huzuruza bir denk bütçe ile gelemiyoruz, ancak birikmiş olan paralar verildiği takdirde, bu seneyi geçirebileceğiz. E, şimdi de, burada her yönetim kurulu üyesine yasanın göstermiş bulunduğu şekilde bazı efendin ücretlerin tayini meselesi çıkıyor orta yere.

Biz, Yönetim Kurulunu teşkil etmiş bulunan üyeler, Başkan hariç, o kendisi konuşacak, üyeler adına burada bu sene de bunun reddedilmesini istiyoruz. Reddedilmesini istiyoruz, tıpkı Sakarya'da olduğu gibi.

Saygılar sunarız.

BAŞKAN- Efendim, Sayın Güney Dinç ve Yüksel Keskin'in önerge-
lerini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler lütfen işaret buyursunlar...
Kabul etmeyenler...Kabul edilmiştir.

Gündemin 90 ncu maddesinde: "Birlik organlarına Ankara'dan baş-
ka illerden seçilen üyelere Avukatlık Yasasının 112/2. maddesi uyarın-
ca ödenecek yolluk, ikamet ve diğer zorunlu giderlerin saptanması" var.

Sayın Özçelik, Yönetim Kurulu olarak geçen seneki durumun ay-
nen bırakılmasını önermektedirler.

Başka söz almak isteyen var mı efendim?..

SAYMAN ÜYE FEHMİ ÖZÇELİK (Ankara)- Bir artma teklif ediyoruz
efendim.

BAŞKAN- 9 ncu maddeyi de oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler
lütfen işaret buyursunlar...Kabul etmeyenler...Kabul edilmiştir. Aynen
geçen seneki gibi.

Gündemin 11 nci maddesindeki: "1979 yılı bütçesi ile Bütçe Yö-
netmeliğinin sunulması, görüşülmesi ve kabulü." hususunda, sunulduğu
gibi kabul edenler lütfen işaret buyursunlar...Kabul etmeyenler...Ka-
bul edilmiştir.

Yarın saat 9.00' da toplanmak üzere toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 19.30

13 Ocak 1979 Cumartesi

Birinci Oturum

Açılma Saati:9.55

-----o-----

BAŞKAN- Sayın delegeler, üçüncü gün çalışmalarını açıyorum.

Dün verilen bir önerge üzerine, önce bildirinin dağıtılması ve müzakere ile kabulü önerilmiş idi.

Bildiri, akşam saat 8'e çeyrek kala buradan ayrılırken bize verildi, bildiriye teksir etmesi için bir görevli arkadaşına verdim, fakat maalesef çok yanlışlarla dolu ve okunaklı değil. Tekrar teksir edilmehtedir, zannediyorum 10-15 dakikaya kadar gelecektir.

Zaman kaybetmemek için izin verirseniz, öncelikle birinci maddede olarak bildirgenin görüşülmesi kabul edilmiş idiyse de, bir gündem değişikliğini, sıra değişikliğini öneriyorum. Gündeme devam edilmesini kabul edenler lütfen işaret buyursunlar...Kabul etmeyenler...Kabul edilmiştir.

Şimdi, gündemimizin 12 nci maddesi gereğince, "Avukatlık Yasasınının 133. maddesi gereğince TBB Denetleme Kurulu için 3 asıl ve 3 yedek üyenin seçimi" vardır.

İsim önermenizi rica ediyorum.

ERDOĞAN BİGAT (Ankara)- Sayın Başkanım, Denetleme Kurulunda Ankara'dan bir üyenin bulunması gerekir. Geçen seçimlerde bu yapılmamıştır, istekli arkadaşımız olmamıştır. Bu hususu sağlamak üzere, ben Mahir Can Ilıcak arkadaşımı öneriyorum.

BAŞKAN- Başka aday varsa isim verilmesini rica ediyorum.

(Başkanlık Divanı tarafından adayların ismi tesbit olundu)

BAŞKAN- Görevli arkadaştan rica edeyin, bir sandık vardı, on lütfen getirsinler. Sandık dediğimiz, bulabildiğimiz bir mukavva kutur, herhalde aynı işi görür.

Adayları okuyorum efendim:

Mahir Can Ilıcak

Güney Dinç

Hüseyin Aydın

Metin İsfendiyar

Doğan İleri

Güngör Çakmakçı.

Başka aday var mı efendim?..

BİR DELEGE- Sayın Başkanım, bu arkadaşların hangi illerden olduklarını açıklar mısınız?

BAŞKAN- Mahir Can Ilıcak (Ankara), Güney Dinç (İzmir), Hüseyin Aydın (İstanbul), Metin İsfendiyar (Bursa), Doğan İleri (Dolu), Güngör Çakmakçı (Isparta).

Yazman arkadaşlardan rica edeyim; oy puslalarını ve zarfları dağıtalım.

Efendim, listelere üç isin yazılacaktır. İlk üç sırayı alan asil üye oluyor, denetçi üye oluyor, geriye kalan üç üye de yedek üye olacak.

En az 2, en çok 3 yazılacaktır.

BİR DELEGE- Sayın Başkanım, en az 3'tür. Yarıdan bir fazlası 3'tür.

BAŞKAN- 3 mü? Ben de 3 diye önermiştim. 3 isim yazılsın efendi

BİR DELEGE- Sayın Başkanım, tasnif komisyonu kurulacak mı?

BAŞKAN- Efendim, eğer izin verirseniz, Başkanlık Divanı Yazmanları, Başkanvekili arkadaşımın başkanlığında bu işi yapabilirler. İkinci bir seçime gerek var mı?.. Gerek var mı efendim?..

Tasnifin, Divan Başkan Yardımcısının nezaretinde iki yazman üye tarafından yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler lütfen işaret buyursunlar...Kabul etmeyenler...Kabul edilmiştir.

Metin İsfendiyar arkadaşının aynı zamanda Divan yazmanı olduğunu anlaşıldığı için, kendisi tasnife iştirak etmeyecektir.

İl. sırasına göre oylanaya geçiyoruz.

(Oylar toplandı)

BAŞKAN- Eskişehir İktisadi ve Ticarî İlimler Akademisi Başkanı Prof.Dr.Yılmaz Büyükerşen dostumuz sizler için hatıra birer flama hazırlatmış, kendilerine teşekkür ederiz, biraz sonra dağıtacağız efendim. (Alkışlar)

Oyunu kullanmayan sayın delege var mı?.. Yok. Oy verne işlemi bitmiştir.

Tasnife geçilmesini rica edeceğim.

(Oyların ayrımına geçildi.)

BAŞKAN- Gündelinizin 13 ncü maddesine geçiyorum:

"Yerli ve yabancı kongrelere gidecek delegelerin seçilmesi veya bu konuda Yönetim Kuruluna yetki verilmesi."

Efendim bu konuda söz almak isteyen var mı?.. ("Yönetim Kuruluna yetki verilsin" sesleri)

13 ncü maddenin kapsamı içinde işlen yapmak üzere Yönetim Kuruluna yetki verenler lütfen işaret buyursunlar...Kabul etmeyenler... İttifakla kabul edilmiştir.

Gündemin 14 ncü maddesine geçiyorum:

"Gelecek çağan Genel Kurul toplantısının zaman ve yerinin saptanması."

ENVER ARSLANALP (İzmir)- Ankara/ 10-11-12 Ocak 1980

BAŞKAN- "Ankara" önerisi var. Başka var mı efendim?.. Başka öneri var mı sayın delegeler?..Yok.

O halde, gelecek Genel Kurul toplantısının 10-11-12 Ocak 1980 günlerinde Ankara'da yapılması hususunu oylarınıza sunuyorum efendim: Kabul edenler...

~~BİR DELEGE~~- Hangi günler efendim?

BAŞKAN- Perşembe, Cuma, Cumartesi.

Kabul etmeyenler...İttifakla kabul edilmiştir.

Gündemin 15 nci maddesine geçiyorum:

"Dilekler"

Dileklerde söz almak için üç arkadaşımız isim yazdırmıştır, okuyorum. Başkaca söz almak isteyen varsa lütfen işaret buyursun.

Sayın Erdoğan Bigat, Sayın Atila Sav, Sayın Ethem Soykan.
Sayın Ayten Dik (İstanbul). Başka efendin?..

Sırayla söz veriyorum efendim.

Sayın Erdoğan Bigat, buyurun.

ERDOĞAN BIGAT (Ankara)- Sayın Başkanlar, değerli delege arkadaşların;

Dilek ve temennilerimiz, dünkü rapor üzerindeki eleştirilerin gerçekleştirilmesi yolundaki isteklerden ibaret kalacaktır.

Herşeyden evvel, şu konu üzerinde durmak istiyorum:

Özyönetim veyahut da doğru deyimiyle bağımsızlıkla ilgili tasarı hakkında ortaya attığım görüşler, baroların bağımsızlığının zedelediği noktasında toplanmaktadır.

Baroların ve Barolar Birliğinin bağımsızlığının hukukçular günü olarak kabul edileceğini İzmir'de beyan etmiş bulunan Sayın Başkanımız değerli Hocamızın, benim eleştirilerimin cevabında, özyönetim tasarısının tarafımdan hazırlandığı yolundaki cevabını doğru buluyorum. Yani buru doğru beyan etmişlerdir. Ancak, Avukatlık Kanunu, hepimizce bilindiği üzere, 1969 yılında yürürlüğe girmiştir, Türkiye Barolar Birliği de Ağustos 1969 yılında kurulmuştur ve ilk Yönetim Kurulunda da görev alma şans ve onuruna ben sahip oldum.

İlk ele alınan konulardan birisi, bağımsızlığın sağlanması idi. O zamanki Başkanlık Divanının görevi gereği, bir tasarının tarafımdan hazırlanması emredildi, istendi, bu gereği yerine getirdim. Ve ifade ettiğim gibi, ve sayın Hocanın cevapları sırasında verdiğim, usul ve nezaket dışına da çıkarak yerinden seslendiğim gibi, ne olduğunu bu sebeple de daha iyi biliyorum deniştin. Ancak, bu tasarımı benim hazırlanmış olmam, hatta oylamasına katılmış olmam, bugün ortaya çıkan sakıncaları, yasalasmadan eleştirmeme engel olmayacağı kanısındayım.

Herşeyden evvel şu konuların üzerinde duralım: 3499 sayılı Avukatlık Kanunu, 1136 sayılı Avukatlık Kanunundan çok daha ilerde bir kanundur. Bunu defaatle dile getirmiş bulunuyoruz. Özellikle, 1136 sayılı kanun tasarısı, baroların hazırladığı gibi, Adalet Bakanlığınca

hazırlanmış metin birleştirilerek ve Sayın Kemal Sarıbrahimoğlu ve arkadaşlarının tasarısı da Mecliste birleştirilerek, görüşülerek yapılmıştır. Ama bugün tüm meslektaşlarımızın karşı çıktıkları, özellikle kıdem meselesi 3460 sayılı Kanunda olmadığı halde, 3460 sayılı Kanun zamanında, yeni avukat olan kişinin baro başkanı olması da olanaklıydı, yönetim kurulunda görev alması da olanaklı idi, tüm organlarda.

Bu yönden, 1136 sayılı Yasa, barolarımızın tekliflerinde yer alan kıdem meselesini getirmek suretiyle eski yasadaki geride kalmış bir yasadır.

Bu itibarla, sayın Yönetim Kurulunun, tasarımı benim hazırlamış olmam gibi nedenlerle baroların bağımsızlığı ilkesine inancını yitirmemesini ve baroların bağımsızlığı yolundaki çalışmalarını sürdürmesini ve bu tasarının kanunlaşmamış metinleri üzerinde bu noktada Meclislerde yapılacak çalışmalarda da gerekli düzeltmeleri yapmasını diliyorum.

Öyle sanıyorum ki, mensubu olduğum Ankara Barosu bu yolda girişimlerle bulunacaktır ve bulunmalıdır.

Dunun dışındaki dilek ve temennim, Türkiye Barolar Birliğinin artık sözle kanunoyu oluşturması yapmak ve genel kurulda, genel kurulda veya belirli günlerde bildiriler yayınlamak suretiyle tutum ve davranışlarını bu noktada bırakmamasını, artık daha çok söylenenlerin, meslek için, yurt için yapılması gerekenlerin gerçekleşmesi için etkin girişimlerde bulunmasını da gönülden diliyorum.

Avukatlar ve özellikle Parlametoda görevli meslektaşlarımızla yakın işbirlikleri sağlanabilir. Tüm çalışmalarımızda, barolarımızın milletvekilleri ve senatörlerle yakın ilişkileri sağlanarak, onlarla toplantılar yapılarak isteklerimizi meslekte ve özel olarak 110 ncu maddenin verdiği yetki içinde kanunların memleket ihtiyaçlarına uygun olarak geliştirilmesi yolundaki hizmetlerimizin daha etkin biçimde gerçekleştirilmesini zamanı geldiği kanısındayım. Durulor Birliği bu etkinliği yapmaz ise, mali yönden baroların ve meslektaşlarımızın ilgisini bulamayacaktır kanısındayım.

Bu konudaki beyanlarım bundan ibarettir. Hepinizi saygı ile selamlarım. Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Atilla Sav, buyurun.

ATILTA SAV (Ankara)- Sayın Başkanlar, sayın delege arkadaşlarım; Ankara Barosunun bana verdiği bir görevi yerine getirmek için dilekler bölümünde söz aldım.

Barodaki arkadaşlarımız, özellikle kamu kesiminde ve bağımlı olarak çalışan arkadaşlarınızın meslek kurallarınının 27 nci maddesine bir hüküm eklenmesi yolunda bir dilekleri ve önerileri vardır. Bunun gelecek Genel Kurulda gündeme alınmasına ve sayın Yüce Genel Kurulun onayına sunulmasına dilemekteyim.

Konu şu efendim; izin verirseniz kısaca açıklayayım:

Resmi veya özel kuruluşlarda bağımlı olarak çalışan avukatların iş ilişkilerinin ayrı bir özelliği vardır. Yönetici ya da üst durumunda olan avukatların yönetsel görevleri nedeniyle denetim, kontrol ve diğer iş ilişkilerinde hiperarşiyi ileri sürerek kırıncı tutum ve davranışlardan kaçınmaları özel bir önem taşımaktadır. Bu ilişkilerde avukatlık onuruna, adalet ve eşitlik ilkelerine ve mesleğin genel kurallarına göre aykırı eylem ve davranışlardan kaçınılması ve aksi takdirde Avukatlık Yasasınının 134 ncü maddesine göre disiplin cezasının gerekeceği, meslektaşlarımızın gözden kaçırılmaları gereken bir noktadır. Onun için bu kural geliştirilmiş ve meslek kurallarınının 27 nci maddesine ikinci fıkra olarak eklenmiştir.

Lu dilek doğrultusunda 27 nci maddenin şöyle olmasını öneriyoruz:

"Madde 27.- Hiç bir avukat, herhangi bir meslektaşı, özellikle hasım vekili meslektaşı hakkında küçük düşürücü nitelikteki kişisel görüşlerini ve düşüncelerini açıkça belirtmez.

Resmi, ya da özel kuruluşlarda bağımlı olarak birlikte çalışan avukatlar, kadro görevleri ne olursa olsun, adalet ve eşitlik ilkelereinden ayrılmamağa ve iş dağıtımı, denetimi ve her türlü iş ilişkilerinde meslek dayanışmasına ve onuruna uymayan davranışlardan kaçınmaya özen göstermekle yükümlüdürler."

27 nci maddeye bu fıkranın eklenmesi için gelece k dönemde Yönet.

Kurulunun bir çalışma yapmasını ve gündeme alarak yüce Genel Kurulunun onayına sunmasını dilemekteyim. Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Avukat Ethem Soykan, buyurun.

ETHEM SOYKAN (Antalya)- Sayın Divan Başkanı ve Sayın üyeleri, sayın Birlik Yönetim Kurulu Başkan ve üyeleri, sayın meslektaşların, sayın mülkî erkân ve konuklar, sayın TRT ve basın; hepinizi Antalya Barosu adına sevgi ve saygı ile selâmlarım.

Konuşmanın başında, Eskişehir Barosunun bu defaki kongre dolayısıyla göstermiş olduğu gayet koordineli ve başarılı çalışmalarını da, gıptadan da öteye giden bir kıskançlıkla izlediğimizi ve bütün kongrelerin en az buradaki başarı ve ahenk içerisinde geçmesini dilediğimizi belirterek kendilerini gönülden kutluyor ve çok çok teşekkür ediyoruz.

Efendim, Eskişehir'deki bu mükemmel organizasyonun yanı sıra, bizim gibi güneyden gelenler için şiddetli soğuk, tek sakıncalı faktör olarak görüldü. Ve sizlerden önce biz Antalya olarak bir dahaki kongrenin, bu kış aylarına rastlayan tarihlerinde daha uygun iklimi olan, örneğin kendi ilimiz Antalya gibi sıcak şehirlerde olamaz mı diye bir soru kafamızda doğdu. Ancak, Antalya Barosu Başkanı uzun senelerden sonra bu seçimde nöbetini devretmiş olduğu için, yeni seçilen Başkan arkadaşımız, şimdiden size müjdelemek isterim, 1981 yılındaki toplantıyı Antalya'da yapmayı düşünmekte ve gerekli hazırlıklara şimdiden başlamıştır.

BİR DELEGE- Bu sefer yapsaydınız..

ETHEM SOYKAN (Devamla)- Efendim, bütçemiz bağlanmıştı geçen yıl, onun için hazırlıklı değiliz.

Antalya Barosunun Yönetim Kurulunun delegesi olan nedeniyle bana, sayın Kurulunuza ve Yönetim Kuruluna nakledilmek üzere vermiş olduğu beş maddelik bir öneri var, ben bunu dikkatlerinize ve bilgilerinize sunmak istiyorum.

İlirinci madde; mahkemelerce mesai saatinden önce kefaletle tahliye olunan tutukluların kefalet akçeleri Maliye Bakanlığının gelirleri icabı saat 16.30'dan sonra vezne kapanıp para alınmadığı için,

ve mahkeme başkâtipliğince de bahse konu akçelerin geçici olarak da alınmaması nedeniyle tahliye işleminin bir gün sonraya kalarak tutuklunun hürriyetinin bir fazla gece daha tahdit edilmiş olması sorununun bir an önce çözüme kavuşturulması.

2- Hazırlık ve ilk tahkikatın gizliliği ve avukatların evrak tetkik edememeleri hususundaki ceza usulündeki mevcut hükümlerin değiştirilmesi için Barolar Birliğinin yetkililer nezdindeki girişimlerinin çabuklaştırılması ve etkinleştirilmesi.

3- Avukatların yaptıkları görevlerin önemi ve son günlerdeki kişiye ve onlara yönelik şiddet eylemlerinin artması nedeniyle avukatlara da tabanca taşıma ruhsatının verilmesinin sağlanması.

4- Yargıtaya gönderilen dosyaların bir an evvel tetkik olularak iadesinin sağlanması için Yargıtay dairelerinin çoğaltılması hususunda Adalet Bakanlığı ve yargı organları nezdinde gerekli girişimlerin yapılması.

5- Sosyal Sigortalar primlerine esas olan kararlardan alt kademelerde bulunan avukatların yükselen aşgari ücretle orantılı olarak primlerinin yükseltilmesine olanak sağlayacak yeni girişimler ve haklar sağlanması için çalışılması.

Efendim Yönetim Kurulumuz^{un} istirham ettiğim beş maddelik öneri^{si}/~~bu~~. Bir kısmına raporda değinilmiş durumda; fakat Yönetim Kurulu bu raporu görüp tetkik edemediği için, bunların bir kısmını habersiz olarak bu önerileri yinlemiş bulunmaktadır.

Denim bu arada mali konu ile ilgili olarak ve dün söz sırası almadığım için bahsetmek istediğim kesenek ve ölüm yardımları üzerinde bir iki söz söylemek istiyorum. Buradaki amacım, hiç bir baro başkanını suçlamak değildir. Ancak, raporu tetkik ettiğim zaman, Konya, Bolu, Urfa, Yozgat. Bu dört baro başkanlığı gerek kesenekleri, gerekse ölüm yardımlarını bir kuruluş dahi olsun ödememe hususunda adeta karar birliği yapmış gibi bir tutuna girmişlerdir. Kimseyi suçlamak istemediğimize göre, ve mali sorunların da en büyük problem olan, Birliğin gerek çalışmasında, gerek varlığında en büyük sorun olarak ortaya çıkması

nedeniyle, muhterem bu baroyu temsil eden arkadaşlarımın bu konuda Genel Kurulumuzu aydınlatmalarını rica edeceğim.

Hadi kesenek kendilerine yararlı mütelendirilmeyen bir ödeme olabilir. Ama ölüm yardımlarını dahi bir kuruş olsun neden ödememekte-dirler, bunun bir izahını yaparlarsa, ben bir merakımı gidermiş ola-rak memnun olacağım ve kendilerine müteşekkir olacağım.

Öyle ki, bu baroların bu parayı ödemediği halde ölüm vukubul-muş, onlara da gerekli tediyeler ayrıca yapılmıştır.

Sözlerime son verirken, 1979 yılının Yönetim Kurulumuza, tüm baro başkanlarına, baroların üyesi olan sayın meslektaşlarıma başarı ve mutluluk yılı olarak geçmesini diler, hepinizi saygı ile selâmla-rım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Ayten Dik, buyurunuz.

AYTENDİK (İstanbul)- Saygılarla selâmların.

Önce belirtmek istediğim bir konu var. Dünkü konuşmada sayın Birlik Başkanımızın verdiği cevaba göre yanlış anlaşılmışım. Belki ben iyi ifade edemedim. Ben kendilerine, "siz eğer işleri yetiştiremiyor-sanız bizlere havale edin, bizleri görevlendirin, biz yapalım" deme-dim. Gündemin çok yüklü olduğunu öğrenmiştim, eğer verilen işleri ya-pamayacak durumda iseniz, bize bildirin lüzumlu önerileri ve biz de ümide düşmeyelim dedim. Ama Barolar Birliği herhangi bir arkadaş'a gö-rev vermek istiyorsa Baromuza bildirir, elimizden gelen yardımı yapa-rız. İlk önce bunu tavzih etmek isterim.

ENVER ARSLANALP (İzmir)- Sizin o beyanınızla ilgili değildi efendim o. Daha evvelki bir beyanla ilgili idi.

AYTEN DİK (Devamla)- Hayır, ben Birlik Başkanımıza cevap veri-yorum; beni yanlış anlamışlardır.

İkinci konu efendim: Bir öneri verdim di; avukat stajyerleri-nin intihana tabi tutulması şeklinde; o konuda bir yasa tasarı ha-zırlanarak yasa tasarısında değişiklik yapılması. Bildiğiniz gibi hâ-kin stajyerleri intihana tabi tutulmaktadır. E belirli bir güç şart-lar altında tahsil gördükten sonra, bu ekonomik koşulların ağırlığı

altında bir senelik staj devresinden sonra buldukları yerden Ankara'ya çağrılıp imtihanına tabi olması. Ve hepinizin bildiği gibi bu imtihanların hiç bir yararı olmuyor. Bu konuda bir karar verilmesini rica ediyorum, imtihanın kaldırılması için.

Ayrıca avukat stajyerlerinin dertlerinin dile getirilmesi için, kanun söz hakkı tanınmasına rağmen, hiç olmazsa bir temsilci yoluyla dertlerinin dile getirilmesinin yönetin kurulunca teminini rica ediyorum.

Bir başka konf da, halen Yargıtayda söz konusu olan kira saptanması üzerine Yargıtay da Marolar Birliğinden yardım beklemektedir. Bu kiranın, asgari faiz oranını geçmeyecek şekilde ayarlanması için ivedilikle Barolar Birliğinin harekete geçmesini rica ediyorum.

Saygılarımla.

LAŞKAN- Sayın Avukat Ekrem Özkunt, buyurun.

EKREM ÖZKUNT (İstanbul)- Muhterem arkadaşlarım, saygılar sunarım.

Dün benim de içinde dahil bulunduğum bir kısım konuşmacı sayın delege arkadaşlarımız, Yönetin Kurulumuzun, Genel Kurulun talimat niteliğinde karara başlayıp kendilerine yüklediği işleri yapmamış olduğundan yakınmiştik. Ana biliyorsunuz, zaman kısıtlaması vardı, şahsen kendim için konuşuyorum, bunların teker teker üzerinde durma olanağını bulamadın.

Ayrıca, Yönetin Kurulumuz bu genel kurulun kararlarını hangi sebeplerle, hangi nedenlerle yerine getiremedi? Ya da getirmesi için neler yapması gerekirdi, ne türlü çalışma sisteminde girmesini isterdik, bunu da açıklayamadım. Ancak, konuşmamda, çalışmamızın yeni bir yöntem içinde yürütülmesi gerektiğini, bugüne kadar süre gelen çalışmanın kifayetsiz olduğunu, evvelki genel kurullarda da, bu genel kurulda da vurgulandığını belirtmekle yetindim. Tekrar söz almanın nedeni bu.

Gerçekten arkadaşlarım, ben baştan beri Sayın Genel Kurulda bulunmak şerefine erişen arkadaşlardan değilim ama, incelenene göre, örneğin, bir Bursa toplantısında, bugün üzerinde tartışma dahi açamayacağımız, hepinizin birlikte katıldığı, artık bir kenara bıraktığımız

meseleleri dile getiren arkadaşlarımızın nasıl aleyhte tezahüratla karşılaştığını ve o günden bugüne Genel Kurulunuzun nasıl ileri bir çizgiye geldiğini bilen bir kimseyim ve bundan da gurur duymaktayım.

Ama, bu konuşmalarda böyle oluyor. Konuşmalarımız geliyiyor, ilerliyor, bir aşamaya varıyor, fakat sonuç nedir dediğimiz zaman, işte sonuçların, yani Yönetim Kurulu çalışmalarıyla elde edilmesi gereken sonuçların da aynı ileri aşamaya vardığını söyleyemiyoruz. O zaman şu durum oluyor: İşte birtakım soyut kavramlar üzerinde karşılıklı görüşmeler yapıyoruz, birbirinize iyi yıllar, sahatler dileyip gidiyoruz, gelecek sene tekrar buluşuyoruz. Yani biçimsel bir nitelikte kalıyor. Bunu kabul etmeniz, burada vurgulamamız da gerekir.

Bir hikâyeyi hep anımseniz, şimdi yeri geldi kanısındayım. Hikâyesinde, Doğulu bilginlerle, Doğulu bilginler, zümrüdüanka kuşu arpa ile mi, yoksa darı ile mi beslenir, bunu tartışmakla vakit geçirirler. Şimdi soyut kavramların tartışması da iyi ama, bir sonuca varmayan eyleme geçmeyen bu tartışmalar sadece bizim zabitlerimizde kalıyor, arada sırada bakıyoruz, işte biz bunları da böyle söylemiştik diyoruz.

Sözlerimi toparlayayım. Şimdi, Yönetim Kurulu çalışmıyor mu o zaman? Yani bizim isteklerinizi yerine getirmiyor da ne yapıyor? Şimdi, Yönetim Kurulu toplantılarında, 20 günde bir, gündeminde en az 100 maddede olduğunu ve bunların, işte meslek sorunları, şu bu, hepsinin de çalışma raporuna geçmediğini biliyorum. O bakımdan biz çalışma raporunda yönetim kurulunun yıllık çalışmalarını izleyemiyoruz. Gerçekten, Yönetim Kurulunu teşkil eden arkadaşlarınıza teşekkür etmeniz, kendi esas meslekleri dışında bu işte de feragatle çalıştıkları için kutlamanız gerekir. Ama, biz elde etmek istediğimiz sonuçları elde edemiyorsak, bu çalışma yönteminde de bir eksiklikler olduğunu, bir yerde bir kopukluk olduğunu kabul etmeniz zaruridir.

Benim düşüncem şu: Yönetim Kurulunun bu çalışma tarzı ile alınan kararlar bir sonuca varmıyorsa, somut sonuçlar elde edemiyorsak, bu çalışma tarzının değişmesi gerekli. Yönetim Kurulu bu çalışma tarzı ile gelecek yıl da bunları yerine getiremez, öteki yıllarda da yerine

getiremez.

Peki ne yapması lâzım? Benim düşüncem ve dileğim şu:

Yönetim Kurulu evvelâ bir komisyonlar teşkil etmesi yoluna gitmeli. Yani sadece 20 günde bir toplanıp da, arkadaş sen şu raporu hazırla, gelecek toplantıda bana getir demeneli. Bu komisyonlar devanlı çalışacak durumda olmalıdır. Veya danışmanlardan yararlanmalıdır. Tabii bunların tayin ve takdiri kendilerine aittir.

İkincisi, önemlisi, biz diyoruz ki, Birliğiniz kamuoyunu oluşturamıyor, geri kalıyor. Basınla ilişkiler komisyonu kurulmalı, ya da bu işi devanlı olarak, 20 günde bir değil de devanlı olarak götürecektir imkâna ve olanağa sahip bir üyesini görevlendirmelidir.

Lunun dışında arkadaşlarımızın, bir meslektaşının Birlik Merkezi binasına gidip zilini çaldığı zaman, karşısında Yönetim Kurulunun temsilcisi olarak yetkili bir kinseyi görebilmeli. Oradan boş dönmemeli, yahut telefonlarla; değerli hocamız nerde, sayın Genel Sekreter nerdedir, aranmalı. Arama ihtiyacını duymalı. Yani pratik sonuç elde etmeye yarayacak olanakları muhterem Yönetim Kurulunuz kendi arasında saptayıp gelecek çalışma dönemine sadece, 20 günde bir toplanıp da 100-150 hatta 200 maddelik günden içinde bunalıktan ve genel kurulunuzun kendisine verdiği talimatları yerine getirilmemiş durumda olmaktan kurtulmalı, daha aktif, bizim istediğiniz gibi, hukuk ilkesinin zedelendiği her yerde sesini duyurabilecek şekilde daha vurgulayıcı ve önemlisi, tabandan ve kamuoyundan kopuk değil, birlikte çalışacak bir yöntemi kendisi tayin etmelidir. Dileğim bu.

BAŞKAN- Sayın Özkunt, lütfen toparlar mısınız?

EKREM ÖZKUNT (Devanla)- Yalnız burada sadece Yönetim Kurulunu da karşınıza almalıyız; yerel baroların da Yönetim Kurulumuza, Birliğimize büyük ölçüde yardımcı olmaları, yani karşılıklı etki ve tepki ile diyalektik açıdan bu çalışma düzenini daha sistenli bir şekilde yerine getirmesi tenennisindeyin.

Sözlerime son veriririm; ama bir noktayı belirtmeden geçemeyeceğim Bize sıcak kabul gösteren, ilk geldiğimiz günden beri yardımcı olmak

için bütün gayretiyle çarpınan Eskişehir Barosunu, Sayın Başkanın şahsında kutlar, kendilerine derin teşekkürlerimi arz ederim efendim.(Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Avukat İzzettin Rastgeldi, buyurun.

İZZETTİN RASTGELDİ (Urfa)- Sayın Başkanlarımı sayın konuklar ve muhterem meslektaşlarım;

1757 sayılı Toprak ve Tarım Yasası, güncel ve önemli bir memleket sorunu olması hasebiyle Yönetin Kurulunun raporuna da alınmıştır.

Bu Yasa üzerinde dün de özellikle Sayın Atila Sav konuştular. Bu Yasa çıktığında, malumu alınız Urfa pilot bölge seçildi. Ve bu yasa Urfa'da tatbik ediliyor. Bu yasanın bütün iyi ve kötü taraflarıyla bu tatbikatını Urfa'da gördük.

Sayın Yönetin Kurulu da, 7.5.1978 tarihinde bir bildiri yayınlamaya, Anayasaca iptal edilen bu yasanın bir an önce yerine yeni yasanın çıkmasını öneriyor. Ancak, dikkatini çeken taraf; bütün madalyonun bir yüzü görülüyor, bir yüzü ile bakılıyor. Öbür yüzü görünmüyor. Şöyle ki: Dügün mülkiyet hakkı Anayasa ile teminat altındadır. Fakat bu 1757 sayılı Yasa ile mülkiyet hakkı yasal yoldan gaspedilmiştir.

Örneğin, belki bu başka yerde tatbik edilmediği için, yasayı tetkik etmek fırsatını bulamadınız, arz edeyim; Yasa şöyle:

1971 yılında, devlet diyor ki vergi vereceksiniz, gayrimenkulünüzün kıymetini bildirin. Vatandaş da gayrimenkulünün kıymetini yazıyor. Aradan seneler geçiyor, 1976'ya geliyoruz; hah diyor, 1971'de verdiği bildiriye esas olmak üzere, şimdi malını kamulaştıracam, gayrimenkulünü kamulaştıracam. Aradan altı sene, beş sene geçmiştir. Beş sene içerisinde fiyat yüzde bin artmıştır, fakat mal sahibinin parası, 1971'de verdiği bildiriye göre ödenecektir.

Şöyle ki: Bir sigaranın 20 liraya alındığı bir devirde, bir dönüm, evet bir dönüm arazi 5 liraya kamulaştırdığı köyler oldu.5 liraya. Peki, 5 liraya kamulaştırdın, ver parayı, ben de gidip borcumu harcımı ödeyeyim. Yasaya göre şöyle idi: Kamulaştırma bedelinin % 15'i

peşin verilecekti. Diğer % 85'i 20 yıl vade ile eşit taksitlerle ödenecekti, 20 yıl vade ile ödenecekti. Peki, % 15'ini ver..Hayır. Çiftçinin Ziraat Bankasına, Zirafî Donatısına olan borçları yerine kesilecektir. Bugün Urfa'da Ziraat Bankasına borçlu olmayan bir tek çiftçiye rastlanadım. Malın % 15 peşini borcu yerine alındı, e diğer bedeli, 20 yıl vade ile gel al...Peki, dava açma hakkı nasıl oluyor? Kanunda, herhalükârda diyor verdiğin bildirimden fazla olamaz. Ancak, Hazine fazla gördüğü takdirde tenkis için dava açılması veriyor. Yani mal sahibine, rayiç bedel budur diye dava açma hakkı vermediği halde, getiriyor Hazineye bu hakkı veriyor. Bazı şeyleri kendine göre yontuyor.

Böylece, bu tamamen vatandaşın malı elinden alındı, bir kuruş para verilmedi, diğer kırtasiyeciliğe binlerce, milyonlarca lira gitti, fakat toprak sahibi de aç ve perişan bir duruma düşürüldü.

Dün Sayın Atilla Sav kardeşiniz buyurdular; bugünkü şartlarla, 1960 kanunun şartlarıyla Hazinesinin tamamı toprak ve tarım reformuna verilse kâfi gelmez. Peki o halde gelmezse, yani bunu nasıl verip alıp dağıtacağız? Devletin, toprak sahibinin hakkı ne oluyor? Bu durumlar üzerinde durulmadı.

Bizim dileğiniz odur ki, yeni bir toprak ve tarım reformu çıksın. Bana sorarsanız, esasen tarım reformu çıksın, devletin toprak reformu diye bir ihtiyacı yoktur. Ben meselâ çiftçi ailesiyim, taebbikati nı gördüm, hiç bir netice vermedi, devletin milyonlarını heba etmekten başka. Ancak, toprak ve tarım reformu çıktığı takdirde, vatandaşın mülkiyet hakkına da saygı gösterilsin.

Benim dileğin budur. Hepinizi hürmetle selâmlarım.(Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Delegeler, TRT kameramanı arkadaşınız gelmiş. Dağınık şekilde oturulduğu için hen çekin, hen de televizyondaki yayın iyi çıkmıyormuş. Rica etsek acaba şöyle ön sıralarda toplanmak mümkün müdür?

Efenliu, gündenin 12 nci maddesi uyarınca yapılan Denetleme Kurulu seçiminin sonucu alınmıştır.

63 iştirak vaki olmuş. 3 oy geçersiz sayılmış ve 60 oy üzerin-

den denetçilik seçinlerinin asil üyeliklerini:

37 oyla Sayın Avukat Güney Dinç,

35 oyla Sayın Avukat Güngör Çakmakçı,

33 oyla Sayın Avukat Mahir Can Ilıcak kazanmışlardır.

Yedek üyelikleri:

Sayın Avukat Hüseyin Aydın 27 oyla,

Sayın Avukat Doğan İleri 24 oyla,

Sayın Avukat Metin İsfendiyar 23 oyla kazanmışlardır.

Kazanan arkadaşlarımıza bundan sonraki görevlerinde başarılar dileriz. (Alkışlar)

Gündene devam ediyoruz.

Sayın Cemalettin Güçdemir, buyurunuz.

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Gaziantep)- Sayın Divan Başkanı, muhterem Yönetim Kurulu Başkanımız, değerli yöneticilerimiz, aziz meslektaşlarımız,

Hepinizi hakikaten severek ve hepinizin fikirlerini hakikaten dinleyerek, gönülden selâmlıyorum.

Sevgili arkadaşların, bir yandan büyük meseleler, bir yandan da mesleğimizi ilgilendiren konular konuşulmakta. Bu arada çok güzel şeylerin şahidi oldum. İstedin ki, bu hamurda benim de bir dirhem tuzun bulunsun, bazı meslekî konular için huzuruza geldim.

Mesleğin içinde, mekanizmasında bizi ilgilendiren hususlar eleştirildi, açıklandı. Ancak, dolayısıyla içinde bulunduğumuz mesleğin yürütülmesi sırasında dolayısıyla uğradığımız adaletin tecellisini örleyen bazı haller var. Onları ıstırap ile müşahede ediyorum, bunları bilhassa dikkatinize arzedeceğim.

Evvelki Genel Kurul toplantısında da, sanırım ikiveya üç defa bu derde temas etmiştim.

Arkadaşlar, mesleketinizde adli polis lüzumuna işaret edilir, kararlar. Farkında mısınız, son günlerde İçişleri Bakanlığınca usulün 154 ncü maddesinin değiştirilmesi hususunda bir teklif, bir tasarı hazırlandı ve Meclise sevkedilecek. 154 ncü maddede, adli görevini

yaptığı sırada suiistimali, ihmali görülen, suç işleyen kişileri hakkında, suçun adli görev sırasında yapılmış olması nedeniyle Cumhuriyet Savcıları re'sen takibat yaparlar. Zabıta amirleri hakkında da izin istihsal ederler.

Bu tadil teklifiyle, Cumhuriyet Savcılarının doğrudan doğruya kovuşturma yapma inkêni da ortadan kaldırılıyor. Bir polis veya bir jandarma neferi hakkında, adli görevini suiistimal ederken, ihmâl, adli görevini yaparken suiistimal veya ihmâl gibi suçlar olur ise, Cumhuriyet Savcıları bunlar hakkında re'sen takibat yapamayacak, validen izin istihsal edecektir. Böyle bir teklif vardır.

İkincisi, Türk Ceza Kanununun bazı maddelerinin, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun bazı hükümlerinin ve 1918 sayılı Kaçakçılığın Men'ine ve Takibine ilişkin yasanın bazı hükümlerinin değiştirilmesi hususunda da Millet Meclisinde bir teklif var ve zannediyorum müzakeresi başlanmıştır veya başlamak üzeredir.

Arkadaşların, bir tesadüf eseri elime geçti, Hükümet teklifini tetkik ettim; ve benden daha iyi aklı eren meslektaşlarımla, hâkim ve savcı arkadaşlarıyla görüştüm, asla tatminkâr olmadığını, sürati sağlayacak nitelikte bulunmadığını açıkladılar.

Bu hususta Yönetim Kurulunun ve değerli ilin adamı Başkanımızın ilgilerini bilhassa istirhan ediyoruz.

1918 sayılı Yasanın bazı maddelerinde, suçu tek başına veya iki kişi olarak işleyenler hakkında ceza eksiltmeleri ve artırmaları var. Meselâ bir şahıs tek başına bir kaçak eşya ile yakalanırsa, bunun cezası 1 seneden 5 seneye kadar hapistir. Eğer yakalanan eşyanın cif değeri bin liranın altında ise, o takdirde cezasını hâkim yarıya düşürebilecektir. Düşürecektir. Anna, iki kişi, karı-koca, anne-baba, iki kardeş iki arkadaş bu suçu birlikte işleniş iseler, bu takdirde cezaları 5 seneden 10 seneye kadar ağır hapistir. Eğer bu iki kişinin elinde yakalanan eşya bin liradan aşağı ise, meselâ 100 liralık ise ve bunlar da karı ile koca iseler, eşya da 100 liralık ise, münferiden suçu işleyen kişiye yasanın tanıdığı indirme hakkından istifade edemeyeceklerdir. Taşı-

dıkları, naklettikleri veya bulundurdukları kaçak eşya 100 lira ise de, karı ile koca veya baba ile oğul 10'ar sene hapse mahkûm olacaklardır ve olmuşlardır; pek, pek, pek çok olmuşlardır.

Karı-Koca, kardeş-oğul, bunların, meselâ hakkında bir suç kararı, müzekkeresi olan bir kinse olduğunu, kocasını, kardeşini saklıyorsa, yasa ona ceza tertip etmiyor. Ana 1918 sayılı yasa o kadar katı ki, kadın kocasıyla beraber otobüste seyahat ediyorsa, ve ikisine ait olan valizin içinde kaçak eşya bulunmuş ise, o takdirde ikisi birden mahkûm olacaklardır. Babanın bir çuval kaçak eşyasını indirirken veya bagaja yüklerken oğlu ona yardım etmişse, oğul babanın suçta yardımcısıdır, mahkûm olacaklardır ve olmuşlardır.

Lu defa getirilen teklif ile, Türk Ceza Yasasındaki hükümlere muvazi olarak, yakalanan kaçak eşyanın miktarı fahiş ise şu kadar, mutedil ise bu kadar ceza verilir diyor.

Bir genç çocuk tanıyorum, Urfalı, Gaziantep'e gelmiş. Bir taha sandık içerisine 25-26 paket Samsun sigarası koymuş, arada bir paket de Marlboro sigarası var. O da Samsunların arasında. Polis yakalamış, hakkında Asliye Ceza Mahkemesine, ticarî maksatla kaçakçılıktan ötürü dava açılmış. Yargıç o tarafa, bu tarafa kaçı, bir imkân bulamadı, polisten sordu, çocuk "sigarayı içmek için aldım" diye kendini savunuyor, efendim işeydi cebinde olurdu, sandıktaki sigaralar arasında bulunduğuna göre satmak için bulundurmıştır dedi ve hâkin yalnız, sadece bir tek paket için çocuğa altı ay hapis cezası verdi, takdir hakkını kullandı, bir ayını tenzil etti, tecil inkânı da yoktu, halen de yoktur ve paraya çevirdi.

Arkadaşlar, bin lira da pek hafiftir günün ölçülerine göre, iki bin lira da pek hafiftir, bu getirilen tadil teklifiyle, pek hafif ise hâkin cezayı yarıya indirdi, üçtebire indirdi, ama bin liralık kaçakçılık yapanın cezasını da üçtebire indirdi, paketini 15 liraya sattığı Marlboro sigarası için de ancak cezasını üçtebire indiriyor. Bu bir zulüm oluyor arkadaşlar.

Diyeceksiniz ki, bu münferit bir mesele. Münferit bir mesele

değil arkadaşlar. İstanbul'da da, Gaziantep'te de, Adana'da da, Kars'ta da, Van'da da, Eskişehir'de de bu sigaralar ve buna benzer kaçak eşyalar mebzulen satılmaktadır. Binaenaleyh, bu tadil teklifleri üzerine Yönetim Kurulunun dikkatini bilhassa niyaz ediyorum, bilhassa istirahat ediyorum; ilgilensinler, Cenupta binlerce kişi zaman zaman bu suçlardan yargılanıyor ve mahkûn oluyorlar. Hâkimin eli kolu bağlanmasın. Daha indirilsin, biraz daha indirilsin.

Kaçakçılık Türkiye'de bir vakıdır arkadaşlar. Gaziantep'te, Valinin, C.Savcısının, mahkemelerin ve hâkimlerin ikamet ettikleri binanın önünde, Atatürk heykelinin altında bir pasaj var ve belediyesindedir bu pasaj. Bu pasajın içerisinde en az 200 küsur dükkân var. Bunun gibi 5-6 pasaj var, yani Gaziantep'te her gün binlerce dükkân mağazalarında istediğiniz miktarda, istediğiniz vasıfta ev eşyalarını, mutfak eşyalarını, efendim, kakaoları, kahveleri, sütleri, sigaraları, fotoğraf makinelerini, ne arzu ederseniz hepsini mebzulen bulursunuz. Nereden gelir bunlar? Bunlar şöyle gelir arkadaşlar:

Büyük isimlerin de katıldığı TIR'lar gelirler, geceleyin Gaziantep'in 10 kilometresinden başlarlar, otobüsler, yolcu alan, yolcu indiren vasıtaların serbestisi ve hâzuru içerisinde dururlar, kır kısım muhtevasını indirir devam eder, bir kısmını daha indirir devam eder, bir kısmını daha indirir, Gaziantep'e 10 kilometre kala başlar, 10 kilometre çıkınca bütün eşyasını, yani 30 tonluk hamulesini Gaziantep'e, Adana'ya, Urfa'ya, Maraş'a boşaltmıştır. Vazifesi bittikten sonra bir kenara çeker TIR'ı, görünmez yere, kendisi otele gelir. Otelde kendisinin Harput kapısının veya Nusaybin kapısının gümrük müdürü veya yetkilileri beklemektedir. Ellerinde klişeler vardır, orada ellerindeki evraka hemen damga basarlar; Nusaybin'den çıkmıştır, efendim şu ülkeye gitmiştir, iki gün sonra da boş olarak dönmüştür, çıkarken de sağlamdır, doludur, dönüştü boştur diye oradaki kâğıtların altına gümrükçüler şak şak şak şak mühürleri basarlar veya Harput kapısı müdürü gelmiştir veya başka kapının müdürü gelmiştir, bu hadise böyle cereyan eder.

Peki, bunu jandarma, polis görmez mi? Görür arkadaşlar. Görür,

ama aldığı rüşvet milyonun üstündedir. Çünkü bir TIR dolusu kaçak sigara veya kaçak eşya veya mermi veya silah on milyonun üstünde kâr bırakacaktır; bunun bir milyonunu, iki milyonunu feda etmektedir.

BAŞKAN- Sayın Güçdemir, bir dakikanız kaldı efendim.

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Devanla)- Lütfettiniz, teşekkür ederim. Keşke birkaç dakika önce ikaz buyursaydınız.

Sayın arkadaşlar, rüşvet kemiriyor. İki kişiyi yakalar polis memuru; adam biliyor ki iki kişi olunca cezası beş senedir, yakaladığı sigara da on pakettir, yirmi pakettir, bir çuvaldır, iki kişi olursa beş sene alacaktır, tek kişi olursa..Al eşyayı, al arkadaşını bırak da git. Memur vazifesini yapmıştır, eşyayı da getirir, kaçakçıyı da getirir, ama münferit olarak. Aldığı rüşvet en az beşbin liradır, onbin liradır. Çünkü o hapisanede ayda bin lirayı, şu kadar senede şu kadar parayı verir.

Rüşvet kemiriyor arkadaşlar. Bunlar gelir huzuru hâkimde yalan zabıt tutarlar, yalan şahitlik ederler, kaçakçılık bildiği gibi yürür, memura rüşvet girer, ahlaksızlık girer, bu fasit bir dairedir.

Bu tadil teklifi dolayısıyla bununla Berolar Birliği Yönetim Kurulu lütfen ilgilensin arkadaşlar. Kaçaktan daha çok, memurun ifsad edilişi, rüşvete sevkedilişi, o pırl pırl jandarma erinin rüşvete alıştıırılması daha büyük ve daha çok tehribet yapmaktadır.

Gümrük Tekel Bakanlığında, gazeteler yazdı, münferit hadiseler ile de biliyoruz; bir memur herhangi bir yerden Kapıkule'ye, Nusaybin kapısına nakledilmek için muhafaza memuru ise 250 bin, muayene memuru ise 300-400 bin lirarüşvet vermektedir ve nakiller böylece yapılmaktadır. Bunu görmek lâzımdır arkadaşlar. Ne hikmettir ki bu mesele yıllardan beri halledilmez, yıllardan beri kaçak devam eder, her on kişide üç kişinin veya dört kişinin cebinde kaçak sigara vardır, bu böylece devam eder iken, mahkemeler ceza vermekten usanır, ıstırap içinde. Hâkime söyleyin; oturduğunuz binanın altındaki pasajı gör-müyor musunuz? Görüyoruz, ama ne çare ki adalet gözü bağlı, biz yasadan dolayı önümüze geleni tatbik ederiz. Bu da bir gerçektir.

Efendim daha bazı noktalara dokunacaktım, fakat kader bizi bu-

rada vakit ile esir etti.

Hepinize gönülden saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Avukat İlhami Güven, buyurun.

İLHAMİ GÜVEN (Ankara)- Yüce Kurulun sayın üyeleri; öncelikle sanki kırk yıllık ahpabımızmış, akrabamızmış gibi çok samimi ve sıcak ilgileriyle, büyük konukseverlikleriyle bizleri üç gündür ağırlayan Eskişehir Barosu Paşkanı Sayın Başkanın şahsında Eskişehir Barosuna Ankara Barosu adına ve şahsım adına şükranlarımı, minnetlerimi arz ederim.

Sayın arkadaşlar, dilekler gündemin son maddesi. Biraz sonra gündem bitecek, bu üç günlük alışkanlık üç dört ay sürecek, hasret çekeceğiz birbirimize. Ne yaptık şimdiye kadar, kısaca bunu özetlemek isterim.

Arkadaşlar, yaptığımız şey şu: Raporu eleştirdik, eleştirilerden dolayı Sayın Yönetim Kuruluna görevler verdik. Biraz evvel başlayan dilekler maddesine geçtik, birçok sayın arkadaşım birçok dileklerde bulundu. Bu dilekler manzumesi içerisinde yine Sayın Yönetim Kuruluna görevler verdik.

Biraz sonra gideceğiz, Yönetim Kurulu bu görevlerle başbaşa kalacak. Bir gerçek vardır ki, Yönetim Kurullarında üç kişi, beş kişi, on kişi çalışır, ama bir sene çalışır, kinse aramaz, sormaz, bir sene sonra da geliriz, ağzınızı açar, gözünüzü yumarız. Gerçek bu.

Bendeniz, dilekler bölümü ile ilgili olduğu için, şöyle bir önerim var: Avukatlık Yasamız, mahalli barolara ve Barolar Birliğine, lüzum gördüğü takdirde, birçok komisyonlar kurup onları görevlendirebilir. Bu yetkiyi vermiştir. Binaenaleyh, izin verirsiniz ve tasvip buyurursanız, Barolar Birliğinin, büyük şehirlerde başlamak suretiyle irtibat büroları görevini, naçiz görüşüm, İzmir'de, İstanbul'da, Mersin'de, avukat adedi çok olan barolarda irtibat büroları, olmaz, yasada bu değil dey komisyonlar kurulsun ama, yani irtibat görevi yapsın Barolar Birliği. İnsafsızlık yapmayalım, çok yükleniyoruz Barolar Birliğine. On seneden beri, sayın arkadaşlar, eleştiri demet halinde. Yalnız aksine konuşmak yalnız kötülemek değildir. Yalnız tenkit değildir. Bir de

bunun, madalyonun öbür tarafı var; lütfedin de, şu hazırlıkları yapmak, şu raporları hazırlamak, girişimlerde bulunmak, bunlar birer hizmettir. Ben bu hizmetleri gömül dolusu teşekkürlerimle karşılıyorum, şükranlarımı arz ediyorum Bakolar Birliğine; Sayın Başkanına ve Yönetim Kuruluna.

Sayın arkadaşlar, senelerden beri huzurunuzda lütfediyor Ankara Barosu, gönderiyor beni. Belki gelecek sene gelmeyebilirim. Gelmeyi çok arzu ediyorum, bir veda konuşması da yapmak istemiyorum, gönlüm razı olmuyor, ayrılamayacağım sizden. Fakat, belki gelmeyebilirim düşüncesiyle, üzerinde senelerden beri durdum, belki bu siz her zaman bunu konuşuyorsunuz diyeceksiniz, evet konuşacağım arkadaşlar. Şimdi arz edeceğim konular yasallaşmadıkça ben her nasip olur da gelebilirim, yine gelecek sene de bunu, eğer yasallaşmamışsa o konu, dile getireceğim.

Birinci konu:

Avukat arkadaşın ruhsatını alır ve bu ruhsatı alıp astıktan sonra yaşlı ağabeyleriyle birlikte milyonluk davayı alır, onun sorumluluğu altına girer, katili savunur, en büyük davaların sorumluluğunu deruhte eder, seçme hakkı vardır, ama seçilme hakkı yoktur Niye? "5 seneyi doldurmadın, Yönetim Kuruluna giremezsin. 10 seneyi doldurmadın Baro Başkanı olamazsın. 15 seneyi doldurmadan Barolar Birliği delegesi olamazsın". Büyük bir haksızlıktır, insafsızlıktır, ayrıca yasa aykırıdır, demokrasiye aykırıdır, demokratik özgürlüğe aykırıdır, seçim yasalarına aykırıdır. Seçim olan yerde, seçme hakkı olan kişinin seçilme hakkı da vardır. Demokrasinin temeli budur. Binaenaleyh, değindiğim nokta, kıdem konusudur. Kıdem mutlaka kalkmalıdır. Barolar Birliğinde birçok görüşler ileri sürüldü, efendim tecrübe esastır.. Saygı duyarız tecrübeye, mutlaka tecrübe esastır. Ama bir de yetenek unsurunu unutuyoruz arkadaşlar. Bırakalım, genel kurullarımıza bırakalım, bir günlük avukatı da baro başkanı seçsin, bir günlük avukatı dayönetim kuruluna getirsin, bir günlük avukatı da delege yapsın. Onu Barolar Birliğine bırakalım, o yüce kurula bırakalım, baro genel kurulla-

rına bırakalım. Ama hakkımız yok arkadaşlar, beş seneyi, on seneyi, on-beş seneyi bekletmeye. O halde ne oluyor? Öyle bir girdap içindeyiz ki şimdiye kadar, yasa çıktığından bu yana, sadece ve sadece 15 seneyi dolduran avukatlar topluluğu oluyoruz. Bu, baroları temsil etmiyor arkadaşlar naçiz kanımca. Bunu tekrarladım.

Bir de staj konusu var. Ayten Dik kardeşime gönül dolusu katılırım. Ne demektir intihana? Sınav?..Zaten hukuk fakültesi yıpratıcıdır, yorucudur, ve de bir senelik staj yapmıştır, işte staj imtihanı, İmtihana ne lüzum var? Şundan lüzum yok: Avukatın bütün hayatı sınav içinde geçmektedir arkadaşlarım. Eğer avukat okumazsa, bilinçlenmezse avukatlık yapamaz. Bu bir gerçektir. Binaenaleyh, sınavın da kalkması lâzımdır.

Duydum; yasa tasarı halinde, komisyonlarda imiş. Komisyon deyince ürperiyorum. Çünkü komisyona bir girdi mi bir daha çıkmıyor maalesef, hepinizce malumdur. İnşallah bu staj müddeti bir seneye iner, sınav da kalkar. Yalnız, mutlaka ve mutlaka, mademki kamu görevi görüyoruz; stajyer arkadaşımızın da, hâkim stajyeri arkadaşlarımız gibi staj süresi içerisinde bir aylık alması lâzımdır. Kamu görevi görüyoruz, bunda ben hiç bir sakınca görmüyorum. Öyle kredi ile kredi ile bu iş yürümez. Mutlaka ve mutlaka bir maaş almalıdır.

BAŞKAN- Sayın Güven, bir dakikanız kaldı efendim.

İLHAMİ GÜVEN (Devamla)- Ayyy! Çok acı haber.

Bir de arkadaşlar, yine birkaç toplantıda bendeniz, Sayın İzmir Barosunun çok güzel, yerinde, İzmir Barosunun olağanüstü genel kurula getirdiği şeye bir daha temas etmeden geçemeyeceğim. Bir şey var biliyorsunuz, ölüm yardımı. Evet, ölüm yardımından şimdi konuşmak pek biraz sivri geçit olacak. Çünkü parayok, pul yok, ama bir temenni, bir dilek bendenizin: Arkadaşlar, ölüm yardımı kime verilecek? Ben öleceğim, benden sonra çocuklarıma verilecek. Bırakın benim çocuğumu, eşimi düşünmeyin, ben onu düşünüyorum zaten. Onu güvence altına alıyorum. Çok affedersiniz, alınmayın; avukat çırpınacak, sürünecek, o koridorlarda maraton yapacak, o adliyeden o adliyeye koşacak, ama ölüm yardımını

sadece eşine verilecek. Verilsin, ama bu ölüm yardımı desin, masrafa inhisar etsin. Bunun dışında kalacak yardım fonundan da, avukat yazıhanesini kapatmak şartıyla, avukatlık mesleğini bıraktığı gün, avukata tazminat olarak ödensin. Bunların üzerinde hiç bir müjdeleyici haber alamadım, onun için tekrarlamak zorunluluğunu hissettim.

Hepinize gönül dolusu saygılar, sevgiler sunar, inşallah gelecek yıl (siz de dua edin) tekrar buluşmak üzere saygılarımı sunarım.
(Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Cevdet Saraçer, buyurun.

CEVDET SARAÇER (Çorum)- Sayın Başkanlarım, değerli arkadaşlarım;

Konuşmaların kısıtlı olması, diğer arkadaşların da buyurdukları gibi bazı yanlış anlamalara neden oluyor. Sayın Barolar Birliğimiz Genel Başkanı Hocamız, Yönetim Kuruluna ve kendilerine dinamizmden yoksun olduğu gibi bir itham altında kaldıklarını ve bunu arkadaşlarına değil, kendilerine kabullendiklerini söylediler, bir alçakgönüllülük gösterisinde bulundular. Şunu içtenlikle ifade etmek isterim ki, gerek Sayın Başkanımızın, gerekse Yönetim Kurulumuzun dinamizmden yoksun olduğu gibi bir anlayışa sahip değilim. Bunun aksi kanaatteyim.

Ancak, konuşmalarda geçen sözcükler, konuşmanın tümü ile ilgili olarak eğer değerlendirilirse, yani eski deyinle...Hatırlayamadım. Yani konuşmanın tümü üzerinde değerlendirme yapılırsa, o takdirde sözlerin daha iyi değerlendirileceği yargısına varılır. Benim aslında arz etmek istediğim, daha dinamik olma temennisinde bulunduğum konu şu:

Bir hatırlatma yapmak isterim, Sayın Başkanımın ilmi kadar, akli kadar hafızalarının da kuvvetli olduğu kanısındayım. Geçen yıl bize gönderilen faaliyet raporlarında, sosyal güvenlik konusunda ilgili kuruluşlarla temasa geçilip sonuç alınamadığı ve bu sonucun toplantıya kadar tamamlanacağı bildirisinde bulundu, öyle gerçekten de burada açıklama yaptılar, biz de alkışlarla karşıladık bunu. Ne varki, dışarı çıktığımız zaman, kuliste, arkadaşlarımız arasında birtakım endişeler belirdi. Özellikle, son basamağa gelmiş veya gelme durumunda olan ar-

kadaşlarımızın üç sene sonunda emekli olamayacağı kuşkusunu yer aldı. Bunun nedeni de, bildiğiniz gibi, artırımların % 10'u geçmeme koşulundan kaynaklanıyor.

Bunu geldim, Sayın Başkanımıza ilettim; biz yanlış mı anladık acaba sayın Hocam?..Yoksa başka bir şey mi var burada, dedik. Aynen: Zaten bu seneki faaliyet raporunda da bu açıkyürekliliği gösterdiler, konuşmalarında da söylediler, aldatılmış olduğumuz kanısını vurguladılar ve dediler ki, bunun üzerinde duracağız.

Ben, emeklilik sırası yaklaşmış olan tüm arkadaşlar için şunu istihham etmek isterdim: Yanlış anlattığım için tekrar özür dilerim hocamdan.

Efendim, üç sene sonunda üst basamaktan emekli olabilecek miyiz? Buna inkân yok. Şu anda inkân yok; ama sayın Hocamızın sözleri bizim için yeter bir güven kaynağıdır. Üst basamağa geleceğimizi ve bu konuda olanca gayretiyle çalışacağını zaten vaat ettiler. Ama ben buna bir durumu eklemek istiyorum; her an artan bakımaktaki miktarlar dolayısıyla ve şu % 10'un, 10 gibi şu rakamdan bir türlü kurtulamayışımız nedeniyle, 10 sene de biz prim ödesek, hiç bir zaman üst basamaktan emekli olamayacağız. Bu bakımdan, bu konuya daha güzel bir pratik çare getirilmesi dileğinde bulunuyoruz.

Hatırlarlar; emeklilik kanununda son basamaktan, buldukları basamaktan emekli olabilmek için iki sene bekleme koşulu var idi, 20 sene kadar evvel. Bu koşul sonradan kaldırıldı, sakıncası görüldü. Bu, senelerce sonra avukatlara daha kötü biçimde uygulandı, üç seneye çıkartılmak suretiyle ve de hiç bir zaman da üst basamaktan emekli olma olanağını ortadan kaldırmak suretiyle. Burada gerçekten güzel çalışmalar var. Ama karşı tarafın bazen, işte Başkanımızın da buyurdukları gibi, hiç endişe etmeyin bunlar olacaktır, deyip, alt kademe bunu yaptı, gibi, sanki üst kademe bundan müstağni imiş gibi, kusurdan müstağni imiş gibi, bir görünüm altında oluyorlar. Ben bu bakımdan bunları dile getirmek istemişim.

Bu vesile ile Sayın Eskişehir Barosu Başkanına, şahsında tüm

Eskişehir Barosu mensuplarına ve tüm Eskişehirliilere, misafirserverliklerinden dolayı candan şükranlarımı arz eder, tümünüze saygılar sunarım.
(Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın delegeler, dilekler faslının sözlü kısmı bitti. Bazı önergeler var; fakat dün verdiginiz ve önemli bulunan bildirme hususu da gündemdedir. İzin verirseniz evvelâ bildirme okuyalım, yazılı önergeleri, dilekleri ondan sonra görüşelim.

Bu hususu kabul edenler lütfen işaret buyursunlar...Kabul etmeyenler...Kabul edilmiştir.

Türkiye Barolar Birliği XII. Genel Kurul Başkanlığına
Genel Kurulca verilen görev nedeni ile hazırlanan Genel Kurul Bildiri tasarısı ekli olarak sunulmuştur.

Gereğini saygı ile arz ederiz.

XII. Genel Kurul Bildiri Komisyonu

Komisyon Başkanı	Raportör Üye	Üye
Av. Ümit Doğanay	Av. Aydın Aybay	Av. Niyazi Ağırnaslı (İnzada bulunamadı)

Üye	Üye	Üye
Av. İlhami Güven	Av. Halit Çelenk	Av. Zeki Baltacıoğlu

Üye	Üye	Üye
Av. İskender Özturanlı	Av. Merih Sezen	Av. Yüksel Keskin

BAŞKAN- Taslağın metni ikinci defa teksir edilerek sayın delegelere dağıtılmıştır. Bu taslak üzerinde çok kısa bir görüşme açacağım. Söz almak isteyen var mı efendim?..

ÜMİT DOĞANAY (İstanbul)- Komisyon adına bir açıklamada bulunmak istiyorum.

BAŞKAN- Luyurun efendim.

ÜMİT DOĞANAY (İstanbul)- Sayın Başkanım, muhtemem arkadaşlarım; Komisyonunuz burada bulunan ve çoğunluğu teşkil eden üyeleriyle sizlere sunduğu metinde ufak bir değişiklik yapmıştır, onu arz edi-

yorum:

Müsaade ederseniz sayın Başkan, tam metni de bir defa okuyayım efendim, yeni şekliyle.

BAŞKAN- Hayhay, buyurun.

ÜMİT DOĞANAY (Devanla)- Türkiye Barolar Birliğinin XII. Olağan Genel Kurul Uyarısı:

Türkiye Barolar Birliği XII. Genel Kurulu, tırmanışına hızla devam eden şiddet olaylarının Kahramanmaraş'ta katliama dönüşmesi üzerine, aşağıdaki hususları kamuoyuna duyurmaya ve sorumluları uyarmaya karar vermiştir.

1) Yurdumuz ve Halkımız, Türkiye üzerinde çeşitli hesaplar için de bulanana, emperyalizmin ve işbirlikçilerinin saldırısı ile karşı karşıyadır.

Saldırının ilk hedefi: Türkiye'nin Anayasal rejimini öökertmek, çoğulcu demokratik düzeni gerçekleştirme çabalarını ortadan kaldırmak ve Türkiye'de faşist bir dikta rejimi kurmaktır.

Du hedefe varmak için plânlı ve örgütlü olarak sürdürülen bireysel şiddet eylemleri, son günlerde Kahramanmaraş'ta görüldüğü gibi, kitle kıyımlarına dönüştürülmüştür.

Bazı çevrelerce hâlâ sağ-sol çatışması diye gösterilmeye çalışılan şiddet olaylarının kaynağını faşist örgütlenmenin oluşturduğu görüşünde olan Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, Devletin bütün meşru güçlerini, bu faşist örgütler ile yöneticilerini ve onlara bağlı caniler çetesini gecikmeden adalete teslim etmeye çağırır.

2) Kahramanmaraş olayları üzerine ilan edilen sıkıyönetimin yasal görevini, kabul gerekçesine uygun olarak kısa zamanda yerine getirmesini zorunlu gören Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu; sıkıyönetimden, son olaylar sırasında hedef, niyet ve eylemleri bir kez daha açıkça ortaya çıkan karanlık yuvalarla, yukarıda belirtilen görüş doğrultusunda etkin bir mücadeleye girişmesini beklemektedir.

3) Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, son günlerde şiddet hareketlerini önleme gerekçesi ile Hükümetçe önerilen ve örgütlenme,

toplama, konut dokunulmazlığı, özel hayatın gizliliği gibi temel hak ve özgürlükleri, özüne dokunacak ölçüde kısıtlayan yasal önlemlerin, sorununa çözüm getirmeyeceği, aksine mevcut durumu daha da ağırlaştıracağı görüşündedir.

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, şiddet hareketlerini yok edecek ortamı yaratmanın gerçek çaresinin, temel hak ve özgürlükleri tam olarak sağlayacak, sosyal adaleti gerçekleştirecek, iç ve dış sörümüyü ortadan kaldıracak ve ülkeyi tam bağımsızlığa ulaştıracak köklü önlemlerin alınmasında olduğu inancındadır."

Saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz sayın Doğanay.

Efendin, söz almak isteyen var mı?..

Sayın Murat Özdebak, buyurun.

MURAT ÖZDABAK (Kars)- Önerge vermiştin.

BAŞKAN- Önergeler okunacak efendim.

Sayın Hulusi Dülgeroğlu, buyurun.

HULUSİ DÜLGEROĞLU (Denizli)- Sayın Başkan, değerli üyeler;

Türkiye Barolar Birliğinin XII. Olağan Genel Kurulu uyarısı biraz evvelki Sayın Komisyon Başkanının değıştirgesiyle biraz daha uygun bir hal almıştır.

Ancak, biz hukukçular bazı şeylerin yuvarlak laflarla geçiştirmek durumunda değil, bazı gerçekleri açıklıkla ortaya koymak zorundayız. Yuvarlak laflarla hiçbir konuyu konunun derinliğine inmeye imkân yoktur ve bu inişten de bir sonuç alınma imkânı olmayacağı kanısındayım.

Bu itibarla, gerçekten, Türkiye'de, çoğumuz biliriz ve o yaşlardayız, 1960'lardan sonra gelişen hareket 27 Mayıs'ta tepki olarak, Türk Gençliğini parçalamak ve bu Türk Gençliğini parçaladıktan sonra "böl ve yönet" niyetiyle, gençlikte bir sağ eğitim yaratmak, dinci eğitim yaratmak, İstanbul'da toplu namazlar kılmak suretiyle gençleri üzerine saldırmak, onları parçalamak, kanlı pazar olaylarında gençleri öldürmek ve daha sonra da, komando eğitimleriyle bu ülkede bir faşist terör yaratmak niyetinde olan kimseler, bu gayelerine bugün son

aşamasına gelecek derecede devletın kademelerine de sızmak suretiyle gelmişler ve bugün görevlerini yapmaktadırlar, bilinçli olarak. Bu itibarla, Barolar Birliği bildirdesinde, bu hususun açıkça belirtilmesi kanısındayım.

Diğer bir husus var: Arkadaşlar, Barolar Birliği olarak biz hukukçular olarak yaraya tam teşhis koymazsak, o takdirde tedavide de bazı yanlışlıklar olabilir. Aşırı sağ örgütlüdür, aşırı sağ vurucu güce sahiptir, aşırı sağ devlet kademelerinin her türlü noktalarına girmiştir; bugün oradan kopmamak için Kahramanmaraş olaylarını yaratır, Malatya olaylarını yaratır, Elâzığ'da olay yaratır, Türkiye'nin her yerinde olay yaratır. Ama, bir noktayı da lütfen, bir noktayı da, bizler her türlü fikir özgürlüğüne taraftarız, hukukçu olarak, düşünce özgürlüğünü savunan insanlar olarak taraftarız. Yalnız, aşırı sol fraksiyonların da herne şekilde olursa olsun silahlı eylemlerine karşı olduğumuzu belirtmek mecburiyetindeyiz. (Alkışlar)

Çünkü, eğer biz, evet, gerçek suçlu bellidir, biraz evvel onu arz ettim, kökeni ile, burada tabii daha derine inmek mümkün değil, zamanımız dar, ama aşırı sol fraksiyonların da silahlı eyleme kalkışmasının kimse tarafından mazur görüleceği kanısında değilim. Bu itibarla, biz sol düşünceye saygılıyız, evvelâ onu belirteyim. Sol düşünce ne şekilde olursa olsun saygılıyız, ama solun da silahlı eylemine karşıyız. Herşeyden evvel, can güvenliği olmayan bir ülkede, ki bu nerden gelirse gelsin, huzur, adalet, hukuk yoktur. Bunı hep tartıştık, konuştuk.

Benim arz etmek ve bildirmede geçirilmesini istediğim bir nokta budur. Aşırı solun fraksiyon, illegal çalışmasına da karşı olduğumuzu da belirtirsek, daha çok yararlı olacağı kanısındayım Efendim saygılar sunarım, teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın basın mensuplarından bir ricamız var. Görüldüğü gibi, bildirge üzerinde konuşmalar, tartışmalar henüz devam etmektedir. Bazı basın mensubu arkadaşlarımızın, bildirge taslaklarını aldıklarını haber aldım. Bildireceği gazeteler veya ajanslar yanlış bilgi

sunabilirler kamuoyuna. Bu husustaki uyarıma lütfen dikkat nazarlarına almalarını diliyorum.

Efendim, başka konuşmacı var mı?..

Sayın Ayten Dik, buyurun.

AYTEN DİK (İstanbul)- Efendim, bildirgenin başlangıç kısmında, Türkiye Barolar Birliği XII. Genel Kurulu tırmanışına hızla devam eden şiddet olaylarının Kahramanmaraş'ta katliama dönüşmesi üzerine aşağıdaki hususların kamuoyuna açıklanmasına karar vermiştir, deniyor. Yani Kahramanmaraş'ta böyle bir katliam olayı olmasaydı, bu şiddet olayları hakkında biz herhangi bir çıkış yapmayacak mıydık? Burdan öyle bir mana anlaşılıyor. Oysa biz, biliyorsunuz, bu kadar zamandır daha önceki bildirimlerimizde de daima bu olayların karşısında olduğumuzu bildirmiştik. Bu Maraş olayları ancak buna bir vesile olabilir. O yüzden, acaba, şayet kabul ederlerse, cümleyi değiştirmeden esasından, şu şekilde bir değişiklik yapılabilir mi?

MURAT ÖZDABAK (Kars)- Başkan, önergemiz vardı.

BAŞKAN- Okunacak. Önerge ile bu bildirme arasında münasebet yok sayın delege.

AYTEN DİK (Devamla)-"Genel Kurul, tırmanışına hızla devam eden şiddet olayları ve Kahramanmaraş'taki katliamla ilgili olarak aşağıdaki hususları kamuoyuna duyurmaya."

Yani cümle şu şekilde oluyor:"Türkiye Barolar Birliği XII. Genel Kurulu, tırmanışına hızla devam eden şiddet olayları ve Kahramanmaraş'taki katliamla ilgili olarak aşağıdaki hususları kamuoyuna duyurmaya ve sorunluları uyarmaya karar vermiştir."

BAŞKAN- Evet Sayın Ayten Dik, başka bir önerğiniz var mı?..

AYTEN DİK (Devamla)- Hayır efendim, bu hususun belirlenmesini rica ediyorum.

AHMET GÜNER (Kütahya)- Söz istiyorum.

BAŞKAN- Efendim bu müzakere fazla uzarsa, arkadaşların bir kısmı bilet almış..Çok önemli olduğunu ben kabul ediyorum, biz buradayız ama...Buyurun efendim.

AHMET GÜNER (Kütahya)- Kütahya Barosu adına saygılar sunarım.

Değerli arkadaşlarım, şiddet eylemlerinin sürmesinde ve sürdürülmesinde siyasi partilerin tutumları önem kazanmaktadır. Zaten siyasi partilerimiz bu noktada birliğe varmış olsalar idi, bugüne kadar bu şiddet hareketleri de önlenebilir idi.

Dikkat ediniz, bir siyasi partinin genel başkanı"bana sağ da adam öldürtüyor" dedirtemezsiniz, diyecek kadar işi ciddiyetsizliğe dökmüştür. Bir diğer siyasi parti; sağdan da olsa, soldan da olsa bütün şiddet eylemlerine bütün gücümle karşı çıkacağım dediği halde, bir başka siyasi partinin en yetkili şahsı, bir kısım gençleri vatan evladı, vatan müdafii, diğerlerini vatan haini olarak görmek durumundadır.

Bizim bildireceğimiz bildirgenin herşeyden önce siyasi partileri de uyarıcı mahiyette olması şarttır kanaatindeyim.

Ben bildiride bu konuya da yer verileceğini sanlıyordum, fakat göremedim. Benim arz etmek istediğim, önemli olarak gördüğün konu budur.

Bir de, üzerinde ısrar etmemekle beraber, takdirlerinize sunacağım husus: Şiddet eylemlerinin ne şekilde, ne zamandan birikerek, yükselerek, hız kazanarak geldiğini vurgulamakta da fayda görürüm. San-ki bildirmede, bugünlerde meydana gelmiş bir olay gibi anlamak da mümkündür. Ama halkımızın çoğu nasıl olduğunu bilmekte ise de, bunu açık ve seçik olarak ortaya koymakta da fayda vardır kanaatindeyim.

Hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Ahmet Güner.

Sayın Ali Turgan, buyurun.

ALİ TURGAN (İstanbul)- Değerli meslektaşlar, çok kısa olarak yüksek huzurunuzda bir noktayı hatırlatmak istiyorum.

Bir kere, bütün şiddet olaylarına karşı çıkmak devletin görevidir. Yani, hangi istikametten gelirse gelsin. Bizim bugünkü asıl konumuz bu değildir. Bugünkü konumuz, tehlikenin ne olduğunu vurgulamaktır. Bunu biz zamanında vurgulanmazsak, yarın iş işten geçmiş olacaktır.

Kim devleti ele geçirmek istiyor ve ele geçirmek olanaklarına gitgide sahip olmaktadır şu anda. Bunu düşünelim arkadaşlar. Temel hak ve özgürlüklerimiz elden gittikten sonra, keşki böyle yapsaydık demek kolaydır.

Türkiye Barolar Birliği olarak vazifemiz, şuna karşıyız, buna karşıyız demek de değildir. Türkiye Barolar Birliği olarak vazifemiz, uyarıda bulunmaktır. En kısa zamanda gerekenin yapılmasını hatırlatmaktadır. Bugünkü durumu isteyenlere karşı bizim anlatmamız, vurgulayarak belirtmemiz lâzım. Vurgulayacağız ki, bir demokratik baskı grubu olarak etkimizi göstermiş olacağız. Bu bakımdan, ben bildirinini olduğu gibi karara bağlanmasından yanayım. Saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Komisyon Başkanı, bildirinini değişiklik ihtiyacını hissediyor musunuz?

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Gaziantep)- Bendeniz de söz istiyorum efendim.

BAŞKAN- Bir önerge vardır, okutuyorum.

Türkiye Barolar Birliği XII. Genel Kurulu Divan Başkanlığına
Eskişehir

Divan bildirisi olarak hazırlanan taslakta komisyonun sayın üyelerinin gözünden kaçmış olduğunu tahmin ettiğim yanlış anlaşılmaya müsait bir bölüm bulunmaktadır.

Bildirinini başlangıcında "Tırmanışına hızla devam eden şiddet olaylarının katliama dönüşmesi üzerine aşağıdaki hususları kamuoyuna duyurmaya ve sorumluları uyarmaya karar vermiştir" denilmektedir.

Kanaatimce bu gerekçe yanlış anlaşılmaya yol açabilecek mahiyettedir. Herşeyden önce Birliğinizin bildiri yayınlaması için bir Kahramanmaraş katliamı gerekmez. Ayrıca şiddet olaylarına daha açık ve doğru deyimle faşizme tırmanış içindedir demek eksiktir. Şiddet olayları yeteri kadar tırmanmıştır. Ülkemizde örgütlü faşizm, bir üye arkadaşımızın konuşmasında belirttiği gibi, devlet içine örgütlü olarak yerleşmiştir. Bu nedenlerle ilgili bölümün "Faşizmin Kahramanmaraş'ta kitle kıyımı ve ülkenizin karşı karşıya bulunduğu faşizm olgusunu kamuoyuna

duyurmaya ve sorumluları uyarmaya karar vermiştir" şeklinde ve Genel Kurulun uygun göreceği başka bir şekilde düzeltilerek değiştirilmesini öneriyorum. Saygılarımla. 13.1.1979

Kars Delegesi

Av. Murat Özdebak

(Alkışlar)

BAŞKAN- Bir önerge daha var, okutuyorum:

Divan Başkanlığına

Genel Kurul bildiri tasarısının ekli biçimde düzeltilmesini arz ederiz.

Gaziantep

Urfa

Aydın

Cemalettin Güçdemir İzzettin Rastgeldi Davut Selçuki

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Gaziantep)- İzah etmeme imkân verir misiniz sayın Başkanım?..

BAŞKAN- Buyurun.

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Gaziantep)- Muhterem arkadaşlarım, ibareyi okuyarak fikirlerimi arz edeyim.

Birinci sırada, ilk başlangıç kısmında:

"Türkiye Barolar Birliği XII. Genel Kurulu, tırmanışına hızla devam eden şiddet olaylarının son defa Kahramanmaraş'ta katliama dönüşmesi üzerine.." "Son defa.." Ondan önce de şiddet olayları olmuştur, üniversite kapısında gençler kurşunlanmıştır. Sivas'ta olmuştur, Malatya'da olmuştur. Elâzığ'da olmuştur, son defa da Kahramanmaraş'ta olmuştur. Bu itibarla oraya "son defa" kelimesini münasip gördük.

1 numaralı fıkra:

"Yurdumuz ve Halkımız, Türkiye üzerinde çeşitli hesaplar içinde bulunan emperyalizmin ve işbirlikçilerinin saldırısıyla karşı karşıyadır."

Doğrudur. Fakat "emperyalizmin" başına "sağ ve sol emperyalizmin ve işbirlikçilerinin saldırısı, ile karşı karşıyadır." Bu sağ ve sol emperyalizmi koymak suretiyle vakıyı zannediyorum daha açıkça

tesbit etmiş olacağız.

İkinci cümlesi:

"Saldırının ilk hedefi: Türkiye'nin anayasal rejimini çökertmek, çoğulcu demokratik düzeni gerçekleştirme çabalarını ortadan kaldırmak ve Türkiye'de faşist bir dikta rejimi kurmaktır."

Saldırının hedefi hem faşist dikta rejimi kurmaktır, hem de komünist dikta rejimi kurmaktır. İki taraftan da geliyor. Bu gerçekleri inkâr edemeyiz arkadaşlar. O halde, "faşist" deyimi yerine, kaldırmak ve "Türkiye'de bir dikta rejimi kurmaktır. Faşist diye sadece bir yannın ifadesini kullanmakta bendenizce tarafsızlığı ihlal eden, gerçeği inkâr eden bir hale gitmiş olacağız. İnkâr etmeyelim vakıaları, gerçekleri. O halde, "bir dikta rejimi kurmaktır" diyelim. "Faşist" tabirine lüzum yok. Veya "faşist ve komünist bir dikta rejimi".

"Bu hedefe varmak..." o cümleyi geçiyorum.

"Bu çevrelerce hâlâ sağ-sol çatışması.." "hâlâ" yerine, "bu çevrelerce yalnızca sağ-sol çatışması ile örtülmeye çalışılan şiddet olaylarının kaynağının faşist örgütlenme..." Hayır, faşist örgütlenme değil, "yasa dışı örgütlenme". Faşistte de örgütlenme var, komünistte de örgütlenme var, hepsini görüyorum; dincide de var. O halde, "yasa dışı örgütlenme" tabirinin imali daha gerçeğe uyacaktır, bizim Barolar Birliğinin ilmi haysiyetine, şahsiyetine, gerçeği kabul etme yönündeki isabetine daha uygun olacaktır kanısındayım.

2 numaralı paragrafa geliyorum arkadaşların.

Burada deniliyor ki: "Kahramanmaraş olayları üzerine ilan edilen sıkıyönetimin yasal görevini kabul gerekçesine uygun olarak yerine getirmesini zorunlu gören..." Kabul gerekçesine aykırı bir tutum, davranış oldu mu ki arkadaşlar? Daha şindiden sıkıyönetimi karşımıza almak gibi hatalı bir harekete gitmiyor muyuz bu tabirlerle? O halde, taktiklerimiz şöyledir:

"Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, Kahramanmaraş olayları üzerine ilan edilen sıkıyönetimden, son olaylar sırasında hedef, niyet ve eylemleri bir kez daha açıkça ortaya çıkan karanlık yuvalarla yukarıda belirtilen görüş doğrultusunda talimat vermek" gibi oluyor. Onu

kaldırıyoruz; "yuvalarla etkin bir mücadeleye girişmesini beklemektedir." Yukarıda belirtilen görüş doğrultusunda. Bu görüş doğrultusunda ve demin söylediğim gibi sadece bir tarafın beyanlarını kullanarak talimat vermek bence daha icraatını tam manasiyle müşahade etmediğimiz sıkıyönetimi karşımıza alıp rencide etmekten öteye bir yarar sağlamayacağı kanısındayım.

3 numaralı paragrafa geliyorum.

"Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, son günlerde şiddet hareketlerini önleme gerekçesiyle hükümetçe önerilen ve örgütlenme, toplanma, konut dokunulmazlığı, özel hayatın gizliliği gibi temel hak ve özgürlükleri özüne dokunacak şekilde kayıttayan yasal önlemlerin..." Hani geldi mi, yaşallaştı mı, ortaya çıktığını, tebellür etti mi? Hayır.

ETHEM SOYKAN (Antalya)- Çıkmadan uyaracağız.

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Gaziantep)- Bir dakika, arz ediyorum.

Biz şu düşüncedeyiz: İbareyi yukardan itibaren takip ediyoruz; "...ölçülere götürülmesini temenni eder." Tam olarak okuyorum:

"Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, son günlerde şiddet hareketlerini önleme gerekçesiyle hükümetçe önerilen ve örgütlenme, toplanma, konut dokunulmazlığı, özel hayatın gizliliği gibi temel hak ve hürriyetlerin özüne dokunacak ölçülere götürülmemesini temenni eder." Ve bitiriyoruz.

Bundan sonraki kısım, "...kısıtlayan yasal önlemlerin soruna çözüm getiremeyeceği, aksine mevcut durumu daha da ağırlaştıracağı görüşündedir." Bu kısmın çıkartılmasını arz ediyoruz.

Daha öneri halinde iken, olgunlaşmadan hükümeti de karşımıza almayalım.

Son cümleyi alıyorum arkadaşlar.

"Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, şiddet hareketlerini yok edecek ortamı yaratmanın gerçek çaresinin Anayasa doğrultusunda." oraya "Anayasa doğrultusunda" tabirini koyuyoruz. "...Anayasa doğrultusunda temel hak ve özgürlükleri tam olarak sağlayacak, sosyal adale-

ti gerçekleştirecek, iç ve dış sömürüyü ortadan kaldıracak ve ülkeyi tam bağımsızlığa ulaştıracak köklü önlemlerin alınmasında olduğu inancındadır." Oraya, "Anayasa doğrultusunda" tabirini koyuyoruz.

Sayın arkadaşlarım, ibare içindeki maruzatımız bu. Ancak, ilk cümlelerin daha kudretli, daha kuvvetli, ilminize daha yakışır halde pekiştirilmesi için ilk sözden önce şu cümlelerin ilavesini teklif ediyoruz:

"Yüce Türk Milletinin bütün fertlerinin kaderde, kıvançta ve tasada ortak bölünmez bir bütün halinde milli şuur ve ülküler etrafında toplandığına inanan Türkiye Barolar Birliği.." ve devam ediyor.

ORHAN APAYDIN (İstanbul)- Türkeş de öyle söylüyor.

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Devanla)- Efendim, ben burada Türkeş'den bahsetmiyorum. Bendeniz çok evvel, iki veya üç şey evvel konuşurken, huzurunuzda çıktığımda, "Ben komünist de değilim, ben faşist de değilim, ben Atatürkçüyüm". Ve isterim ki zatiâliniz de benim gibi diyebilesiniz Sayın Orhan bey.

BAŞKAN- Efendim satışına şeklinde olmasın konuşmalar.

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Devanla)- Arkadaşlar, ben bir hukukçu olarak, şerefli Barolar Birliğinin bir üyesi olarak, Anayasaya bağlılığımı sanimiyetle ifade ediyorum. Eğer bu memleketin birliğini, düzenliğini bozacak babansa da, eğer bu memlekette ana ruhunu şu veya bu fikirlerle ihlal etmenin yoluna gidecek olan kardeşim ise de Allah belasına versin, Allah kahretsinsin. Aşırı solu da, aşırı sağı da, dinciyi de hepsini tel'in ediyorum. Anayasanın dibacesine bütün kalbimle, bütün sadakatimle bağlıyım. Bunun belirtilmesini istiyordum aziz arkadaşlarım. Gönülden saygılar...

AYTEN DİK (İstanbul)- Fikir tel'in edilmez ki.

BAŞKAN- Karşılıklı söz atma olmasın efendim, lütfen.

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Devanla)- Ben tel'in ediyorum, ifade kendine aittir, siz buraya gelir aksini iddia eder, beyan edersiniz. Cesaretiniz varsa, zapta geçecek şekilde buraya gelir konuşursunuz. Benim sözümü kesmezsiniz. Ben Anayasaya bağlılığımın bahsediyordum. Anayasaya

hürmet ediyorum, ama fikir hürriyetini Anayasayı ihlal edecek dereceye getirenlerin fikrine ben hürmet etmiyorum. Anayasaya Mahkemesinin de kararı bu yoldadır, lütfen tetkik ediniz. 141, 142 nci maddeler için açılan davaya Anayasa Mahkemesi kararında benim ifadelerim vardır, daha güzel şekilde orada bulacaksınız. Anayasayı, o kararı, Anayasa ruhunu ifade ve arz ediyorum arkadaşların. Takdir Yüce Heyetinizindir. Tarihe karşı, menleketime karşı görevimi yaptığıma inanıyorum, inanıyoruz ve bu nedenle bu değiştirme önerisini takdim ediyoruz. Hürmetler arz ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Avukat Orhan Apaydın, buyurun.

BİR DELEGE- Sayın Başkan, ne kadar devam edecek bu?..

BAŞKAN- Efendin, şimdi yöntemi ben kısa bir görüşme...Komisyonu seçen sizlersiniz. Komisyon bir tasarı hazırladı, bu tasarı üzerinde bazı eleştiriler oldu. Eger bunu genel görüşme haline getirirsek zannediyorum ki bu akşana kadar bu işin altından çıkamayız. Onun için..

H.HÜSEYİN SAÇAKLIOĞLU (Manisa)- Sayın Başkan ben de söz istiyorum. Çok önemlidir. Sözümlü iki dakika ile kısıtlayabilirsiniz.

BAŞKAN- Peki efendin, son olarak size söz vereceğim. Bu konu artık açıklığa kavuşmuştur. Esasında zaten bütün delegelerin birlik olduğu, ancak bazı teferruatta ayrıldığı genellikle görülmektedir. Bazı sayın hatiplerin tam karşı görüşte olmaları genel kanıyı ve oluşmuş bulunan havayı değiştirmez.

Buyurun Sayın Apaydın.

ORHAN APAYDIN (İstanbul)- Sayın Başkan, sayın delegeler;

Bildiri, Genel Kurulun eğilimini yansıtacaktır. Komisyon da Genel Kurulun eğilimini tesbit ederek bu şekilde bir bildiri hazırlamıştır. Zannediyorum Sayın Güçdemir burada bulunmadılar, dün teşrif ettiler; arkadaşlarımız bu konular üzerinde fikirlerini beyan ettiler.

Bildiri, Genel Kurulun bu görüşmelerle ortaya çıkan eğilimini yansıttıyor ve öyle olması gerekir. Evet, bir iki cümle değişiklikleri yapılabilir.

Şimdi arkadaşlar, Türkiye'de bugün şiddet eylemlerinin tırma-

nişinin Kahramanmaraş'a ulaştığı düzey meydandadır. Esasında Kahramanmaraş olaylarından bahsedilerek soyut olarak ele alınmahtadır. Ondan evvelki olayların Kahramanmaraş'ta dönüştüğü katliam tezahürü ortadadır. Bence yalnız Kahramanmaraş olayları demek bence uygun değildir. Kahramanmaraş olaylarına değinildi ve Genel Kurul bu konudaki kararını belirledi. Fakat burada elbetteki daha önceki olaylar da değerlendirilmelidir.

Şimdi arkadaşlar, sanıyorum ki Türkiye tarihi bir an yaşıyor. Aynı olayları bir daha yaşamak mümkün değildir. Belki Nazi Almanyasını yaşıyoruz, benzer tarafları vardır. Şimdi, Demokrat Parti iktidarının devrilmesinden önceki ortamı yaşıyoruz, oradaki şartları yaşıyoruz. Burada Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu olarak Türkiye'de bağımsız hukukçuları, insan haklarını, insan haklarına dayalı demokratik hukuk düzenini koruma görevini üstlenmiş bir örgütün genel kurulunda görev yapan insanlar olarak bir tarihi görevi yapmak durumundayız sanıyorum. Ya boyun eğilecektir, yahut da direnilecektir. 1930'ların Almanyasında hukukçular boyun eğmişlerdir. Tarih, 1930'ların Almanyasındaki hukukçuları belirliyor, ama savaşarak ölmek de var, boyun eğerek ölmek de var. Şimdi öyle bir anı yaşıyoruz.

Efendim, Barolar Birliği şiddet hareketlerinin karşısında olunca, tüm şiddet hareketlerinin karşısında olmalıdır...Türkiye'de arkadaşlar, adam öldürme cürümleri, dünyada sayı bakımından rekor teşkil ediyor. Niçin Barolar Birliği Genel Kurulu da adam öldürme cürümlerinin karşısındayız deniyor? Bunun üzerinde durmuyoruz. "Türkiye'de sol terör de vardır" deniyor. Olabilir. Fakat sol teröre karşı devlet güçleri görevlerini fazlasıyla yapıyorlar. Yani bu bir sorun teşkil etmiyor Türkiye'de, sol terör. Yalnız Türkiye'de yok, Federal Almanya'da da var, bir arkadaşın dün gayet güzel izah ettiği, İtalya'da da var; Aldo Moro kaçırıldı; ama hiç bir zaman rejimi tehdit eden bir ağırlık kazandı bunlar.

Şimdi Türkiye'de sol örgütler, yasa dışı örgütler olabilir ve bunlar birtakım şiddet olaylarına karışabilirler...Öyle değil. İki üç

ay önce (dikkatinizi çekerim) İzmir'de sol olduğu iddia edilen bir gizli örgütün üyeleri bir yerde yakalannış, polis tarafından çevrilmiş ve arkadaşlar, bu da bir şiddettir, öldürülerek imha edilmişlerdir. Gazetelerde resimlerini görmüşsünüzdür. Yani burada, sol örgütlere karşı şiddet yöntemini kullanan devlet yönetimi görevini belki de fazlasıyla yapıyor. Bir ev çevrilmiş, içerde suçlu oldukları iddia edilen kişiler var, bunlar öldürülmeden yakalanabilirdi, içlerinden bir tanesi de genç bir kadındır, delik deşik edilmiş, öldürülmüştür. Bundan önceki olayları hatırlarsanız, 12 Mart döneminde, zaten öylece gelmiştir 12 Mart, yani bir balyoz indirme harekâtı şeklinde olmuştur ve devlet tüm güçleriyle bunlar üzerine yüklennmiştir, bu devan ediyor.

Şimdi, sol şiddet devleti ele geçirecek, rejimi devirecek bir boyutta olsaydı, eminim ki buradaki arkadaşların, hangi düşünceye sahip olurlarsa olsunlar, bunu eleştiri konusu yapmaktan çekinmezlerdi. Ama bugün biz, böyle bir çelişki karşısında isyan ediyoruz. Açıkça, kesinlikle bunu söylemek, bu gerçeği belirtmek zorundayız. Biz Türk hukukçuları olarak, bu yaşadığımız dönemin kritikliğinde, belki başarılı, belki etkili oluyoruz, belki olmuyoruz, o ayrı bir şey, ama tarihi görevinizi yapmak durumundayız.

1930'ların Almanyasında faşist darbelerden önce, sağ demokrat olduklarını ileri sürenler, genellikle bu tür davranışlarda direnme hareketleri, faşizme karşı direnme hareketleri söz konusu olduğunda, biz komünistlere de karşıyız, komünistler de gitsin demişlerdir, Allende yıkılsın demişlerdir, Allende yıkıldı, hâlâ bir dahili cunta rejimi orada devan etmekte, hâkimleri de, hukukçuları da hepsini ezmektedir. Yani şu bir çare değil arkadaşlar; "sağa da karşıyız, sola da karşıyız" son zamanların hükümete kadar yansıyan bir denge politikası, bu yanlış boyutlara ermiş ve Kahramanmaraş'ta bu katliama neden olmuştur. Bu yanlış politika, hoş görünmek politikası bu sonucu vermiştir.

Biz burada cesaretle bir çıkış yapmak durumundayız arkadaşlar.

Arkadaşlar, Kahramanmaraş olayından bir hafta önce, Ali Turgan arkadaşınız buna temas etti, sağcı bir işçi teşekkülü, MHP'nin yöne-

timinde olan bir teşekkül, adına işçi teşekkülü deniyor, burada yapılan bir konuşma, Milliyetçi Hareket Partisi lideri tarafından açıkça söyleniyor, Milliyetçi Hareket Partisi lideri tarafından, biz diyor, bu ülkede milleti ve ülkeyi bölönlere karşı hayat hakkı tanımayacağız. Şimdi arkadaşlar, milleti ve ülkeyi bölönlere karşı hayat hakkı tanımayacağız başka söz, bunlar cezalarını görürler, bu başka sözdür. Şimdi kimse orada kendisini hâkim yerine koyup insanlar hakkında hüküm veremez.

Şimdi, "bunlar kim" diyor, Kendisine göre ülkeyi bölmek isteyenler kim?..Bunlar Töb-Der'dir, DİSK'tir, Pol-Der'dir ve belirli düşüncelere sahip örgütler ve bunların mensupları. Yani bir düşünceye karşı cephe alınmıştır, "hayat hakkı tanımayacağız." Bu, şu fikirlere, şu mesleğe mensup olanlara hayat hakkı tanımayacağız, büyük kentlerde namuslu aydınlara hayat hakkı tanımayacağız..Ki, bu vurucu güçler bu görevi yapıyorlar. Kendilerine göre bir sol anlayışları vardır; solculara hayat hakkı tanımayacağız ve bu emirler yerine getiriliyor bir yerde bağnaz gruplar tarafından ve insanlar öldürülüyor. Öldürülenler de bellidir. Türkiye Bir faşist tehlike karşısındadır. Faşist tırmanış, daha evvelini de biliyoruz, cephe'nin kurulmasıyla tam manasiyle daha önce de yuvalanmıştı, takviye edilmiştir içindeki durumu, yuvalanmıştır ve devleti büyük ölçüde ele geçirmiştir. Geçen yıl cephe'nin devrilmesinden sonra devlet içindeki mevzilerini korumak ve siyasi iktidarı devirmek amacıyla tırmanışını hızlandırmış ve toplu katliamlara dönüştürmüştür.

Şimdi arkadaşlar, 1930'ların Almanyasındaki hukukçuların yağılıklarına düşmeyeceğiz. İhanet olur bir yerde. Türk hukukçuları hiçbir zaman ihanet durumuna düşmemişlerdir, insan haklarını koruyan bir derneğin mensupları olarak.

Şili'deki hukukçuların düştükleri hatalara düşmeyeceğiz. Ve gerçeği bütün çıplaklığıyla ortaya koyacağız.

Bu bildiri bilhassa hukukçulara yakışan şekilde kaleme alınmıştır, çok nazik bir şekilde ifade edilmiştir ve hiçbir yerin de-

ğiştirilmesine gerek yoktur, aynen kabulünü diliyorum. Saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Hüseyin Saçaklıoğlu, buyurun. Yalnız çok kısa olmasını rica edeceğim.

H.HÜSEYİN SAÇAKLIOĞLU (Manisa)- Sayı Başkanım, Sayın üye arkadaşlarımız;

Faşizmin en belirgin özelliği, bazı doğrulardan hareketle fikirleri çarpıştırmak, insanları yanılgiya düşürmektir. İلمي anlamda faşizmin en büyük özelliği budur.

Yüksek huzurlarınızda biraz evvel konuşmacı bulunan Sayın Cemalettin arkadaşımız, kaçakçılık yasaasının bir tasarısını tesadüfen eline geçirdiğini, bu sebepten dolayı da bazı tehlikelerin, ki o tehlikelere ben aynen iştirak ediyorum, var olduğunu, sayın Barolar Birliğinde bunun için önlemler alınmasınıüce heyetinizin huzurunuzda daha iki dakika geçmeden evvel arz ettiler.

Öbür taraftan, hükümetin bazı hak ve hürriyetleri kısıtlayıcı mahiyet arz edeceği, natbuata intikal eden bazı kanun tasarıları için de, "efendim henüz kanun çıkmadı ki, çıksın bakalım, kesinleşsin, ondan sonra barolar olarak tavrımızı alırız" dedi.

İşte...(Alkışlar) İşte büyük bir yanılgi, işte büyük bir aldatmaca.

İkincisi, sayın arkadaşlarımız, hukuk fakültelerinde iktisat okutulur, ekonomi okutulur, tekrar ediyorum, özür dilerim. Ekonomi, toplumların birtakım evrelerden geçtiğini bize söyler: Kölelik toplumu, feodal toplum, kapitalist toplum, sosyalist düzene geçiş toplumu.

Kapitalist ekonominin en son aşaması emperyalizmdir. Emperyalizm bazen silahı ile, bazen parası ile fukara halkları sömürür, dize getirir, boğazını sıkarak. Bu emperyalizm artık ilmin en büyük ifadesidir.

Sayın arkadaşım ne diyor? "Sol emperyalizm, komünizm emperyalizmine de, kapitalist emperyalizmine de karşı olduğumuzu bildiriye koyalım." Ve bunu da yüksek huzurunuzda ilim namına istiyor, ilim.

İlin ne diyor? "Çın ekonomiyi, emperyalizmin ne olduğunu size söylesin.

Ve gene bir yanılığ: Diyor ki, Anayasanın dibacesine saygılı olalım. Sureti katiyede sayın arkadaşlarım bu memleketin bölünmesine, şuna buna cevaz vermeyelim, buna karşı çıkalım.. Ben ona şunu söylüyorum:

"Yara nişandır tenine erlerin,
belki de son rütbesidir askerinin,
Altı da bir, üstü de birdir yerin,
Arş yiğitler vatan imdadına."
Diyecek gene haysiyetliliğin sahipleri'dir.

Hepinizi saygı ile selânlarım. (Alkışlar)

Bildirge düşünülerek, keline kelime düşünülerek kaleme alınmıştır. Onu kaleme alan arkadaşlara da sonsuz saygılarımı sunarım.

Hepinizi saygı ve sevgi ile selânlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın delegeler, konuşmalarla...

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Gaziantep)- Sayın Başkanım, söz istiyorum. Tariz var bendenize.

BAŞKAN- Müsaade buyurun efendim. Tariz yok efendim, herkes fikrini açıkladı. Tariz yok, fikir özgürlüğü var. Fikir ve düşünce özgürlüğüne saygılı bir kuruluştur Barolar Birliği; herkes düşüncesini serbestçe ifade etti.

Efendim, Divan olarak bir yöntem uygulayacağız. Şimdi, bildirgenin, Sayın Komisyon Başkanı Avukat Ümit Doğanay'ın değiştirge şekliyle aynen kabulünü...

BİR DELEGE- Aksi teklif var efendim.

BAŞKAN- Bir dakika efendim. Ya değiştirgeleri tek tek oyluyoruz, veya tamamı kabul edilirse buna gerek kalmayacak. Müsaade buyurun efendim.

Komisyonun son değiştirdiği şekille bildirgeyi kabul edenler lütfen işaret buyursunlar...

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Gaziantep)- Usul hatası yapıyorsunuz sayı

Başkan. Usul hatası yapıyorsunuz.

BAŞKAN- Bildirgenin üzerinde önergeler doğrultusunda değişiklik yapılmasını kabul edenler lütfen işaret buyursunlar...

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Gaziantep)- Hangi önergeler efendim?..

BAŞKAN- Evvelâ prensip efendim prensip; yani değiştirge yapacak mıyız, yapmayacak mıyız? (Gürültüler)- Müsaade buyurun efendim, evvelâ prensibini saptıyor Başkanlık Divanı; yani önergeler üzerinde durulacak mı, durulmayacak mı?

Değiştirge önergelerinin teker teker müzakeresi ve yeniden metne ilavesi hususunu kabul edenler lütfen işaret buyursunlar...Efendim, 40' a karşı 18 oyla değiştirgelerin kabul edilmediği anlaşılmaktadır.

Son şekliyle, Sayın Ümit Doğanay'ın biraz evvel kürsüde okuduğu şekliyle bildirge kabul edilmiştir. Hayırlı, uğurlu olsun. (Alkışlar).

Efendim, gündemin dilekler faslında yazılı dilekler var, onları okutmaya devam ediyorum:

Şimdi, genel kurul kararı alınmasını isteyen dilekler var.Efendim lütfen 5-10 dakika istirahat buyurursanız zannederim toparlayacağız.

Genel Kurul Başkanlığına

Ankara ve İstanbul adliyelerinin bölünerek ilçelerde yeni adliyeler kurulması yolundaki girişimi önlemek bakımından, aşağıdaki karar tasarısının görüşülerek oyu sunulmasını diliyoruz.

Teoman Evren	Erdogan Bigat	Orhan Apaydın
Atıl Sav	Özbey İmamoğlu	Alp Selek
Ayten Dik	Mahir Can Ilıcak	İlhami Güven
Ekrem Özkunt	İlhan Baykent	Ziya Nur Erün
Nebil Varuy	Hamza Yıldırım	Orhan Barlas
Güney Dinç	Turgut Bulut	Muzaffer Terliksiz
Hüseyin Aydın	İhsan Saraçlar	Müşür Kaya Canpolat
Murat Özdebak	Hasan Basri Güder	Ali Turgan
Orhan Argüder		

BAŞKAN- Genel Kurula önerilen karar sureti şudur:

"Ankara ve İstanbul adliyelerinin bölünmesi yolundaki girişim,hiz-

meti büyük ölçüde aksatacak ve önemli sorunlar yaratacaktır. Bir kere, bu iki ilimizin adliye kurulmak istenen ilçeleri içiçe girmiş, birbirleriyle bütünleşmiş durumdadır. Bu ilçelerde yeni adliyeler kurulması, içinden çıkılmaz yetki uyumsuzlukları doğuracaktır. Ayrıca, böyle bir girişim durup dururken adli hizmeti talimat bürokrasisine boğacaktır. Yani sonuçta, hizmet daha çok aksayacak ve halk kesinlikle zarara uğrayacaktır.

İşte bu nedenlerle, Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, Ankara ve İstanbul adliyelerinin bölünmesi girişimine karşı olduğunu açıklar ve bu girişimin önlenmesi için, yönetim kurulunu etkin bir çaba harcamaya ve durumu başbakana ulaştırmaya çağırır."

Genel Kurul temenni kararı olarak önergeyi kabul edenler lütfen işaret buyursunlar...Kabul etmeyenler...İttifakla kabul edilmiştir.

Diğer bir önergeyi okuyorum:

"Birliğin her yıl dağıttığı meslekte kırk yılı aşkın görev yapan onur plakentinin bu günkü yaşam koşulları ve emeklilik göz önünde bulundurulurken, 25 yıl görev yapan arkadaşlar ile, meslekte baro başkanlığı yapmış avukatlara verilmesi konusunda talimat niteliğinde karar alınmasını öneriyoruz.

Manisa Delegatesi

Manisa Delegatesi

Yüksel Kesken

Hasan Hüseyin Saçaklıoğlu"

Evet Sayın Başkan, buyurun.

BAŞKAN FARUK EREM (Ankara)- Eğer bağışlarsanız, bugünkü uygulamayı terketmeyelim. 30 yıl hizmet edenlere kendi baroları zaten plaket veriyor, 30 yılı dolduranlara zaten plaket verilmektedir barolarınca. 40 yılda plaket verme olanının yine Barolar Birliğine indirgeli olması daha isabetli olacaktır.

BAŞKAN- Efendim önergeyi kabul edenler lütfen işaret buyursunlar.. Kabul etmeyenler...Önerge kabul edilmemiştir.

Aynı sayın delegelerin ikinci bir önergesi:

"Birlikçe yapılan ölüm yardımlarının, aidatlarını ödemek koşulu ile, dileyen emekli avukatlara da tanınması yolunda talimat niteliğinin-

de karar alınmasını öneriyoruz."

Önergoyi kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmemiştir.

Efendim, Sayın Alp Selek, Sayın Müşür Kaya Canpolat, Sayın Ayten Dik, Sayın İlhan Baykent ve Sayın Nebil Varuy'un verdikleri bir önerge var; imtihanın kaldırılmasıyla ilgili.

Yanılmıyorsam, imtihanın kaldırılması hususu zaten Büyük Millet Meclisince kabul edilmiştir.

Şimdi, yasa bizim Birliğimizin prensip kararlarının elbette üstündedir, bunu oylamaya gerek görmüyorum.

AYTEN DİK (İstanbul)- Oylayınız sayın Başkan.

BAŞKAN- Birliğin bütün gayretlerine rağmen yasa bir başka türlü çıkabilir.

Efendim diğer iki önerge temenni mahiyetindedir. Gereği yapılmak üzere Yönetim Kuruluna bunları havale ediyorum.

Böylece, ...

MURAT ÖZDABAK (Kars)- Sayın Başkan, ben Önergemin okunmasını istiyorum.

BAŞKAN- Evvelâ, sayın arkadaşımızın önergesinin, Anayasamızın vazettiği, partilerin demokrasinin ayrılmaz unsurları oluşu ilkesine Başkanlık Divanı aykırı görüyor. O bakımdan biz okumak düşüncesinde değiliz; gereğini Yönetim Kurulu düşülsün.

BİR DELEGE- Sayın Başkanım, Türkiye Halk Kurtuluş Ordusu da partidir o zaman, onlara da davetiye gönderilsin.

BAŞKAN- Yasal parti değil efendim. Bütün yasal partilere Birlik her zaman açılış davetiyesi gönderiyor, bu normal bir teamüldür, medeni bir görevdir, medeni bir düşüncedir; ama onlar iştirak ederler etmezler veya düşünceleri farklı olabilir. O ayrı bir meseledir. Birliğin siyasal bir görüşü yoktur.

MURAT ÖZDABAK (Kars)- Efendim ben Önergemin okunmasını istiyorum.

BAŞKAN- Efendim Sayın Murat Özdamak Önergemin okunmasını istiyor. Okunmasını kabul edenler...Yani "bir siyasal partiye davetiye gönderilmesin" diyor. ("okunsun" sesleri) Okunduğu zaman prensibe aykırı olur.

BİR DELEGE- Okunmadan oylanamaz efendim.

BAŞKAN- Okunmasını kabul edenler efendim...Bir siyasal partiye bundan sonra davetiye gönderilmesin deniyor. Kabul edenler...Etmeyenler...Kabul edilmemiştir efendim.

Efendim, dilekler faslı da bitmiştir.

Son olarak, gündemimizin 16 ncı maddesi, Sayın Birlik Başkanımızın kapanış konuşmasıdır.

Sayın Başkanımızı, kapanış konuşmasını yapmak üzere kürsüye davet ediyorum.

BAŞKAN FARUK EREM (Ankara)- Çok değerli, aziz Genel Kurul Başkanımız, çok sevgili delege arkadaşlarım;

Türkiye Barolar Birliği bir kez daha kusursuz, hukuka uygun ve tümde özgürlükçü nitelik taşıyan bir toplantısını daha tamamlamış bulunuyor.

Her toplantıda biraz daha ileri giden niteliğimiz, şöylece özetlenebilir:

Başkasının fikirlerine tahammülsüzlük örneği bu toplantıda da verilmedi. Eğer bundan sonraki hukukçu kuşakları birliğimizin kurulmasını sağlayan ilk toplantıdan sonuna kadar, basılı bütün tutanakları inceleyebilirlerse, gelişmenin, bu kavramın ne olduğunu açıkça görebilecekleri gibi, adeta ülkemizin fikirce talihini orda da görebileceklerdir.

Büyük bir külliyat haline gelen bu tutanakların telif hakkı bütün delege arkadaşlarımıza ait bulunmaktadır. Bu emekler ilerdebüyük sonuçlara olanak sağlayacağı umundayız.

Bu gözlemleri takiben, Yönetim Kurulu, gerek talimat şeklinde, gerek temenniler şeklinde ortaya atılan fikirlerin uygulama alanına daha iyi yansımaları için elinden geleni asla esirgemeyecektir.

Özellikle, konuşmalar sırasında yöntem değişikliğinden söz edildi. Eğer söz kısıtlanması olmasaydı, belki bizler emirlerinizi daha açıkça telakki edebilirdik.

Zaruri görülen bu kısıtlamanın arzolunan sakıncasını bertaraf

etmek için en geç bir ay sonra, söz alan bütün arkadaşlarımıza başvurumuz olacaktır.

Sözlerimi bitirirken, konukseverliğinin bu kadar içten tecellisini sağlayabilen çok değerli Eskişehir Barosu Başkanına Yönetim Kurulu adına, müsaade ederseniz sizler adına da en içten teşekkürlerimi sunuyorum. (Alkışlar)

Kendilerinin büyük bir tevazu içerisinde lütfetmek nezaketini gösterdikleri bütün davranışlarında kendilerine büyük yardımları dokunduğu açıkça belli olan yardımcılarına ve yönetim kuruluna da aynı teşekkürlerimizi sunmak istiyoruz.

Bunun dışında, arkadaşlar, Eskişehir'in resmi görevlilerinden de büyük yakınlık gördük. Başta değerli Valimiz Nazif beyefendi olmak üzere, muavinleri Cezmi beyefendinin, Belediye Başkanı aziz meslektaşımız Hicri beyin ve de her türlü olanağı bizleresağlamış bulunan Akademi Başkanı Yılmaz Büyükerşen'in bizim en iyi duygularımızı teşekkürlerimizle birlikte kabul buyurmasına istiyoruz. (Alkışlar)

Sayın arkadaşlar, bu çeşit toplantıların her türlü sorumluluğunu örtülü, görünmez bir nezaket içerisinde, ama her tedbiri almak gibi bir görev bilinci içinde olan çok kıymetli Emniyet Müdürümüz Kenan Koç'a da çok çok teşekkür ederiz.

Sağolun. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın delegeler, evvelâ, Divana karşı gösterdiğiniz yardım ve alakaya Divan arkadaşlarım adına ve şahsen şükranlarımı arz etmek isterim.

Hatalarımız olmuşsa iyi niyetimize bağışlamanızı dilerim.

İkinci olarak, Eskişehir Barosu için, benim şahsımda, benim ve arkadaşlarım hakkında izhar buyurulan lütüfkâr sözler bize bütün yorgunluğumuzu fazlasiyle unutturmuştur.

Biz, seçkin Türk hukukçularını, yılmaz hak savaşıçılarını aramızda görmekten büyük mutluluk duyuyoruz.

Sağolun. (Alkışlar)

Toplantıyı kapatıyorum.

(Kapanma Saati: 12.30)